

ΤΟΜΕΑΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
5-6 Απριλίου 2019

40ή ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ

Περίληψεις

Abstracts

40th ANNUAL MEETING

**DEPARTMENT OF LINGUISTICS
SCHOOL OF PHILOLOGY
FACULTY OF PHILOSOPHY
ARISTOTLE UNIVERSITY OF THESSALONIKI
April 5-6, 2019**

Invited lectures

Κεντρικές ομιλίες

Lexical Innovation, Polysemy and the Lexicon

Robyn Carston

University College London

Speakers can use an existing word to express a new ad hoc sense of the word or to coin a new word, and hearers are usually able to grasp the new sense or word by virtue of their inferential pragmatic capacities. Such new senses or words, related to existing senses or words, may be transient innovations or may become conventional and established as components of the lexicon. Taking an interdisciplinary perspective (linguistics, philosophy, psychology), I will argue that (a) such pragmatically-based sense conventions are the essence of the phenomenon of polysemy, and (b) a full account of (cross-categorial) polysemy requires splitting the lexicon into two complementary kinds: a communicational lexicon and a linguistic lexicon.

**A Little Taste of Heaven:
Metaphor in Bodily Experience**

Raymond W. Gibbs, Jr.

University of California, Santa Cruz

A common belief in metaphor scholarship is that many metaphorical concepts and verbal metaphors express mappings of bodily-based source domains onto a usually, but not always, more abstract target domains. A classic instance of this is seen in the conceptual metaphor LIFE IS A JOURNEY where our bodily, image-schematic knowledge of JOURNEY is mapped onto the target domain of LIFE, a process that gives rise to various metaphorical meanings or entailments regarding our understanding of LIFE. A key assumption of this view is that source domains are, once again, often embodied and that metaphor arises only via the mapping process. My aim in this talk is to explore the possibility that many source domains arising from bodily experience may themselves be inherently metaphorical. I will present a variety of examples from bodily experience which are likely understood in symbolic and metaphorical terms. Following this, I shall discuss some of the methodological challenges associated with further empirical study of the “metaphorical source domain” hypothesis and conclude by talking about the significant implications of this claim for contemporary theories of metaphorical thought, language, and expressive action.

Θεματικές συνεδρίες

Theme sessions

Exploring ways of improving first and/or second/foreign language skills in typically and non-typically developing children

Coordinator
Georgia Andreou
University of Thessaly
andreou@sed.uth.gr

The session comprises four presentations which concern research conducted in groups of either typically or non-typically developing children, all of which aim at providing suggestions on how to improve first and/or second/foreign language skills in those groups. More specifically, the groups included are typically developing immigrant- refugee children in intercultural schools, typically developing children learning English as a foreign language, children with learning disabilities learning English as a foreign language and monolingual and bilingual children with Developmental Language Disorder. The significance of the thematic session lies in that it does not only present research findings but it goes further on to suggest ways of enhancing language development and language abilities in the above mentioned groups, after research conducted or interventions made in the above mentioned groups.

Increasing Greek vocabulary knowledge of immigrant-refugee children through an intervention program

Evgenia Magoula
Kapodistrian University of Athens
magoula.ptde@gmail.com

Kiriaki Rothou
Hellenic Open University
kyriakirothou@gmail.com

Research has demonstrated that children who have poor vocabulary skills are at risk for poor academic achievement and wider reading comprehension difficulties (Beck & McKeown 2007). Research has also shown that there are profound differences in vocabulary knowledge between monolingual and bilingual children (Grant, Gottardo, & Geva 2011). Based on the above, the present study explores the effect of a vocabulary intervention program in the Greek language of immigrant-refugee children attending grade B. The sample consisted of three groups of children: a) 25 children attending an intercultural school in the metropolitan area of Athens b) 25 native Greek children and c) a control group of 25 children attending an intercultural school. The first two groups received the vocabulary intervention program while the third did not. Receptive vocabulary [(PPVT), Simos, Sideridis, Protopapas & Mouzaki 2011] and expressive vocabulary (Vogindroukas, Protopapas & Sideridis 2009) measures were administered to the participants of each group before the intervention, so as to make sure that students within the groups were about the same level in terms of receptive and expressive vocabulary knowledge.

The vocabulary intervention program included instruction of 20 verbs, 20 nouns and 10 adjectives. The words taught were selected from the books of grade B, of the subjects Glossa and Meleti Perivalontos. The frequency of the words in the books mentioned and their polysemy were used as selection criteria for inclusion in the intervention word corpus. Children's knowledge of the words included in the intervention program was measured before and after the intervention. The intervention consisted of 3 sessions per week during which the children were taught 2 words per hour. The overall duration of the program was 10 weeks and it focused on the following aspects of word knowledge: phonology, semantics and spelling. The results indicated an improvement in the vocabulary knowledge of the groups which received intervention and especially on the part of immigrant-refugee children whose vocabulary appeared significantly enhanced after the intervention program. The findings suggest that intervention focused on a specific area of

language deficit can be a dynamic tool for increasing linguistic skills in that area.

References

- Beck, I. & M.G. McKeown. 2007. Increasing young low-income children's oral vocabulary repertoires through rich and focused instruction. *Elementary School Journal*, 107 (3): 251-271.
- Grant, A., Gottardo, A. & E. Geva. 2011. Reading in English as a First or Second Language: The Case of Grad 3 Spanish, Portuguese, and English Speakers. *Learning Disabilities Research & Practice*, 26 (2): 67-83.
- Simos, P., Sideridis, G.D., Protopapas, A. & A. Mouzaki. 2011. Psychometric Characteristics of a Receptive Vocabulary Test for Greek Elementary Students. *Assessment for Effective Intervention*, 37: 34-50.
- Vogindroukas, I., Protopapas, A. & G. Sideridis. 2009. *Experiment on the Expressive Vocabulary (Greek Version of Renfrew Word Finding Vocabulary Test)*. Chania, Crete: Glafki.

Language variety and the EFL Classroom: The Case of online translanguaging practices on Facebook

Christopher Lees
Aristotle University of
Thessaloniki
ch.lees.yahoo.gr

The need for current teaching practices to expose learners to the varieties of language used in real communication settings has been well documented (Bieswanger 2008; Cope & Kalantzis 2004; Gee 2004; Stamou et al. 2016; Street 1993), despite the observation that in many countries, the principle focus of teaching material used in schools continues to centre around grammaticality (Bella 2012: 2), especially of the standard variety. Moreover, the rapid development of technology has meant that many new forms of literacy and language practices have emerged (Koutsogiannis 2011). As participants in online communication, young people come into contact and engage with various languages and varieties of language use that are not taught in traditional language classes, thus creating a mismatch between the type of language taught in school and that used in an out-of-school setting (Koutsogiannis 2009; Stamou et al. 2016), such as through the use of social media at home. Translanguaging practices the creative use of the linguistic repertoires young people possess to communicate (Tsokalidou 2015; Tsokaliou & Koutoulis 2015) online are a good example of this. This paper examines the extent to which online communication and translanguaging is present in existing EFL teaching material used in Greek secondary schools. Subsequently, by looking at ways in which fifteen Greek secondary school pupils engage in Greek-English translanguaging practices to perform a variety of communicative and social functions, such as language play and describing experiences, it proposes a variety of activities intended to increase learners' awareness of language variety. The activities are based on authentic translanguaging practices on Facebook and learners are encouraged to research examples from their own personal online communication, thus placing the learners themselves at the centre of the learning experience (see Jones 2007; Koutsogiannis 2012). Finally, the results of the piloted teaching material in two secondary education establishments will be presented and discussed.

References

- Bella, S. 2012. Pragmatic awareness in a second language setting: The case of L2 learners of Greek. *Multilingua* 31: 1-33.
- Beiswanger, M. 2008. Varieties of English in current English language teaching. *Stellenbosch Papers in Linguistics* 38: 27-47.
- Cope, B. & M. Kalantzis. 2000. *Multiliteracies: Literacy learning and the design of social futures*. London: Routledge.
- Gee, J.P. 2004. *Situated Language and Learning: A Critique of traditional schooling*. London: Routledge.
- Jones, L. 2007. *The Student-Centred Classroom*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Koutsogiannis, D. 2009. Discourses in researching children's digital literacy practices: Reviewing the "home/school mismatch hypothesis" in the globalisation era. In *Literacy, New Technologies and Education: Aspects of the*

- Local and Global*, D. Koutsogiannis & M. Arapopoulou (eds.), 207-230. Thessaloniki: Zitis.
- Koutsogiannis, D. 2011. ICTs and language teaching: The missing third circle. In *Language, Languages and New Technologies: ICT in the Service of Languages*, G. Stickel & T. Váradi (eds.), 43-59. Frankfurt am Main: Peter Lang.
- Koutsogiannis, D. 2012. The rhombus of language teaching (in Greek). *Studies in Greek Language* 32: 208-222.
- Stamou, A., Politis, P. & A. Archakis. 2016. Language variation and critical literacy in popular culture discourse: Teaching proposals for language classes (in Greek). Kavala: Saita Publications.
- Street, B.V. 1993. The New Literacy Studies: Guest editorial. *Journal of Research in Reading* 16(2): 81-97.
- Tsokolidou, R. 2015. Bilingualism and education: From theory to practice and social action (in Greek). In *Glossiki Paideia* 35 (*Meletes Afieromenes ston Kathigiti Napoleonta Mitsi*; G. Androulakis (ed.)): 387-398. Athens: Gutenberg.
- Tsokolidou, R. & K. Koutoulis. 2015. Translanguaging in the Greek education system: An initial investigation (in Greek). In *Koinonioglossologikes kai diapolitismikes proseggiseis stin politismiki eterotita sto scholeio*. *Epistimes Agogis*, A. Chatzidaki (ed.), 161-181. Rethimno: University of Crete.

Derivational morphology in monolingual and bilingual children with Developmental Language Disorder (DLD)

Margarita Pouli
Aristotle University of
Thessaloniki
margaritap79@yahoo.com

Stavroula Stavrakaki
Aristotle University of
Thessaloniki
svoula@itl.auth.gr

Christina Manouilidou
University of Ljubljana
christina.manouilidou@ff.uni-
lj.si

Investigations into the linguistic abilities of bilingual children with Developmental Language Disorder (DLD) revealed contrasting results with respect to the bilingualism effect on the language development of these children (Paradis 2016; Restrepo et. al. 2013, among others). Previous research on derivational morphology in DLD in English indicated that derivational suffixes were not omitted (Marshall & van der Lely 2007) while work in Greek showed problems with compounds and diminutives (Dalalakis 1997).

The present study aims to explore the derivational morphology abilities of bilingual children with DLD (BI-DLD) and to investigate whether bilingualism affects them by comparing BI-DLD to a group of monolingual children with DLD (MONO-DLD). In addition, the intervention implications of this study are spelt out. The sample consisted of 10 BI-DLD with Greek as L2 and Albanian, Bulgarian, Russian or Georgian as L1 and 10 Mono-DLD children matched to the BI-DLD on chronological age, sex and the age of first exposure to Greek. In addition, 20 typically developing bilingual children (BI-TD) (matched on chronological age with the bilingual children with DLD and 6 younger typically developing monolingual children (MONO-TD) matched to the BI-DLD group on language age also participated. An elicited production derivational morphology task was employed. The experimental materials comprised *Deverbal Nouns* (DV-N), e.g. klef-tis (thief), *Denominal Nouns* (DN-N), e.g. kleid-aras (locksmith), *Deverbal Adjectives* (DV-Adj), e.g. pothi-tos (desirable), and *Denominal Adjectives* (DN-Adj), e.g. ksyl-inos (wooden). In total there were 90 experimental items. The two major categories (*Deverbal* vs. *Denominal*) were matched for frequency, length, number of syllables and gender of the derivatives.

The results showed that the performance of the BI-DLD group was lower than that of the other three groups while the performance of MONO-DLD did not significantly differ from the performance of TD children. Further analysis revealed a significant familiarity effect as all children performed lower in derived words with low frequency in child language. We investigated the overgeneralization patterns produced by participants and found that particular suffixes were overused by all groups indicating similar trends. While these findings indicate certain limitations in the acquisition of derivational morphology, they strongly indicate preserved rule-based grammar abilities for these individuals.

In sum, while the findings of the present study revealed a weakness on the part of bilingual children with DLD in the acquisition of derivational

morphology in Greek as L2, at the same time they showed a robust rule application pattern (increased suffix overgeneralization rates). We argue that these findings have specific implications for designing an intervention program targeting the development of grammatical abilities of children with DLD and present a pilot therapeutic application of the proposed program.

References

- Bosch, L. & M. Serra. 1997. Grammatical morphology deficits of Spanish-speaking children with specific language impairment. *Amsterdam Series in Child Language Development* 6: 33-45.
- Dalalakis, J. E. 1997. Atypical Morphological Representations in Developmental Language Impairment. In *Proceedings of the GALA 1997 Conference on Language Acquisition*, A. Sorace, C. Heycock & R. Shillcock (Eds.). Edinburgh: Human Communication Research Center.
- Marshall, C. R. & H. K. J van der Lely. 2007. Derivational morphology in children with Grammatical-Specific Language Impairment. *Clinical Linguistics and Phonetics* 21: 71-92.
- Paradis, J. 2016. The development of English as a second language with and without specific language impairment: Clinical implications. *Journal of Speech, Language and Hearing Research* 58: 171-182.
- Restrepo, M. A., Morgan, G. P. & A. Auza. 2013. Comparison of Spanish morphology in monolingual and Spanish-English bilingual children with and without language impairment. *Bilingualism: Language and Cognition* 16: 578-596.

Cross-linguistic skills transfer from the second/foreign language to the first among students with learning disabilities after an intervention program in the second language

Georgia Andreou
University of Thessaly
andreou@sed.uth.gr

Maria Segklia
University of Thessaly
segmaria0@gmail.com

Sotiria Tzivinikou
University of Thessaly
sotitzivi@uth.gr

International research has repeatedly supported a cross-linguistic skills transfer from the first language (L1) to the second / foreign (L2) and its impact on L2 learning (Andreou & Segklia 2017; Andreou, Tsela & Anastasiou 2018). However, there are few studies that have documented the reverse transfer that is from L2 to L1. The Cognitive-Retroactive Transfer hypothesis (CRT) claims that such a transfer exists and that when an intervention program for the improvement of specific linguistic skills in L2 is applied in children with learning disabilities there is an improvement of the same skills in their L1 as well (Abu-Rabia & Bluestein-Danon 2012; Abu-Rabia, Shakkour & Siegel 2013). Based on the bibliographic gap that exists in this area, this research aims to investigate whether there is an improvement in the spelling of both L1 (Greek) and L2 (English) after an intervention in L2 in students with learning disabilities. The sample consisted of 35 high school students with learning disabilities (mean age 13.6) who had received a diagnosis from a public Center of Differential Diagnosis, Diagnosis and Support of Special Educational Needs (KEDDY). The students were divided into two groups, an experimental group and a control group. For both groups L1 was Greek and L2 was English. The first group received a five month intervention in spelling in English (L2) whereas the control group did not. Tests that assessed spelling knowledge in both languages were administered to both the experimental and control groups two weeks before and two weeks after the intervention.

The results of the experimental group showed that after the intervention there was an improvement in their L2 spelling but there was no statistically significant difference in their performance concerning their L1 spelling. These findings are in line with the results of other studies which claim that there is a transfer of linguistic skills, such as decoding for example, from L2 to L1 but spelling skills of one language cannot be transferred to another, especially when there is a difference in the orthographic depth of the two languages (Abu-Rabia 1997; Abu Rabia 2001; Abu-Rabia & Shakkour 2014).

The results of the control group showed that there was no

improvement in the participants' L2 spelling, a finding which was expected since they had not received any intervention in their L2, English. However, a little improvement was observed in their L1 spelling. This finding can be attributed to the cognitive development of the participants (Abu-Rabia & Shakkour 2014) since their cognitive skills improve as they grow older and as a consequence their linguistic skills become better as well (Abu-Rabia, Shakkour & Siegel 2013). Overall, our findings point towards the need for further investigation of cross-linguistic skills transfer from L2 to L1 in order to elucidate which specific skills are transferred and for which reason, so as to design intervention programs which will improve both L1 and L2 skills in typically and non-typically developing children.

References

- Abu-Rabia, S. 1997. Reading in Arabic orthography: The effect of vowels and context on reading accuracy of poor and skilled native Arabic readers in reading paragraphs, sentences, and isolated words. *Journal of Psycholinguistic Research* 26: 465-482.
- Abu-Rabia, S. 2001. The role of vowels in reading Semitic scripts: Data from Arabic and Hebrew. *Reading and Writing* 14 (1-2): 39-59.
- Abu-Rabia, S. & D. Bluestein-Danon. 2012. A study into the results of an intervention program of linguistic skills in English (L2) and its effect on Hebrew (L1) among poor readers: An examination of the cognitive-retroactive transfer (CRT) hypothesis. *Open Journal of Modern Linguistics* 2(04): 131.
- Abu-Rabia, S. & W. Shakkour. 2014. Cognitive retroactive transfer (CRT) of language skills among trilingual Arabic-Hebrew and English learners. *Open Journal of Modern Linguistics* 4: 1-20.
- Abu-Rabia, S., Shakkour, W. & L. Siegel. 2013. Cognitive Retroactive Transfer (CRT) of Language Skills among Bilingual Arabic-English Readers. *Bilingual Research Journal* 36(1): 61-81.
- Andreou, G. & M. Segklia. 2017. Learning Difficulties in First and Second Language: Preliminary Results from a Cross-linguistic Skills Transfer. *English Linguistics Research* 6: 62-71.

Aspects of Metaphor

Coordinator
Angeliki Athanasiadou
Aristotle University of
Thessaloniki
angath@enl.auth.gr

The almost forty years that have intervened from the publication of Lakoff & Johnson's (1980) *Metaphors We Live by*, by which Conceptual Metaphor Theory was founded, were a period of time necessary to elaborate on the conceptual nature of metaphor. However, this period of time proved to be a fertile one during which a many-sided dialog developed, that profiled metaphor as a highly dynamic, flexible and multifaceted mechanism: metaphor is conceptual, linguistic and discursive, semantic and pragmatic, universal and language-specific, subjective, intersubjective and social. The theme session aims at highlighting aspects of metaphor in the light of up-to-date theoretical and empirical discussions.

More specifically, Herbert Colston highlights the interactional flexibility and complexity of metaphor when embedded in constructions and in language genres –an approach that transcends a point of view that confines itself to the representation of conceptual mappings. Angeliki Athanasiadou examines the interplay of conceptual mechanisms in the various so called 'figures'. More specifically, drawing from corpus examples of political discourse, she focuses on the factors that operate when metaphors form clusters and explores their function in order to unveil the synergy of cognition, language and culture in creating ideological perspectives. Eleni Butulussi's presentation deals with what has been one of the main arguments of Conceptual Metaphor Theory on the conceptual nature of metaphor: its non-linguistic instantiations. She examines non-linguistic and multimodal instantiations of the metaphor THOUGHT IS A PATH as they are manifested in a narrative video installation of contemporary art to show the interweaving of the embodied, the cultural and the ideological through the involvement of the participants in this multimodal installation. Finally, Maria Theodoropoulou, Giorgos Paterakis and Angelos Loukas discuss the metaphor FOOTBALL TEAM IS FAMILY in a corpus-based study of football metaphorical language. They explore how this metaphorical construal constructs a kind of collective identity that is different from the kind of collective identity constructed by other linguistic means.

Looking Both Inside and Outside of Metaphor:

What Metaphors Contain and What Contains Metaphors Greatly Impacts their Pragmatic Effects

Herbert L. Colston
University of Alberta, Canada
colston@ualberta.ca

How metaphors are comprehended and the pragmatic effects they bring along as baggage have long been of interest in metaphor studies (Gibbs 2017). Attending to the myriad of constructions in which metaphors can be placed has also greatly advanced our understanding of how metaphors work—borrowing in part ideas from frame semantics and cognitive grammar (Sullivan 2013). How metaphors operating in mediums outside of language has also been an interest of late, as have new insights into embodied simulations and their role in metaphor production and comprehension (Bergen 2012; Cienki & Muller 2008; Forceville & Urios-Aparisi 2009). But these explorations of metaphor outside of language and in the body has left one bit of linguistic metaphorical functioning standing unattended. As complex or even simple multiword phrases, metaphors can have a lot going on inside them beyond the necessitated source-to-target domain correspondences they afford. Metaphors can also be embedded in an infinite array of constructions, as mentioned. But they can also be further embedded, along with those constructions, into a wide array of language genres. These genres can also bring their own idiosyncratic influences on metaphor comprehension and pragmatic effect performance. Moreover, the target domain content itself that metaphors

invoke can add to this complex mixture —bringing along influences of its own. The talk will present a tour of just some of the immense fractalesque complexity invoked when we begin to look at the number and variability of interactions among metaphorical-internal components, the metaphors themselves, the constructions that metaphors are given, the target domain content triggered by the metaphor and the language genres in which metaphorical constructions are embedded.

References

- Bergen, B. K. 2012. *Louder than Words: The New Science of How the Mind Makes Meaning*. New York: Basic Books.
- Cienki, A. & C. Muller, eds., 2008. *Metaphor and Gesture*. Amsterdam: John Benjamins.
- Forceville, C. J. & E. Urios-Aparisi, eds., 2009. *Multimodal Metaphor*. Berlin: de Gruyter.
- Gibbs, R. W. 2017. *Metaphor Wars: Conceptual Metaphor in Human Life*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Sullivan, K. 2013. *Frames and Constructions in Metaphorical Language*. Amsterdam: John Benjamins.
-

Metaphor clusters in cultural contexts

Angeliki Athanasiadou
Aristotle University of
Thessaloniki
angath@enl.auth.gr

Systematic metaphorical conceptualizations are reflected in systematic metaphorical uses in language. In the flow of discourse context, conceptual metaphors are not isolated; they are frequently supported by and blend with other figures as well, such as metonymy, irony, hyperbole, understatement. Figures, as is known, tend to occur in clusters with other, often quite different, types of figures. This presentation focuses, however, on clusters of metaphors, i.e. on the creative blending of connected metaphors, demonstrating the metaphor dynamics in revealing people's ideas and beliefs. It is argued that the interplay of metaphors may vary depending on the co-occurrence of metaphors in clusters but also on the type and the quality of their mappings.

The presentation also aims to unveil the function of such clusters; they seem to work in multiple ways: they shift focus of attention, they disorient speakers' perspective, they intensify, they highlight particular facets of meaning making.

The issues above will be exemplified by instances of a particular cultural genre, that of political discourse concerning the target concept of 'Greek crisis'. The source concept schema of 'exit/entry' seems to be manipulated and its orientation appears even to be reversed by figurative mechanisms. A country may 'exit from crisis', may 'exit to markets', may 'exit to land after long swimming', may 'enter a state of supervision' or 'may enter a state of depression' are some cases in point. Authentic data from Greek corpora will be provided to highlight the contribution of clusters of metaphors. The presentation will attempt to uncover the cognitive, linguistic and cultural forces employed by speakers consciously or unconsciously in order to create particular ideological perspectives.

References

- Burgers, Chr., E. Konijn & G. Steen. 2016. Figurative Framing: Shaping public discourse through metaphor, hyperbole, and irony. *Communication Theory* 26 (4): 410-430.
- Dancygier, B. & E. Sweetser. 2014. *Figurative Language*. Cambridge: CUP.
- Gibbs, R. W., ed., 2016. *Mixing Metaphor*. Amsterdam: John Benjamins.
- Kövecses, Z. 2005. *Metaphor in Culture: Universality and Variation*. Cambridge: CUP.
-

Multimodal Metaphor and Discourse:

The interweaving of the Embodied, the Cultural, and the Ideological

Conceptual Metaphor Theory (Lakoff & Johnson 1980) has inspired all kinds of metaphor research, but according to critics it has only focused on

Eleni Butulussi
Aristotle University of
Thessaloniki
butulusi@del.auth.gr

the conceptual basis of metaphor and neglected, especially in the beginning, the study of metaphor instantiations and the context in which they occur. This critique has led researchers first to the study of linguistic metaphors (Yu 1998; Christidis 2002) and later of non-linguistic and multimodal ones (Forceville 1994, 2017), taking into account their semantic-pragmatic relations in discourse (Cameron & Deigman 2006; Charteris-Black 2014; Musolff 2016). The presentation combines theoretical viewpoints and tools of the aforementioned researchers, and discusses the motivation, the production and the interpretation of a multimodal metaphor. This metaphor has been constructed in a narrative video installation of contemporary art, showing the importance of body, culture, ideology, and the specific genre of discourse for the construal and interpretation of metaphor.

We examine the instantiations of the conceptual metaphor THOUGHT IS A PATH which in the particular context creates the more specific metaphor THE THOUGHT SEARCHING FOR POSSIBLE ANSWERS TO DILEMMAS IS A HARD GOING PATH IN A LABYRINTH. The artist uses the interaction between different modes (e.g. language, (moving) image, motion in a construction) for the creation of complex metaphorical embodied, cultural, and ideological meaning. In this way the audience gets into contact with the current global sociopolitical issues not only mentally, but in a sensorimotor and emotional manner as well.

References

- Cameron, L. & A. Deigman. 2006. The emergence of metaphor in Discourse. *Applied Linguistics* 27 (4): 671-690.
- Charteris-Black, J. 2014. *Analysing Political Speeches. Rhetoric, Discourse and Metaphor*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Forceville, C. 1994. Pictorial metaphor in advertising. *Metaphor and Symbolic Activity* 9: 1-29.
- Forceville, C. 2017. Visual and multimodal metaphor in advertising: Cultural perspectives. *Styles of Communication* 9 (2): 26-41.
- Lakoff, G. & M. Johnson. 1980. *Metaphors We Live by*. Chicago & London: The University of Chicago Press.
- Musolff, A. 2016. *Political Metaphor Analysis: Discourse and Scenarios*. London: Bloomsbury.
- Yu, N. 1998. *The Contemporary Theory of Metaphor: A Perspective from Chinese*. Amsterdam: John Benjamins.
- Christidis, A.-F. 2002. Aspects of metaphor (in Greek). In *Aspects of Language*, 155-166. Athens: Nissos.

FOOTBALL TEAM IS FAMILY

Metaphor and the construction of collective identity

Maria Theodoropoulou
Aristotle University of
Thessaloniki
mtheod@lit.auth.gr

Giorgos Paterakis
Aristotle University of
Thessaloniki
paterakg@lit.auth.gr

Angelos Loukas
Aristotle University of
Thessaloniki
loukasan@lit.auth.gr

The abundant use of metaphor in the language of football fueled a number of studies that were based on Conceptual Metaphor Theory (Lakoff & Johnson 1980, 1999) to explore the connection between metaphor and the language of football (e.g. Raffaelli & Katunar 2017; Lewandowski 2012; Nordin 2008). These studies, typically corpus-based ones, charted not only metaphors with an inter-linguistic occurrence but also language-specific ones, attempting sometimes to interpret the different kinds of construal as they are codified in the metaphors of diverse languages.

This presentation forms part of a broader research which aims at exploring the language of football. It continues a former one (Theodoropoulou, Loukas & Paterakis 2019) in which we examined the widely studied metaphor FOOTBALL IS WAR, through which the relationship between 'us vs. them' is metaphorized. In this study we focus on the 'us', i.e. on in-group relations, exploring the metaphor FOOTBALL TEAM IS FAMILY – the term 'football team' including not only the football players but also the fans and the football clubs. We adopt Morgan's (2008) thesis concerning 'Metaphor families' not only because there is bidirectionality between the source and the target domains in this kind of metaphors, but also because Morgan's formulation pertains to social systems – which is our case as well. Our study is a corpus-based one with data from the

formal announcements of six (and most important) Greek football clubs, the statements of their football players in the media, as well as data from their fans web pages. Although the subgroups are differentiated with regard to the elements of the FAMILY frame they use, our main question is: why do we have this metaphor in addition to other linguistic –non metaphorical– means (e.g. *We, our team*) by which collectivity is constructed (Pavlidou 2014)? In other words, what is it that metaphor attributes to an already constructed collectivity? We argue that it is the differentiating elements of the source domain FAMILY (among other core members of the same metaphor family) that are used to construct a kind of *strong* and *indissoluble* collectivity.

References

- Lakoff, G. & M. Johnson. 1980. *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago Press.
- Lakoff, G. & M. Johnson. 1999. *Philosophy in the Flesh: The Embodied Mind and its Challenge to Western Thought*. New York: Basic Books.
- Lewandowski, M. 2012. Football is not only war. Non-violence conceptual metaphors in English and Polish soccer language. In *Sprache und Fußball: im Blickpunkt linguistischer Forschung*, J. Taborek, A. Tworek & L. Zieliński (eds.), 79-95. Hamburg: Dr. Kovac.
- Nordin, H. 2008. The use of conceptual metaphors by Swedish and German football commentators. In *The Linguistics of Football*, E. Lavric, G. Pisek, A. Skinner & W. Stadler (eds.), 113-120. Tübingen: Gunter Narr.
- Morgan, P. 2008. Competition, cooperation, and interconnection: 'Metaphor families' and social systems. In *Cognitive Sociolinguistics: Language Variation, Cultural Models, Social Systems*, G. Krinstiansen & R. Dirven (eds.), 483-515. Berlin & New York: Mouton de Gruyter.
- Pavlidou, Th.-S. 2014. *Constructing Collectivity: 'We' across Languages and Cultures*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Raffaelli, I. & D. Katunar. 2017. A Discourse Approach to conceptual metaphors: A corpus-based analysis of sports discourse in Croatian. *Studia Linguistica Universitatis Iagellonicae Cracoviensis* 133: 125-147.
- Theodoropoulou, M., Loukas, A. & G. Paterakis. 2019. Reframing the metaphor FOOTBALL IS WAR (in Greek). *Studies in Greek Language* 39: 37-52.
- Fina, A. de, Schiffrin, D. & M. Bamberg. 2006. *Discourse and Identity*. Cambridge: Cambridge University Press.

Σύγχρονες μεθοδολογικές αναζητήσεις στη γλωσσολογική έρευνα

Συντονίστρια

Γιαννούλα

Γιαννουλοπούλου

Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών
giannoulor@ill.uoa.gr

Στόχος της θεματικής συνεδρίας είναι να προσεγγίσει τις μεθοδολογικές και επιστημολογικές προϋποθέσεις, υπό τις οποίες διεξάγεται η σύγχρονη γλωσσολογική έρευνα, κυρίως της ελληνικής, αλλά και με αναφορές σε άλλες γλώσσες.

Συγκεκριμένα, σκοπεύουμε να θέσουμε ερωτήματα όπως α) κατά πόσο η γλωσσολογική μεθοδολογία έχει επηρεαστεί από την εκτεταμένη, εδώ και αρκετά χρόνια, χρήση των σωμάτων κειμένων· β) κατά πόσο οι γραμματικές κατηγορίες που χρησιμοποιούνται στην γλωσσολογική ανάλυση είναι επαρκείς για τα δεδομένα όλων των γλωσσών ή επικαθορίζονται από τις γλώσσες που έχουν ιστορικά τύχει της μεγαλύτερης ανάλυσης· και γ) εάν σύγχρονα ρεύματα, όπως ο μεταμοντερνισμός, έχουν επηρεάσει τη σύγχρονη γλωσσολογική έρευνα.

Υπάρχει «γλωσσική στροφή» στη Γλωσσολογία; Γλωσσικές σπουδές και μεταμοντέρνο

Γιαννούλα

Γιαννουλοπούλου

Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών
giannoulor@ill.uoa.gr

Στόχος της ανακοίνωσης είναι να συζητήσει εάν και κατά πόσο το ρεύμα σκέψης που έχει προσδιοριστεί ως «μεταμοντέρνο» έχει επηρεάσει τις σύγχρονες γλωσσολογικές θεωρίες. Η διερεύνηση αφορά κυρίως τις θεωρίες ανάλυσης του γλωσσικού φαινομένου, ενώ δευτερευόντως γίνεται συζήτηση και για τις γλωσσοδιδακτικές απόψεις.

Ως μεταμοντέρνο ορίζεται «ένα κίνημα σκέψης, του οποίου το κεντρικό θέμα είναι η κριτική της αντικειμενικής λογικής και ταυτότητας, καθώς και η επεξεργασία των συνεπειών αυτής της κριτικής για κεντρικά ζητήματα της φιλοσοφίας, της λογοτεχνίας και του πολιτισμού» (Sweetman 1999, 5).

Εάν αποδεχτούμε το επιχείρημα του Λυοτάρ (1979) ότι η συμβολή του μεταμοντερνισμού συνίσταται στη μετάβαση από την αλήθεια στην αφήγηση, από την αλλαγή από τον κόσμο της εμπειρίας σε εκείνον της γλώσσας (εξ ου και ο όρος «γλωσσική στροφή» είναι σχεδόν συνώνυμος με τον όρο «μεταμοντέρνο»), τότε θα αναμενόταν η επιστήμη της Γλωσσολογίας να έχει έναν κεντρικό ρόλο στις μεταμοντέρνες θεωρήσεις. Ωστόσο, κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει.

Στην ανακοίνωση διερευνώνται τα αίτια για αυτήν τη «γλωσσική στροφή» χωρίς τη Γλωσσολογία, σε δύο επίπεδα: α) σε εκείνο των γλωσσολογικών θεωριών και β) στα βασικά χαρακτηριστικά της μεταμοντέρνας αντίληψης.

Ως προς το πρώτο επίπεδο διερευνάται το πώς η κυριαρχία της γενετικής θεωρίας, μιας νεοκαντιανής θεωρίας, στη γλωσσολογία δεν επέτρεψε την επιρροή από τις εν πολλοίς σχετικιστικές απόψεις του μεταμοντερνισμού. Επίσης, διερευνάται το πώς ακόμη και η κλασική κοινωνιογλωσσολογία ήταν καθορισμένη από θετικιστικές απόψεις, οι οποίες επίσης δεν διαλέγονταν με τις μεταμοντερνιστικές θέσεις. Επιπλέον, συζητείται το εάν στις θεωρίες της Construction Grammar αλλά και της Social Construction Grammar (Ziem 2015) θα μπορούσαν να εντοπιστούν στοιχεία μεταμοντέρνας κριτικής. Συζητείται, επίσης, η θεωρία της «διαλογικής φύσης της γλώσσας» και οι πιθανές ερμηνείες της (δες Horper 1999).

Ως προς το δεύτερο επίπεδο συζητείται η διασταλτική αντίληψη του μεταμοντερνισμού για τη γλώσσα, ότι δηλαδή η ίδια η κοινωνική πραγματικότητα λειτουργεί ως γλώσσα, ως «γλωσσικά παιχνίδια βούλησης για δύναμη» (Λυοτάρ 1979), γεγονός που δεν μπορεί να αποτελέσει βάση συζήτησης για επιστήμονες που μελετούν από οποιαδήποτε θεωρητική οπτική γωνία το γλωσσικό φαινόμενο.

Τέλος, γίνεται αναφορά και στις παιδαγωγικές μεταμοντέρνες απόψεις για τη συνεργατική μάθηση (κυρίως Bruffee 1993, αλλά και Maclaren 1995) και το πώς αυτές έχουν καθορίσει τις θεωρίες για τη διδασκαλία της γλώσσας.

Αναφορές

- Bruffee, K. A. 1993. *Collaborative Learning: Higher Education, Interdependence, and the Authority of Knowledge*. Βαλτιμόρη: The John Hopkins University Press.
- Hopper, P. 1999. Was Bakhtin a Proto-Integrationalist? ResearchGate.
- Λυοτάρ, Ζ.Φ. [1979] 2008. Η μεταμοντέρνα κατάσταση. Ελλ. μτφρ. Κ. Παπαγιώργης. Αθήνα: Γνώση.
- Maclaren, P. 1995. *Critical Pedagogy and Predatory Culture*. Λονδίνο: Routledge.
- Sweetman, B. 1999. Postmodernism, Derrida and *Différance*: A Critique. *International Philosophical Quarterly* XXXIX, 1: 5-18.
- Ziem, A. 2015. Desiderata und Perspektiven einer Social Construction Grammar. Στο *Konstruktionsgrammatik IV. Konstruktionen als soziale Konventionen und kognitive Routinen*, A. Ziem & A. Lasch (επιμ), 2-22. Tübingen: Stauffenburg.

Τα σώματα κειμένων στην ελληνική γλωσσολογική έρευνα

Η συλλογή και μελέτη γλωσσικών δεδομένων στο χώρο της γλωσσολογικής έρευνας αποτελούσε πρακτική διαδεδομένη πολύ πριν από την έλευση των ηλεκτρονικών σωμάτων κειμένων, στα οποία θα εστιάσω σε αυτή την ανακοίνωση. Η έρευνα που έχει αναπτυχθεί στο χώρο της γλωσσολογίας σωμάτων κειμένων έχει δώσει μια άλλη προοπτική στην ανάλυση της γλώσσας, καθώς, μεταξύ άλλων:

α) λαμβάνει υπόψη τη συχνότητα εμφάνισης και συνεξετάζει ποσοτικά με ποιοτικά δεδομένα,

β) δίνει έμφαση στη συνεμφάνιση γλωσσικών στοιχείων και στις ευρύτερες γλωσσικές δομές, υποδεικνύοντας την αλληλεπίδραση μεταξύ παραδειγματικών και συνταγματικών σχέσεων,

γ) χρησιμοποιεί δεδομένα από ποικιλία κειμενικών ειδών και επικοινωνιακών περιστάσεων, αναγνωρίζοντας τις διαφορές ανά περίπτωση και διατυπώνοντας παράλληλα γενικεύσεις για τη γλώσσα,

δ) επιχειρεί τη διαχρονική μελέτη της γλώσσας με βάση αυθεντικά γλωσσικά δεδομένα, ακόμα και για περιόδους μικρής χρονικής διάρκειας (λ.χ. ημερών, μηνών), προσφέροντας έτσι μια διαφορετική αντίληψη της διάκρισης σε συγχρονία και διαχρονία.

Όπως φαίνεται από τα παραπάνω, η μελέτη της γλώσσας με τη χρήση σωμάτων κειμένων μπορεί να οδηγήσει σε μια νέα προσέγγιση βασικών θεωρητικών εννοιών της επιστήμης της γλωσσολογίας. Επίσης, η ανάλυση με σώματα κειμένων μπορεί να προσφέρει μια θεώρηση που δεν διασπάται ανάλογα με τα πεδία της γλωσσολογίας, αλλά αναδεικνύει τη διαπλοκή σημασιολογικών, συντακτικών, μορφολογικών, κειμενικών, πραγματολογικών κ.ά. πτυχών στις γλωσσικές μονάδες που μελετώνται. Ανάλογα με τα μεθοδολογικά βήματα που θα ακολουθηθούν, η χρήση σωμάτων κειμένων μπορεί να λειτουργήσει συμπληρωματικά προς τη γλωσσολογική ανάλυση με βάση ήδη υπάρχουσες θεωρίες (McEneary & Hardie 2012), αλλά και να οδηγήσει σε θεωρητικές προσεγγίσεις που αμφισβητούν ευρέως αποδεκτές μέχρι σήμερα θεωρητικές παραδοχές (βλ. λ.χ. Sinclair 1990).

Τα τελευταία χρόνια φαίνεται να έχουν αυξηθεί σε αριθμό οι μελέτες για τα ελληνικά που βασίζονται σε σώματα κειμένων ή καθοδηγούνται από αυτά. Ακόμη και έρευνες που στο παρελθόν θα χρησιμοποιούσαν ανεκδοτολογικά στοιχεία, δεδομένα από τη διαίσθηση των ομιλητών ή από συνεντεύξεις βασίζονται σε σώματα κειμένων ή τα χρησιμοποιούν επικουρικά προς τα υπόλοιπα δεδομένα τους. Για τον σαφέστερο προσδιορισμό των τάσεων που επικρατούν στην ελληνική γλωσσολογία θα μελετηθούν τα άρθρα στις *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα*, στα

Γεωργία Φραγκάκη
Ελληνικό Ανοικτό
Πανεπιστήμιο
efraga@phil.uoa.gr

Πρακτικά διεθνών συνεδρίων ελληνικής γλωσσολογίας και συνεδρίων μεταπτυχιακών φοιτητών και στα περιοδικά *Journal of Greek Linguistics* και *Γλωσσολογία*. Με βάση τα ευρήματα θα δοθούν στοιχεία για τον αριθμό των μελετών που χρησιμοποιούν σώματα κειμένων διαχρονικά και την τάση που φαίνεται να επικρατεί. Επίσης, θα προσδιοριστούν τα πεδία της Γλωσσολογίας στα οποία αναφέρονται οι μελέτες και ο τρόπος με τον οποίο χρησιμοποιούνται τα σώματα κειμένων (π.χ. ως κύρια μεθοδολογική προσέγγιση ή επικουρικά, ως πηγή παραδειγμάτων ή ως βάση για τη διατύπωση γλωσσολογικών θεωριών), με σκοπό να προσδιοριστεί η επίδραση της χρήσης των σωμάτων κειμένων στη γλωσσολογική μεθοδολογία και θεωρία στο πλαίσιο της μελέτης της ελληνικής γλώσσας.

Αναφορές

McEnery, T. & A. Hardie. 2012. *Corpus Linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
Sinclair, J. 1990. *Corpus, Concordance, Collocation*. Οξφόρδη: Oxford University Press.

Το αντικείμενο καθορίζει την προσέγγιση: Η περίπτωση της έγκλισης και της τροπικότητας

Αναστάσιος Τσαγγαλίδης
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης
atsangal@enl.auth.gr

Όπως και σε άλλες περιπτώσεις, έτσι και στο πεδίο της έγκλισης και της τροπικότητας οι γλώσσες που αποτέλεσαν το κύριο αντικείμενο μελέτης καθόρισαν και τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε τις σχετικές διακρίσεις: ακόμα και σε σύγχρονες αναλύσεις σε εξειδικευμένα θεωρητικά πλαίσια, γίνεται συχνά προφανές ότι όποιος αναφέρεται σε εγκλίσεις έχει στο μυαλό του τις κλασικές γλώσσες (ή έστω τις μορφολογικές κατηγορίες των ρομανικών γλωσσών), ενώ όποιος κάνει λόγο για τροπικότητα είναι προσηλωμένος στις τευτονικές γλώσσες ή / και ιδιαίτερα στην αγγλική. Το αποτέλεσμα είναι ότι η περιγραφή γλωσσών όπως η νέα ελληνική (NE) πάσχει από πολλές πλευρές: δεν μπορούν οι αναλύσεις είτε της αρχαίας ελληνικής είτε της αγγλικής να μεταφερθούν αβασάνιστα, καθώς αφήνουν ακάλυπτες αρκετές πλευρές των σχετικών φαινομένων. Με άλλα λόγια, είναι εντυπωσιακή η σχεδόν μεταφυσική προσήλωση στις κατηγορίες των άλλων γλωσσών, παρά τα οφθαλμοφανή προβλήματα που δημιουργούνται.

Για τις ανάγκες της ανακοίνωσης θα παρουσιαστούν οι συνήθειες παραδοχές για την αναγνώριση (μορφολογικών) εγκλίσεων και (λειτουργικών) τροπικότητας και η εφαρμογή τους στο ρηματικό σύστημα της νέας ελληνικής. Μπορεί κανείς να υποστηρίξει ότι τα συνήθη προβλήματα που εντοπίζονται κατά την περιγραφή κάθε γλώσσας στην περίπτωση της NE επιτείνονται λόγω της, κατά κάποιο τρόπο, επιβεβλημένης σύγκρισής της με την αρχαία. Παράλληλα όμως και η επιβολή της αγγλικής και των κατηγοριών της φαίνεται να έχουν εξίσου σημαντική επίδραση – θέτοντας έτσι το πρόβλημα σε άλλη βάση: η περιγραφή της NE πάσχει από την εμμονή στο ένδοξο παρελθόν, από τον συντηρητισμό που διακρίνει κάθε γραμματική περιγραφή ή πρόκειται απλώς για την ανάγκη μίμησης των τάσεων του συρμού και τη συνακόλουθη επιβολή τους;

Η συνήθης επίκληση του μορφολογικού επιχειρήματος για την αναγνώριση εγκλίσεων δημιουργεί προβλήματα στην περιγραφή των εγκλίσεων πολλών ευρωπαϊκών γλωσσών – και πάντως της νέας ελληνικής. Ρητά ή υπόρρητα οι υποτακτικές και οι ευκτικές άλλων γλωσσών συγκρίνονται με τις αντίστοιχες των κλασικών γλωσσών και ανάλογα κατατάσσονται οι υπό εξέταση τύποι.

Παρόμοια, οι διακρίσεις της τροπικότητας που έχουν τυποποιηθεί για την περιγραφή της αγγλικής προσαρμόζονται με μεγαλύτερη ή μικρότερη επιτυχία στην περιγραφή άλλων γλωσσών. Η αξία ή η χρησιμότητα τους

σε κάθε περίπτωση ελέγχεται – και πάντως δεν είναι καν υποχρεωτικό να επαρκεί – καθώς δεν περιλαμβάνουν μια σειρά από συναφείς διακρίσεις (όπως οι evidentiality, mirativity κ.ά.) που συνήθως έχουν προκύψει από τη μελέτη άλλων, λιγότερο μελετημένων, γλωσσών.

The grammar of counting, measuring, partitioning and distributing in Greek and beyond

Coordinator
Dimitris Michelioudakis
Aristotle University of
Thessaloniki
dmichel@ece.auth.gr

The goal of the session is to highlight the theoretical implications of a set of phenomena at the syntax-semantics interface, which have not been addressed adequately as far as Greek is concerned, while even cross-linguistically systematic research on the respective constructions has only just started (cf. Rothstein 2016). Each of the individual constructions, namely constructions of counting, measuring, partitioning and distributivity, often appears to have the same surface syntax as other constructions of this broad type, or even constructions beyond that area (e.g. adjectival modification and the syntax of determiners in general). A core question is then whether the(ir) syntax obscures finer semantic contrasts and distinctions or whether instead such differences are reflected in deeper syntactic differences that can be uncovered once one studies the distribution of such expressions in more detail.

In this context, Spathas and Alexiadou's paper is concerned with the largely common distribution of cardinal numerals and percentages, despite the well-known differences in their mathematical interpretation and therefore the logical structure of the expressions they appear in. Nevertheless, they also spot crucial differences and explore how a unitary account can still account for them. Likewise, Makri investigates how case-marking on standards of comparison in comparative constructions, especially the ones containing measure phrases, correlates with the semantic type and the interpretation (degree vs. entity) of the noun phrase that is being compared. Tsoulas examines the quantificational elements *kati* and *tipota* in their function *qua* determiners and explores unexpected plural agreement patterns and the role of (positive/negative) polarity. Lechner investigates expressions meaning 'same' and 'different', which may also co-occur with cardinal numerals (and give rise to contrasts such as «άλλα δύο ποτήρια» and «δύο άλλα ποτήρια» etc.) and proposes a formal analysis capturing the systematic ambiguity of such expressions or lexicalization patterns cross-linguistically. Finally, Michelioudakis explores the distributive construction «Numeral NP Def kath- NP», and focusing on its syntax he questions its (apparently) nominal nature and is concerned with syntactic peculiarities and mismatches (e.g. number mismatches, the co-occurrence of clitics with PPs etc.) which are not to be found outside distributive constructions, as well as potential correlations with Aktionsart/event structure.

Greek percentages at the syntax-semantics interface

Giorgos Spathas
Leibniz-ZAS
spathas@leibniz-zas.de

Artemis Alexiadou
Humboldt Universität zu
Berlin
artemis@leibniz-zas.de

Work on the syntax and semantics of the expression of counting and measuring in natural languages has mainly focused on the behavior of cardinal numerals, like *ένας*, *δύο*, *είκοσι πέντε*, etc. With very few exceptions (namely, approximatives like *δεκάδες*, *χιλιάδες*, etc. and ordinals like *πρώτος*, *δεύτερος*, etc.), numerical expressions other than cardinal numerals have received very little attention. This talk focuses on the behavior of constituents expressing percentages like *δέκα τοις εκατό*, *τριάντα τοις εκατό*, etc. We provide a first characterization of the distribution of percentages in Greek, in comparison to that of cardinal numerals and measure phrases (like *δύο κιλά*, *τρία εκατοστά*, etc.). Although percentages can obviously not be equated semantically to cardinal numerals, they appear to have a very similar distribution. They can appear in mathematical statements as arguments of predicates that

require numerals to denote some primitive abstract object (numbers), as in (1).

- (1) a. **Τρία** συν **εφτά** κάνει **δέκα**.
 b. **Τρία τοις εκατό** και **εφτά τοις εκατό** κάνει **δέκα τοις εκατό**.

Like cardinals, they can appear in partitive constructions, as in (2) and simple counting constructions, as in (3). In both cases the percentage specifies a proportion of two cardinalities; the proportion of students we hired to the total number of students in (2b) and the proportion of students we hired to the total number of people we hired in (3b).

- (2) a. Προσλάβαμε **τριάντα** από τους φοιτητές.
 b. Προσλάβαμε **τριάντα τοις εκατό** από τους φοιτητές.
 (3) a. Προσλάβαμε **τριάντα** φοιτητές.
 b. Προσλάβαμε **τριάντα τοις εκατό** φοιτητές.

In partitives and pseudo-partitives with mass nouns, as in (4) and (5), however, percentages have the same distribution as Measure Phrases (like, e.g., *τριάντα κιλά*), not as numerals inside Measure Phrases, as shown in (4c). The same is true with modified gradable adjectives, both in their positive and their comparative form, as in (6) and (7).

- (4) a. Ήπιαμε **τριάντα κιλά** από το κρασί.
 b. Ήπιαμε **τριάντα τοις εκατό** από το κρασί.
 c.* Ήπιαμε **τριάντα τοις εκατό κιλά** από το κρασί.
 (5) a. Το καζάνι περιέχει **τριάντα κιλά** κρασί.
 b. Το καζάνι περιέχει **τριάντα τοις εκατό** κρασί.
 c.* Το καζάνι περιέχει **τριάντα τοις εκατό κιλά** κρασί.
 (6) a. Ο Γιάννης είναι **δύο μέτρα** ψηλός.
 b. Η πόρτα είναι **εξήντα τοις εκατό** ανοιχτή.
 (7) a. Ο Γιάννης είναι **δύο εκατοστά** ψηλότερος από τον Βασίλη.
 b. Ο Γιάννης είναι **δύο τοις εκατό** ψηλότερος από τον Βασίλη.

We develop a unified account of (2)-(7) according to which percentages (a) always denote *relative measures*, cardinality being only a possible dimension of measurement among others, and (b) are syntactically appositive modifiers. This leaves cases like (1) as distinct uses where percentages denote abstract objects (numbers), an ambiguity familiar already from cardinal numerals (see, e.g., Rothstein 2016).

References

Rothstein, S. 2016. Counting and Measuring: a theoretical and crosslinguistic account. *Baltic International Yearbook of Cognition, Logic and Communication* 11 (1): 8.

Winfried Lechner
 National and Kapodistrian
 University of Athens
 wlechner@gs.uoa.gr

On the semantics of different

The predicate *different* is three ways ambiguous between a *deictic/external* reading ((1)), a *Q-bound/internal* interpretation ((2)) and *reciprocal* and *plural dependent* construals ((3); Carlson 1987; Moltmann 1992; Beck 2000; Barker 2007; Alrenga 2009; Brasovaenu 2011; Charnavel 2015; i.a.).

- (1) a. John read a different book.
 b. 'John read a book that is different from that book.'
 c. $\exists x \exists y [\text{book}(x) \wedge \text{that_book}(y) \wedge \text{read}(x)(j) \wedge \text{read}(y)(j) \wedge x \neq y]$
 (2) a. Every child read a *different* book.
 b. 'Every child read a book that was different from the book that every other child read.'
 c. $\forall x \forall y [\text{child}(x) \wedge \text{child}(y) \wedge x \neq y \rightarrow \text{iz}[\text{book}(z) \wedge \text{read}(z)(x)] \neq \text{iz}[\text{book}(z) \wedge \text{read}(z)(y)]]$
 (3) a. John read different books.
 b. 'John read books that were different from each other.'
 c. $\forall x \forall y [x \leq_p \text{*book} \wedge y \leq_p \text{*book} \wedge \text{read}(x)(j) \wedge \text{read}(y)(j) \rightarrow x \neq y]$

In German, this ambiguity is standardly assumed to be partially resolved by two morphological exponents, *anders* and *verschieden* (Beck 2000; Heim 1985). The present talk pursues four goals. First, evidence will be presented for the existence of a third manifestation of *different* in German, viz. *unterschiedlich*. Second, I propose a new semantics for Q-bound *different* that employs Skolem functions over the output of variable assignments in the analysis of the quantificational dependency effect. Third, the semantics of *different* will be argued to include abstraction over silent measure functions (see also Alrenga 2009; Meier 2010). Finally, the plurality restriction on Q-bound readings illustrated in (4) (Moltmann 1992, 446; Brasoveanu 2011; Bumford and Barker 2013) will be derived from the assumption that plurality is the morphological reflex of an underlyingly binary predicate undergoing a change to a unary cumulative predicate (Hackl 2002).

(4) a. The boys read different book_{pl}. (✓ reciprocal)

b. The boys read a different book_{sg}. (✗ reciprocal)

References

- Alrenga, P. 2009. Dimensions of Comparison. Handout for talk at DGfS 2009, University of Osnabrück, March 5, 2009. <http://www.peteralrenga.com/files/DGfS2009Handout.pdf>
- Barker, Ch. 2007. Parasitic Scope. *Linguistics and Philosophy* 30 (3): 407-444.
- Beck, S. 2000. The Semantics of different: Comparison Operator and Relational Adjective. *Linguistics and Philosophy* 23 (1): 101-139.
- Bumford, D. & Ch. Barker. 2013. Association with distributivity and the problem of multiple antecedents for singular *different*. *Linguistics and Philosophy* 36 (3): 355-369.
- Carlson, G. 1987. Same and Different: Consequences for Syntax and Semantics. *Linguistics and Philosophy* 10 (4): 531-565.
- Charnavel, I. 2015. Same, different and other as comparative adjectives – A uniform analysis based on French. *Lingua* 156: 129-174
- Hackl, M. 2002. The Ingredients of Essentially Plural Predicates. *Proceedings of NELS32*, 171-182.
- Meier, C. 2010. Die Semantik von Ausdruecken fuer Aehnlichkeit. Handout for talk at Bergische Universitaet Wuppertal, June 24, 2010.
- Moltmann, F. 1992. Reciprocals and "Same/Different": Towards a Semantic Analysis. *Linguistics and Philosophy* 15 (4): 411-462.

Phrasal standards and the types of DPs

There has been a long-standing debate on whether degrees are a basic semantic type, and if so, whether degree readings of DPs are basic or derived through some type shifting operator from their individual interpretation. This paper, using novel data from case marking of DPs in phrasal (as opposed to clausal) standard phrases in Greek, shows that semi-lexical nouns may receive either a degree or an entity interpretation whereas other nouns have an entity interpretation as basic and their degree readings are derived by Rett's (2014) Meas-Op.

Case agreement patterns show that bare number phrases in the complement of the phrasal standard marker *apo* ('from, than') may function as predicates: In (1-b), the bare nominal in the standard phrase is obligatorily marked in nominative, agreeing with the null subject of the verb, similar to the adjectival standard phrase in (1-a). As predicted by Rett's (2014) theory, the nominal (father) is associated with a context dependent scale: in case of (1-b) it is a scale of amicable behaviour and support whereas in (1-c) a scale of controlling behaviour. In (1-a), the contextual standard of the positive adjective functions as the standard of comparison. The behaviour of AdjPs and bare nominals contrasts with full DPs (2), where a 3-place comparative operator directly combining with individuals (instead of degrees) is employed.

(1) a. Είναι καλύτερο και από καλό. [AdjP]

Maria Margarita Makri
University of York
mar.m.makri@gmail.com

b. Του φέρθηκε καλύτερα κι από πατέρας. [bare NP] (Cheila-Markopoulou 1986)

c. Τον ελέγχει αυστηρότερα κι από πατέρας.

(2) Είναι βαρύτερος από τον Γιώργο/ *ο Γιώργος.

But what happens with bare number phrases, a subset of which are measure phrases, i.e. bare number phrases with semi-lexical nouns (e.g. *kilo, ton*). Rett's (2014) theory predicts that all nominals have a basic individual reading from which the degree interpretation is derived, hence we would expect measure phrases and other bare number phrases to have the same distribution. Furthermore, Alexopoulou, Folli & Tsoulas's (2013) analysis predicts that number in Greek is the argumentising head hence we would expect all bare number phrases to pattern with (2). However, neither prediction is borne out: even though all bare number phrases can appear in accusative in a pseudopartitive construction (3-c), (3-d), only measure phrases with semi lexical nouns like *τόνος* may be predicative and appear in nominative (3-a).

(3) a. Το ρύζι που μοιράστηκε στο συσσίτιο ήταν περισσότερο από 5 τόνους/τόνους.

b. Το ρύζι που μοιράστηκε στο συσσίτιο ήταν περισσότερο από 5 *σάκους/σάκους.

c. Το ρύζι που μοιράστηκε στο συσσίτιο ζύγιζε περισσότερο από 5 *τόνους/τόνους.

d. Το ρύζι που μοιράστηκε στο συσσίτιο ζύγιζε περισσότερο από 5 *σακούς/σακούς.

The different status of nominative and accusative standards is also evident from the distribution and meaning of number phrases in amount comparatives: in (4), only the accusative DP can be referential, and the nominative degree/measure-denoting. The nominative version of (4) may answer only (5-a) whereas the accusative only (5-b).

(4) Ήρθαν περισσότεροι από ένας καλεσμένος/ έναν καλεσμένο.

(5) a. Τι μόνο ο Γιάννης ήρθε;

b. Τι μετά από τόσους καλεσμένους μόνο ένας ήρθε;

As for the degree or individual interpretation of nominals, the data above falsifies Snyder & Barlew's (2015) theory according to which measure phrases receive only a degree reading whereas atomizers and container nouns can have both. Rett's (2014) Meas-Op seems necessary to derive readings in (1-b)-(1-c), whereas Brasoveanu's (2009) proposal where the degree reading of nominals is the basic one and the individual derived from it seems to capture better the distribution of measure phrases. Finally, we can maintain Alexopoulou et al.'s (2013) of Number as the argumentising head in Greek if we allow for numerals to merge in two different positions: as attributive adjectives below number or above number argumentising the NP.

References

- Alexopoulou, T., Folli, R. & G. Tsoulas. 2013. Bare number. In *Syntax and its limits*, R. Folli, C. Sevdali & R. Truswell (eds.). Oxford: Oxford University Press.
- Brasoveanu, A. 2009. Measure noun polysemy and monotonicity: Evidence from Romanian pseudopartitives. in A. Schardl, M. Walkow & M. Abdurrahman, (eds.), *Proceedings of NELS 38*, 139-150.
- Cheila-Markopoulou, D. 1986. The Modern Greek Comparatives: A syntactic analysis of the comparative form of MG adjectives and adverbs (in Greek). Phd. National Kapodistrian University of Athens. <http://hdl.handle.net/10442/hedi/0299>
- Rett, J. 2014. The polysemy of measurement. *Lingua* 143: 242-266.
- Snyder, E. & J. Barlew. 2015. The universal measurer. In *Proceedings of Sinn und Bedeutung 20*, 658-675. Tübingen: University of Tübingen.

Indefiniteness, Plurality, Polarity

George Tsoulas
University of York
george.tsoulas@york.ac.uk

Within the determiner system of Greek the existential determiner *Kati* (some-PL), and the negative existential *Tipota* (nothing/anything-PL) stand out for a combination of reasons. First, they combine only with plurals. Second, unlike all other determiners in the language they show no agreement in φ features and case with the head noun.¹ Third, they have a homophonous nominal counterpart. Interestingly, these nominal counterparts of the plural determiners are both neuter singular. That the homophony, however is not accidental is shown by the fact that *kati* and *tipota qua* determiners inherit from *kati* and *tipota qua* nouns their sensitivity to the licensing environment. Thus *Kati NP-PL* is a positive polarity element while *tipota NP-PL* is a negative polarity one. Also, they inherit from their nominal version their positive/negative polarity sensitivity. While specifically *tipota* as a negative polarity item has been studied extensively the combination of properties listed above has never, to my knowledge, been the object of any formal study.

In the first part of the paper we establish the categorial status of the *Kati/Tipota* as determiners and compare them to their version as nouns. The claim that we will investigate is that the combination of properties mentioned above (and some further ones) can be accounted for on the basis of the idea that *Kati/Tipota* are not simple but complex determiners (cf. Leu 2015) and that the parts that make them up map directly to those properties. Assuming that the distributional and basic semantic properties can follow from a decomposition involving the indeterminate pronoun *ti* and the *K* morpheme common to a series of indefinites and, on the other hand, the corresponding *-p-* morpheme in the case of *tipota*, the plurality requirement is still puzzling because there is nothing in the morphology of these determiners to suggest that they are plural. On the contrary, in fact, the morphology would suggest that they are singular. The final part of the paper will be devoted to the derivation of the plural property building on work that takes the plural to be semantically unmarked.

¹ The determiner *Katholou* (none at all) also shows no agreement in φ features.

References

Leu, T. 2015. *The Architecture of Determiners*. Oxford: Oxford Studies in Comparative Syntax.

Distributive constructions in Greek

Dimitris Michelioudakis
Aristotle University of
Thessaloniki
dmichel@ece.auth.gr

This paper deals with the syntactic status and some previously unnoticed properties of the distributive construction (DC) “Numeral NP Def kath-” in Greek (cf. Beghelli 1997; Beghelli & Stowell 1997 on floated *each*). I build on some preliminary observations and hypotheses in Michelioudakis (2012) and sketch the syntactic preconditions of an analysis that should eventually also yield/be compatible with a compositional semantics for the construction.

The construction is illustrated by examples such as the following:

- (1) a. Έγραψε ένα βιβλίο ο καθένας.
b. Έγραψαν ένα βιβλίο ο καθένας.
- (2) a. Ανέθεσα ένα άρθρο στον καθένα/του καθενός.
b. Τους ανέθεσα ένα άρθρο στον καθένα.

One question to be addressed is which types of nominal expression are allowed to be distributors. Manzini & Savoia (2004) spot the following contrast, suggesting that accusative clitics cannot be distributors (cf. also Beghelli & Stowell 1997):

- (3) Loro hanno visto un uomo ciascuno (Italian)

They have seen a man each.

(4) *Un uomo li ha visti ciascuno

A man them-has seen each.

In Greek, the exact equivalent of (4) is also ungrammatical (5) but the ordering in (6) seems to be able to restore grammaticality. This seems to suggest that adjacency between the two parts of the distributive relation is a requirement in Greek (but also in Italian, N. Grillo, p.c.).

(5) *Ένας άνθρωπος τους προσέλαβε τον καθένα.

(6) (?)Τους/*Τον προσέλαβε ένας άνθρωπος τον καθένα.

Next, I consider a number of diagnostics (co-ordination, fragment answers etc.) that suggest that the “Numeral NP Def kath-” sequence behaves as one constituent. I connect this to mismatches such as (i) between the number of the nominative DP within the DC and agreement on the verb (1b), (ii) the co-occurrence of the prepositional realisation of an IO within the DC and a dative clitic, which is otherwise prohibited (2b) etc. Further, I explore the hypothesis that the DC is in fact a projection of the predicate (though vacated by the raised verb) which is also somehow mixed and phasal, so that the quantified expression and the corresponding clitic originate in the same constituent/are parts of the same chain but Agree and get Case in separate phases. The obligatory Def morpheme may be a spellout of the phi-features of the extra inflectional/Case-assigning layer within the DC.

A further peculiarity to be discussed is the use of *apo* with DCs, which may even make the quantified DP optional:

(7) Διάβασαν από ένα άρθρο (ο καθένας) / Τους έδωσα από ένα βιβλίο (στον καθένα).

I put forth the hypothesis that *apo* is the spellout of an abstract head denoting the intended relation between the two parts of the DC (possibly possession or part-whole etc.). It is interesting how the acceptability of the DC decreases when the predicate lacks a resultant state or when no such interpretation can be coerced/accommodated (e.g. certain activities and semelfactives). In such cases, *apo* seems to improve the grammaticality of the sentence, which presumably indicates that the DC must be a projection of/containing a result state. Furthermore, specific indefinite readings are excluded with *apo*.

(8) Μιλάνε ?? (από) μια γλώσσα ο καθένας (on the ability reading)

References

- Beghelli, F. 1997. The syntax of distributivity and pair-list readings. In *Ways of Scope Taking*, A. Szabolcsi (ed.), 349-408. Dordrecht: Springer.
- Beghelli, F. & T. Stowell. 1997. Distributivity and negation: The syntax of each and every. In *Ways of Scope Taking*, A. Szabolcsi (ed.), 71-107. Dordrecht: Springer.
- Manzini, M. R. & L. M. Savoia. 2004. Cooccurrence and Mutual Exclusion Patterns. *The Structure of CP and IP: The Cartography of Syntactic Structures 2*: 211.
- Michelioudakis, D. 2012. Dative arguments and abstract case in Greek. Doctoral dissertation. Department of Theoretical and Applied Linguistics, University of Cambridge.

Bilingualism in challenging contexts: clinical populations and socially disadvantaged children

Coordinator
Eleni Peristeri
Aristotle University of
Thessaloniki
eperiste@enl.auth.gr

Cultural and linguistic diversity among the childhood population is widespread and growing in Greece and in many other countries. Though children growing up with more than one language have been shown to exhibit advantages compared to monolingual children in the development of cognitive and learning abilities, for children growing up in challenging contexts as well as for children with neurodevelopmental disorders, the advantages associated with bilingualism and multilingualism are considerably underexplored and sometimes difficult to find. The proposed symposium aims to address aspects of this research question by presenting evidence from typically-developing children, children growing up in challenging contexts and children diagnosed with neurodevelopmental disorders. The first talk aims to explore how the complex dynamics of social, economic and geographical contexts affect the delivery of quality multilingual education in India. Two talks in the symposium will focus on the cognitive and language phenotype of bilingual children with Autism Spectrum Disorders (ASD) and Developmental Language Disorder (DLD), and the ways bilingualism may attenuate ASD- and DLD-related effects in the children's listening and reading comprehension, as well as in their meta-representational (theory-of-mind) reasoning skills. The last talk focuses on the effect of bilingualism on typically-developing children's referential production and comprehension abilities, and the way the latter are affected by the bilingual children's enhanced cognitive flexibility skills.

Multilingualism in underprivileged contexts: Cognition in children from urban slum and non-slum schools and different medium-of-instruction

I. M. Tsimpli
University of Cambridge
imt20@cam.ac.uk

M. Panda
JNU

A. Balasubramanian
University of Reading

S. Alladi
NIMHANS

L. Mukhopadhyay
EFL-U

T. Marinis
University of Reading

J. Treffers-Daller
University of Reading

Introduction. Bilingualism and multilingualism have revealed cognitive advantages and enhanced learning skills in children raised in western societies (e.g., Bialystok & Viswanathan 2009). Multilingualism is the norm in India. Reports from developing countries suggest that 221 million children are educated in a language they do not speak at home. Biliteracy has been shown to contribute positively to cognitive and language abilities in bilingual children with varied socio-economic status with the strongest cognitive advantage found in the group with good literacy skills in both the mother-tongue (MT) and the L2 (Dosi, Papadopoulou & Tsimpli 2016). MT literacy for children attending schooling in their L2 has revealed benefits in working memory (Skutnabb-Kangas, 2000). However, it is still unclear whether social, geographical and educational factors affect the cognitive abilities of bilingual children who grow up in underprivileged contexts. Focusing on the comparison between children from urban slums with those from urban non-slum areas, which are nevertheless low SES, and children from different mediums of instruction (English, Hindi, English/Hindi), the current study aims to disentangle the effects of social and educational factors from language experience (multilingualism) in the evaluation of cognitive abilities in primary school children in India. As it is an ongoing large-scale study, the present paper focuses on the relationship between cognitive abilities in relation to the slum/non-slum distinction and different mediums of instruction.

Method. 395 bi/multilingual children with low SES index participated in the study. The children were living in Delhi and attending Standard IV in

primary schools. 194 children attended schools in slum areas while 201 were from non-slum areas. When grouping the same children by medium of instruction, 249 children were from English, 80 from Hindi, and 66 from English/Hindi medium schools. Children were administered the following cognitive tasks: Raven's progressive matrices, Flankers, and N-back. A background questionnaire was used to include information on language abilities in all the languages the child knew and used on a daily basis while testing was carried out in the school language(s).

Results & Discussion. Children in slums outperformed children in non-slum areas on the N-back ($p=0.03$) and the conflict effect of the Flanker task (accuracy) ($p<0.001$), suggesting a possible cognitive advantage over and above multilingualism. A similar trend was observed with children from different mediums of instruction with statistically significant differences between English and Hindi ($p=0.001$); Hindi and Hindi/English ($p=0.05$) for N-back; English and English/Hindi ($p=0.002$); Hindi and English/Hindi ($p=0.01$) for the conflict effect on the Flanker task (accuracy). Children in Hindi-medium schools outperform English/Hindi and English-medium instructed children on the N-back and the Flankers. Correlation analyses revealed a moderate correlation between the scores on the Raven's and the N-back ($r=0.32$, $p<0.001$). Although the majority of the children tested had Hindi as one of the home languages, diversity in life experience (slum vs. non-slum contexts) may contribute to the attested cognitive differences.

References

- Bialystok, E. & M. Viswanathan. 2009. Components of executive control with advantages for bilingual children in two cultures. *Cognition* 112 (3): 494-500.
- Dosi, I., Papadopoulou, D. & I. Tsimpli. 2016. Linguistic and cognitive factors in Elicited Imitation Tasks: A study with mono-and biliterate Greek-Albanian bilingual children. In *Proceedings of the 40th annual Boston University Conference on Language Development*, 101-115.

Bilingualism effects in the reading and listening comprehension performance of children with neurodevelopmental disorders: evidence from Developmental Language Disorder and Autism Spectrum Disorder

Eleni Peristeri
Aristotle University of
Thessaloniki
eperiste@enl.auth.gr

I. M. Tsimpli
University of Cambridge
imt20@cam.ac.uk

Introduction. Language comprehension requires the integration of linguistic information from the visual input or the speech signal with contextual and background world knowledge (Kintsch 1998). Skilled comprehension is thus facilitated by factors such as word frequencies and local semantic associations, but also by top-down *expectations* generated from prior semantic, syntactic, and pragmatic context that enable the comprehender to inferentially derive a coherent interpretation of the input. Studies on the comprehension skills of typically-developing (TD) monolingual and foreign language learners illuminate complex and mutually-supporting relationships between narrow language components, including phonological awareness, vocabulary and syntactic skills, and inferential mechanisms underlying the derivation of coherent meanings in reading comprehension (Geva & Farnia 2012). The present study aims to address the contribution of language to the comprehension ability of monolingual and bilingual children with neurodevelopmental disorders, including Developmental Language Disorder (DLD) and Autism Spectrum Disorder (ASD) displaying fundamental deficits in morpho-syntax and pragmatics, respectively (Leonard, 1998; Happé & Frith 2006).

Methodology. Participants included two groups of 60 11-year-old, Albanian-Greek bilingual children with DLD and ASD, 60 age-matched

monolingual children with DLD and ASD, and an equal number of age-matched TD monolingual and Albanian-Greek bilingual children. Children across groups were tested on both reading and listening comprehension tasks. The reading comprehension test (Test of Reading Performance in Greek; Sideridis & Padeliadu 2000) includes four expository texts in order of ascending difficulty regarding the subject matter, the vocabulary level, and grammatical and syntactic complexity, while comprehension questions target textually explicit, textually implicit and scripturally implicit comprehension skills. The listening comprehension test (Cain & Oakhill, 1999; adapted in Greek by Chrysohou, 2007) includes 4 passages of ascending difficulty and measures children's memory for facts explicitly mentioned in the texts, inferencing and integration skills, interpretation of non-literal language expressions and comprehension monitoring for inconsistencies. All children were also assessed on language ability and non-verbal intelligence as background measures as well as on executive control skills.

Results & Discussion. Results show that both reading and listening comprehension are differentially affected across monolingual and bilingual children with DLD and ASD. Monolingual children with ASD performed considerably more poorly than both monolingual and bilingual children with DLD in questions that tapped onto inferencing skills, while bilingual children with ASD outperformed their monolingual peers with ASD. The bilingualism effect was less robust for children with DLD whose performance differed from monolingual children with DLD only in texts of low morphosyntactic complexity. We consider the role of language ability as well as executive functions of children so that we can isolate the comprehension differences between the groups as an effect of their partly distinct language and cognitive control impairment.

References

- Cain, K. & J. Oakhill. 1999. Inference making ability and its relation to comprehension failure. *Reading and Writing* 11: 489-503.
- Chrysohou, E. 2007. *Working memory contributions to young children's listening comprehension*. Unpublished PhD dissertation. Aristotle University of Thessaloniki.
- Geva, E. & F. Farnia. 2012. Developmental changes in the nature of language proficiency and reading fluency paint a more complex view of reading comprehension in ELL and EL1. *Reading and Writing* 25: 1819-1845.
- Happé, F. & U. Frith. 2006. The weak coherence account: detail-focused cognitive style in autism spectrum disorders. *Journal of Autism and Developmental Disorders* 36: 5-25.
- Kintsch, W. 1998. *Comprehension; a paradigm for cognition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Leonard, L. B. 1998. *Children with specific language impairment*. Cambridge, MA: MIT.
- Sideridis, G. D. & S. Padeliadu. 2000. An examination of the psychometric properties of the Test of Reading Performance (TORP) with elementary school students. *Psychological Report* 86: 789-802.

Referential strategies in Greek-Italian bilingual children

Maria Andreou
University of Cologne
mandreou@uni-koeln.de

Jacopo Torregrossa
University of Hamburg

Claudia Rizzo
University of Cologne

Introduction. The present study investigates the factors that underlie production and comprehension of referring expressions in Greek and Italian by Greek-Italian bilingual children. By taking into account also a number of linguistic, cognitive and input factors we aim to capture individual differences in our sample.

Methodology. Forty Greek-Italian bilingual children (age-range: 8.00-11.8, M: 9.5) –living in Athens and attending a Greek-Italian bilingual school– took part in the study. Our main battery consists of the following; i) a narrative production task (Schneider et al. 2005)

Christiane Bongartz
University of Cologne

eliciting referring expressions (REs) in Italian/Greek and; ii) two sentence repetition tasks (SRT) tapping the syntactic representations of the language-specific referential systems; iii) a Theory-of-Mind task (Silent movies, Devine & Hughes 2013); iv) a reference comprehension task: the children watched a video and had to associate subtitles in Italian/Greek to the actions performed by a character, choosing between two sentences that differed only in the presence of a null vs. full noun. For the comprehension task, we calculated the average amount of sentences containing nulls which were shown to the child before choosing a full noun, as well as the reaction times.

Results & Discussion. The analysis of the bilingual data from the narration task showed that the production of ambiguous null-subject (NS), in other words the production of underspecified forms, is affected by different factors in each language. More specifically, in Italian we observe an extension of the reference possibilities of NS according to the pattern observed in Greek, which is accounted for by traditional theories on cross-linguistic effects in bilingual language production. In Greek, the variation in the conditions of use of NS is motivated only by developmental effects, as operationalized by using a ToM task. On the other hand, the production of overspecified forms seem to be affected by cognitive factors only, since our results capture some participants' limited ability to shift pattern. The analysis of the comprehension data shows that the bilingual children had better performance in the Italian task, which was conducted in the language of their literacy versus the Greek task in which their performance was at chance level. The participants' variation in this task can be explained by cognitive effects, as implemented by the use of a cognitive flexibility task.

References

- Devine, R. T. & C. Hughes. 2013. Silent films and strange stories: theory of mind, gender and social experiences in middle childhood. *Child Development* 84 (3): 989-1003.
- Schneider, P., Hayward, D. & R. V. Dubé. 2005. Storytelling from pictures using the Edmonton Narrative Norms Instrument. *Journal of Speech-Language Pathology and Audiology* 30: 224-238.

The contribution of bilingualism to Theory of Mind Abilities in children with Autism Spectrum Disorder

Introduction. Findings from previous studies have shown that bilingualism is associated with increased social cognition in typically developing children (Goetz 2003; Kovács 2009). On the other hand it has been argued that autism entails a disturbance in ToM (Baron-Cohen 2000; Tager-Flusberg 2007). The available evidence suggests that bilingualism does not hinder language development in children with autism (Lund, Kohlmeier & Durán 2017). However, less is known about Theory of Mind development in bilingual children on the autism spectrum. The goal of the present study is to empirically test the effects of bilingualism on ToM performance, and the possible links between ToM and language (especially metalinguistic awareness) in school-age bilingual children with ASD. This knowledge is essential in order to inform childrearing, clinical and education decisions for the growing number of children with ASD living in bilingual environments.

Methodology. Participants included 30 bilingual children with ASD (henceforth, ASDbi) (Mean age: 11;4), 30 monolingual children with

Eleni Baldimitsi
Aristotle University of
Thessaloniki
empaldim@enl.auth.gr

Eleni Peristeri
Aristotle University of
Thessaloniki
eperiste@enl.auth.gr

Stephanie Durrleman
University of Geneva

I. M. Tsimpli
University of Cambridge
imt20@cam.ac.uk

ASD (ASDmono), as well as monolingual and bilingual TD children (TDmono, TDbi). Monolinguals were native speakers of Greek, while bilinguals had Greek as their L2 with Albanian as their L1. We used a battery of verbal ToM tasks consisted of four metarepresentational reasoning tasks (an unexpected transfer task; two unexpected contents tasks; two complex stories) and a non-verbal video verification task that tapped mental state reasoning across beliefs and perceptions. In addition, we administered language proficiency tests (vocabulary, sentence repetition, syntactic comprehension) and a word definition task as a measure of metalinguistic awareness.

Results. Results revealed that ASD groups performed lower than TD peers in expressive vocabulary and word definition tasks ($p < .001$). Concerning verbal ToM tasks analysis showed significant differences between the ASDmono group which scored significantly lower than TDmono peers ($p < .033$). Similarly, in the complex ToM verbal stories, the ASDbi group scored significantly lower than their bilingual TD peers ($p = .06$). In the non-verbal ToM task ASDbi children were more accurate than their ASDmono peers on the false belief attribution ($p < .001$). Metalinguistic awareness and sentence repetition best predicted the ToM performance in ASDmono children ($p < .028$). Crucially, metalinguistic awareness along with sentence repetition and syntactic comprehension were the most significant predictor of the bilingual group performance in the ToM task.

Discussion. In general, results revealed higher accuracy scores than their ASDmono peers, in the complex verbal ToM and nonverbal ToM/ false belief, respectively, thus implying bilingual advantages in both verbal and nonverbal ToM level. Finally, findings show stronger interactions between false belief performance and metalinguistic awareness for bilingual children with ASD, in line with previous work on TD bilinguals (Diaz & Farrar 2007) with ASDmono children appearing to capitalize more on formal language abilities when mentalizing.

References

- Baron-Cohen, S. 2000. Theory of mind and autism: a review. *International Review of Research in Mental Retardation* 23: 169-184.
- Diaz, V. & M. J. Farrar. 2017. The missing explanation of the false-belief advantage in bilingual children: a longitudinal study. *Developmental Science* doi: 10.1111/desc.12594.
- Goetz, P. J. 2003. The effects of bilingualism on Theory of Mind development. *Bilingualism: Language and Cognition* 6: 1-15.
- Kovács, Á. M. 2009. Early bilingualism enhances mechanisms of false-belief reasoning. *Developmental Science* 12: 48-54.
- Lund, E. M., Kohlmeier, T. L. & L. K. Durán. 2017. Comparative language development in bilingual and monolingual children with autism spectrum disorder: A systematic review. *Journal of Early Intervention* 39: 106-124.
- Tager-Flusberg, H. 2007. Evaluating the theory-of-mind hypothesis of autism. *Current Directions in Psychological Science* 16 (6): 311-315.

Διαλεκτική Μορφολογία και εφαρμογές

Συντονίστρια
Αγγελική Ράλλη
Πανεπιστήμιο Πατρών
ralli@upatras.gr

Τα τελευταία χρόνια, υπάρχει έντονη επιστημονική δραστηριότητα στον τομέα της μορφολογίας τόσο σε διεθνές επίπεδο όσο και στον ελληνικό χώρο. Διάφορες μελέτες θεωρητικού ή εφαρμοσμένου περιεχομένου έχουν δει το φως, προσπαθώντας να εντοπίσουν, να ελέγξουν ή/και να αποδείξουν προτάσεις και την ύπαρξη συστατικών που παίζουν ρόλο στη διαμόρφωση της δομής των μορφολογικά πολύπλοκων λέξεων.

Σημαντικές για την ελληνική γλώσσα και τη μορφολογική θεωρία γενικότερα είναι οι μελέτες που πραγματεύονται θέματα αλλαγής, η οποία μπορεί να οφείλεται σε ενδογενείς αλλά και εξωγενείς παράγοντες. Επίσης, ιδιαίτερα αξιόλογες είναι οι πρόσφατες εργασίες για τη μορφολογική ποικιλία των νεοελληνικών διαλέκτων που εμφανίζουν στοιχεία και φαινόμενα που λείπουν από την Κοινή Νεοελληνική και των οποίων η παρουσία, καταγραφή και μελέτη επιτρέπει τον ακριβέστερο εντοπισμό της εξέλιξης της γλώσσας.

Υπό αυτό το πρίσμα, οι παρουσιάσεις της θεματικής συνεδρίας με τίτλο «Διαλεκτική μορφολογία και εφαρμογές» θα προσπαθήσουν να δώσουν απαντήσεις στα εξής ερωτήματα:

(α) Σε ποιο βαθμό οι μορφολογικές πληροφορίες που παρέχονται από νεοελληνικές διαλέκτους ρίχνουν φως σε φαινόμενα που αδυνατεί να εξηγήσει η Κοινή Νεοελληνική;

(β) Μορφολογικές αλλαγές που εντοπίζονται σε διαλέκτους που έχουν έλθει σε επαφή με άλλες γλώσσες οφείλονται αποκλειστικά σε εξωγενείς παράγοντες ή απλώς η γλωσσική επαφή συμβάλλει στην επιτάχυνση ενδογενών αλλαγών;

(γ) Σε ποιο ποσοστό μπορεί να βοηθήσει η ψηφιακή τεχνολογία στην καταγραφή, αποτύπωση και μελέτη μορφολογικών φαινομένων;

Η συνεδρία περιλαμβάνει τέσσερις ανακοινώσεις, δύο θεωρητικού και δύο εφαρμοσμένου επιπέδου. Τα θέματα τα οποία θα παρουσιαστούν αφορούν (α) στην εμφάνιση και δομή του Παρακειμένου Α της Ελληνικής σε σχέση με την ύπαρξη ποικιλίας παρακειμενικών δομών στις νεοελληνικές διαλέκτους, (β) στη διάρθρωση του κλιτικού συστήματος της κατωιταλιώτικης διαλέκτου Griko που έχει έλθει σε επαφή με ρομανικά συστήματα, (γ) στην ανάπτυξη μιας ηλεκτρονικής βάσης διαλεκτικών συνθέτων που αριθμεί γύρω στα 10.000 λήμματα διανθισμένα με διάφορες πληροφορίες, και (δ) στην προσπάθεια δημιουργίας διαλεκτικού άτλαντα, του πρώτου στην Ελλάδα, για τις περιοχές Λέσβου και Αχαΐας.

Μορφή και εξέλιξη του παρακειμένου Α στη Νέα Ελληνική

Η ανακοίνωση αυτή αποτελεί συμβολή στη μελέτη της προέλευσης και της εξέλιξης του παρακειμένου Α της Νέας Ελληνικής (ΝΕ) καθώς και των νεοελληνικών διαλεκτικών παρακειμενικών σχηματισμών, που σχετίζονται με αυτόν. Όσον αφορά τη μορφή και την προέλευση του Παρακειμένου Α, είναι γενικώς αποδεκτή η άποψη του Χατζιδάκι (1905) ότι ο πρόδρομος του β' συστατικού της περίφρασης είναι το απαρέμφατο, καθώς ολόκληρη η περίφραση προέρχεται από την αντίστοιχη του Υπερσυντέλικου Α (π.χ. *είχα στρώσει*), που με τη σειρά της προήλθε από τη μεσαιωνική αντιγεγονοτική δομή *είχα+απαρέμφατο* (βλ. και Μπαζούκης 2003 καθώς και Markopoulos 2009). Ουσιαστικά, αποτελεί μια διαδικασία μορφολογοποίησης, υπό την έννοια της αύξησης της παραδειγματικότητας (paradigmaticity) μιας αρχικά τροπικής μόνο (αντιγεγονοτικής) δομής (βλ. και Τσολακίδης, Μελισσαροπούλου & Ράλλη υπό δημ.).

Συμεών Τσολακίδης
Πανεπιστήμιο Πατρών
tsolakidissimeon@gmail.com

Αγγελική Ράλλη
Πανεπιστήμιο Πατρών
ralli@upatras.gr

Δήμητρα
Μελισσαροπούλου
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης
dmelissa@itl.auth.gr

Παρακειμένοι Α εμφανίζονται και σε διάφορες νεοελληνικές διαλέκτους, για παράδειγμα, στα Σαρακατσάνικα ('*exu bi 'mesa* "έχω μπει μέσα", Höeg 1925) και στα Κύθηρα ('*exo ta kse'xasi* "τα έχω ξεχάσει", Κοντοσόπουλος 1980-1982). Σε άλλες περιπτώσεις, εμφανίζονται σχηματισμοί που είναι αποτέλεσμα περαιτέρω μορφολογοποίησης της δομής ΕΧΩ + απαρέμφατο. Ενδεικτικά είναι τα παραδείγματα που ακολουθούν:

- (1) (Δομή με κλιτό το β' συστατικό της περίφρασης)
'*exu 'korsu* "έχω κόψει" (Τένεδος, Κερκινέογλου 2009)
- (2) (Δομή με άκλιτο το α' συστατικό της περίφρασης + κλιτό β' συστατικό)
'*exi 'fau* "έχω φάει" (Γραμμενοχώρια Ιωαννίνων, Αναγνωστόπουλος 1924)

Βασικός στόχος της εργασίας είναι η διερεύνηση του παρακειμένου Α στις νεοελληνικές διαλέκτους σε σύγκριση και με τα δεδομένα άλλων γλωσσών (βλ., ενδεικτικά, Tomić 2006). Εστιάζουμε στα ακόλουθα ερωτήματα: α. Ποια διαφορετικά δομικά σχήματα μαρτυρούνται για την παρακειμενική δομή *έχω + άκλιτος ρηματικός τύπος* και τις εξελίξεις της στη διαλεκτική ποικιλία της ΝΕ; β) Ποια είναι η γεωγραφική τους κατανομή; γ) Πώς θα μπορούσε να ερμηνευθεί η συγκεκριμένη γεωγραφική κατανομή, ιδιαίτερα σε σχέση με τη διαδικασία της μορφολογοποίησης, και σε τι είδους συμπεράσματα θα μπορούσε να μας οδηγήσει αναφορικά με την εξέλιξη και την προέλευση του ΝΕ Παρακειμένου Α; Σε σχέση με το τελευταίο ερώτημα, είναι αξιοσημείωτο και χρήζει περαιτέρω διερεύνησης το ότι ένας σχηματισμός που φαίνεται να γνώριζε αρχικά επίδοση μόνο στον βορειοελλαδικό χώρο, κατέληξε τελικά να είναι η βασική μορφή παρακειμένου στην Κοινή Νέα Ελληνική (βλ. Moser 1988· Ράλλη, Μελισσαροπούλου & Τσολακίδης 2007· Janssen 2013).

Αναφορές

- Αναγνωστόπουλος, Γ. 1924. Περί του ρήματος εν τη Ηπειρώ ομιλουμένη. *Αθηνά* 36: 61-98.
- Höeg, C. 1925. *Les Saracatsans*. Παρίσι: Champion.
- Janssen, M. 2013. Perfectly absent: the emergence of the Modern Greek perfect in Early Modern Greek. *Byzantine and Modern Greek Studies* 37: 245-260.
- Κερκινέογλου, Α. 2009. *Η Τένεδος χωρίς Τενέδιους*. Αθήνα: Σύλλογος Τενεδίων "Ο Τέννης".
- Κοντοσόπουλος, Ν. 1980-1982. Το γλωσσικό ιδίωμα των Κυθήρων. *Αθηνά* 78: 125-144.
- Markopoulos, T. 2009. *The Future in Greek: From Ancient to Medieval*. Οξφόρδη: Oxford University Press.
- Moser, A. 1988. *The history of the Perfect periphrases in Greek*. Unpublished PhD Dissertation. Department of Linguistics, University of Cambridge.
- Μπαζούκης, Θ. 2003. Για την πορεία της γραμματικοποίησης της περίφρασης του νεοελληνικού Παρακειμένου Α'. Αδημοσίευτη μεταπτυχιακή εργασία. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- Ράλλη, Α., Μελισσαροπούλου, Δ. & Σ. Τσολακίδης. 2007. Ο παρακειμενός στη νέα ελληνική και στις διαλέκτους. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 27: 361-372.
- Tomić, O. 2006. *Balkan Sprachbund. Morphosyntactic features*. Dordrecht: Springer.
- Τσολακίδης, Σ., Μελισσαροπούλου, Δ. & Α. Ράλλη, υπό δημοσίευση. Η μορφή και η λειτουργία του Υπερσυντέλικου (Α') στις νεοελληνικές διαλέκτους. Στα *Πρακτικά του 7ου Διεθνούς Συνεδρίου Νεοελληνικών Διαλέκτων και Γλωσσολογικής Θεωρίας* (Ρέθυμνο, 6-8/10/2016).
- Χατζιδάκης Γ. 1905. *Μεσαιωνικά και νέα ελληνικά. Τόμος Α'*. Αθήνα: Σακελλάριος.

Γλωσσική αλλαγή στην ονοματική κλίση της Griko

Η αναδιάρθρωση του κλιτικού συστήματος γλωσσών οι οποίες βρίσκονται σε καθεστώς *γλωσσικής επαφής* (language contact) αποτελεί ένα ζήτημα το οποίο έχει τα τελευταία χρόνια απασχολήσει την γλωσσική έρευνα (βλ. ενδεικτικά Comrie 2008· Thomason 2010· Luís 2018· Dubert-García & Acuña-Fariña 2018). Με την παρούσα συμβολή, αφού πρώτα προβώ σε ανασκόπηση της προηγούμενης έρευνας, θα προτείνω τον αριθμό των *κλιτικών τάξεων* (inflectional classes, εφεξής ΚΤ) για το ονοματικό σύστημα της ελληνικής ποικιλίας

Griko,¹ και θα εξετάσω την φύση των αιτιών που οδήγησαν στην σημερινή εκτεταμένη αναδιάρθρωσή του.

Ακολουθώντας την Ralli (2000) και Ράλλη (2005), υιοθετώ ως κριτήρια για την κατηγοριοποίηση των ονομάτων σε κλιτικές τάξεις (α) την μορφή του συνόλου των κλιτικών επιθημάτων τα οποία συνδυάζονται με την βάση και (β) την παρουσία/απουσία συστηματικής θεματικής αλλομορφίας. Με βάση τα κριτήρια αυτά, διακρίνω έξι κλιτικές τάξεις για το ονοματικό σύστημα της διαλέκτου,² εικόνα η οποία είναι πολύ διαφορετική από εκείνη που παρουσιάζει η διαθέσιμη βιβλιογραφία (Rohlf 1950, 69-81· Karanastasis 1997, 53-60· Gemma & Lambroyorgu 2001, 32-64) για την οποία ο αριθμός των κλιτικών τάξεων ποικίλλει από εννιά σε δώδεκα. Δείχνω ότι η διαφοροποίηση ως προς τον αριθμό των ΚΤ, ενώ φαινομενικά αντανακλά μία διευρυμένη γλωσσική αλλαγή, στην πραγματικότητα είναι απόρροια των εκάστοτε εφαρμοζόμενων κριτηρίων, τα οποία καθιστούν τις προηγούμενες αναλύσεις αντιοικονομικές.

Η κλιτική μορφολογία της Griko έχει συρρικνωθεί σε μεγάλο βαθμό συγκριτικά με την μορφή που εμφανίζει σε παλαιότερες πηγές (βλ. Μηνάς [1993] 2003· Manolesou & Pantelidis 2018). Αντίθετα με τις προσεγγίσεις οι οποίες αποδίδουν την υφιστάμενη γλωσσική μεταβολή στην γλωσσική επαφή (Melissaropoulou 2012), δείχνω ότι η μείωση των κλιτικών τάξεων (inflectional classes), ενώ σε μεγάλο βαθμό διευκολύνεται από την γλωσσική επαφή, εντούτοις πυροδοτείται από τον μηχανισμό της αναλογίας ο οποίος λαμβάνει χώρα είτε μεταξύ διαφορετικών παραδειγμάτων είτε μεταξύ διαφορετικών κελιών του ίδιου παραδείγματος. Επιπλέον, δείχνω ότι οι αλλαγές που έχουν λάβει χώρα εμφανίζονται παράλληλα και σε άλλες ελληνικές διαλέκτους, γεγονός το οποίο επιβεβαιώνει ότι η φύση της εξεταζόμενης γλωσσικής μεταβολής είναι πρωτίστως ενδογλωσσική.

¹ Griko ονομάζεται η ελληνική ποικιλία η οποία ομιλείται στην περιοχή του Salento της Απουλίας.

² Το υλικό της έρευνας αντλήθηκε από τη συλλογή προφορικού υλικού του *Εργαστηρίου Νεοελληνικών Διαλέκτων* (ΕΝΕΔΙ) του Πανεπιστημίου Πατρών (ψηφιακή βάση Gree.D), καθώς και από τις διαθέσιμες γραπτές πηγές (βλ. ενδεικτικά Rohlf 1977· Καραναστάσης 1997).

Αναφορές

- Comrie, B. 2008. Inflectional morphology and language contact, with special reference to mixed languages. *Language contact and contact languages* 7: 15.
- Gemma, I., & G. Lambroyorgu. 2001. *Grammatica del dialetto greco di Sternatia*.
- Dubert-García, F. & J. C. Acuña-Fariña. 2018. Restructuring and complexification of inflectional morphology under linguistic contact: The case of a Galician dialect. *Language Acquisition and Contact in the Iberian Peninsula* 57, 187.
- Καραναστάσης, Α. 1997. *Γραμματική των Ελληνικών Ιδιωμάτων της Κάτω Ιταλίας*. Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών.
- Luis, A. R. (2018). The effect of language contact on Romance verbal paradigms: an empirical survey. *Linguistica: revista de estudos linguísticos da Universidade do Porto* 3: 137-154.
- Manolesou, I. & N. Pantelidis. 2018. Speaking Greek in Southern Italy: Historical, geographical and documentary aspects. Key-talk at *Greeks&Aliens - It's all Greek to me: Hellenization and Greek language survival in Calabria*. Athens: Scuola Archeologica Italiana di Atene.
- Melissaropoulou, D. 2012. Reorganization of grammar in the light of the language contact factor: A case study on Griko and Cappadocian. *Modern Greek Dialects and Linguistics Theory* 5(1): 311-334.
- Μηνάς, Κ. [1993] 2003. *Η γλώσσα των Δημοσιευμένων Μεσαιωνικών Ελληνικών εγγράφων της Κάτω Ιταλίας και της Σικελίας*. Αθήνα: ΙΛΝΕ.
- Ralli, A. 2000. A Feature-based Analysis of Greek Nominal Inflection. *Glossologia* 11-12: 201-228.
- Ράλλη, Α. 2005. *Μορφολογία*. Αθήνα: Πατάκης
- Rohlf, G. 1950. *Grammatica storica dei dialetti italogreci (Calabria, Salento)*. Μόναχο: H. Beck.
- Thomason, S. G. 2010. Contact explanations in linguistics. *The Handbook of Language Contact*, 31-47.

Documenting, analysing and digitising Greek dialectal compounds

Angela Ralli
University of Patras
ralli@upatras.gr

George Chairidakis
University of Patras
chairidakis@upatras.gr

Charalambos Tsimpouris
University of Patras
xtsimpouris@upatras.gr

In this article, we present an innovative electronic database (Dicomp), the first and only database in Greece which focuses on the documentation and thorough analysis of dialectal compounds. The study of Modern Greek dialectal compounds is of great significance as: (a) compounding is one of the most expressive means of the Greek language, already known in ancient times (see Tserepis 1902, for a multitude of compounds in the Homeric poems); (b) Greek is the only European language that exhibits a wide variety of compound structures, some of which are completely unknown in other languages (see, for instance, the Verb Verb dvandva compounds, as noted by Ralli 2009, 2013); (c) compounding has not been a central topic in traditional descriptive grammars. For example, Τριανταφυλλίδης (1941) dedicates few pages to compounding as compared to inflection which occupies a considerable part of his study; (d) with the exception of some hints in a number of theoretical works, (see, among others, Αναστασιάδη-Συμεωνίδη 1996; Ράλλη 2007; Ralli 2008, 2009, 2013a,b; Andreou 2014, etc.), there are no systematic attempts for describing and analyzing dialectal compounds; (e) dialects are of great interest as they contain elements that reflect the historical development of Greek, which are absent from the standard form of the language.

Dicomp has been constructed with Drupal CMS (v.7), an open source content management system (CMS) that is actively supported by thousands of programmers. It offers a complete morphological analysis of the compound structures and it includes:

1. General type information (e.g. orthographic representation of the compound, source dialect, etc.)
2. Morphological information (e.g. grammatical category, gender, head position, etc.)
3. Phonological information (stress position, etc.)
4. Semantic information (meaning of the compound and of its constituent parts.)

The data are drawn from the available written sources and the oral archives of the *Laboratory of Modern Greek Dialects* (LMGD) and the current number of dialectal compounds exceeds the 10,000 entries. After the insertion of the available linguistic material, we aspire to answer a number of important research questions. In particular:

(a) the type of compound structures which exist in the Greek dialects; (b) to what degree compounding in Standard Modern Greek diverges from that of the dialects; (c) which is the dialect with the lowest degree of compounding and why; (d) what kind of evolution has emerged concerning the compounding process from Ancient Greek to Modern Greek; (e) how productive is the morphological process of compounding in Greek, as compared to that of derivation.

Last but not least, Dicomp is expected to have a crucial impact on our cultural heritage, as it will document and, thus, will ensure the preservation of a significant part of the rich dialectal variation of Greek, which is currently facing an imminent danger of extinction.

References

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. 1996. Στο *Η Νεοελληνική Σύνοψη. Ζητήματα νεοελληνικής γλώσσας: Διδακτική προσέγγιση*, Γ. Κατσιμάλη & Φ. Καβουκόπουλος (επιμ.), 97-112. Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης.
- Andreou, M. 2014. Headedness in word formation and lexical semantics: Evidence from Italiot and Cypriot. Διδακτορική Διατριβή. Πανεπιστήμιο Πατρών.
- Ράλλη, Α. 2005. *Μορφολογία*. Αθήνα: Πατάκης.

- Ράλλη, Α. 2007. *Η σύνθεση λέξεων: Διαγλωσσική μορφολογική προσέγγιση*. Αθήνα: Πατάκης.
- Ralli, A. 2008. Compound Markers and Parametric Variation. *Linguistic Typology and Universals (STUF)* 61: 19-38.
- Ralli, A. 2009. Modern Greek V V Dvandva Compounds: A Linguistic Innovation in the History of the Indo-European Languages. *Word Structure* 2(1): 48-67.
- Ralli, A. 2013a. *Compounding in Modern Greek*. Dordrecht: Springer.
- Ralli, A. 2013b. Compounding and its locus of realization: Evidence from Greek and Turkish. *Word Structure* 6: 181-200.
- Τριανταφυλλίδης, Μ. 1941. *Νεοελληνική γραμματική*. Αθήνα.
- Τσερέπης, Γ. 1902. *Τα σύνθετα της ελληνικής γλώσσας*. Αθήνα: Σακελλαρίου.

Καταγραφή και μελέτη της μορφολογικής ποικιλίας μέσω της ηλεκτρονικής γλωσσικής χαρτογράφησης

Βασιλεία Αλεξέλλη
Πανεπιστήμιο Πατρών
alexelli@upatras.gr

Σταύρος Μπόμπολας
Πανεπιστήμιο Πατρών
s.bompolas@g.upatras.gr

Σημείο εκκίνησης της παρούσας ανακοίνωσης αποτελεί η παρατήρηση ότι τα γλωσσικά φαινόμενα συνήθως εμφανίζονται συστηματικότερα στην κατανομή τους στον γεωγραφικό χώρο (Rabanus 2010). Ωστόσο, ο ίδιος ο γεωγραφικός χώρος δεν επιδρά με κάποιον τρόπο στη μορφολογία ή σε οποιοδήποτε άλλο γλωσσικό χαρακτηριστικό ενός γλωσσικού συστήματος. Αντ' αυτού, οι συσχετίσεις μεταξύ της γεωγραφικής κατανομής και των γλωσσικών φαινομένων γίνονται μόνο στον βαθμό που ο γεωγραφικός χώρος εμποδίζει ή υποστηρίζει τις (γλωσσικές) επαφές μεταξύ πληθυσμών. Ως εκ τούτου, η διαμόρφωση των γλωσσικών ποικιλιών ορίζεται τοπογραφικά και δημογραφικά, καθώς συντρέχουν λόγοι γεωγραφικοί, που διευκολύνουν ή εμποδίζουν την επικοινωνία, διοικητικοί ή πολιτικοί, που αναγκάζουν τους κατοίκους να έρχονται σε επαφή με τα ίδια κέντρα, καθώς και εποικιστικοί, όπως προσφυγικές μετακινήσεις και εγκαταστάσεις, διασπορά, επαφές με τον ντόπιο πληθυσμό και αλληλεπίδραση γλωσσικών ποικιλιών (βλ., ενδεικτικά, Auer & Lameli 2011). Συνεπώς, οι γλωσσικοί άτλαντες, πέραν της απλής καταγραφής της γλωσσικής ποικιλίας, διευκολύνουν την ενδελεχή μελέτη γλωσσικών φαινομένων, μέσω της ιδιαίτερα παραστατικής σύγκρισής τους, παρέχοντας ένα στερεό υπόβαθρο στη συζήτηση για τη διατύπωση ερμηνευτικών θεωριών και την επίλυση γλωσσικών προβλημάτων (βλ. και Auer & Schmidt 2010).

Διαγλωσσικά, οι εργασίες διαλεκτικής χαρτογράφησης εστίαζαν ελάχιστα στη μορφολογία, καθώς παραδοσιακά επικεντρώνονταν στη φωνολογία και στο λεξιλόγιο. Σήμερα, έχουν αυξηθεί οι προσπάθειες καταγραφής της μορφολογικής ποικιλίας: ο *Μορφολογικός Άτλας των Ολλανδικών Διαλέκτων* (Morphologische Atlas van de Nederlandse Dialecten-MAND: De Schutter *et al.* 2005, Van Oostendorp *et al.* 2008) και ο *Παγκόσμιος Άτλας της Γλωσσικής Δομής* (World Atlas of Language Structure- WALS: Haspelmath *et al.* 2005, Dryer & Haspelmath 2013) αποτελούν μόνο δύο εξέχοντα παραδείγματα γεωγλωσσολογικών εργασιών που εστιάζουν περισσότερο (βλ. WALS) ή αποκλειστικά (βλ. MAND) στη μορφολογία.

Για την Ελληνική, μέχρι προσφάτως, απουσίαζε οποιαδήποτε προσπάθεια γλωσσικής χαρτογράφησης. Στην ανακοίνωση αυτή εστιάζουμε στην καταγραφή και μελέτη της μορφολογικής ποικιλίας στον πρώτο ολοκληρωμένο ηλεκτρονικό γλωσσικό άτλαντα στην Ελλάδα που αποτυπώνει τη διαλεκτική ποικιλία της Λέσβου (Ράλλη *et al.* 2010-2015, Ράλλη υπό εκτ.), καθώς και στον υπό ανάπτυξη ηλεκτρονικό γλωσσικό άτλαντα της Αχαΐας (Ράλλη *et al.* 2017-2018). Πρόκειται για δύο γλωσσικές ποικιλίες με χαρακτηριστικά που αποκλίνουν από την Κοινή Νεοελληνική και διαφοροποιούνται

ενδοδιαλεκτικά ανά περιοχή. Ως εκ τούτου, θα επιχειρήσουμε να υποστηρίξουμε ότι η χαρτογράφηση της μορφολογικής ποικιλίας σε τέτοιες περιορισμένες γεωγραφικές εκτάσεις, δηλαδή η καταγραφή και μελέτη της ενδοδιαλεκτικής ποικιλίας, μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη της γλωσσολογικής θεωρίας, καθώς αναδεικνύει πτυχές της «μικροποικιλίας», ενώ τα δομικά σχήματα της γεωγραφικής της κατανομής μπορούν να αποκαλύψουν τα διάφορα επίπεδα τα μορφολογικής αλλαγής

Αναφορές

- Auer, P. & A. Lameli, επιμ., 2011. *Language and space: An International Handbook of Linguistic Variation*. Volume 2: *Language Mapping*. Βερολίνο & Νέα Υόρκη: De Gruyter Mouton.
- Auer, P. & J. E. Schmidt, επιμ., 2010. *Language and Space: An International Handbook of Linguistic Variation*. Volume 1: *Theories and Methods*. Βερολίνο: De Gruyter Mouton.
- De Schutter, G., van den Berg, B., Goeman, T. & T. de Jong. 2005. *Morfologische Atlas van de Nederlandse Dialecten (MAND)*, Vol. 1. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Dryer, M. S. & M. Haspelmath. 2013. *The World Atlas of Language Structures online*. Leipzig: Max Planck Institute for Evolutionary Anthropology.
- Haspelmath, M., Dryer, M. S., Gil, D. & B. Comrie, επιμ., 2005. *The World Atlas of Language Structure*. Οξφόρδη: Oxford University Press.
- Ράλλη, Α. et al. 2010-2015. *Ο Ηλεκτρονικός Διαλεκτικός Άτλαντας της Λέσβου*. Πάτρα: Εργαστήριο Νεοελληνικών Διαλέκτων. <http://lesvos.lmgd.philology.upatras.gr>.
- Ράλλη, Α. et al. 2017-2018. *Ο Ηλεκτρονικός Διαλεκτικός Άτλαντας της Αχαΐας* (πιλοτική έκδοση). Πάτρα: Εργαστήριο Νεοελληνικών Διαλέκτων. <http://achaia.lmgd.philology.upatras.gr>.
- Ράλλη, Α. υπό εκτύπωση. Γλωσσική χαρτογράφηση: ο ηλεκτρονικός διαλεκτικός άτλαντας της Λέσβου. Στο *Τόμος αφιερωμένος στη Χριστίνα Μπασέα*, Ι. Μανωλέσσου κ.ά. (επιμ.), Αθήνα.
- Van Oostendorp, M., van Reenen, P., Koornwinder, O., van den Berg, B. & T. Goeman. 2008. *Morfologische Atlas van de Nederlandse Dialecten (MAND)*. Vol. 2. Amsterdam: Amsterdam University Press.

**Προφορικές
ανακοινώσεις**

**Oral
presentations**

Μορφολογική οικογένεια λεξικών μονάδων

Άννα Αναστασιάδη-
Συμεωνίδη

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης
ansym@lit.auth.gr

Η έννοια της οικογένειας των λέξεων παρουσιάζει αρκετή ελαστικότητα ανάλογα με τον ομιλητή (Τριανταφυλλίδης 1941 § 253, σημ. 1) και για τον λόγο αυτό κρίνεται αναγκαία η περαιτέρω διερεύνησή της. Η χρήση και μόνο του όρου *Μορφολογική Οικογένεια Λέξεων*, που αποτελεί υπώνυμο της ευρύτερης έννοιας των λεξικών πεδίων (lexical fields), αποδεικνύει με τη χρήση των όρων *οικογένεια* και *πεδίο* ότι το λεξιλόγιο είναι δομημένο παρά τις διαφοροποιημένες απόψεις που έχουν κατά καιρούς διατυπωθεί. Αν και στη βιβλιογραφία καταγράφεται ο όρος *ετυμολογική οικογένεια λέξεων* (Picoche 1977, 68· Δορμπάρκης 1999), η ανάλυσή μας τοποθετείται καθαρά σε συγχρονικό πλαίσιο, λ.χ. στη Μορφολογική Οικογένεια Λέξεων *καράβι* δεν θα συμπεριληφθεί η λ. *καραβίδα* (Τριανταφυλλίδης 1941 § 253). Θα προσπαθήσουμε να απαντήσουμε στα εξής ερωτήματα: Τι περιέχει η Μορφολογική Οικογένεια λεξικών μονάδων; Πώς επιλέγεται ο ληματικός τύπος; Γιατί είναι σημαντική η έννοια της Μορφολογικής Οικογένειας λεξικών μονάδων;

Κατά την ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία η Μορφολογική Οικογένεια Λέξεων περιλαμβάνει τα παράγωγα και σύνθετα μιας απλής μονολεκτικής λέξης. Ο Τριανταφυλλίδης (1941 § 251) συμπληρώνει ότι η οικογένεια περιλαμβάνει τόσο λόγιες όσο και λαϊκές λέξεις και ότι οι λέξεις που ανήκουν στην ίδια οικογένεια ονομάζονται συγγενικές. Ο γενικός αυτός ορισμός θεωρούμε ότι πρέπει να συμπληρωθεί, γιατί από μορφολογική άποψη η Μορφολογική Οικογένεια λεξικών μονάδων πρέπει να περιέχει όχι μόνο όλες τις προθηματοποιημένες, επιθηματοποιημένες και σύνθετες λεξικές μονάδες αλλά και λεξικές μονάδες που ανήκουν και σε άλλες μορφολογικές κατηγορίες. Η έννοια της Μορφολογικής Οικογένειας λεξικών μονάδων θέτει το ζήτημα της σημασιολογικής διαφάνειας.

Η έννοια της Μορφολογικής Οικογένειας λεξικών μονάδων είναι σημαντική, γιατί είναι χρήσιμη στη θεωρητική γλωσσολογία, στην ορολογία (Kokourek 1982, 162), στην ψυχολογολογία (Schreuder & Baayen 1997), στη λεξικογραφία και στη διδακτική της ΝΕ ως μητρικής, δεύτερης/ξένης, ιδίως κατά τη διδασκαλία της στρατηγικής του μορφολογικού τεμαχισμού (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη & Μητσιάκη 2010).

Αναφορές

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. & Μ. Μητσιάκη. 2010. Ο μορφολογικός τεμαχισμός ως στρατηγική διδασκαλίας του λεξιλογίου της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας. Στο *14ο Διεθνές συνέδριο της Ελληνικής Εταιρίας Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας*, 65-77. Θεσσαλονίκη.
- Δορμπάρκης, Π. 1999. *Λεξικό της νεοελληνικής – Ετυμολογικό, ερμηνευτικό – Κατά ετυμολογικές οικογένειες*. Αθήνα: Σπουδή.
- Kocourek, R. 1982. *La langue française de la technique et de la science*. Wiesbaden: Brandstetter Verlag.
- ΛΚΝ. *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής*. 1998. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.
- Ντάγκας, Ν. υπό δημοσίευση. Σχεδιάζοντας μια πειραματική δοκιμασία μορφολογικής προτεραιοποίησης. *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα* 39.
- Ξυδόπουλος, Γ. 2008. *Λεξικολογία: Εισαγωγή στην ανάλυση της λέξης και του λεξικού*. Αθήνα: Πατάκης.
- Picoche, J. 1977. *Précis de lexicologie française*. Παρίσι: Nathan.
- Schreuder, R. & R. Baayen. 1997. How complex simplex words can be. *Journal of Memory and Language* 37: 118-139.
- Τριανταφυλλίδης, Μ. 1941/1978. *Νεοελληνική γραμματική (της Δημοτικής)*. Αθήνα & Θεσσαλονίκη: ΟΕΣΒ/ΙΝΣ.

When grammar gets noisy: A comparative study of register-driven variation

Eirini **Apostolopoulou**
UniVr / UiT
eirini.apostolopoulou@univr.
it

Giorgos **Markopoulos**
University of the Aegean &
A.U.Th.
gmarkop@lit.auth.gr

This paper accounts for the varying realizations of certain sounds by means of a theoretical model that takes into consideration the impact of register on phonological processing. More specifically, we focus on (a) the realization of the high vowel /i/ in a hiatus environment in Greek and Italian and (b) the processes of manner dissimilation and voice assimilation that affect adjacent obstruents in Greek and Hebrew. Our analysis is couched within the Noisy Harmonic Grammar framework (NHG, Coetzee & Pater 2011; Boersma & Pater 2016).

The data: In hiatus environments, the phonemic vowel /i/ in Greek is normally realized as [i] and may contrast with the glide /j/, which is realized as [j] or further strengthened to a fricative consonant (e.g. Topintzi & Baltazani 2016). This contrast is demonstrated by minimal pairs, e.g. [áðia] (/aðia/ 'leave') vs. [áðja] (/aðja/ 'empty.FEM.SG/NEUT.PL'). However, in everyday language the distinction is difficult to notice, since /i/ may be realized as [j] or even [j̥] next to a vowel: i àð[i]á mu vs. i áð[j]a mu/i áð[j̥]a mu 'my leave' (Fliatouras & Anastassiadi-Symeonidi 2004). Similarly, in some Italian varieties, although the usual practice is to pronounce such vowel sequences with a glide, e.g. avv[ja]mento 'start', d[já]logo 'dialog', in careful and/or slow speech /i/ may resist glide formation and surface as a high vowel, namely avv[i.a]mento, d[i.á]logo (van der Veer 2006, 74; Krämer 2009, 88; DiPI).

Another example that instantiates the importance of register in grammar comes from cases of manner dissimilation between two adjacent voiceless obstruents in Greek. For instance, while in everyday speech the standard pronunciations of /kataraktis/ 'waterfall' and /fθinos/ 'cheap' are [kataráktis] and [ftinós], respectively, in highly formal contexts the faithful realizations [kataráktis] and [fθinós] are also attested (see Fliatouras & Anastassiadi-Symeonidi 2004; Mitsiaki 2014). Comparable variation patterns are found in Hebrew, where sequences of consonants with different values for [voice] may undergo assimilation in everyday speech, e.g. [jisgór]~[jizgór] (/jisgor/ 'he will close'); [jidkór]~[jitkór] (/jidkor/ 'he will stab') (Boložky 1997, 290; see also Samokhina 2004; Dekel 2014).

The analysis: We employ NHG, an OT-based model according to which each candidate is evaluated by a system of constraints bearing a specific numerical weight that determines their importance for the evaluation process: a violation of a "heavy" constraint has a greater impact on the output's harmony, i.e. its probability to surface, than the violation of a "light" one. Crucially, the weight of a constraint, and consequently its impact on the output selection, may be modified by adding noise, a numerical value that formalizes an extra-grammatical factor – in our case, register. We posit that, for a given input, the constraint system may allow for two different, equally harmonic outputs to emerge (e.g. [áðia]~[áðj/ja], [dialogo]~[djalogo], [kataráktis]~[kataráktis], [jisgór]~[jizgór]) due to the balanced violation of markedness constraints (i.e. *VV, OCP[cont], *C[avoic]C[bvoic]) on the one hand and faithfulness constraints (i.e. IDENT[voc], IDENT[cont], IDENT[voi]) on the other. However, if noise reflecting formal register is added to the weight of the relevant faithfulness constraint, the harmony value of the output that violates this

constraint (i.e. [áðj/ja], [djalogo], [kataráxtis], [lizgór]) decreases significantly; as a result, the faithful output (i.e. [áðia], [dialogo], [kataráktis], [lisgór]) ends up having a greater probability to be selected, despite being more marked compared to the less faithful variant.

Conclusion: The proposed analysis offers a cross-linguistic account for different variation phenomena conditioned by register. We maintain that, between two equally harmonic outputs, a preference for the more faithful over the less marked one may emerge in formal contexts, as the balance between their harmony values may be disturbed by the addition of noise.

References

- Boersma, P. & J. Pater. 2016. Convergence properties of a gradual learning algorithm for Harmonic Grammar. In *Harmonic Grammar and Harmonic Serialism*, J. McCarthy & J. Pater (eds.). London: Equinox Press.
- Bolozky, S. 1997. Israeli Hebrew phonology. In *Phonologies of Asia and Africa*, vol. 1, A. S. Kaye & P. D. Daniels (eds.), 287-311. Winona Lake: Eisenbrauns.
- Coetzee, A. & J. Pater. 2011. The place of variation in phonological theory. In *The Handbook of Phonological Theory*, J. Goldsmith, J. Riggle & A. Yu (eds.), 401-431. Malden, MA: Blackwell.
- Dekel, N. 2014. *Colloquial Israeli Hebrew: A Corpus-based Survey*. Berlin/Boston: Walter de Gruyter.
- Dizionario di Pronuncia Italiana (DiPI)*. <http://www.dipionline.it/dizionario>
- Fliatouras, A. & A. Anastasiadi-Symeonidi. 2004. The [LEARNED] and [COLLOQUIAL] distinction in Greek. Definition and classification (in Greek). In *Proceedings of the 6th International Conference on Greek Linguistics*, G. Katsimali, A. Kalokerinos, E. Anagnostopoulou & I. Kappa (eds.), University of Crete. <http://www.philology.uoc.gr/conferences/6thICGL/gr.htm>
- Krämer, M. 2009. *The Phonology of Italian*. Oxford: Oxford University Press.
- Mitsiaki, M. 2014. Phonological Gradience of #CC clusters: Grammatical Modelling and Applications in Teaching Greek as L2 (in Greek). PhD thesis. Aristotle University of Thessaloniki.
- Samokhina, N. 2004. OT account of regressive voicing assimilation in Modern Hebrew and Russian. *Arizona Working Papers in SLAT* 11: 81-92.
- Topintzi, Nina & Mary Baltazani. 2016. The third dream: aspects of the morphophonology of the Greek glide and palatals. *Linguistics Unlimited* 1: 1-27.
- van der Veer, B. 2006. *The Italian 'Mobile Diphthongs'. A Test Case for Experimental Phonetics and Phonological Theory*. PhD thesis. Leiden.

Χαρακτηριστικά της γραμματικής του τονισμού κατά τη γλωσσική κατάκτηση

Βασιλική Αποστολούδα
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης
vcaposto@lit.auth.gr

Η Ελληνική κατατάσσεται στα συστήματα λεξικού τονισμού, στα οποία η θέση του τόνου δεν είναι σταθερή σε κάποια συγκεκριμένη συλλαβή, αλλά λεξικά κωδικοποιημένη (Kirarsky 1973· Halle & Idsardi 1995· Revithiadou 1999). Η παρούσα έρευνα διερευνά τη δυναμική των τονικών σχημάτων στη γραμματική των φυσικών ομιλητών κατά τη γλωσσική κατάκτηση, εστιάζοντας στον τονισμό των ουσιαστικών, τα οποία εμφανίζουν έντονη τονική ποικιλότητα. Στο άρθρο παρουσιάζουμε τα αποτελέσματα μιας πειραματικής δοκιμασίας και μια ποσοτική ανάλυση των τονικών σχημάτων σε δύο λεξικές βάσεις δεδομένων. Η πρώτη, το A-Lexicon, αντλεί το υλικό της από το *Αντίστροφο Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής* (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη 2012) και περιέχει 5133 τύπους ουσιαστικών, οι οποίοι έχουν επισημειωθεί φωνολογικά. Η δεύτερη, το T-Clean, αποτελεί μία μικρότερου μεγέθους μορφολογικά επισημειωμένη εκδοχή του Clean Corpus (Protopapas et al. 2012) με 72.103 λέξεις. Ένα βασικό συμπέρασμα της ποσοτικής ανάλυσης είναι ότι η κλιτική κατάληξη μπορεί να λειτουργήσει ως προβλεπτικός δείκτης για τη θέση του τόνου. Είναι σαφές ότι για πολλές κατηγορίες ουσιαστικών (π.χ. αρσενικά σε -ας, ουδέτερα σε -ι) η σχέση κλιτικής κατηγορίας και τονικού σχήματος δεν είναι κατηγορική· συγκεκριμένες όμως κατηγορίες ουσιαστικών συνδέονται με μεγάλη συστηματικότητα με συγκεκριμένα τονικά σχήματα. Για παράδειγμα, σύμφωνα με το A-Lexicon και το T-Clean, τα τρισύλλαβα σε -ος συνδέονται πρωτίστως με τόνο στην προπαραλήγουσα και δευτερευόντως με τα υπόλοιπα τονικά σχήματα. Αντίθετα, τα τρισύλλαβα σε -ης συνδέονται κυρίως με τόνο στην παραλήγουσα και στη λήγουσα. Το ερώτημα που θέτει και απαντά η παρούσα έρευνα είναι κατά πόσο η μορφολογική πληροφορία και τα τονικά πρότυπα του Λεξικού αντιπροσωπεύονται στη φωνοτακτική γραμματική των νεαρών φυσικών ομιλητών της Ελληνικής.

Προκειμένου να απαντηθεί το παραπάνω ερώτημα, σχεδιάσαμε και διεξαγάγαμε ένα πείραμα παραγωγής, στο οποίο συμμετείχαν 50 φυσικοί ομιλητές της Ελληνικής, ηλικίας 7-8 ετών. Οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να προφέρουν 132 ψευδοουσιαστικά με υπαρκτές κλιτικές καταλήξεις, επιλέγοντας οι ίδιοι τη θέση του τόνου. Τα αποτελέσματα της πειραματικής δοκιμασίας αποκάλυψαν ότι αυτό που χαρακτηρίζει, πρωτίστως, τη γραμματική του τονισμού των νεαρών ομιλητών δεν είναι τόσο η μορφολογική πληροφορία και η λεξικοστατιστική επίδραση, όσο η εμμονή σε χαρακτηριστικά των πρώιμων γραμματικών. Η ανάδειξη του αμαρκάριστου (McCarthy & Prince 1994), η παρουσία της οποίας είναι διαγλωσσικά αποδεδειγμένη στις πρώιμες γραμματικές (Demuth 1995· Pater 1997· Ota 2003· Goad 2016), στην παρούσα έρευνα αντανakλάται στην υπεργενίκευση της παραλήγουσας στο σύνολο των ψευδολέξεων, ανεξάρτητα από την κλιτική τους κατάληξη. Δευτερευόντως, τα αποτελέσματα της έρευνας ανέδειξαν ως ένα βαθμό την επίδραση της μορφολογικής πληροφορίας αλλά και των λεξικοστατιστικών συχνοτήτων των τονικών σχημάτων ανά κλιτική κατάληξη. Γενικεύοντας, τα αποτελέσματα παρέχουν ενδείξεις ότι πιθανότατα η μορφολογική πληροφορία δεν έχει κατακτηθεί πλήρως στο συγκεκριμένο στάδιο γλωσσικής ανάπτυξης και ότι η γραμματική του τονισμού καθορίζεται ακόμα από το περιορισμένο εύρος του λεξιλογίου. Σύμφωνα με τα στάδια που ορίζει ο Yang (2016), η μετάβαση στη γραμματική των ενηλίκων, η οποία θα ενσωματώνει σε μεγαλύτερο βαθμό τις λεξικοστατιστικές συχνότητες εμφάνισης και τη μορφολογική πληροφορία, θα επέλθει πιθανότατα με τη διεύρυνση του λεξιλογίου.

Αναφορές

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Ά. 2002. *Αντίστροφο λεξικό της Νέας Ελληνικής*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη.
- Goad, H. 2016. Phonological processes in children's productions: convergence with and divergence from grammars. Στο *The Oxford Handbook of Development Linguistics*, J. Lidz, W. Snyder & J. Pater (επιμ.), 43-67. Οξφόρδη: Oxford University Press.
- Halle, M. & W, Idsardi. 1995. General properties of stress and metrical structure. Στο *The Handbook of Phonological Theory*, J. Goldsmith (επιμ.), 403-443. Οξφόρδη & Cambridge, MA: Blackwell Publishers.
- Kiparsky, P. 1973. The Inflectional Accent in Indo-European. *Language* 49(4): 794-849.
- McCarthy, J. J. & A. Prince. 1994. The emergence of the unmarked: Optimality in prosodic morphology. *Papers from the Annual Meeting of the North East Linguistic Society* 24: 333-379.
- Ota, M. 2003. *The Development of Prosodic Structure in Early Words*. Amsterdam: John Benjamins.
- Pater, J. 1997. Minimal Violation and Phonological Development. *Language Acquisition* 6 (3): 201-253.
- Protopapas, A., Tzakosta, M., Chalamandaris, A. & P. Tsiakoulis. 2012. IPLR: An online resource for Greek word-level and sublexical information. *Language Resources and Evaluation* 46 (3): 449-559.
- Revithiadou, A. 1999. *Headmost accent wins: Head dominance and ideal prosodic form in lexical accent systems*. Χάγη: LOT Dissertation Series 15.
- Yang, C. 2016. *The price of linguistic productivity: How children learn to break rules of Language*. Cambridge, MA: MIT Press.

Greek wh-questions, intonational meaning and compositionality

Amalia Arvaniti
University of Kent
a.arvaniti@kent.ac.uk

Mary Baltazani
University of Oxford
marybalt@gmail.com

Stella Gryllia
University of Leiden
s.gryllia@hum.leidenuniv.nl

The intonation of Greek wh-questions has been investigated in previous studies (e.g. Arvaniti, et al. 2014; Gryllia et al. 2018). These studies show that Greek wh-questions are typically uttered with one of two tunes, autosegmentally represented as L*+H L-!H% and L+H* L-L%. The tunes differ in terms of pitch accent (*late peak* L*+H vs. *early peak* L+H*) and boundary tone (*rising* !H% vs. *flat* L%). Arvaniti et al. (2014) have shown that the tunes lead to different interpretations: questions with a rising tune are interpreted primarily as information-seeking, while questions with a flat tune, in addition to the information-seeking interpretation, may also carry implicatures of a negative type. However, the tunes used in Arvaniti, et al. (2014) were the prototypical L*+H L-!H% and L+H* L-L% and this made it impossible to ascertain whether interpretation was based on separate effects of the pitch accent and boundary tone or on the tune as a whole. Here, we address this question by means of four perception experiments. Participants (N = 190, c. 50 per experiment) heard wh-questions and had to bet 0-100 € on the most likely follow-up utterance for each question. The follow-ups provided an explanation as to whether the question was intended as information-seeking or not. Using 32 Greek wh-questions (4 from each of 8 talkers, 4 m and 4 f) as a basis, we resynthesized F0 to obtain 128 stimuli (32 Qs × 2 peak alignments × 2 boundary tones), creating 4 manipulated versions of each question (Table 1). These stimuli were used to create the four experiments (Table 2).

The results strongly support the idea that intonational meaning is compositional (Figure 1). Stimuli with L*+H *late peak* accents (LPR, LPF) led to significantly higher bets in favour of information-seeking follow-ups, indicating that these tunes were more likely to be interpreted as information-seeking than tunes with *early peak* L+H* accents (EPR, EPF). The boundary effect was strong too: !H% *rising* tunes (LPR, EPR) led to bets over 50 for information-seeking follow-ups, while L% *flat* tunes (LPF, EPF) consistently led to bets below 50, independently of pitch accent. In conclusion, the findings support the notion that accents and edge tones contribute independently to pragmatic meaning, and showcase the suitability of the betting paradigm when seeking interpretable results bearing on compositionality in intonation.

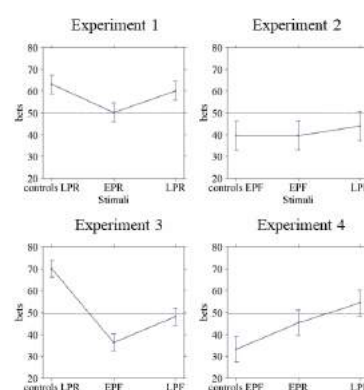
Table 1: List of controls and experimental stimuli

Original tune (controls)	Manipulated stimuli
L*+H L-!H%	L*+H L-!H% L+H* L-!H% L*+H L-L% L+H* L-L%
L+H* L-L%	L+H* L-L% L*+H L-L% L*+H L-!H% L+H* L-!H%

Table 2: Design of the four experiments

Exp.	Controls	Test Stimuli
1	L*+H L-!H%	L+H* L-!H% L*+H L-!H%
2	L+H* L-L%	L+H* L-L% L*+H L-L%
3	L*+H L-!H%	L+H* L-L% L*+H L-L%
4	L+H* L-L%	L+H* L-!H% <u>L*+H L-!H%</u>

Figure 1: Bets for info-seeking follow-ups; the broken grey line shows bets at chance level.

References

- Arvaniti, A., Baltazani, M. & S. Gryllia. 2014. The pragmatic interpretation of intonation in Greek wh-questions. *Speech Prosody 2014*. <http://fastnet.netsoc.ie/sp7/>
- Gryllia, S., Baltazani, M. & A. Arvaniti. 2018. The role of pragmatics and politeness in explaining prosodic variability. *Speech Prosody 2018*. https://www.isca-speech.org/archive/SpeechProsody_2018/

A cognitivist reanalysis of the encoded meaning of logical connectives

Stavros Assimakopoulos
University of Malta
stavros.assimakopoulos@um
.edu.mt

Most mainstream research in linguistics assumes without question that the encoded meaning of the set of expressions commonly referred to as logical connectives can be unequivocally captured by the truth-tabular description of the corresponding operators in propositional logic. This view has recently been challenged on the basis of cross-linguistic data which reveals that, in some languages, the truth-functional character of a single logical operator can be carried by more than one words, which can in turn be used to mark semantic distinctions that are unidentifiable from a logical point of view (Mauri 2008; Mauri & van der Auwera 2012). In this talk, I will present an alternative account that seeks to meet this challenge, by suggesting that the relevant expressions should be investigated on a par with discourse connectives. Adopting a relevance-theoretic perspective, according to which, what is important in a psychologically plausible account of utterance interpretation is the “kind of cognitive information” that a linguistic expression encodes, rather than whether it “contributes to something with truth conditions” (Blakemore 2000, 464), I will argue that logical connectives are functionally equivalent to discourse connectives, which have been traditionally analysed as encoding procedures within the framework. This can be attested (Assimakopoulos 2015) both introspectively, by applying the standard relevance-theoretic tests for procedurality (Wilson & Sperber 1993; Blakemore 2002) to logical connectives, and on evolutionary grounds, if one accepts the proposal that both logical and discourse connectives can be taken to have evolved for argumentation rather than reasoning purposes (Sperber 2001; Mercier & Sperber 2017). If this is correct, then even in languages like Modern Greek, where the relevant connectives, i.e. ‘καί’ (=and), ‘ή’ (=or) and ‘(ε)αυ’ (=if), are intuitively considered to be purely logical, should be approached in procedural terms. In this respect, while the corresponding logical operator’s truth table may indeed describe how to compute the truth value of the propositional compound conjoined by a logical connective, the utterance of this connective should be seen as activating an instruction to treat the proposition(s) it connects in a particular way. In the particular context of Modern Greek, this procedure would need to be general enough to allow for any further enrichment in the interpretation of the propositional compound (as attested, for instance, in Nikiforidou 1990; Canakis 1995; Kitis 2002) to be contextually-driven. Against this background, and while showcasing a first approximation to a procedural semantics for ‘καί’, ‘ή’ and ‘(ε)αυ’, I will discuss – building up on previous work (Fràpolli & Assimakopoulos 2012) – the position that traditional logical analysis can and should occupy in this cognitivist picture.

References

- Assimakopoulos, S. 2015. Motivating the procedural analysis of logical connectives. *Nouveaux Cahiers de Linguistique Française* 32: 59-70.
- Blakemore, D. 2000. Procedures and indicators: *nevertheless* and *but*. *Journal of Linguistics* 36: 463-486.
- Blakemore, D. 2002. *Relevance and linguistic meaning: The semantics and pragmatics of discourse markers*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Canakis, C. 1995. *Kai: The story of a conjunction*. Unpublished PhD thesis. University of Chicago.
- Fràpolli, M. J. & S. Assimakopoulos 2012. Redefining logical constants as inference markers’. *The Linguistic Review* 29: 625-641.
- Kitis, E. 2002. On the Modern Greek conditional connective *av*, or towards restoring the image of the Greek culture. In *Selected papers on theoretical and applied linguistics from the 14th International Symposium, Thessaloniki*, M. Makri-Tsilipakou (ed.), 154-174. Thessaloniki: University Studio Press.
- Mauri, C. 2008. *Coordination relations in the languages of Europe and beyond*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Mauri, C. & J. van der Auwera. 2012. Connectives. In *The Cambridge handbook of pragmatics*, K. Allan & K. M. Jaszczolt (eds.), 377-402. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mercier, H. & D. Sperber. 2017. *The enigma of reason: A new theory of human understanding*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Nikiforidou, K. 1990. Conditional and concessive clauses in Modern Greek. Unpublished PhD thesis. University of California, Berkeley.
- Sperber, D. 2001. An evolutionary perspective on testimony and argumentation. *Philosophical Topics* 29: 401-413.
- Wilson, D. & D. Sperber. 1993. Linguistic form and relevance. *Lingua* 90: 1-25.

Comparative graphematics and the graphic differentiation of long and short vowels in the early Greek alphabets

Natalia Elvira Astoreca
University of Cambridge
ne276@cam.ac.uk

The study of the archaic epichoric alphabets has been carried out mostly by archaeologists and palaeographers, as shown by the undoubtedly valuable masterpieces by Jeffery (Jeffery & Johnston 1990) and Guarducci (1995). The nature of the palaeographic work, however, is the graphic side of writing and thus it presents some limitations for the linguistic analysis of the Greek scripts and their relationships as viewed from the latter discipline. Therefore, some problematic issues derive from this model of analysis. That is the case, for example, of the digraph <ΚΣ>, which is classified as 'letter xi', or the absence of the discussion regarding the digraphs <EI> and <OY>.

Although linguists have approached some of the issues raised by inscriptions written in those local alphabets, the fact is that there is no systematic study that examines the linguistic relationships among the epichoric scripts. In this presentation, I would like to propose what such a study would look like and take the graphic differentiation between long and short vowels in ancient Greek in order to explore what it can offer.

This will be an exercise of comparative graphematics that will consider the relationship between phoneme and grapheme and their geographical distribution throughout the Greek-speaking areas synchronically. In this way, we will be able to see clearly the different solutions devised by the various Greek communities to represent the sounds in their language. These can be of three types: no graphic differentiation from a similar phoneme, the use of a digraph, or the assignment (and sometimes creation) of a distinct grapheme.

The graphic representation of long vowels in the earliest Greek inscriptions is the perfect example to observe how the Greek populations used various solutions, since it is possible to see all three kinds applied to it. Moreover, it will clearly point out the limitations of the previous palaeographic studies, for they can only approach effectively the third sort of solution, e.g. the emergence of a distinct grapheme such as eta or omega.

In this presentation, I will show the graphematic data from inscriptions dated in the 8th and 7th centuries BC for the representation of the following sounds: /e/, /o/, /e:/, /o:/, /æ:/ and both primary and secondary /ɛ:/ and /ɔ:/. This will reveal more complex relationships between the different epichoric scripts and deepen the knowledge that the palaeographic studies offer for the early stages of Greek alphabetic writing.

References

- Allen, W. S. 1987. *Vox Graeca*. 3rd edition. Cambridge.
- Bartoněk, A. 1966. *Development of the long-vowel system in Ancient Greek dialects*. Praha.
- Buck, C. D. 1955. *The Greek dialects*. Chicago.
- Guarducci, M. 1995. *Epigrafia greca. Vol.1 Caratteri e storia della disciplina. La scrittura Greca dalle origini all'età imperiale*. Roma.
- Jeffery, L. H. & A. W. Johnston. 1990. *The local scripts of archaic Greece: a study of the origin of the Greek alphabet and its development from the eighth to the fifth centuries B.C.* (Revised ed). Oxford.
- Lejeune, M. 1949. En marge d'inscriptions grecques dialectales. VI Sur l'extension de H pour noter e long. *Revue Des Études Anciennes* 51(1-2): 515.
- Lejeune, M. 1972. *Phonétique historique du mycénien et du grec ancien*. Paris.
- Neef, M. 2012. Graphematics as part of a modular theory of phonographic writing systems. *Writing Systems Research* 4(2): 214-228.
- Ruijgh, C. J. 1997. La date de la création de l'alphabet grec et celle de l'épopée homérique. *Bibliotheca Orientalis* 54(5-6): 53-603.
- Thompson, R. 2006. Long-mid vowels in Attic-Ionic and Cretan. *The Cambridge Classical Journal* 52: 81-101.
- Weingarten, R. 2013. Comparative graphematics. In *Typology of Writing Systems*, S. R. Borgwaldt & T. Joyce (eds.), 13-40. Amsterdam.

Valandis Bardzokas
Aristotle University of
Thessaloniki
bardzokas@enl.auth.gr

Poly-procedural meaning: the case of Modern Greek marker *afu*

The current paper aims to explore the causal (or non-temporal) meaning of the Modern Greek discourse marker *afu* in context. Curiously, *afu* (typically translated in English as *since*) appears to have drawn less scholarly attention in investigations of prototypical causal expression, as opposed to other subordinating markers, such as *epidi* or *yiati*, recently investigated in some detail (Kalokerinos 2004; Kitis 2006).

The rather scant regard for *afu* seems surprising considering the pervasive occurrence of the marker across contexts and, therefore, the number of opportunities it provides for linguistic investigation. However, it also seems justified. More specifically, while the contextual behavior of *afu* suggests a kind of prototypical application of the marker in discourse, at the same time it suggests a contextual diversity that precludes a direct identification of the meaning domain that the marker is a prototypical exponent of. Is it strictly an exponent of the domain of cause or does it simply border it? Overall, then, we are entitled to speak of a marker that eludes immediate meaning classification.

The elusiveness of *afu* is most lucidly demonstrated by an attempt made by Kalokerinos (2004) to name the marker causal; an attempt that proves to be rather faltering. To be more precise, despite his initial definition of *afu* in strictly causal terms, i.e. as a 'causal discourse marker' (Kalokerinos 2004, 56), he subsequently loosens the terms of his definition, positing that '[afu] is not strictly speaking a causal marker'. This description gives at best a hint about the marker at hand, namely that it operates on the border of. If this is true, then we cannot expect *afu* to be translated in English by means of a marker that typifies causal expression, *because*.

This translational mismatch between *afu* and *because* is not the only symptom of *afu*'s resistance to a straightforward causal treatment. The variation in the translation of the following *afu*-conjunctions is an additional case in point:

- (1) Έλα σπίτι μου, αφού τελείωσες την εργασία σου.
Come to my place, *afu* (since) you've finished your work.
- (2) Mary: Δεν τον συμπαθώ.
I don't like him.
John: Γιατί κάνεις παρέα μαζί του αφού δεν τον συμπαθείς;
Why do you hang out with him, *afu* (*since/if) you don't like him?
- (3) Mary: Ο Γιάννης έπαψε να καπνίζει μετά από 25 χρόνια.
John gave up smoking after 25 years.
Peter: Αφού δεν κάπνιζε ποτέ.
Afu (*since/but) he never smoked.

Against the backdrop of scant research on *afu*, Kalokerinos's (2004) work on the causal meaning of *afu* as a pragmatic marker stands out as an original piece of work that exposes its chief functions in a range of contexts: a) epistemic and b) backgrounding. However, perceptive as it may be, his account of *afu* turns out to be unnecessarily parsimonious, relying on a description of the notion of background that is proliferated beyond necessity.

To address the challenge of a thorough and parsimonious account, the relevance-theoretic model of meaning analysis (Sperber & Wilson 1995) is deployed. The analysis undertaken ultimately reveals that the marker at hand encodes procedural meaning in standard relevance-theoretic terms. However, unlike traditional relevance-theoretic approaches linking a marker to a single procedural function, the current one proposes that *afu* encodes a poly-procedural (or three-way procedural) constraint on all aspects of non-truth-conditional content i.e. both implicitly and explicitly communicated content, associated with the interpretation of the utterance containing the marker. Moreover, it is argued that this poly-procedural constraint can be rhetorically exploited by the speaker in the interest of convincing argumentation.

References

- Kalokerinos, A. 2004. The justifying connection, mostly in Greek. *Journal of Greek Linguistics* 5: 27-80.
- Kitis, E. 2006. Causality and subjectivity: The causal connectives of Modern Greek. In *Language and Memory: Aspects of Knowledge Representation*, H. Pishwa (ed.), 223-267. Berlin & New York: Mouton de Gruyter.
- Sperber, D. & D. Wilson. 1995. *Relevance: Communication and Cognition*, 2nd edition. Oxford: Blackwell.

Η πληροφοριακή δομή και η διδασκαλία της στη μητρική και την ξένη γλώσσα

Μιχάλης
Γεωργιαφέντης
Εθνικό και
Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών
michgeo@enl.uoa.gr

Αγγελική **Τσόκογλου**
Εθνικό και
Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών
angtsok@gs.uoa.gr

Στην ανακοίνωση αυτή, πραγματευόμαστε την πληροφοριακή δομή και τη διδασκαλία της, με γνώμονα την Ελληνική ως μητρική, και την Αγγλική και Γερμανική ως διδασκόμενες ξένες γλώσσες στο Σχολείο.

Το συγκεκριμένο θέμα έχει επιλεγεί, καθώς η πληροφοριακή δομή αποτελεί ένα από τα πιο «παραγνωρισμένα» αντικείμενα στη διδασκαλία τόσο της μητρικής όσο και της ξένης γλώσσας, όπως διαπιστώνεται από την έλλειψη παρουσιάσής της στα διδακτικά εγχειρίδια των επιμέρους γλωσσών. Το γεγονός αυτό έρχεται σε αντίθεση με την πρόθεση υιοθέτησης προσεγγίσεων, από την πλευρά της Διδακτικής, οι οποίες εντάσσονται στην ευρύτερη επικοινωνιακή μέθοδο διδασκαλίας.

Είναι γνωστό ότι καθημιά από τις γραμματικές προτάσεις μιας γλώσσας, δηλαδή οι συντακτικές δομές, στον σχηματισμό των οποίων εστιάζει η καθοδηγούμενη διδασκαλία, κυρίως της ξένης γλώσσας, δεν ανταποκρίνεται απαραίτητως σε δεδομένες επικοινωνιακές καταστάσεις και το αντίθετο, «παραβιάσεις» ή αποκλίσεις από τους γραμματικούς κανόνες είναι αποδεκτές ή/και θεμιτές σε συγκεκριμένα επικοινωνιακά περιβάλλοντα.

Η πληροφοριακή δομή, η οποία έχει αναπτυχθεί αρχικά στο πλαίσιο της Ξυστημικής Λειτουργικής Γραμματικής, διακρίνει την πρόταση σε θέμα και σχόλιο, μέρος του οποίου αποτελεί και η εστία της πρότασης (θέμα > σχόλιο ...[εστία]) – και αντικατοπτρίζει τη δομή μιας πληροφοριακά ουδέτερης πρότασης. Παράλληλα, οι γλώσσες επιστρατεύουν τόσο συντακτικούς μηχανισμούς, δηλαδή μετακινήσεις που έχουν ως αποτέλεσμα την αναδιάταξη των όρων της πρότασης, όσο και φωνολογικούς κανόνες που σχετίζονται με τον επιτονισμό. Ωστόσο, οι εν λόγω μηχανισμοί/κανόνες δεν είναι διαθέσιμοι στον ίδιο βαθμό σε όλες τις γλώσσες, με αποτέλεσμα την παραμετροποίησή τους ως προς τον τρόπο με τον οποίο πραγματώνονται τα φαινόμενα που σχετίζονται με την πληροφοριακή δομή (θεματοποίηση και εστίαση).

Στην ανακοίνωση αυτή, συνεξετάζουμε τη συντακτική δομή και την πληροφοριακή δομή των γλωσσών, λαμβάνοντας υπόψιν τα εξής: Από τη μια πλευρά, η Ελληνική χαρακτηρίζεται ως γλώσσα με μεγάλη ελευθερία στη διάταξη των όρων, ώστε κάθε σειρά εμφάνισης των όρων Y-P-A συνιστά γραμματικώς ορθή πρόταση, η οποία, ωστόσο, είναι κατάλληλη για συγκεκριμένα επικοινωνιακά περιβάλλοντα. Από την άλλη, η Αγγλική είναι μια γλώσσα με αρκετά αυστηρή σειρά Y-P-A, η οποία παρουσιάζει ελάχιστες αποκλίσεις από τη βασική αυτή σειρά. Η Γερμανική τοποθετείται ανάμεσα στους δύο αυτούς πόλους, καθώς χαρακτηρίζεται από σχετική ελευθερία στη διάταξη των όρων, η οποία περιορίζεται από τη σταθερή θέση των ρηματικών στοιχείων.

Στόχος της εργασίας μας είναι, με δεδομένα αυτά τα χαρακτηριστικά και με επίκεντρο τον μαθητή με την Ελληνική ως μητρική γλώσσα, να επιχειρήσουμε διδακτικές προτάσεις, οι οποίες: α) καθιστούν συνειδητή την πληροφοριακή δομή και τον συσχετισμό της με τη συντακτική δομή των γλωσσών, και β) περιγράφουν τις ομοιότητες και τις διαφορές των γλωσσών σε σχέση με τους μηχανισμούς που χρησιμοποιούν για την απόδοση της πληροφοριακής δομής, με απώτερο σκοπό να καταστεί ικανός να ανταποκρίνεται κατάλληλα στις επικοινωνιακές περιστάσεις στην ξένη γλώσσα.

Αναφορές

- Alexiadou, A. 1999. Greek word order patterns. Στο *Studies in Greek Syntax*, A. Alexiadou, G. Horrocks & M. Stavrou (επιμ.), 45-65. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.
- Belletti, A. 2004. Aspects of the low IP area. In L. *The Structure of IP and CP: The Cartography of Syntactic Structures* 2, Rizzi (επιμ.), 16-51. Οξφόρδη: Oxford University Press.

- Birner, B. & G. Ward. 1998. *Information Status and Non canonical Word Order in English*. Amsterdam: John Benjamins.
- Erteschik-Shir, N. 2007. *Information Structure. The Syntax-Discourse Interface*. Νέα Υόρκη: Oxford University Press.
- Fanselow, G. 1988. German word order and Universal Grammar. In *Natural Language Parsing and Linguistic Theories*, U. Reyle & C. Rohrer (επιμ.), 317- 355. Dordrecht: Kluwer.
- Frey, W. 2005. Pragmatic properties of certain German and English left peripheral constructions. *Linguistics* 43: 89-129.
- Georgiafentis, M. 2004. Focus and word order variation in Greek. PhD Thesis. The University of Reading.
- Halliday, M. A. K. 1967. Notes on transitivity and theme in English, part 2. *Journal of Linguistics* 3: 199-244.
- Holton D., P. Mackridge & E. Φιλιππάκη-Warburton. 1999. *Γραμματική της Ελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: Πατάκης.
- Κλαίρης, Χρ., Γ. Μπαμπινιώτης και συνεργάτες. 2005. *Γραμματική της Νέας Ελληνικής. Δομολειτουργική – Επικοινωνιακή*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Krifka, M. 2007. Basic notions of information structure. In *Working Papers of the SFB632, Interdisciplinary Studies on Information Structure (ISIS)* 6, C. Féry, G. Fanselow & M. Krifka (επιμ.), 13-56. Potsdam: Universitätsverlag Potsdam.
- Lascaratou, C. 1998. Basic characteristics of Modern Greek word order. In *Constituent Order in the Languages of Europe*. A. Siewierska (επιμ.), 151- 171. Βερολίνο: Mouton de Gruyter.
- Meinunger, A. 2000. *Syntactic Aspects of Topic and Comment*. Amsterdam: John Benjamins.
- Molnár, V. & S. Winker 2006. Exploring the architecture of focus in grammar. In *The Architecture of Focus*, V. Molnár & S. Winker (επιμ.), 1-29. Βερολίνο: Mouton de Gruyter.
- Philippaki-Warburton, I. 1985. Word order in Modern Greek. *Transactions of the Philological Society* 83 (1): 113-143.
- Roussou, A. 2000. On the left periphery: Modal particles and complementisers. *Journal of Greek Linguistics* 1: 65-94.
- Roussou, A. & I.-M. Tsimpli 2006. On Greek VSO again! *Journal of Linguistics* 42: 317-354.
- Skopeteas, S. 2016. Information structure in Modern Greek. In *The Oxford Handbook of Information Structure*, C. Féry & S. Ishihara (επιμ.), 686-708. Οξφόρδη: Oxford University Press.
- Tsimpli, I.-M. 1995. Focusing in Modern Greek. In *Discourse Configurational Languages*, K. É. Kiss (επιμ.), 176-206. Οξφόρδη: Oxford University Press.
- Τσόκογλου, Α. 2007. *Η Δομή της Πρότασης και η Σειρά των Όρων στη Γερμανική Γλώσσα. Παρουσία 72*. Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Oral narrative production of Greek heritage language speakers: the case of Russia

Elina Chatzipapa
Democritus University of
Thrace elinaxp@hotmail.com

Chrysa Dourou
Democritus University of
Thrace
cdourou@bscc.duth.gr

**Stavroula
Mavrommatidou**
Democritus University of
Thrace
stavrmav@hotmail.com

The present study investigates the oral production of Greek heritage language speakers (GHLs) who belong to Greek communities of Moscow and St. Petersburg in Russia. Heritage language speakers are generally defined as those who are dominant in the host country language but also speak the language of their home country as part of their cultural heritage (Benmamoun, Montrul & Polinsky 2013; Montrul 2008, 2016; Schmid 2011). The particular Greek language communities were selected as they also comprise Pontic Greek speakers, which can provide insight into the comparison between a dialect and a heritage language. The research tools used in the study of the particular linguistic community were: (a) an electronic background questionnaire adapted from NHLRC (2018) for the elicitation of informants' demographic data, language learning history, self-rated proficiency, language use, and language learning motivational profile, and (b) a semi-structured interview containing stimuli for elicitation of both fictional and personal narratives. The collected oral data were recorded and transcribed (phonemic and CA transcription methods were employed). In the preliminary stage both quantitative and qualitative analyses were run. Descriptive statistics to characterize the narratives in terms of word length, number of clauses per narrative, and mean length of utterance (MLU) was used. Also, lexical diversity was measured through a type-token ration (TTR). The initial qualitative study focused on identifying the types of errors produced on different levels of linguistic analysis: phonological, morphosyntactic, lexicosemantic and pragmatic. The findings show that there is a noticeable attrition in heritage language, a dialect dominance in certain cases, and a link between the language profile of the informants and their oral production levels.

References

- Benmamoun, E., Montrul, S. & M. Polinsky. 2013. Heritage Languages and Their Speakers: Opportunities and Challenges for Linguistics. *Theoretical Linguistics* 39 (3-4): 129-181.
- Montrul, S. 2008. Second language acquisition welcomes the heritage language learner: Opportunities of a new field. *Second Language Research* 24: 487-506.
- Montrul, S. 2016. *The Acquisition of Heritage Languages*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- National Heritage Language Resource Center (NHLRC). Retrieved on 16/12/2018 from nhlrc.ucla.edu/
- Schmid, M. 2011. *Language attrition*. New York: Cambridge University Press.

Non-word and sentence repetition in Greek Cypriot bilingual children

Nikoletta Christou
University of Cyprus,
Cyprus University of
Technology
Cyprus Acquisition Team
n1chr1stu@gmail.com

Maria Kambanaros
Cyprus University of
Technology,
Cyprus Acquisition Team
maria.kambanaros@cut.ac.cy

Kleanthes K. Grohmann
University of Cyprus
kleanthi@ucy.ac.cy

What is the linguistic profile of bilingual children in the multilingual environment of Cyprus? In the absence of extensive experimental databases, which could shed light on the properties of the grammar of Cypriot Greek (CG) and at the same time establish the norms of how CG–SMG (Standard Modern Greek) bilingual speakers perform on a great variety of linguistic tools, the attempt to address this question turns to be a difficult task. This study investigates the performance of such bilingual children with typical language development, ranging from 6 to 8 years of age, on two tools of the LITMUS battery, non-word and sentence repetition.

LITMUS stands for Language Impairment Testing in Multilingual Settings and was developed within the COST Action IS0804 (2009–13). Among many other tools (for a full discussion, see the collection of chapters in Armon-Lotem et al. 2015), it contains a sentence repetition task (Marinis & Armon-Lotem 2015) and a non-word repetition task (Chiat 2015) which exist for a range of languages. We employ the CG version of the LITMUS–SRep and an adaptation of a non-word repetition tool (CGNWRT).

The CGNWRT was administered to a total of 158 children, the LITMUS–SRep to 38. The analysis includes calculation of means, standard deviations, medians, and cut-off points for each of the two tasks. Moreover, an error analysis was conducted on the LITMUS–SRep. Finally, the preliminary results of a pilot study are discussed which examined the sentence repetition skills of 10 bilingual children on the SMG version (Chondrogianni et al. 2013).

The CGNWRT is a tool designed to tap into an individual's phonological working memory capacity along with other language processes. It consists of 36 non-words of various syllable size, all based on real CG words and conforming to phonotactic rules. Participants were asked to listen and repeat each one of the 36 NWs, one at a time and exactly as they heard them. The CG LITMUS–SRep consists of 48 stimuli-sentences that investigate the imitation of certain structures, both language-independent (e.g. negation, relative clauses) and -dependent (e.g. *oti* 'that'-, adjunct *giati* 'because'-, subjunctive *na*-clauses). The length of the stimuli-sentences varied from 3 to 12 words and from 7 to 27 syllables.

A total of 158 children (80 males/78 females) with a mean age of 7.01 years participated in the CGNWRT and 38 children (19/19, mean age 6.88) in the LITMUS–SRep. Their non-verbal intelligence was measured with the Greek version of the Raven's Coloured Progressive Matrices (RCPM; Sideridis et al. 2015), mothers' education level was estimated using the European Social Survey (2010) database. Responses were analyzed according to the scoring schemes developed (Chiat 2015; Marinis & Armon-Lotem 2015), with additional error analysis carried out on the LITMUS–SRep: All kinds of syntactic errors (omissions, substitutions, additions, word order errors), for both content and function words, were calculated during the third scoring phase ('syntax correct phase'), yielding a total of 1137 errors. Substitutions were the most frequent to occur in children's erroneous responses (n=661), whereas word order changes were the least frequent to occur (n=98).

Lastly, a total of 10 children (out of the above 38) also did the SMG version of the LITMUS–SRep (Chondrogianni et al. 2013). Preliminary results support that the overall performance of this group was very low, with children scoring a mean of 12 (SD 6.93) correct responses out of 32 (the SMG adaptation consists of 32 stimuli-sentences). Moreover, they

scored relatively low in both 'structure correct' (mean 24.6, SD 6.5) and 'syntax correct' (mean 26.9, SD 5.68). A different pattern was also observed on the analysis of the erroneous responses, indicating that the most frequent type of error was that of omissions (297 omission errors out of 631 errors that have been calculated in total). Also, function words were slightly more likely to be omitted (155 words) than content words (142 words).

References

- Armon-Lotem, S., de Jong, J. & N. Meir, eds., 2015. *Assessing Multilingual Children: Dis-entangling Bilingualism from Language Impairment*. Bristol: Multilingual Matters.
- Chiat, S. 2015. Non-word repetition. In Armon-Lotem et al. 2015, 125-150.
- Chondrogianni, V., Andreou, M., Nerantzini, M., Varlokosta, S. & I.M Tsimpli. 2013. The Greek Sentence Repetition Task. COST Action IS0804.
- COST Action IS0804 2009-13. *Language Impairment in a Multilingual Society: Linguistic Patterns and the Road to Assessment*. <http://www.bi-sli.org>.
- Marinis, T. & S. Armon-Lotem. 2015. Sentence repetition. In Armon-Lotem 2015, 95-121.
- Sideridis, G., Antoniou, F., Mouzaki, A. & P.G. Simos. 2015. *Raven's Coloured Progressive Matrices and Vocabulary [in Greek]*. Athens: Motivo.

Ο επιτονισμός των καταφατικών προτάσεων στην Κερκυραϊκή Διάλεκτο

Μαρία Γιακουμέλου
Πανεπιστήμιο Πατρών
mgiakoumelou@upatras.gr

Δημήτρης Παπαζαχαρίου
Πανεπιστήμιο Πατρών
papaz@upatras.gr

Στόχος του συγκεκριμένου άρθρου είναι να περιγράψουμε και να κωδικοποιήσουμε τον επιτονισμό των καταφατικών δηλωτικών προτάσεων (declaratives) στην Κερκυραϊκή διάλεκτο στο πλαίσιο της Αυτοτεμαχιακής και Μετρικής Φωνολογίας (Beckman & Pierrehumbert 1986· Pierrehumbert & Hirschberg 1990· Silverman et al. 1992). Πιο συγκεκριμένα, επιμέρους στόχοι μας είναι να δείξουμε α) την εσωτερική δομή της επιτονικής καμπύλης των προτάσεων αυτών, ποια είναι δηλαδή εκείνα τα επιτονικά χαρακτηριστικά που τις προσδιορίζουν και β) σε ποια σημεία διαφέρει η μελωδική τους καμπύλη από την επιτονική καμπύλη των αντίστοιχων προτάσεων της Κοινής Νέας Ελληνικής (ΚΝΕ).

Το υλικό της έρευνάς μας συλλέχθηκε τόσο με εθνογραφικές όσο και με πειραματικές μεθόδους, και αποτελείται από καταφατικές προτάσεις που απομονώθηκαν μέσα από ελεύθερο συνομιλιακό λόγο, αλλά και από καταφατικές προτάσεις που συγκεντρώθηκαν με τη βοήθεια ερωτηματολογίου, και οι οποίες είτε ήταν ενσωματωμένες σε μικρούς διαλόγους είτε ακολουθούσαν ένα πολύ συγκεκριμένο περικείμενο που δινόταν. Και στις δύο περιπτώσεις, μεγάλη προσοχή δόθηκε στο περικείμενο των προτάσεων αυτών, για να αποφύγουμε την πιθανότητα να προκύψει κάποια ποικιλία που να οφείλεται σε πραγματολογικούς ή άλλους παράγοντες. Στην συγκεκριμένη έρευνα συμμετείχαν 12 φυσικοί ομιλητές της Κερκυραϊκής διαλέκτου.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσής μας έδειξαν ότι η δομή των καταφατικών προτάσεων της διαλέκτου παρουσιάζει διαφορές σε σχέση με την ΚΝΕ. Συγκεκριμένα, στην ΚΝΕ, η επιτονική καμπύλη συνίσταται σε έναν πυρηνικό τόνο ο οποίος μπορεί να είναι είτε ένας απλός υψηλός στόχος H* είτε ένας δίτονος H*+L, και ακολουθεί ένας χαμηλός L-φραστικός τόνος και ένας χαμηλός L% οριακός τόνος στο τέλος του εκφωνήματος (βλ. Arvaniti 2007· Arvaniti & Baltazani 2005· Baltazani 2003). Φωνητικά, ο H*+L πραγματώνεται ως μια πτώση από έναν υψηλό στόχο σε έναν χαμηλό, όπου η ελάχιστη τιμή της συχνότητας εμφανίζεται στο τέλος της τονισμένης συλλαβής, ενώ ο H* παρουσιάζει μια πιο ομαλή πτώση με την ελάχιστη τιμή της συχνότητας να φτάνει στο τέλος της πρώτης μετατονικής συλλαβής.

Στη διάλεκτο παρατηρήσαμε τα εξής: στην πυρηνική συλλαβή εμφανίζεται ένα υψηλό πλάτωμα, το οποίο εκτείνεται και στην πρώτη μετατονική συλλαβή, ενώ σε πολλές περιπτώσεις η θεμελιώδης συχνότητα αυξάνεται ελάχιστα στην πρώτη μετατονική συλλαβή, και από κει είτε πέφτει σταδιακά μέχρι την τελευταία συλλαβή του εκφωνήματος, είτε διατηρείται ψηλά και πέφτει απότομα πριν την τελευταία συλλαβή. Η πρότασή μας είναι ότι η δομή των καταφατικών προτάσεων στην Κερκυραϊκή διάλεκτο αποτελείται από έναν υψηλό H* πυρηνικό τόνο, ο οποίος ακολουθείται από έναν δίτονο H+L- φραστικό που δικαιολογεί τον δεύτερο υψηλό στόχο μετά την πυρηνική συλλαβή και έχει ως αποτέλεσμα την δημιουργία του πλατώματος, και τέλος από έναν χαμηλό L% οριακό τόνο στην τελευταία συλλαβή του εκφωνήματος.

Αναφορές

- Arvaniti, A. 2007. Greek Phonetics: The State of the Art. *Journal of Greek Linguistics* 8 (1): 97-208.
- Arvaniti, A. & M. Baltazani. 2005. Intonational Analysis and Prosodic Annotation of Greek Spoken Corpora. Στο *Prosodic Typology: The Phonology of Intonation and Phrasing*, S-A. Jun, (επιμ.), 84-117. Οξφόρδη University Press.
- Baltazani, M. 2003. Broad Focus Across Sentence Types in Greek. *Proceedings of Eurospeech 2003*. Γενεύη.
- Beckman, M. & J. Pierrehumbert. 1986. Intonational Structure in Japanese and English, *Phonology Yearbook III*, 15-70.
- Pierrehumbert, J. & J. Hirschberg. 1990. The Meaning of Intonational contours in the Interpretation of Discourse. Στο *Intentions in Communication*, P. Cohen, J. Morgan & M. Pollack (επιμ.), 271-311. Cambridge, MA: MIT Press,
- Silverman, K., Beckman, M., Pitrelli, J., Ostendorf, M., Pierrehumbert, J., Hirschberg, J. & P. Price. 1992. TOBI: A Standard Scheme for Labeling Prosody. *Proceedings of the International Conference on Spoken Language 92*, Banff, Oct 12-16 1992.

Παρασυνθετικά ρήματα στη νέα ελληνική: από ποιους παράγοντες επηρεάζεται ο σχηματισμός τους;

Αγγελική Ευθυμίου
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο
Θράκης
aefthym@eled.duth.gr

Στόχος της εργασίας είναι να μελετήσει μια ειδική κατηγορία παράγωγων ρημάτων της νέας ελληνικής, τα παρασυνθετικά, στα οποία ένα παραγωγικό πρόθημα συνυπάρχει υποχρεωτικά με κάποιο παραγωγικό επίθημα (π.χ. *αποξενώνω*, *εξανθρωπίζω*, *ξεφλουδίζω*). Τα ρήματα αυτά παράγονται συνήθως με τα προθήματα *απο-*, *εκ-* και *ξε-* και παρουσιάζουν την εξής ιδιαιτερότητα: η μορφολογική δομή τους βρίσκεται σε αναντιστοιχία με τη δόμηση της σημασίας τους από τις σημασίες των επιμέρους συστατικών τους (βλ. Ράλλη 2005· Efthymiou 2015). Για παράδειγμα, το ρήμα *αποκεφαλίζω* σημαίνει 'αποχωρίζω το κεφάλι από το σώμα κάποιου'. Σύμφωνα με τη σημασία της λέξης, η δομή της θα έπρεπε να ακολουθεί τη δομή [[απο-κεφαλ]-ίζω] ή [απο-[κεφαλ-ίζω]] (π.χ. *αποσυνδέω*, *αποφυλακίζω*). Παρ' όλα αυτά, δεν υπάρχει υπαρκτή λέξη, π.χ. **αποκέφαλος* ή **κεφαλίζω*, η οποία θα μπορούσε να λειτουργήσει ως βάση για τον σχηματισμό του μορφολογικά σύνθετου ρήματος. Η παρούσα εργασία αποτελείται από τέσσερα μέρη. Στο πρώτο μέρος, γίνεται συνοπτική αναφορά στις θεωρητικές προσεγγίσεις για τους παρασυνθετικούς σχηματισμούς (βλ. μεταξύ άλλων Αναστασιάδη 1992· Αναστασιάδη & Μασούρα 2009· Booij 2010· Corbin 1987· Crocco-Galéas & Iacobini 1993· Ευθυμίου 2001, 2018· Θωμαδάκη 1996· Lieber 2010· Masini & Iacobini 2018· Scalise 1984· Ράλλη 2005). Στο δεύτερο μέρος, παρουσιάζονται τα βασικά χαρακτηριστικά και οι σημασίες των νεοελληνικών παρασυνθετικών ρημάτων που παράγονται με τα προθήματα *ξε-*, *εκ-* και *απο-*. Το τρίτο μέρος είναι αφιερωμένο στον εντοπισμό των ενδοσυστηματικών και εξωσυστηματικών παραγόντων που οδηγούν στη υποχρεωτική συνύπαρξη προθημάτων και επιθημάτων στα νεοελληνικά παρασυνθετικά ρήματα. Τέλος, στο τέταρτο μέρος, υποστηρίζεται ότι το θεωρητικό μοντέλο της κατασκευαστικής μορφολογίας (Construction Morphology) του Booij (2010) μπορεί να αποτελέσει ένα σημαντικό εργαλείο για την ερμηνεία και ανάλυση των νεοελληνικών παρασυνθετικών ρημάτων.

Αναφορές

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. 1992. Η νεοελληνική παραγωγή κατά το μοντέλο της D. Corbin. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα*, 505-526.
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. & Ε. Μασούρα. 2009. Ληκτικό τεμάχιο και μνήμη. Μια θεωρητική πρόταση. Στο *Proceedings of the 8th International Conference on Greek Linguistics*, G. Giannakis, M. Baltazani, G. Xydopoulos & A. Tsangalidis (επιμ.), 616-634.
- Booij, G. 2010. *Construction Morphology*. Οξφόρδη: Oxford University Press.
- Corbin, D. 1987. *Morphologie dérivationnelle et structuration du lexique*. 2 Vols. Tübingen: Niemeyer.
- Crocco Galéas, G. & C. Iacobini. 1993. The Italian parasynthetic verbs: A particular kind of circumfix. In *Natural Morphology. Perspectives for the Nineties*, L. Tonelli & W. Dressler (επιμ.), 127-142. Padova: Unipress.
- Ευθυμίου, Α. 2001. Το νεοελληνικό πρόθημα *ξε-*: οι έννοιες της απομάκρυνσης και της αλλαγής κατάστασης. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 21, 202-213.
- Ευθυμίου Α. 2018. *Ο σχηματισμός των ρημάτων στη νέα ελληνική γλώσσα*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Efthymiou A. 2015. Modern Greek parasynthetic verbs: A hierarchical relationship between prefixes and suffixes. Στο *Affix ordering across languages and frameworks*, S. Manova (επιμ.), 82-107. Νέα Υόρκη: Oxford University Press.
- Θωμαδάκη, Ευ. 1996. Παράγωγα στη Νέα Ελληνική. Στο *Ζητήματα νεοελληνικής γλώσσας- Διδακτική προσέγγιση*, Γ. Κατσιμαλή & Φ. Καβουκόπουλος (επιμ.), 69-96. Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης.
- Lieber, R. 2010. *Introducing Morphology*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Masini, F. & C. Iacobini. 2018. Schemas and Discontinuity in Italian: The View from Construction Morphology. Στο *The Construction of Words, Advances in Construction Morphology*, G. Booij (επιμ.). Dordrecht: Springer.
- Ράλλη, Α. 2005. *Μορφολογία*. Αθήνα: Πατάκης.
- Scalise, S. 1984. *Generative Morphology*. Dordrecht: Foris.

Ελευθερία Ζάγκα
Περιφερειακή Διεύθυνση
Εκπαίδευσης Κεντρικής
Μακεδονίας
zagaeleuth@yahoo.gr

Αναπαραστάσεις της οικονομικής κρίσης στην πολιτική γελοιογραφία: γλωσσικοί και οπτικοί μηχανισμοί παραγωγής χιούμορ

Η γελοιογραφία ως σχολιαστικό είδος λόγου είναι ένα από τα μακροβιότερα και δημοφιλέστερα είδη, γεγονός που οφείλεται αφενός στη χιουμοριστική της διάσταση και αφετέρου στην ευστοχία και συχνά την καυστικότητα με την οποία σχολιάζει γεγονότα, συνήθως της επικαιρότητας, από μια αντισυμβατική και ανατρεπτική οπτική. Για την παραγωγή αυτής της χιουμοριστικής διάστασης επιστρατεύονται δύο σημειωτικοί κώδικες, η γλώσσα και η εικόνα. Σύμφωνα με την έρευνα (Τσάκωνα 2006· Τακούδα 2002), οι δύο βασικές θεωρητικές κατευθύνσεις που αφορούν τους τρόπους ανάλυσης του χιούμορ διακρίνουν δύο επίπεδα: ένα γνωστικό επίπεδο, που αφορά τις γενικότερες γνωστικές διαδικασίες παραγωγής του χιούμορ και ένα κατεξοχήν γλωσσολογικό/ σημειωτικό επίπεδο, που ασχολείται με τον συγκεκριμένο τρόπο παραγωγής χιουμοριστικού αποτελέσματος μέσα από κείμενα.

Εκλαμβάνοντας, λοιπόν, ως δεδομένο ότι η χιουμοριστική ικανότητα είναι μέρος της γλωσσικής ικανότητας των φυσικών ομιλητών/ τριών μιας γλώσσας (Raskin 1991), στο πλαίσιο της ανακοίνωσης θα παρουσιάσουμε τα αποτελέσματα της μελέτης ενός σώματος 1812 πολιτικών γελοιογραφιών που αναφέρονται στην οικονομική κρίση στη χώρα μας, εστιάζοντας στα εξής: α. στις διαδικασίες με τις οποίες παράγεται χιούμορ μέσω της γλώσσας, της εικόνας ή της συνέργειας των δύο με τη βοήθεια των κυρίαρχων σημασιολογικών και πραγματολογικών θεωριών ανάλυσης του χιούμορ και β. στην ανάδειξη του τρόπου με τον οποίο λειτουργεί το χιούμορ ως μέσο κοινωνικής κριτικής και σχολιασμού. Ως εργαλεία ανάλυσης αξιοποιούνται η γλωσσολογική θεωρία των Attardo & Raskin (1991), καθώς και οι σημειωτικές θεωρίες ανάλυσης της εικόνας (Kress & Van Leeuwen 1996), μέσω των οποίων αναδύονται οι γλωσσικοί και οπτικοί μηχανισμοί με τους οποίους παράγεται χιούμορ.

Πιο συγκεκριμένα, από την παρουσίαση ενδεικτικών γελοιογραφιών, δημοσιευμένων σε ημερήσιες πολιτικές εφημερίδες της χώρας, θα αναδειχθούν: α. η ποικιλία των χιουμοριστικών πραγματώσεων σε επίπεδο λεκτικό ή/και πραγματολογικό που αξιοποιούν οι γελοιογράφοι, β. οι γλωσσικοί μηχανισμοί παραγωγής χιούμορ, όπως: νεολογισμοί, λογοπαίγνια, παρωνυμίες, υπερβολή, αποπαγίωση γνωστών εκφράσεων, κ.ά. και γ. οι οπτικοί μηχανισμοί χιούμορ, όπως η μεταφορά και η μετωνυμία.

Μέσω του σχολιασμού των κειμένων θα καταδειχθεί, επίσης, ότι η πολιτική γελοιογραφία αποτελεί ένα σύνθετο και απαιτητικό στην αποκωδικοποίησή του είδος λόγου, δεδομένου ότι η πρόσληψή της προϋποθέτει ότι ο αναγνώστης είναι ενημερωμένος για θέματα της πολιτικής επικαιρότητας, είναι γλωσσικά και οπτικά εγγραμματισμένος και αναγνωρίζει το ευρύτερο κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο μέσα στο οποίο παράγεται η γελοιογραφία.

Αναφορές

- Attardo, S. 2001. *Humorous Texts: A Semantic and Pragmatic Analysis*. Βερολίνο: Mouton de Gruyter.
- El Refaie, E. 2003. Understanding visual metaphor: the example of newspaper cartoons. *Visual communication* 2 (1): 75-95.
- Forceville, Ch. 2002. The identification of target and source in pictorial metaphors. *Journal of Pragmatics* 34 (1): 1-14.
- Kress, G. & T. Van Leeuwen. 2010. *Η ανάγνωση των εικόνων. Η γραμματική του οπτικού σχεδιασμού*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Marin-Aresse J. I. 2005. Humour as Subversion in Political Cartooning. Approaches to Critical Discourse Analysis. *First International Conference on CDA*. Valencia.
https://www.researchgate.net/publication/304137190_Humour_as_Subversion_in_Political_Cartooning
- Raskin, V. 1979. Semantic Mechanisms of Humor. *Proceedings of the Fifth Annual Meeting of the Berkeley Linguistics Society*, 325-335. <http://linguistics.berkeley.edu/bls>
- Τακούδα, Χ. 2002. Πραγματολογικές προσεγγίσεις του χιούμορ και η αξιοποίησή τους στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης / ξένης γλώσσας. Αδημοσίευτη μεταπτυχιακή εργασία. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- Τσάκωνα, Β. 2004. *Το χιούμορ στον γραπτό αφηγηματικό λόγο: Γλωσσολογική προσέγγιση*. Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή. Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- Τσάκωνα, Β. 2008. Η χιουμοριστική αναπαράσταση της πολιτικής πραγματικότητας: Το παράδειγμα της σύγχρονης πολιτικής γελοιογραφίας. Στο *Ο λόγος της μαζικής επικοινωνίας: Το ελληνικό παράδειγμα*, Π. Πολίτης (επιμ.), 381-412. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Ελληνικών Σπουδών.

Η διαλεκτική ποικιλία στο λεξιλόγιο της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας

Βασιλική Ζαχαροπούλου
Πανεπιστήμιο Πατρών
Vasiazacharopoulou@gmail.
com

Κλήμης Άντζακας
Πανεπιστήμιο Πατρών
k.antzakas@upatras.gr

Τα τελευταία χρόνια έχουν διεξαχθεί αρκετές έρευνες (Woll et al. 1991· Stamp 2013· Stamp et al. 2015· Schembri et al. 2018·) για την BSL (British Sign Language· Johnston & Schembri 2007), για την AUSLAN (Australian Sign Language· Lucas et al. 2001), για την ASL (American Sign Language· Geraci et al. 2011), για την LIS (Italian Sign Language), που αφορούν την ποικιλία που εμφανίζεται στο λεξιλόγιο διαφόρων νοηματικών γλωσσών. Η λεξιλογική αυτή ποικιλία συνήθως εξαρτάται από διάφορους κοινωνικούς παράγοντες όπως η περιοχή κατοικίας του νοηματιστή, η ηλικία, η εθνικότητα, το γλωσσικό υπόβαθρο του νοηματιστή (αν έχει κωφούς ή ακούοντες γονείς) κ.ά. Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά την περιοχή διαμονής ή καταγωγής του νοηματιστή, οι πιο μεγάλες λεξιλογικές διαφοροποιήσεις εμφανίζονται σε συγκεκριμένους σημασιολογικούς τομείς νοημάτων όπως τα χρώματα, τους αριθμούς, τις ημέρες της εβδομάδας, τα ονόματα των πόλεων ή των χωρών, νοήματα που περιέχουν χρονικές πληροφορίες αλλά και τα ερωτηματικά νοήματα. Τα νοήματα αυτά μπορούν να είναι είτε λεξικοποιημένα δακτυλογραφούμενα νοήματα από την ελληνική ομιλούμενη είτε εντελώς διαφορετικά νοήματα που δεν σχετίζονται με τη δακτυλογραφία.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να εντοπίσει αυτές τις γεωγραφικές λεξιλογικές ποικιλίες μέσα στο σύστημα της ΕΝΓ. Πιο αναλυτικά, βασισμένοι σε βιντεοσκοπημένες διηγήσεις κωφών πληροφορητών από διαφορετικές περιοχές της Ελλάδας, θα επιχειρηθεί μια ανάλυση και καταγραφή του υπάρχοντος γεωγραφικά ποικίλου λεξιλογίου που εντοπίζεται μέσα στην ΕΝΓ χρησιμοποιώντας το πρόγραμμα επισημείωσης ELAN. Όπως στην περίπτωση της AUSLAN (Johnston & Schembri 2007), επιχειρείται ένας διαχωρισμός των δυο βασικών γεωγραφικών ποικιλιών της ΕΝΓ· μια βόρεια διαλεκτική ποικιλία η οποία περιλαμβάνει περιοχές όπως η Θεσσαλονίκη και ο Βόλος και μια νότια διαλεκτική ποικιλία η οποία περιλαμβάνει πόλεις όπως η Αθήνα και η Πάτρα. Οι πληροφορητές είναι φυσικοί νοηματιστές καθώς και νοηματιστές που έμαθαν την ΕΝΓ σε πρώιμη σχολική ηλικία, δηλαδή αντιπροσωπευτικοί χρήστες των διαλεκτικών νοημάτων που χρησιμοποιούνται σε κάθε συγκεκριμένη περιοχή.

Χρησιμοποιώντας τουλάχιστον δέκα πληροφορητές από κάθε περιοχή, καταγράφουμε διαφοροποιήσεις στους αριθμούς, στις ημέρες της εβδομάδας, στις πόλεις ή στις χώρες, σε συγκεκριμένες έννοιες που περιέχουν χρονικές πληροφορίες, στα χρώματα, στα ερωτηματικά νοήματα καθώς επίσης και ποικιλία που εντοπίζεται στα φωνήματα. Τέλος, με τη βοήθεια του ELAN θα παρουσιάσουμε αναλυτικά στατιστικά στοιχεία των πιο ποικίλων νοημάτων.

Αναφορές

- Geraci, C., Battaglia, K., Cardinaletti, A., Cecchetto, C., Donati, C., Giudice, S. & E. Mereghetti. 2011. The LIS Corpus Project: A Discussion of Sociolinguistic Variation in the Lexicon. *Sign Language Studies* 11 (4): 528-74.
- Johnston, T. & A. Schembri. 2007. *Australian Sign Language: An Introduction to Sign Language Linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lucas C. & R. Bayley. 2010. *Variation in American Sign Language*. Στο *Sign Languages*, D. Brentari (επιμ.), 451-475. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lucas, C., Robert, B. & V. Clayton. 2001. *Sociolinguistic Variation in American Sign Language*. Washington, DC: Gallaudet University Press, Amsterdam: Benjamins.
- Schembri, A., Cormier, K., Johnston, T., McKee, D., McKee, R., & B. Woll. 2010. Sociolinguistic Variation in British, Australian and New Zealand Sign Language. Στο *Sign Languages*, D. Brentari (επιμ.), 476-498. Cambridge: Cambridge University Press.
- Schembri, A., Stamp, R., Fenlon, J. & K. Cormier. 2018. *Variation and change in English varieties of British Sign Language*. Στο *Sociolinguistics in England*, N. Brarber & S. Jansen (επιμ.), 165-188. Λονδίνο: Palgrave Macmillan.
- Stamp, R. 2013. Sociolinguistic Variation, Language Change and Contact in the British Sign Language (BSL) lexicon. Διδακτορική διατριβή. Λονδίνο: University College London.
- Stamp, R., Schembri, A., Fenlon, J. & R. Rentelis. 2015. Sociolinguistic Variation and change in British Sign Language number signs: Evidence of leveling? *Sign Language Studies* 15 (2): 151-181.
- Stamp, R., Schembri, A., Fenlon, J., Rentelis, R. Woll, B. & K. Cormier. 2014. Lexical Variation and change in British Sign Language. *PLoS ONE* 9 (4): 1-14..
- Woll, B., Allsop, L. & R. Sutton-Spence. 1991. *Variation and Recent Change in British Sign Language: Final Report to the ESRC*. Bristol: University of Bristol.

Developing research tools for the study of Greek heritage language speakers

Zoe **Gavriilidou**
Democritus University of
Thrace
zoegab@otenet.gr

Lydia **Mitits**
Democritus University of
Thrace
lydiamitits@gmail.com

Heritage languages are spoken by early bilinguals, simultaneous or sequential, whose home language is restricted because of insufficient input. As a result, they can understand the home language and may speak it to some degree but feel more at ease in the dominant language of their society (Benmamoun et al. 2013). The study of heritage languages is a relatively new field of linguistics. Even though it draws on research in first language and language acquisition, bilingualism (as heritage speakers are a subset of bilinguals), and language attrition there are few research protocols or guidelines for covering the broad range of topics related to heritage language study. The need for developing adequate research tools for collecting data from Greek Heritage Language Speakers (GHLs) is even more urgent. Thus, the purpose of the present paper is to offer a research methodology and tools for the study of GHLs. The methodology was applied within the project MIS 5006199 which aimed to profile the GHLs and collect data for the compilation of an online Greek Heritage language corpus. In our study, we investigated 30 Greek heritage language speakers (GHLs) living in Russia and having Russian as their dominant language, and 30 GHLs from the USA, with English as their dominant language. For the elicitation of information on participants' demographic data, language learning history, self-rated proficiency, language use, and language learning motivational profile, an e-questionnaire was designed (based on the questionnaires from National Heritage Language Resource Center). The design procedure included: initial and back translation, comments by the panel of experts, and piloting (Gavriilidou & Mitits 2016). For the collection of oral narratives from the GHLs, we designed a protocol, according to which the informants were given a stimulus in the form of a short video (a six-minute film created for research purposes by Chafe (1980) for which they gave a running commentary, followed by elicitation prompts provided by the interviewer to stimulate production of personal narratives. Elicitation of bilingual' narratives is particularly challenging and requires appropriate elicitation procedures (Pavlenko 2008). The present mixed-methods study reports on how to maximize reliability, validity and generalizability of the quantitative tool used, as well as, confirmability, dependability and other criteria required in qualitative approaches.

References

- Benmamoun, E., Montrul, S. & M. Polinsky. 2013. Heritage languages and their speakers: opportunities and challenges for linguistics. *Theoretical Linguistics* 39 (3-4): 129-181.
- Chafe, W. L. 1980. *The pear stories: Cognitive, cultural, and linguistic aspects of narrative production*. Norwood, NJ: Ablex.
- Gavriilidou, Z. & L. Mitits. 2016. Adaptation of the Strategy Inventory for Language Learning (SILL) for students aged 12-15 into Greek: Developing an adaptation protocol. *Selected Papers of the 21st International Symposium on Theoretical and Applied Linguistics* (ISTAL 21), 588-601.
- Pavlenko, A. 2008. Narrative analysis. In *The Blackwell guide to research methods in bilingualism and multilingualism*, M. Moyer & Li Wei (eds.), 311-325. Oxford: Blackwell.

Mapping the evolution of the lexicon: Time is ripe to experiment

Thanasis **Georgakopoulos**
National Research University,
Moscow
ageorgakopoulos@hse.ru

Stéphane **Polis**
Université de Liège/ F.R.S.-
FNRS
s.polis@ulg.ac.be

A semantic map is a way to visually represent the relationships between meanings based on patterns of co-expression across languages (Georgakopoulos & Polis 2018). It is plotted on the basis of cross-linguistic data and it articulates implicational hypotheses that are considered universal as long as they are not contradicted by new empirical evidence (Anderson 1982; Croft 2001; Haspelmath 2003). In this talk, we address one of main pending methodological issues within the semantic map tradition, namely the integration of the diachronic dimension into lexical semantic maps. From a more practical point of view, we argue for the use of complex multi-edge graphs, which can capture directionalities in semantic change as well as diverse types of semantic extension.

As a case study, we focus on the semantic extension of time-related lexemes. The principle underlying our choice has been the cross-linguistic availability of the concepts. To achieve cross-linguistic comparability, our point of departure has been the three time-related concepts appearing in the 200 word Swadesh-list (Swadesh 1950), i.e., DAY/DAYTIME, NIGHT and YEAR. This method ensured also comparability with other studies that used cross-linguistic polysemy data to measure semantic similarity between concepts (Youn et al. 2016). The main body of the talk consists of three parts: a synchronic, a diachronic, and a representational. In the synchronic part, our goal is to identify the cross-linguistic polysemy patterns attested for the three TEMPORAL concepts. In our case, the identification of patterns relied on the language sample included in CLICS² (List et al. 2018; <https://clics.clld.org>), which is an online database of synchronic lexical associations that provides information about 2638 distinct polysemy patterns in 1220 language varieties. Based on this dataset, we infer a weighted lexical map of the semantic field of 'time', which visualizes the frequency of colexification of each meaning pair (see Fig. 1 in the appendix; the thickness of the edges is proportional to the frequency of polysemy patterns for the connected meanings). This map is constructed with the help of an adapted version of the algorithm introduced by Regier, Khetarpal & Majid (2013), and generates more interesting implicational universals than regular colexification networks.

Although CLICS² was designed to also facilitate work in diachronic semantics, the tool does not contain any evolutionary paths of the lexemes. For the diachronic section of our talk, we rely on data that we collected from ancient Greek (8th c. BC-4th c. AD) and ancient Egyptian (26th c. BC-10th c. AD). In this section, we report on attested diachronic connections between the meanings identified in the synchronic investigation of the first part. Then, we use these diachronic connections to construct lexical diachronic semantic maps. In order to do so, we resort to an enriched version of the algorithm that we used to plot the synchronic map. This algorithm, designed for inferring oriented edges, turns the undirected graph into a directed one.

Fig.1 shows the resulting diachronic lexical semantic map of the TEMPORAL domain, which was plotted automatically. It is visualized with Cytoscape (Shannon et al. 2003), which is a powerful open source solution for network visualization and analysis. In Fig. 1, the directed arrows, which represent directionality of change, have been added on the basis of a diachronic analysis of the TEMPORAL concepts in ancient Greek and ancient Egyptian. This diachronic analysis revealed, for example, that the word for SUN came to mean DAY/DAYTIME in both languages. Note that different representational conventions are employed in the map. The dashed lines with arrow –found for instance in the <sun, day> colexification pattern–

indicate that the type of semantic extension in question is metonymy, whereas the solid arrow –found in the <season, youth> colexification– represents metaphor.

The talk concludes with a discussion on how visualization techniques and actual semantic analysis can be combined in an instrumental and meaningful way.

Appendix

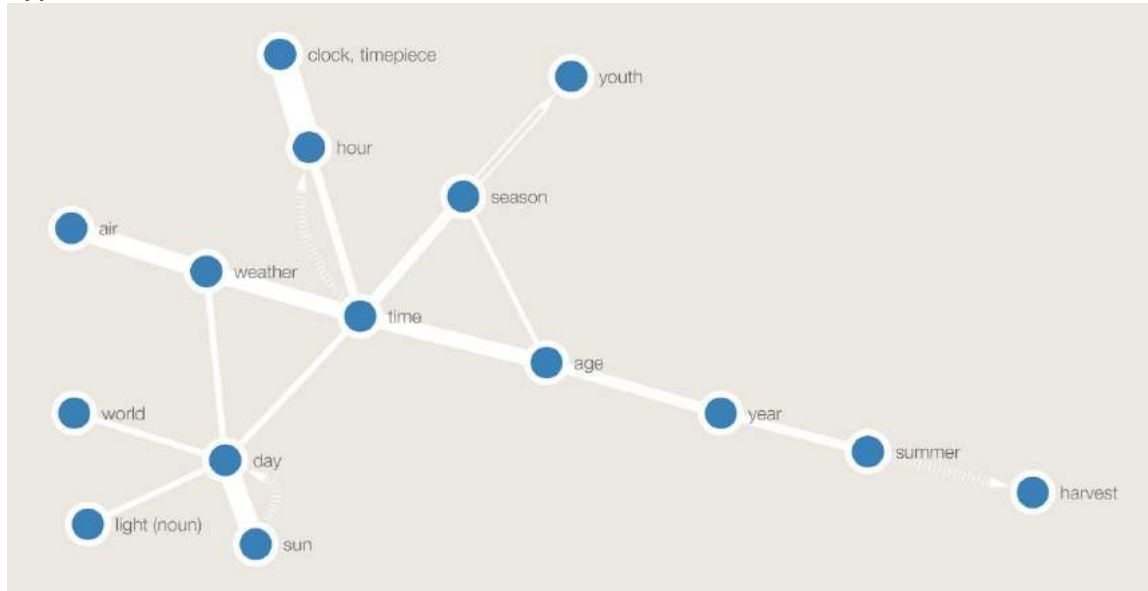

Figure 1. A semantic map of the TEMPORAL domain with directionality of change

References

- Anderson, L. B. 1982. The ‘perfect’ as a universal and as a language-particular category. In *Tense-aspect: Between semantics & pragmatics, typological studies in language*, P. J. Hopper (ed.), 227–264. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Croft, W. 2001. *Radical construction grammar. Syntactic theory in typological perspective*. Oxford: Oxford University Press.
- Georgakopoulos, T. & S. Polis. 2018. The semantic map model: State of the art and future avenues for linguistic research. *Language and Linguistics Compass* 12 (2): 1-33.
- Haspelmath, M. 2003. The geometry of grammatical meaning: Semantic maps and cross-linguistic comparison. In *The new psychology of language*, Vol. 2, M. Tomasello (ed.), 211-243. New York: Erlbaum.
- List, J.-M., Greenhill, S., Anderson, C., Mayer, T., Tresoldi, T. & R. Forkel, eds., 2018. *Database of Cross-Linguistic Colexifications*. Jena: Max Planck Institute for the Science of Human History.
- Regier, T., Khetarpal, N. & A. Majid. 2013. Inferring semantic maps. *Linguistic Typology* 17(1): 89-105.
- Shannon P., Markiel A., Ozier O., Baliga N. S., Wang J. T., Ramage D., Amin N., Schwikowski, B. & T. Ideker. 2003. Cytoscape: A software environment for integrated models of biomolecular interaction networks. *Genome Research* 13 (11): 2498-504.
- Swadesh, M. 1950. Salish Internal relationships. *IJAL* 16: 157–167.
- Youn, H., Sutton, L., Smith, E., Moore, C., Wilkins, J.F., Maddieson, I., Croft, W. & T. Bhattacharya. 2016. On the universal structure of human lexical semantics. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America* 113 (7): 1766-1771. Retrieved from www.pnas.org/cgi/doi/10.1073/pnas.1520752113

Implementation of High Variability Phonetic Training for the discrimination of Greek vowel pairs by Arabic speakers

Georgios P. **Georgiou**
RUDN University, Moscow
georgiou.georgos@hotmail.
com

The purpose of the study is to investigate the effect of High Variability Phonetic Training (HVPT) on the perception of Greek vowels by Arabic speakers. The participants were Egyptian Arabic adult speakers who permanently live in Cyprus and receive Greek input mainly naturalistically. In a previous study (Georgiou 2018), the same population of listeners participated in a Greek vowel discrimination test (AXB; pre-test) (Best et al. 2001) noting poor performance. In this study, listeners were trained in the discrimination of the same L2 vowel contrasts in five training sessions using HVPT (Rauber et al. 2011), with a post-test (similar to the pre-test) to follow a few days after. In order to examine if listeners were able to form robust L2 phonological categories after a period of time, we involved all listeners in a generalization test which employed different stimuli from those of the previous tests. The results showed that participants improved significantly from pre- to post-test since they could discriminate Greek vowel contrasts with a more accurate manner after receiving training. In the generalization test, participants could maintain in general their ability to discriminate accurately challenging L2 contrasts even after a period of time. The findings agree with a vast number of studies which indicate the success of HVPT in the better perception of non-native sounds. Also, one of the most important findings was that HVPT was effective even for listeners who were living in a linguistic context where the L2 was dominant; by contrast, several studies (e.g., Iverson et al. 2012) suggest that HVPT might be ineffective for listeners who have naturalistic access to the L2 stimuli. It is also proposed that a naturalistic access to the L2 stimuli might have aided listeners achieve more accurate (high) discrimination scores for challenging L2 vowel contrasts compared to scores that were achieved in other studies (e.g., Kartushina et al. 2015) in which there was a non-naturalistic learning of a foreign language (through classroom). Finally, the study draws some important pedagogical implications. HVPT is a low-cost powerful type of training that can be employed by schools for the learning of challenging sounds by learners of Greek as an L2.

References

- Best, C. T., McRoberts, G. W & E. Goodell. 2001. Discrimination of non-native consonant contrasts varying in perceptual assimilation to the listener's native phonological system. *Journal of the Acoustical Society of America* 109(2): 775-794.
- Georgiou, G. P. 2018. Discrimination of L2 Greek vowel contrasts: Evidence from learners with Arabic L1 background. *Speech Communication* 102: 68-77.
- Iverson, P., Pinet, M. & B. Evans. 2012. Auditory training for experienced and inexperienced second-language learners: Native French speakers learning English vowels. *Applied Psycholinguistics* 33 (1): 145-160.
- Kartushina, N., Hervais-Adelman, A., Frauenfelder, U. H. & N. Golestani. 2015. The effect of phonetic production training with visual feedback on the perception and production of foreign speech sounds. *Journal of the Acoustical Society of America* 138(2): 817-32.
- Rauber, A., Rato, A., Kluge, D. & G. Santos. 2011. *TP-S* (Version 1.0) [Application software]. Retrieved from <http://www.worken.com.br/sistemas/tp-s/>

Information structure and contrastive topics in Greek

Renos Georgiou
University of Patras
rgeorgiou@upatras.gr

In the last two decades a group of studies have aimed to discover the primitive features that are related to the “component” of Information Structure (Vallduvi & Vilkuna 1998; Molnár 2002; Krifka 2008; Neeleman & Vermeulen 2012 among others). The common idea underlying these studies is that there is a restricted set of primitive features which interact and produce complex IS-related constructions. For example, Vallduvi and Vilkuna (1998) claim that the interplay between [+/-contrast] and [+/-rheme] generates the constructions of (contrastive) focus or (contrastive) topicalization. Notice, however, that since the [+/- Rheme] refers to the novelty of information (new vs. old/given), contrastive topics ([+Contrast, -Rheme]) are assumed to obligatorily convey old information. On the other hand, other studies do not exclude contrastive topics referring to new entities; however, they do not provide a systematic discrimination between contrastive topics, with new and old information (Neeleman & Vermeulen 2012; Frascarelli & Hinterholz 2007).

In the present study, I argue, through empirical data, that Greek contrastive topics convey either new (1b) or old information (2b) (cf. Buring 2016). Sentences containing contrastive topics are grammatically encoded through the syntactic structure of CLLD (see Cinque 1990; Anagnostopoulou 1994; Alexopoulou & Kolliakou 2002) and are compatible with the information structure Reinhart (1981) suggests for these sentences, i.e. [TOPIC [COMMENT]].

- (1) a. Pios efage ti mars? ‘who ate the mars bar?’
b. [TOPIC Ti lakta [COMMENT tin efaye I Stella]]
‘As for the Lacta bar, Stella has eaten it (I don’t know about the Mars bar)’
- (2) a. Pios efage ti lakta? ‘who ate the lacta bar?’
b. [TOPIC Ti lakta [COMMENT tin efaye I Stella]].
‘As for the Lacta bar, Stella has eaten it (there are some more chocolate bars)’

I adopt the ‘Alternative Speech Acts Analysis’ proposed by Tomioka (2010) for contrastive topicalization constructions. In (1) the contrastive topic (a prosodic prominence is needed (cf. Buring 2016)) generates a set of alternative speech acts (assertions) each one of them referring to a different chocolate bar. Thus we assume that one of the generated, non-uttered, speech acts is related to the chocolate bar the question is about, licensing the implicatures shown in the parenthesis. In (2) the contrastive topic, through the generated non-uttered speech acts, indicates the existence of chocolate bars other than ‘Lacta’.

I provide a diagnostic test for the novelty of information conveyed by contrastive topics, involving “focus (A’)–fronting” (3). This diagnostic further supports the claims stated about the newness/givenness of topics in (1) and (2).

- (3) a. Pios efage ti (i)lakta/(ii)mars? O Nikos? ‘who ate the (i)lacta/(ii)mars bar? Nikos?’
b. [TOPIC (i)ti lakta/#ti lakta, [COMMENT I STELLA tin efaye]].
‘As for the (i)Lacta/(ii)Lacta bar, it’s STELLA who has eaten it (not Nikos)’

The above data can help us understand some of the open issues in the contrastive topic literature, such as the exclusion of contrastive topics in the right periphery of sentences (see Frascarelli & Hinterholz 2007; Anagnostopoulou 1994). The findings of this study suggest a system according to which IS-features are organized and interact with each other.

References

- Alexopoulou, T. & D. Kolliakou. 2002. On linkhood, topicalization and clitic left dislocation. *Journal of Linguistics* 38(2): 193-245.
- Anagnostopoulou, E. 1994. *Clitic Dependencies in Modern Greek*. Doctoral Dissertation. University of Salzburg.
- Büring, D. 2016. (Contrastive) topic. In *The Oxford handbook of information structure*, C. Féry & S. Ishihara (eds.), 64-85. Oxford: Oxford University Press.
- Cinque, G. 1990. *Types of \bar{A} -dependencies*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Frascarelli, M. & R. Hinterhölzl. 2007. Types of topics in German and Italian. In *On Information Structure, Meaning and Form: Generalizations Across Languages*, K. Schwabe & S. Winkler (eds.), 87-116. John Benjamins.
- Krifka, M. 2008. Basic notions of information structure. *Acta Linguistica Hungarica* 55(3-4): 243-276.
- Molnár, V. 2002. Contrast-from a contrastive perspective. *Language and Computers* 39: 147-162.
- Neeleman A. & R. Vermeulen. 2012. The syntactic expression of information structure. In *The syntax of Topic, Focus, and Contrast: An Interface-based Approach*, A. Neeleman & R. Vermeulen (eds.), 1-38. Berlin & Boston: De Gruyter Mouton.
- Reinhart, T. 1981. Pragmatics and Linguistics: An Analysis of Sentence Topics. *Philosophica* 27:53-94.
- Tomioka, S. 2010. A scope theory of contrastive topics. *Iberia* 2: 113-130.
- Vallduví, E. & M. Vilkuna. 1998. On rheme and kontrast. *Syntax and Semantics*, 79-108.

On the syllabification of ON (obstruent-nasal) clusters in Greek

Modern Greek allows numerous O(bstruent)-N(asal) clusters both word-initially and word-medially.

(1) Some ON clusters initially and medially in Greek

<i>kn</i>	kními 'shinbone'	oknirós 'lazy'
<i>tm</i>	tmíma 'part'	atmós 'steam'
<i>ɣn</i>	ɣnómi 'opinion'	laɣnía 'lust'

Dimitra Gratsouni
Aristotle University of
Thessaloniki
dimigrat@enl.auth.gr

Nina Topintzi
Aristotle University of
Thessaloniki
topintzi@enl.auth.gr

Other ON clusters are only accepted medially, such as [km] as in [akmí] 'prosperity' or [vm] as in [pnévma] 'spirit'. Analyses of Greek syllabification typically treat ON clusters as complex onsets (Karzi 2000; Malikouti-Drachman 2002; Kappa 2002, a.o), attributing their syllabification to Onset Maximization requirements, given the preference of the language for open syllables (Kappa 1997) or due to sonority requirements, which assigns rising sonority clusters a complex onset status (Karzi 2000).

This conclusion however is often incompatible with native speakers' intuitions. When asked how to syllabify a word like [atmós], some speakers offer the tautosyllabic syllabification [a.tmós], but others opt for the heterosyllabic splitting of the cluster [at.mós] instead. This seems particularly pronounced when the ON cluster is only medially attested, thus many find the syllabification [riθ.mós] quite natural, and in fact, preferable over [ri.θmós].

In this paper, we examine native speakers' intuitions in more detail and seek to answer whether the available phonological analyses capture the empirical facts. To this end, we report on the results of an experiment, currently in progress, testing 17 ON *medial* clusters, namely {p, t, k, f, v, θ, ð, x, ɣ} + /n/, as well as {t, k, v, θ, ð, z, x, ɣ} + /m/. For the experiment, 68 disyllabic nonce words (4 words x 17 clusters) plus 17 extant filler words were recorded. The ON-inclusive words had the structure ['CVONVs], resembling masculine nouns, and sounded adequately native (cf. Protopapas et al. 2010). To maximize naturalness, the forms were presented to 20 participants as extremely rare extant Greek words. Participants first listened to each word once and then in two different syllabification versions, i.e. ['CV.ONVs] vs. ['CVO.NVs], with the syllable boundary indicated by a brief, but clearly audible pause, reflecting an onset cluster vs. heterosyllabic split, respectively. They were then asked to select which option they preferred, without further instructions or mention of syllabification, pointing out however that there were no right/wrong answers. Ten seconds were devoted to each word (presentation and task) before the next word appeared (forced-choice task), in an attempt to induce responses both more authentic and less obscured by traditional grammars.

Preliminary results suggest that heterosyllabic O.N syllabification is preferred over tautosyllabic .ON one, regardless of cluster type; however, positional considerations do matter. Context-free ON clusters like [tm], i.e. licit both initially and medially, are more likely to be rendered tautosyllabic in comparison to clusters limited to the medial position, such as [tn]. These findings ask us to re-evaluate the role of sonority in Greek consonant phonotactics (also cf. Henke et al. 2012), potentially challenge the claim that Greek largely prefers open syllables allowing for a very limited set of medial codas (Malikouti-Drachman 2002), but also require us to ponder over the limitations of the current study. For instance, is the positional finding reported a real effect or an implementation of prescriptivist grammatical rules (e.g. "Two consonants [placed] between two vowels are syllabified with the second vowel, only if a Greek word starts with those two consonants" (Triantafyllidis 1990, 20)), despite our efforts to avoid such biases through the use of auditory nonce word stimuli?

References

- Henke, E., Kaisse, E. & R. Wright. 2012. Is the Sonority Sequencing Principle an Epiphenomenon?. In *The Sonority Controversy*, S. Parker (ed.), 65-100. Berlin & Boston: De Gruyter Mouton.
- Kappa, I. 1997. Syllabic Structure of Modern Greek in OT (in Greek). *Studies in Greek Linguistics* 17, 72–84.
- Kappa, I. 2002. On the acquisition of syllabic structure in Greek. *Journal of Greek Linguistics* 3 (1): 1-52.
- Karzi, V. 2000. Theories on the Syllable: A proposal for the alternating consonant-clusters of Modern Greek (in Greek). MA Thesis. Athens University.
- Malikouti-Drachman, A. 2002. Review article: Greek Phonology: A contemporary perspective. *Journal of Greek Linguistics* 2 (1): 187-243.
- Protopapas, A., Tzakosta, M., Chalamandaris, A. & P. Tsiakoulis. 2010. IPLR: An online resource for Greek word-level and sublexical information. Language Resources & Evaluation. doi:10.1007/s10579-010-9130-z.
- Triantafyllidis, M. 1990. *Νεοελληνική Γραμματική* [Grammar of Modern Greek]. Αθήνα: ΟΕΔΒ.

«Τα δικά σας εν ισοστατούν με τα δικά μας»: Transplanted Pontic Greek speakers from Trabzon to the north part of Cyprus: Issues of language maintenance, language contact and change

Elena **Ioannidou**
University of Cyprus
ioannidou.elena@ucy.ac.cy

Nicolaos **Neocleous**
University of Cyprus
neocleous.nicolaos@ucy.ac.cy

In this paper, we present the preliminary findings of the research project GRECO II (“Greek in enclave communities. From Trabzon to Karpasia. Pontic Greek speakers in the north of Cyprus”) funded by the University of Cyprus. In particular, in the aftermath of the *de facto* partition of Cyprus in 1974, several Pontic Greek-speaking communities were relocated from their homeland in the district of Trabzon (Black Sea region, Turkey) to the Karpasia area in Cyprus. Hence, ever since 1974, the linguistic ecology of the Karpasia peninsula has been undergoing several changes with the majority of the Greek Cypriots being displaced and with the Turkish language functioning as the formal and dominant language. However, sociolinguistic studies have shown that the Greek language retains a strong presence in the area with Cypriot Greek being spoken by Turkish Cypriot Romeika speakers (Ioannidou et al. 2019) and by Greek Cypriots who remained in some villages in Karpasia.

The arrival of Pontic-speaking communities in this area from 1976 onwards, has added to the linguistic multiplicity of the area since another Greek linguistic variety, Pontic Greek or Romeyka (see Sitaridou 2013, Neocleous 2018), has emerged in the area. A dynamic and multifacet sociolinguistic context has been created where two main non-standard varieties of the Greek language, namely Cypriot Greek and Pontic Greek are in contact and are spoken by different groups of speakers.

Within this context, the current paper aims to (a) to identify the grammatical features of the Pontic-speaking communities in Cyprus that are different from the ones found in the Pontic-speaking communities in Turkey and determine whether they are the result of change due to (i) internal development, or (ii) language contact; (b) to explore the sociolinguistic dimensions of Pontic Greek, investigating issues of linguistic repertoire, language values especially in relation to Pontic Greek and Cypriot Greek (e.g. language and identity and in- group solidarity).

Data was collected during fieldwork carried out in the area of Karpasia in Cyprus between October and December 2018. Ethnographic methods of data collection were employed in order to elicit data. The data collection entailed oral interviews, including video and audio recordings of selected social networks.

Some preliminary findings indicate that the speakers of the Pontic-speaking communities of Cyprus use many borrowings of Cypriot Greek in phonology (e.g. palatalisation is attested in consonant–glide–vowel orders; e.g. *χor'kon* ‘village’ instead of *χο'rion* ‘village’), morpho-syntax (e.g. Use of *en na* to mark future instead of *na*.) and lexicon (e.g. *g. ksi'χα:no* ‘I forget’, instead of *ene'spal:o* ‘I forget’, *la'lo* ‘I say’ instead of ‘leɣo ‘I say’). In terms of the sociolinguistic findings, it appears that both Pontic Greek and Cypriot Greek have an active role in their linguistic repertoire, serving however different functions and being associated with separate values.

References

- Ioannidou, E., Christodoulou, C. & T. Neocleous. 2019. Language variation and language maintenance in an ‘enclave’ speech community: The case of Cypriot Romeika. In *Koinés and regional standard varieties. Structural and sociolinguistic aspects of language shift*, M. Cerruti & S. Tsiplakou (eds.). [Studies in Language Variation]. John Benjamins.
- Neocleous, N. 2018. Word order and information structure in Romeyka: A syntax and semantics interface account of order in a minimalist system. Unpublished PhD dissertation. University of Cambridge.
- Sitaridou, I. 2013. Greek-speaking enclaves in Pontus today: the documentation and revitalization of Romeyka. In *Keeping Languages Alive: Documentation, Pedagogy and Revitalization*, M. Jones & S. Ogilvie (eds.), 98-112. Cambridge: Cambridge University Press.

Διδασκαλία της γραμματικής της νέας ελληνικής με αξιοποίηση του παγκόσμιου ιστού: κριτική επισκόπηση και εφαρμογές

Άννα Ιορδανίδου
Πανεπιστήμιο Πατρών
A.Iordanidou@upatras.gr

Αθανάσιος Μιχάλης
Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών
michathan@ppp.uoa.gr

Θέμα της προτεινόμενης εισήγησης είναι η αξιοποίηση του παγκόσμιου ιστού (world wide web) στη διδασκαλία των μορφοσυντακτικών δομών της γλώσσας στην υποχρεωτική πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Η χρήση του παγκόσμιου ιστού στη διδασκαλία της γραμματικής βασίζεται στις ακόλουθες θεωρητικές παραδοχές:

- i. Σύμφωνα με τα προγράμματα σπουδών του 2011 «η γραμματική αντιμετωπίζεται κριτικά και λειτουργικά: οι κανόνες και οι ταξινομήσεις αξιολογούνται ως προς την επάρκειά τους σε σχέση με την πραγματική χρήση της γλώσσας... και οι γραμματικές επιλογές αξιολογούνται ως μηχανισμοί κατασκευής ύφους...» (Πρόγραμμα Σπουδών για τη Διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας και της Λογοτεχνίας στο Γυμνάσιο 2011).
- ii. Ο μαθητής στη σύγχρονη διδακτική πράξη δεν αντιμετωπίζεται ως παθητικός δέκτης των δασκαλικών μηνυμάτων αλλά λειτουργεί ως ερευνητής (user as researcher) και δημιουργός της γνώσης (Beatty 2003). Επομένως, στη σύγχρονη γλωσσική διδασκαλία, ο μαθητής καλείται να αξιολογήσει την περιγραφή της πρότυπης γλώσσας από το σχολικό εγχειρίδιο αναφοράς βάσει, κυρίως, της γλωσσικής χρήσης και δευτερευόντως βάσει της διαίσθησής του. Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας ο μαθητής έχει τη δυνατότητα να αξιοποιήσει τόσο σώματα κειμένων όσο και τον παγκόσμιο ιστό ως περιβάλλον που συνίσταται από πλήθος κειμένων διαφόρων ειδών.

Η αξιοποίησή τους στη γλωσσική διδασκαλία γίνεται σε δύο επίπεδα (Adolphs & Lin 2011):

- i. Αντιμετώπιση των εργαλείων αυτών ως πηγής υλικού μέσω του οποίου αναδεικνύεται η γλωσσική ποικιλία και η εξέλιξη των γλωσσικών μεταβολών και, επομένως, εμπλουτίζεται το περιεχόμενο της διδασκαλίας (corpus informed / web informed language teaching material).
- ii. Θεώρηση των συγκεκριμένων εργαλείων ως μέσων για ανακαλυπτικού τύπου διδακτικές δραστηριότητες (discovery learning).

Βάσει των πιο πάνω δεδομένων, στόχοι της παρούσας εισήγησης είναι:

- α. Η διερεύνηση της αξιοποίησης του παγκόσμιου ιστού ως εργαλείου επιβεβαίωσης ή / και αναθεώρησης των αναλύσεων των σχολικών γραμματικών (web based approach).
- β. Η ανάδειξη των πλεονεκτημάτων της διδακτικής αξιοποίησης του παγκόσμιου ιστού σε σχέση με τη χρήση των σωμάτων κειμένων ως εργαλείου διδασκαλίας της γραμματικής. Η αντιπαραβολική επισκόπηση των δύο εργαλείων επιχειρείται βάσει των εξής κριτηρίων (Ooi 2001): αντιπροσωπευτικότητα (representativeness), επικαιρότητα (currency), αυθεντικότητα (authenticity), πλαισίωση (contextuality).
- γ. Η προβολή τρόπων διδακτικής αξιοποίησης του παγκόσμιου ιστού μέσω παρουσίασης σχετικού σεναρίου διδασκαλίας και αξιολόγησης της εφαρμογής του σε σχολικά περιβάλλοντα (Windeatt, Hardistry & Eastment 2007).

Αναφορές

- Adolphs, S. & P. Lin. 2011. Corpus linguistics. Στο *The Routledge Handbook of Applied Linguistics*, J. Simpson (επιμ.), 597-610. Νέα Υόρκη: Routledge.
- Beatty, K. 2003. Teaching and Researching Computer Assisted Language Learning. Λονδίνο: Longman.
- Gato, M. 2014. *Web as Corpus. Theory and Practice*. Bristol: Bloomsbury.
- Ooi, V. 2001. Investigating and teaching genres using the world wide web. Στο *Small Corpus Studies and ELT*, M. Ghadessy, A. Henry & R. Roseberry (επιμ.), 176-203. Amsterdam: John Benjamins.
- Windeatt, S., Hardistry, D. & D. Eastment. 2007. *The Internet*. Οξφόρδη: OUP.

Συμβολή στην ερμηνεία του κωακού ΠΕΡΙΕΙΚΑΝΤΙ

Gonzalo Jerez Sánchez
Universidad Complutense
de Madrid
gonzalojerez@ucm.es

Τα αρχαιοελληνικά ρήματα ἤκω (NE έχω φτάσει, είμαι παρών) και ἴκω (NE καταφθάνω, φτάνω) φαίνεται να είχαν κάποια σχέση μεταξύ τους (τουλάχιστον σημασιολογική). Εντούτοις όλες οι προσπάθειες προσέγγισης έχουν αποβεί μάταιες (Johannson 1890: 62εε). Ο λόγος που δεν επιτρέπει την προσέγγιση είναι κυρίως πως δεν μπορούμε να υποθέσουμε έναν κοινό τύπο *sēik- (Beekes 2009: στο λήμμα ἴκω). Είναι δε κοινώς αποδεκτό το γεγονός ότι αυτά τα δυο ρήματα έχουν αλληλοεπηρεαστεί σημασιολογικά ώστε να καταστούν συνώνυμα (Beekes 2009: στο λήμμα ἤκω). Εκτός από την παρόμοια σημασία τους, σ' αυτό συνέβαλε και η εξομίωση των /ε:/ (στο ιωνικό αλφάβητο <H>) και /e:/ (δηλ. <EI>) μεταξύ άλλων με τη προφορά του /i/.

Στις επιγραφές της Κω απαντάει ο τύπος περι(ε)ίκαντι. Αυτός παραδίδεται σε ψηφίσματα χρονολογούμενα μεταξύ των χρόνων 250 και 150 π. Χ.:

- 1.- IG XII 4,1.33 (250-200 π. Χ.): περιίκαντι (11).
- 2.- IG XII 4,1.81 (200-150 π. Χ.): περι[ι]ί[κ]αντι (42).
- 3.- IG XII 4,1.82 (150-100 π. Χ.): περιείκαν[τι] (33).
- 4.- IG XII 4,1.199 (200-150 π. Χ.): περι[ί]κα[τι] (2).

Το ρήμα βρίσκεται στις τρεις περιπτώσεις σε μια νομικού χαρακτήρα έκφραση που εξηγεί τι διαδικασία οφείλεται να ακολουθηθεί σε περίπτωση που προϋπάρχει νόμος, ο οποίος αντίκειται στο πνεύμα του προταθέντος ψηφίσματος (πβλ. παρόμοια στο SEG 24: 151).

Το πληρέστερο σωζόμενο απόσπασμα της φόρμουλας (1.-) έχει ως εξής:

εἰ δέ τι ἐ<ν>αντίον ἐστί τῶιδε τῶι ψ<α>φίσι[ματι — c.5 —] | [— — c.8 — —] | ἐκ τῶν νόμων, περιίκαντι κατ' [αὐτό τοῦτο] [τοῖ νόμοι' — — — —] ψιν. (γρ. 10-12)

Οι εκδότες και μελετητές των επιγραφών της Κω (Hallos, Hallos & Habicht 1998, 109-111) επιμένουν (Parker & Obbink 2001, 270-271) πως πρέπει να ανάγεται στο αλλού αμάρτυρο με την υπάρχουσα στις ως άνωθι αναφερθείσες επιγραφές σημασία περιήκω. Είναι δε γνωστό πως από τον 4ο π.Χ. αιώνα κατέστη σαφής η διάκριση (Rhodes 1997, 17-18, 32) ανάμεσα στον νόμο (πιο γενικό και μάλλον με μόνιμη καθώς και σταθερή αξία) και το ψήφισμα (αφενός μεν, πιο εφήμερο, αφετέρου δε, επικουρικό και υποδεέστερο του νόμου). Έτσι αναπτύχθηκε μια διαδικασία (Canevaro 2016, 39-58) προκειμένου να αποφευχθούν συγκρούσεις σαν αυτές που αναφέρονται στα ψηφίσματα που μελετάμε. Σύμφωνα με αυτήν ο νόμος θα υπερισχύει των ψηφισμάτων (Rhodes 1997, 523).

Το κλειδί έγκειται στο κατ' αυτό τοῦτο. Στη φόρμουλά μας άρα, όπως ορθώς υποστηρίζουν οι μελετητές (Parker & Obbink 2001, ό.π.), το νόημα είναι πως οι νόμοι σε εκείνο που υπάρχει σύρραξη και μόνο θα υποχωρήσουν, θα (περι)είκαντι.

Στην ανακοίνωσή μου θα υποστηρίξω πως το ρήμα δεν συνδέεται με το περιήκω αλλά με το περιείκω

Αναφορές

- Beekes, R. 2009. *Etymological Dictionary of Greek*. Leiden.
- Canevaro, M. 2016. The procedure of Demosthenes' Against Leptines: How to repeal (and replace) an existing Law. *JHS* 136: 39-58.
- Hallos, Kl. et al., επιμ., 2010. *Inscriptiones Graecae* XII 4 (1). Βερολίνο.
- Hallos, L., Hallos, Kl. & Ch. Habicht. 1998. Aus der Arbeit der «Inscriptiones Graecae» II. Ehrendekrete aus dem Asklepieion von Kos. *Chiron* 28: 109-111.
- Johansson, K. F. 1890. *Beiträge zur griechischen Sprachkunde*. Uppsala.
- Parker, R. & D. Obbink. 2001. Aus der Arbeit der «Inscriptiones Graecae» VIII. Three Further Inscriptions Concerning Coan Cults. *Chiron* 31: 270-271.
- Rhodes, P. J. 1997. *The decrees of the Greek states*. Οξφόρδη.

The processing of lexical ambiguity in the monolingual lexicon

Maria Kaltsa
Aristotle University of
Thessaloniki
mkaltsa@enl.auth.gr

Despina Papadopoulou
Aristotle University of
Thessaloniki
depapa@lit.auth.gr

The aim of the study is to examine the effect of sentential context on lexical ambiguity resolution in monolingual speakers of Greek, specifically, typically developing children and adults. Context processing has been investigated mostly with single-word semantic priming paradigms; however, natural language comprehension depends on more than semantic relations between words. Sentential context, word frequency, word iconicity are some of the features that can affect lexical processing (Chen & Boland 2008). The role of these factors, however, has not been examined in Greek developing grammars (for English see Khanna & Boland 2010).

To this aim, we systematically assessed sentence context effects in homonym meaning activation in 40 monolingual speakers of Greek (20 per group) using a cross-modal priming paradigm, similar to the one employed by Andreou et al. (2009). Primes were sentences biasing the first, second, or neither meaning of a sentence-final homonym; targets were related to either the first or the second meaning of the homonym. The homonyms and target items were selected with the use of two preliminary tests; one to identify a list of 30 homonyms with a high frequency first meaning (M: 74,8%) and a low frequency second meaning (M: 38,4%) and the second test to select the most frequently associated target words to each meaning. Child participants were 10;4 to 11;3 years old (M:10;8, SD:0;3 | F:10, M:10) and the adult participants were 23 to 38 years old (M:29, SD:5 | F:11, M:9). Additionally all participants conducted a verbal working memory and an inhibition task (Digit Backwards Recall and Nonverbal Stroop Card Sorting Test respectively) so as to examine whether the use of sentential context for lexical ambiguity resolution relates to age and/or cognitive processing capacity.

Data analysis showed an effect of age in lexical ambiguity resolution both on accuracy and response time (RT) measures. Accuracy scores for visual word recognition were significantly higher for the high frequency first meaning condition and major processing differences were shown due to ambiguity and sentential context; specifically, longer RTs for ambiguous items as opposed to control unambiguous items and faster RTs for unbiased primes followed by sentences biasing the first meaning and last by sentences biasing the second meaning. With regard to cognitive measures only children's processing times were affected while adults processing of lexical ambiguity was unaffected and visual word recognition was intact for all participants.

References

- Andreou, C., Tsapkini, K., Bozikas, V. P., Giannakou, M., Karavatos, A. & I. Nimatoudis. 2009. Effects of sentence context on lexical ambiguity resolution in patients with schizophrenia. *Neuropsychologia* 47 (4): 1079-1087.
- Chen, L. & J. E. Boland. 2008. Dominance and context effects on activation of alternative homophone meanings. *Memory & Cognition* 36 (7): 1306-1323.
- Khanna, M. M. & J. E. Boland. 2010. Children's use of language context in lexical ambiguity resolution. *The Quarterly Journal of Experimental Psychology* 63 (1): 160-193.

Γλώσσα και ιδεολογία στις πολιτικές αφίσες της μεταπολιτευτικής περιόδου

Μαρία Καμηλάκη
Βιβλιοθήκη της Βουλής
mar.kamilaki@gmail.com

Η πολιτική (ή ευρύτερα πολιτικοποιημένη) αφίσα, ως μέσο διάδοσης ή/και προπαγάνδισης ιδεών στο οποίο ο γλωσσικός και ο οπτικός σημειωτικός κώδικας συνυπάρχουν προγραμματικά, αποτυπώνει με παραστατικότητα τα κοινωνικοπολιτικά και ιδεολογικά διακυβεύματα κάθε εποχής. Ωστόσο, η εφήμερη παρουσία της στον δημόσιο χώρο και η φθαρτότητα του υλικού της την καθιστούν ένα από τα πλέον δύσκολα προς διάσωση και διαχρονική έρευνα κειμενικά είδη.

Στόχος της παρούσας ανακοίνωσης είναι η κριτική ανάλυση του λόγου των αφισών της μεταπολίτευσης που περιλαμβάνονται στις Ειδικές Συλλογές της Βιβλιοθήκης της Βουλής (προεκλογικές αφίσες πολιτικών κομμάτων και νεολαίων ολόκληρου του πολιτικού φάσματος, αφίσες του φοιτητικού ή του φεμινιστικού κινήματος, εργατοϋπαλληλικών οργανώσεων και συνδικαλιστικών φορέων κ.ά.). Η επιλογή της συγκεκριμένης περιόδου σχετίζεται με την παρατηρούμενη τότε έκρηξη στην παραγωγή αφισών λόγω της νομιμοποίησης όλων των κομμάτων, σε συνδυασμό με την εισβολή στην ελληνική αγορά διαφημιστικών εταιρειών και την επιρροή των τεχνικών επεξεργασίας της τηλεόρασης (φωτομοντάζ). Ειδικότερα, θα διερευνηθούν τα κειμενικά χαρακτηριστικά του corpus των αφισών, οι συνομιλιακές στρατηγικές που αξιοποιούν, οι λειτουργίες τους και η εν γένει συμβολή τους στη συγκρότηση των εγχώριων ιδεολογικοπολιτικών λόγων (discourses).

References

- Blommaert, J. 1997. Introduction: Language and politics, language politics and political linguistics. Στο *Political linguistics*, J. Blommaert & C. Bulcaen (επιμ.), 1-10. Amsterdam: John Benjamins.
- Bourdieu, P. 1999. Language and Symbolic Power. Στο *The Discourse Reader*, A. Jaworski & N. Coupland (επιμ.), 502-513. Λονδίνο: Routledge.
- Fairclough, N. 1989. *Language and Power*. Λονδίνο: Longman.
- Πολίτης, Π., επιμ., 2009. *Ο λόγος της μαζικής επικοινωνίας: Το ελληνικό παράδειγμα*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών/Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη.
- Στάμου Α.Γ. 2014. Η κριτική ανάλυση λόγου: Μελετώντας τον ιδεολογικό ρόλο της γλώσσας. Στο *Ανάλυση λόγου: Θεωρία και εφαρμογές*, Μ. Γεωργαλίδου, Μ. Σηφιανού & Β. Τσάκωνα (επιμ.), 149-187. Αθήνα: Νήσος.
- van Dijk, T. A. 1998. *Ideology. A multidisciplinary approach*. Λονδίνο: Sage.
- Widdowson, H. G. 1995. Discourse Analysis: a Critical View. *Language and Literature* 4: 157-172.
- Wilson, J. 2001. Political discourse. Στο *Handbook of discourse analysis*, D. Schiffrin, D. Tannen & H. Hamilton (επιμ.), 398-415. Οξφόρδη: Blackwell.
- Wodak, R., επιμ., 1989. *Language, power and ideology. Studies in political discourse*. Amsterdam: Benjamins.
- Wodak, R. & R. de Cillia. 2006. Politics and language: Overview. Στο *Encyclopedia of language and linguistics*, K. Brown (επιμ.), 706-719. Οξφόρδη: Elsevier.

Η πρόσληψη της κωμικόγλωσσας του Μέντη Μποσταντζόγλου (ΜΠΟΣΤ) από τους/τις φοιτητές/τριες της Φιλολογίας

Πηνελόπη
Καμπάκη Βουγιουκλή
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο
Θράκης
pekavou@helit.duth.gr

Ογδόντα (80) δευτεροετείς φοιτητές του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας συμμετείχαν σε μια έρευνα που έγινε με την ευκαιρία της διοργάνωσης πανελληνίου επιστημονικού συνεδρίου για τον Μέντη Μποσταντζόγλου (ΜΠΟΣΤ). Το έργο του Μποστ είναι μια ιδιοσυγκρασιακή περίπτωση τεχνητής κωμικόγλωσσας, που λειτουργεί σε όλα τα επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης βάσει μιας πλειάδας γλωσσικών μηχανισμών με επίκεντρο/στόχο την ορθογραφία, η οποία αναδεικνύει την παικτική ορθογραφική νεολογία και τη γλωσσική υβριδιοποίηση (Μπεκάκου & Φλιάτουρας 2018). Πόσο όμως είναι κατανοητό και αποδεκτό στην νεότερη γενιά; Τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν ήταν (α) ένα ερωτηματολόγιο με 6 βασικές ερωτήσεις και 4 επί μέρους, δηλαδή συνολικά 24 ερωτήσεις, και (β) η ράβδος V&V (Kambaki-Vougioukli & Vougiouklis 2008) που χρησιμοποιήθηκε στη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων αντί των κλιμάκων Likert. Συγκεκριμένα, οι έξι ερωτήσεις αφορούν έξι κειμενάκια από διαφορετικές γελοιογραφίες του Μποστ φωτοτυπημένες ώστε να διατηρείται και ο καλλιγραφικός τρόπος γραφής, αναπόσπαστο κομμάτι της παικτικής λειτουργίας μαζί φυσικά με την κατασκευασμένη ανορθογραφία. Η κάθε γελοιογραφία ακολουθείται από τέσσερες ερωτήσεις: (α) πόσο κατανοητός είναι ο Μποστ στη σημερινή νέα γενιά· (β) αν το είδος του έντονα πολιτικοποιημένου χιούμορ γίνεται αντιληπτό και είναι αποδεκτό· (γ) αν και πόσο ενοχλεί η 'ανορθογραφία' και (δ) αν βρίσκουν οι φοιτητές/τριες να έχει κοινά σημεία με το παρόν εκείνο το παρελθόν που σημάδεψε με τη σάτιρά του. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι φοιτητές/τριες δηλώνουν ότι κατανοούν τον Μποστ σε μεγάλο ποσοστό από 38% ελάχιστο έως 85%, μέγιστο, όμως το χιούμορ του φαίνεται να περνάει λιγότερο, 20-65%. Η ανορθογραφία ενοχλεί το 35% ελάχιστο και 65% το μέγιστο. Τέλος η πλειοψηφία των νέων δεν φαίνεται να αντιλήφθηκε τη διαχρονικότητα του Μποστ, 35% έως 50%. Σε αυτό ίσως ρόλο να έπαιξαν και οι συγκεκριμένες επιλογές των γελοιογραφιών.

Αναφορές

Kambaki-Vougioukli, P. & T. Vougiouklis. 2008. Bar instead of a scale. *Ratio Sociologica* 3: 49-56.
Μπεκάκου, Π. & Α. Φλιάτουρας. 2018. Παιχνίδια αν(ωρθογραφείας) στον Μποστ. Ανακοίνωση στο συνέδριο «ΜΠΟΣΤ: ο συγγραφέας, ο γελοιογράφος και το έργο του», Κομοτηνή, 3 και 4 Δεκεμβρίου 2018.

Η ανάπτυξη της συντακτικής πολυπλοκότητας σε γραπτά πληροφοριακά κείμενα

Βίκυ Κάντζου
Ελληνικό Ανοικτό
Πανεπιστήμιο
vickykantzou@hotmail.com

Το ερευνητικό πεδίο της ανάπτυξης της γλώσσας στις πρώτες δεκαετίες ανάπτυξής του εστίασε στην πρώιμη παιδική ηλικία και μελέτησε αρχικά συνομιλιακό λόγο. Στη συνέχεια το ενδιαφέρον των ερευνητών επεκτάθηκε στα αφηγήματα, όπου οι μελέτες περιλάμβαναν και μεγαλύτερα παιδιά (Berman & Slobin 1994· Hickmann 2003). Σύντομα κατέστη σαφές ότι η ανάπτυξη της γλώσσας είναι μια δυναμική διαδικασία που εκτείνεται χρονικά ως την ενηλικίωση (Berman 2004· Nippold 2016). Η επέκταση της ερευνητικής δραστηριότητας στα πληροφοριακά κείμενα (expository texts) έδωσε την ευκαιρία να μελετηθεί η παραγωγή λόγου σε συνθήκες που αποτελούν πρόκληση για τις αναδυόμενες γλωσσικές ικανότητες των χρηστών της γλώσσας και προφέρονται για τη διερεύνηση πιο ανεπτυγμένων μέσων γλωσσικής έκφρασης (Berman 2007). Παράλληλα, τα πληροφοριακά κείμενα είναι ιδιαίτερα σημαντικά για την εκπαίδευση, καθώς αποτελούν το βασικό κειμενικό είδος μέσω του οποίου γίνεται η μετάδοση της γνώσης. Επομένως, η ικανότητα των μαθητών να κατανοούν και να παράγουν αυτά τα κείμενα βρίσκεται σε άμεση συνάρτηση με τη σχολική επιτυχία (Nippold & Scott 2010).

Παρά τη σπουδαιότητα του συγκεκριμένου κειμενικού είδους, οι σχετικές μελέτες είναι ακόμα σχετικά λίγες. Η Berman και οι συνεργάτες της (Berman & Katzenberger 2004· Berman & Nir-Sagiv 2007) σύγκριναν την ανάπτυξη προφορικών και γραπτών αφηγηματικών και πληροφοριακών κειμένων και διαπίστωσαν ότι, ενώ οι αρχές δόμησης του αφηγήματος έχουν κατακτηθεί στη μέση παιδική ηλικία, η μακροδομή του πληροφοριακού κειμένου αναπτύσσεται ικανοποιητικά στην εφηβική πλέον ηλικία. Επιπλέον, μια σειρά από μελέτες διαπίστωσαν ότι η ανάπτυξη των γλωσσικών μέσων που απαιτούνται για την παραγωγή ώριμων γραπτών πληροφοριακών κειμένων συνεχίζεται μέχρι και την ενηλικίωση (Berman & Verhoeven 2002· Berman & Katzenberger 2004· Tolchinsky, Johansson & Zamora 2002).

Στη μελέτη αυτή ερευνάται η ανάπτυξη δύο γραπτών πληροφοριακών κειμένων στα ελληνικά σε σύγκριση με την ανάπτυξη ενός αφηγηματικού κειμένου. Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από παιδιά και εφήβους ηλικίας 10, 13 και 16 ετών, καθώς και νεαρούς ενήλικες 22-35 ετών. Το ενδιαφέρον εστιάζεται στη συντακτική πολυπλοκότητα, η οποία αποτελεί χαρακτηριστικό γνώρισμα αυτού του κειμενικού είδους (Lundine & McCauley 2016· Scott & Balthazar 2010). Πιο συγκεκριμένα, έχει βρεθεί ότι τα πληροφοριακά κείμενα εμφανίζουν πιο συστηματική χρήση της υπόταξης σε όλες τις ηλικίες σε σχέση με τα αφηγηματικά (Verhoeven et al. 2002· Nippold et al. 2005· Kantzou υπό δημοσίευση). Στην μελέτη αυτή, εμβαθύνοντας στη χρήση της υπόταξης, διερευνάται το είδος των εξαρτημένων προτάσεων που χρησιμοποιούνται καθώς και η ανάπτυξη της διαδοχικής υπόταξης σε κάθε ηλικιακή ομάδα και κειμενικό είδος. Τα αποτελέσματα δείχνουν σαφείς διαφορές τόσο μεταξύ των πληροφοριακών κειμένων και του αφηγηματικού όσο και μεταξύ των δύο πληροφοριακών κειμένων.

Αναφορές

- Berman, R. A. & I. Katzenberger. 2004. Form and Function in Introducing Narrative and Expository Texts: A Developmental Perspective. *Discourse Processes* 38: 57-94.
- Berman, R. A. & B. Nir-Sagiv. 2007. Comparing narrative and expository text construction across adolescence: A developmental paradox. *Discourse Processes* 43: 79-120.
- Berman, R. A. & D. I. Slobin. 1994. *Relating Events in Narrative: A Crosslinguistic Developmental Study*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Berman, R. A. & L. Verhoeven. 2002. Cross-linguistic perspectives on the development of text- production abilities: Speech and writing. *Written Language & Literacy* 5: 1-43.

- Berman, R. A., επμ., 2004. *Language Development Across Childhood and Adolescence*. Amsterdam: Benjamins.
- Hickmann, M. 2003. *Children's discourse: person, space, and time across languages*. Cambridge: CUP.
- Kantzou, V. υπό δημοσίευση. The development of productivity and syntactic complexity in Modern Greek expository and narrative texts. *International Journal of Literacies*.
- Lundine, J. & R. McCauley. 2016. Tutorial on Expository Discourse: Structure, Development, and Disorders in Children and Adolescents. *American Journal of Speech-Language Pathology* 25: 306-320.
- Nippold, M. A. 2016. *Later Language Development: School-Age Children, Adolescents, and Young Adults*. 4η έκδ. Austin: TX: Pro-Ed.
- Nippold, M.A., Hesketh, L.J., Duthie, J.K. & T.C. Mansfield. 2005. Conversational versus expository discourse: A study of syntactic development in children, adolescents, and adults. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research* 48: 1048-1064.
- Nippold, M. A. & C. M. Scott. 2010. Overview of expository discourse: Development and disorders. Στο *Expository Discourse in Children, Adolescents, and Adults: Development and Disorders*, M. A. Nippold & C. M. Scott (επμ.), 1-11. Νέα Υόρκη: Psychology Press.
- Scott, C.M. & C.H. Balthazar. 2010. The Grammar of Information Challenges for Older Students with Language Impairments. *Topics in Language Disorders* 30 (4): 288-307.
- Tolchinsky, L., Johansson, V. & A. Zamora. 2002. Text openings and closings in writing and speech: Autonomy and differentiation. *Written Language & Literacy* 5: 219-254.
- Verhoeven, L., Aparici, M., Cahana-Amitay, D., van Hell, J. G., Kriz, S. & A. Viguié-Simon. 2002. Clause packaging in writing and speech: A cross-linguistic developmental analysis. *Written Language & Literacy* 5: 135-161.

Αλλομορφία στα ονοματικά σύνθετα: από την αυθαιρετότητα στην κανονικότητα

Αθανάσιος **Καρασίμος**
Ακαδημία Αθηνών
akarasimos@academyofathens.
gr

Η θεματική αλλομορφία αποτελεί μορφολογικό φαινόμενο και συμμετέχει συστηματικά σε όλες τις διαδικασίες σχηματισμού λέξεων με έντονες τάσεις και μοτίβα στις σύνθετες λέξεις. Θεωρείται πως η αλλομορφία είναι ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά της ονομαστικής και της λεκτικής ταξινόμησης (Ralli (2000, 2007· Καρασίμος 2011). Επιπλέον, ο Καρασίμος (2011) επισημαίνει πως η αλλομορφική συμπεριφορά των μορφημάτων είναι σχεδόν πανομοιότυπη σε όλες τις διαδικασίες της Ελληνικής. Ωστόσο, με βάση τα στοιχεία, όλα τα αλλομορφα ενός λεξήματος δεν είναι πλήρως διαθέσιμα σε σύνθετους σχηματισμούς λέξεων, ανάλογα σε ποια θέση βρίσκεται. Πιο συγκεκριμένα, το ουσιαστικό *θήμα* χρησιμοποιεί μόνο το αλλομορφο *θηματ-* στις παράγωγες λέξεις (*θηματίζω, θηματάκι*), όπως αντίστοιχα και στις περιπτώσεις ως πρώτο συνθετικό (*θηματοδότης, θηματομετρητής*).

Σε αυτή την εργασία προτείνουμε ότι η μη εμφάνιση όλων των ονομαστικών αλλομορφών ως πρώτο συστατικό δεν εξαρτάται από τη διαδικασία σχηματισμού λέξεων, καθώς αυτό το φαινόμενο εμφανίζεται επίσης και στην σύνθεση. Υποστηρίζουμε ότι στην ελληνική γλώσσα οι λόγοι αυτού του συγκεκριμένου περιορισμού είναι ανεξάρτητοι. Η επιλογή του ενιαίου αλλομορφού δεν είναι τυχαία και αυθαίρετη, αλλά φαίνεται ότι βασίζεται σε φωνολογικά κριτήρια. Επιπλέον, η θέση μη-κεφαλής μπορεί να πληρωθεί μόνο από μια επιλεγμένη μορφή λεξήματος και μπλοκάρει την εμφάνιση άλλων αλλομορφών για να διατηρηθεί η ομοιομορφία των λεξημάτων με κοινές αλλομορφικές συμπεριφορές (Καρασίμος 2011).

Παράλληλα, τα αλλομορφικά μοτίβα που εμφανίζονται στα δεύτερα συστατικά συνθέτων εξαρτώνται άμεσα από το αν το ουσιαστικό συμμετέχει ως θέμα (*γαλαζοαίματος*) ή ως λέξη (*θαλασσόλυκος*), όπου τα μοτίβα χαρακτηρίζονται από προβλεψιμότητα στην εμφάνιση τους. Οι αλλομορφικές αλλαγές ισχύουν τόσο για τα θέματα όσο και για τα παραγωγικά επιθήματα που μπορεί να εμφανιστούν σε σύνθετες ονομαστικές λέξεις. Πιο συγκεκριμένα, τα θέματα που μοιράζονται τα ίδια μορφολογικά (γραμματική κατηγορία, κλιτική τάξη) και τα φωνολογικά χαρακτηριστικά (ίδιοι τελικοί χαρακτήρες, θέση τόνου) παρουσιάζουν παρόμοια αλλομορφική συμπεριφορά. Επομένως, αναμένουμε ότι τα αλλομορφικά μοτίβα στα ονοματικά σύνθετα θα ισχύσουν καθολικά και χωρίς εξαιρέσεις.

Αναφορές

- Ralli, A. 2000. A Feature-based Analysis of Greek Nominal Inflection. *Glossologia* 11-12: 201-228.
Ralli, A. 2007. On the Role of Allomorphy in Inflectional Morphology: Evidence from the Dialectal Varieties of Lesvos, Kydonies and Moschonisia. In *Open problems in Linguistics and Lexicography*, G. Sica (ed.). Milano: Polimetrica.
Karasimos, A. 2011. Υπολογιστική επεξεργασία της Αλλομορφίας στην παραγωγή της Νέας Ελληνικής. Διδακτορική διατριβή. Πανεπιστήμιο Πατρών.

On the so-called merger between the aorist and the perfect in non-finite clauses

Jerneja Kavčič
University of Ljubljana
jerneja.kavcic@ff.uni-lj.si
jerneja.kavcic@guest.arnes.si

My aim is to shed new light on the process of the so-called merger between the Ancient Greek perfect and the aorist; or the process, in which the latter tended to adopt, in Post-Classical/Early Byzantine Greek, the function of the perfective past (or, of the aorist).

Crosslinguistically this is a common and well attested process. The process that appears to have affected Greek, however, is often mentioned as exceptional. Haspelmath (1992, 218) thus observes that “unlike the perfect in other European languages, the Greek perfect did not eventually replace the old perfective past (i.e., the (Past) Aorist) in Greek.” However, studies of the Ancient Greek perfect have traditionally focused on finite verb forms, leaving aside the abundance of non-finite forms.

I provide evidence suggesting that in contrast to finite clauses, the perfect, namely the perfect infinitive, tended in Post-Classical Greek toward replacing the aorist infinitive in infinitive complements that convey temporal distinctions (e.g., in declarative infinitive clauses). This evidence concerns the following phenomena. First, the aorist infinitive, which originally conveyed anteriority in this construction, is relatively uncommon already in Classical Greek declarative infinitive clauses and becomes even less common in Post-Classical Greek (Fanning 1990, 401; Kavčič 2017; Bentein 2018, 94). It appears that the aorist infinitive was used in specific contexts that imply its past-orientedness (e.g., in sequencing of anterior events). Furthermore, Post-Classical lower-register texts display high frequencies of the perfect infinitive within declarative infinitive clauses (Mandilaras 1973, 329; Fanning 1990, 401-401). Moreover, the perfect rather than the aorist infinitive tends to associate with time specifications of anterior event, at least in non-literary papyri (compare PSI 4.423 ll. 2-7, 3rd century BC, P. Sarap 90 ll. 3-4, ca AD 98-117). Another significant phenomenon concerns Greek translations of Roman official documents. I thus argue that the Latin perfect infinitive (which conveys anteriority) tends to be translated with the Greek perfect infinitive (rather than with the Greek aorist infinitive) and that this is not an instance of bilingual interference (because in contrast to the infinitive, the Latin perfect indicative tends to be translated with the Greek aorist indicative). My evidence is based on the analysis of the Greek texts of *Res gestae divi Augusti* and *Senatus consultum de Asclepiade*.

The process that appears to have affected declarative infinitive clauses, as I suggest, can be explained as a result of the lack of the past-tense marked (namely, the augment) in the case of the infinitive. This resulted in temporal ambiguity of the aorist infinitive, which encoded, as I assume, the perfective aspect. I thus adopt what appears to be the predominating modern view about the aspectual nature of the aorist infinitive, although it may continue to be seen as controversial (compare recent discussions in Méndez-Dosuna 2017, 91 and Bentein 2018, 89-90, in addition to Miller 2002, 34).

The process that appears to have affected declarative infinitive clause can be observed in Post-Classical and Early Byzantine lower-register text. Due to the loss of the infinitive, as I argue, it left no traces in Modern Greek.

References

- Bentein, K. 2018. The Decline of Infinitival Complementation in Ancient Greek. A Case of Diachronic Ambiguity Resolution. *Glotta* 94: 82-108.
- Fanning, B. M. 1990. *Verbal Aspect in New Testament Greek*, Oxford: Clarendon Press.
- Haspelmath, M. 1992. From Resultative to Perfect in Ancient Greek. *Función* 11-12: 187-224.
- Horrocks, G. 2010. *Greek: A History of the Language and Its Speakers*, 2nd edition. Chichester: Wiley-Blackwell.
- Kavčič, J. 2017. Variation in expressing temporal and aspectual distinctions in complement clauses: A study of the Greek non-literary papyri of the Roman period. In *Variation and Change in Ancient Greek Tense, Aspect and Modality*, Klaas Bentein et al. (eds.), 22-55. Leiden: Brill.
- Mandilaras, V. G. 1973. *The Verb in Greek Non-Literary Papyri*. Athens: Ministry of Education.
- Méndez Dosuna, J. 2017. Syntactic Variation with Verbs of Perception and the ‘Oblique Imperfect: Once Again on Aspect, Relative Time Reference and Purported Tense-Backshifting in Ancient Greek. In *Variation and Change in Ancient Greek Tense, Aspect and Modality*, Klaas Bentein et al. (eds.), 84-99. Leiden: Brill.
- Miller, G. D. 2002. *Nofinite structures in Theory and Change*. Oxford: Oxford University Press.

Λειτουργίες της ευ(α)γένειας στο θεατρικό κείμενο

Σταματία Κουτσουλέλου
Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών
skout@phil.uoa.gr

Η μελέτη της ευ(α)γένειας στο λογοτεχνικό /θεατρικό κείμενο ενδιαφέρεται, κυρίως, για την ανίχνευση των διαφορετικών στρατηγικών ευγένειας ή αγένειας που υιοθετούν οι ήρωες θεατρικών έργων, ανάλογα με την κοινωνική τους απόσταση, την εξουσία/έλεγχο που ασκεί ο ένας πάνω στον άλλο και τον βαθμό επιβολής (μά. Bennison 1998· Brown & Gilman 1989· Simpson 1989· Kopytko 1993, 1995· Bouchara 2009) με στόχο την κατανόηση των προθέσεων των χαρακτήρων (Bennison 1998· Rosen-Knill 2011) και τη μεταξύ τους σύγκριση (Behnam et al. 2014).

Σήμερα πλέον, η έρευνα έχει δείξει ότι η ευγένεια και η αγένεια αποτελούν δύο πλευρές του ίδιου νομίσματος, συνεμφανίζονται στη διεπίδραση και, επομένως, πρέπει να συνεξετάζονται μέσα στο συγκεκριμένο κοινωνικό περιβάλλον. Και στον θεατρικό λόγο η ευγένεια και η αγένεια συνυπάρχουν. Ο θεατρικός συγγραφέας χτίζει τους ήρωές του περνώντας από καταστάσεις ευγενικών συμπεριφορών και αρμονίας σε αγενείς συμπεριφορές και συγκρουσιακές καταστάσεις. Η εξέλιξη της πλοκής ενός έργου συνδυάζεται, ιδιαίτερα, με φαινόμενα αγένειας και τα δραματικά σημεία-κλειδιά ενός έργου εμφανίζονται συχνά σε περιόδους συγκρούσεων μεταξύ των ηρώων (Birtalan 2016, 144). Οι μετατοπίσεις των χαρακτήρων στο συνεχές ευγένεια-αγένεια και, ιδιαίτερα, η υιοθέτηση αγενών συμπεριφορών αποκαλύπτουν διαφορετικές ταυτότητες, χρήση ποικίλων στρατηγικών για να επιτύχουν τους στόχους τους.

Στόχος της ανακοίνωσής μας είναι η συνεξέταση των λειτουργιών της ευγένειας/αγένειας σε έργα του νεοελληνικού ρεπερτορίου ώστε να κατανοήσουμε την προθετικότητα των συγγραφέων σχετικά με τη δόμηση των έργων και το πλάσιμο των ηρώων/ίδων τους. Ο θεατρικός λόγος είναι ένα ιδιαίτερο κειμενικό είδος προσχεδιασμένο να μοιάζει με την απροσχεδίαστη ομιλία. Η προθετική χρήση από τον συγγραφέα στρατηγικών ευγένειας/αγένειας οδηγεί σε ιδιαίτερες λειτουργικές χρήσεις τους, η προσέγγιση των οποίων μπορεί να συμβάλει θετικά τόσο στην μελέτη τους στον νεοελληνικό θεατρικό λόγο και να ερμηνεύσει θέματα υφολογικής του ανάλυσης, όσο και στη συνεχιζόμενη έρευνα των φαινομένων ευγένειας/αγένειας ευρύτερα.

Αναφορές

- Behnam, B., Sakhaei, S. & N. Nabifar. 2014. The Sociolinguistic Analysis of Harold Pinter's "The Birthday Party" in terms of Brown and Levinson's Politeness Theory. *IJALEL* 3 (4).
- Bennison, N. 1998: Accessing character through conversation: Tom Stoppard's Professional Foul. Στο *Exploring the Language of Drama: From Text to Context*, J. Culpeper, M. Short & P. Verdonk (eds.), 67-83. Λονδίνο: Routledge.
- Birtalan, A.M. 2016. Impoliteness in dramatic dialogue. *Journal of Romanian Literary Studies* 9: 144-149.
- Bouchara, A. 2009. *Politeness in Shakespeare: Applying Brown and Levinson's Politeness Theory to Shakespeare's Comedies*. Burger: Diplomica Verlag.
- Brown, R. & A. Gilman. 1989. Politeness theory and Shakespeare's four major tragedies. *Language and Society* 18: 159-212.
- Kopytko, R. 1993. *Polite Discourse in Shakespeare's English*. Poznan: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adam Mickiewicza w Poznaniu.
- Kopytko, R. 1995. Linguistic politeness strategies in Shakespeare's plays. Στο *Historical pragmatics: Pragmatic developments in the History of English*, A. H. Jucker (ed.), 515-540. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Rosen-Knill, D.F. 2011. How dialogue creates opposite characters. An analysis of *Arthur & George*. *Language and Literature* 20: 43-58.
- Simpson, P. 1989. Politeness phenomena in Ionesco's *The Lesson*. Στο *Language, Discourse and Literature*, R. Carter & P. Simpson (eds.), 171-193. Λονδίνο: Routledge.

Η ελληνική ως πρώτη ή δεύτερη γλώσσα: απόψεις, στάσεις και πρακτικές γονέων δίγλωσσων παιδιών

Αχιλλέας Κωστούλας
Universität Graz
achilleas@kostoulas.com

Ελένη Μότσιου
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
emotsiou@uth.gr

Η παρούσα μελέτη αποτελεί μια διερευνητική προσέγγιση του φαινομένου της γλωσσικής ανάπτυξης παιδιών σε περιβάλλοντα δίγλωσσίας μέσα από την οπτική των γονέων/κηδεμόνων τους.

Αφορμή για την έρευνα αποτέλεσε ο προβληματισμός σχετικά με την ενδεχόμενη ύπαρξη, τη διάδοση και την ανθεκτικότητα προκαταλήψεων που αφορούν τη δίγλωσσία, οι οποίες πιθανόν υπαγορεύουν ή συντηρούν γλωσσικές πρακτικές στο πλαίσιο της οικογένειας με επίπτωση στη δίγλωσση ανάπτυξη. Στις προκαταλήψεις αυτές, ενδεικτικά, συγκαταλέγονται η ανησυχία πως η δίγλωσσία συνδέεται με δυσκολίες κοινωνικής ένταξης ή ότι συνεπάγεται χαμηλές γνωσιακές και μαθησιακές επιδόσεις (Σκούρτου 2011· Τσοκαλίδου 2012). Επιπλέον, αντικείμενο διερεύνησης αποτελεί και η ενδεχόμενη διαφοροποίηση των απόψεων, στάσεων και πρακτικών των γονέων που εξαρτώνται από παράγοντες όπως η σύνθεση των οικογενειών (μικτές ή όχι) και το κοινωνικοοικονομικό τους υπόβαθρο, η πολυεπίπεδη διάκριση «ασθενών-ισχυρών γλωσσών» (ανάλογα με το μέτρο σύγκρισης μιας γλώσσας και το ανάλογο κύρος που απορρέει από αυτή τη σύγκριση), ο τόπος-τρόπος-χρόνος μετανάστευσης και διαμονής στη χώρα υποδοχής κ.ά. (Δαμανάκης 2006· Cummins 1996 κ.ά.). Ανάλογες θεματικές έχουν διερευνηθεί εμπειρικά στο παρελθόν, κυρίως από την οπτική των εκπαιδευτικών και σε συνάρτηση με το σχολικό περιβάλλον (π.χ. Γρίβα & Στάμου 2014· Stamou & Dinas 2009· Tsokalidou 2005) ενώ οι οπτικές των γονέων και οι γλωσσικές πρακτικές στα πλαίσια της οικογένειας αποτελούν ένα πεδίο λιγότερο γνωστό. Παράλληλα, οι ραγδαίες δημογραφικές μεταβολές που σχετίζονται με τη μεταναστευτική κρίση (όπως η μετανάστευση νέων από την Ελλάδα σε χώρες του εξωτερικού, ή η εγκατάσταση στην Ελλάδα διαφορετικού γλωσσικού υποβάθρου μεταναστών από πολυάριθμες χώρες) έχουν εντείνει τα φαινόμενα γλωσσικής επαφής και καθιστούν αναγκαία την επικαιροποίηση των ευρημάτων από έρευνες που εστίασαν στις μεταναστευτικές εξελίξεις των τελευταίων δεκαετιών.

Για τους παραπάνω λόγους, και με αρχική εστίαση σε δίγλωσσα παιδιά που αναπτύσσουν την Ελληνική παράλληλα με μια άλλη γλώσσα (οικογένειες που διαμένουν είτε στην Ελλάδα είτε στο εξωτερικό), στην παρούσα μελέτη τίθενται τα παρακάτω ερευνητικά ερωτήματα:

α) Ποιοι είναι οι κύριοι προβληματισμοί των γονέων σήμερα για τη δίγλωσσία των παιδιών τους;

β) Ποιες γλωσσικές πρακτικές προκρίνονται από τους γονείς των δίγλωσσων παιδιών;

γ) Υπάρχει διαφοροποίηση των πρακτικών και από ποιους παράγοντες επηρεάζεται;

Για να προσεγγιστούν αδρομερώς τα ερωτήματα αυτά θα πραγματοποιηθεί θεματική ανάλυση ενός σώματος κειμένων που αποτυπώνουν τον δημόσιο λόγο των ομάδων που μας ενδιαφέρουν. Τα κείμενα θα αντληθούν από διαδικτυακές ομάδες με θεματολογία την γλωσσική ανάπτυξη και ανατροφή δίγλωσσων παιδιών. Η ποιοτική προσέγγιση που υιοθετείται κρίνεται ως κατάλληλη για την ανάπτυξη ενός εμπειρικά θεμελιωμένου θεωρητικού πλαισίου αναφοράς, με δεδομένη πάντα την αποσπασματική, προς το παρόν, και διαρκώς μεταβαλλόμενη γνώση του φαινομένου. Το πλαίσιο αυτό εκτιμάται πως θα μπορέσει να αξιοποιηθεί μελλοντικά με τη χρήση συνεντεύξεων και ερωτηματολογίων, για μια εκτενέστερη και πληρέστερη μελέτη.

Αναφορές

Γρίβα, Ε. Α. & Α. Γ. Στάμου. 2014. *Ερευνώντας τη δίγλωσσία στο σχολικό περιβάλλον: Οπτικές εκπαιδευτικών,*

- μαθητών και μεταναστών γονέων. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.
- Cummins, J. 1996. *Negotiating identities: Education for empowerment in a diverse society*. Ontario: California Association for Bilingual Education.
- Δαμανάκης, Μ. 2007. Ελληνική γλώσσα και διασπορά: Περιβάλλον, γλώσσα, υποκείμενο. Στο *Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου «Η Ελληνική Γλώσσα ως Δεύτερη/Ξένη-Ερευνα, Διδασκαλία, Εκμάθηση»*, Κ. Ντίνας & Α. Χατζηπαναγιωτίδη (επιμ.), 16-33. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Σκούρτου, Ε. 2011. *Η διγλωσσία στο σχολείο*. Αθήνα: Gutenberg.
- Stamou, A. G. & K. D. Dinias. 2009. Greek teachers' common misconceptions about bilingualism. Στο *Paideia, Polity, Demoi. Cd-rom Proceedings of the International Conference co-organized by the International Association for Intercultural Education (IAIE) and the Hellenic Migration Policy Institute (IMEPO), under the aegis of UNESCO*, Ν. Παλαιολογού (επιμ.). Αθήνα: χ.ε.
- Τσοκαλίδου, Ρ. 2012. *Χώρος για δύο. Θέματα διγλωσσίας και εκπαίδευσης*. Θεσσαλονίκη: Ζυγός.
- Tsokolidou, R. 2005. Raising bilingual awareness in Greek primary schools. *The International Journal of Bilingual Education and Bilingualism* 8 (1): 48-61.

Figuration in common loan verbs in Modern Greek and Serbian

Martha Lampropoulou
University of Belgrade, Serbia
marthalamp@gmail.com

Dina Dmitrović
University of Belgrade, Serbia
dina_dotlic@hotmail.com

This paper studies the phenomenon of borrowing in relation to the formation of figurative meanings in common loanwords recorded in Modern Greek and Serbian, and more specifically, loan verbs bearing the Latin suffix *-aro* in Greek and *-ira* in Serbian. Loan verbs, both in Serbian and Greek, usually originate from Romance languages such as Italian and French, yet, a significant number comes from English (Lampropoulou & Dmitrović 2018). According to the relevant literature, loan verbs in Greek usually receive the productive suffix *-aro* (Βελούδης 2009; Αναστασιάδη-Συμεωνίδη 1994; Efthymiou 2011), and respectively, in Serbian the suffixes *-ira(ti)*, *-ova(ti)* or *-isa(ti)* (Stanojčić & Popović 2008). As Αναστασιάδη-Συμεωνίδη (1994, 200) states, the suffix *-aro* is indicative of loan verbs in Modern Greek, and the same applies for *-ira* in Serbian. More precisely, based on Lampropoulou & Dmitrović (2018), a total of 71 common loan verbs ending in *-aro* in Modern Greek and *-ira* in Serbian were recorded (*Reverse Dictionary of Modern Greek*, *Etymological Dictionary of Modern Greek* and *Velik i rečnik stranih reči i izraza*) i.e. *πλοτάρω* [pilotárō] (Modern Greek= to pilot); *pilotira(ti)* (Serbian) <Fr. *piloter*<Ital. *pilotare*. Taking into account these findings, the purpose of the current study is to examine the figurative meanings of the loan verbs ending in *-aro* and *-ira* in the two languages, to compare them and to point out similarities and/or differences in any occurring metaphoric or metonymic mappings (Brdar & Brdar-Šzabó 2013; Hamawand 2011; Lakoff & Johnson 1980; Gibbs 1993). For instance, *μπλοκάρω* [mplokárō] = 1. to block, to surround, to barricade or close off a space so that there is no possibility to escape or communicate with anyone 2. to stop a process or to deflect the motion of a person or an object 3. to blot out i.e. a memory (metaphorically) (*Portal for the Greek language*); *blok irati* = 1. to block, to make inaccessible for security reasons 2. to deflect the motion of a person or an object (metaph. especially in sports) 3. to obstruct or to impede the development of a process (also used metaphorically) (*Velik i rečnik stranih reči i izraza*). Overall, the findings show i) whether the speakers of the two language communities activate common image schemata when they borrow words, and ii) to what degree conceptual metaphor and metonymy affect this process and, consequently, the borrowed linguistic items.

References

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. 1994. *Νεολογικός δανεισμός της νεοελληνικής. Άμεσα δάνεια από τη γαλλική και αγγλοαμερικανική. Μορφολογική ανάλυση*. Θεσσαλονίκη: Επιτροπή Δημοσιευμάτων Α.Π.Θ.
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. 2003. *Αντίστροφο λεξικό της νέας ελληνικής*. ΙΝΣ.
- Βελούδης, Γ. 2009. *-άρ(ω)*: Τα Γλωσσ(ολο)γικά Παρεπόμενα ενός Δανεισμού. *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα* 29, 74-85.
- Brdar, M. & R. Brdar-Šzabó. 2013. Some reflections on metonymy and word-formation. *Explorations in English Language and Linguistics* 1 (1): 40-62.
- Efthymiou, A. 2011. The semantics of verb forming suffixes in Modern Greek. In the *Proceedings of the 19th International Symposium of Theoretical and Applied Linguistics*, 174-184. School of English, Aristotle University of Thessaloniki.
- Gibbs, R.W. Jr. 1993. Process and products in making sense of tropes. In *Metaphor and Thought*, Andrew Ortony (ed.), 252-276. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hamawand, Z. 2011. *Morphology in English: Word Formation in Cognitive Grammar*. India: Continuum International Publishing Group.
- Klajn, I. & M. Šipka. 2007. *Velik i rečnik stranih reči i izraza*. Novi Sad: Biblioteka Rečnici, Prometej.
- Lakoff, G. & M. Johnson. 1980. *Metaphors we live by*. Chicago: University of Chicago Press.
- Μπαμπινιώτης, Γ. 2011. *Ετυμολογικό Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*. 2η έκδ. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.
- Λαμπροπούλου, Μ. & Ν. Ντιμίτροβιτς. 2018. Μελέτη κοινών ρηματικών δανείων της Ελληνικής και της Σερβικής Γλώσσας. Ανακοίνωση στο 2ο Διεθνές Συνέδριο για την Ετυμολογία της Ελληνικής: «Ελληνική και Βαλκανική ετυμολογία», 9-10 Νοεμβρίου 2018. ΙΝΣ.
- Recnik Matice Srpske Izdanje*. 1990. Matica srpska.
- Stanojčić, Ž. & L. Popović. 2008. *Gramatika Srpskog Jezika- za gimnazije i srednje škole*.

Η Ελληνική μέσα από τα μάτια των μη ομιλητών της: Η αντίληψη των σύγχρονων Βουλγάρων

Anna Lazarova
Πανεπιστήμιο της Σόφιας
«Αγ. Κλήμης της Αχρίδας»
anna.lazarova@gmail.com

Όταν ερχόμαστε σε επαφή με μια ξένη γλώσσα που δε γνωρίζουμε, αυτό που μας κάνει συνήθως εντύπωση είναι το πώς ηχεί. Προσπαθούμε να την παρομοιάσουμε με κάτι οικείο και να αναγνωρίσουμε κάποιες λέξεις. Εάν το φωνητικό σύστημα της γλώσσας αυτής διαφέρει αρκετά από εκείνο της μητρικής μας ή κάποιας άλλης γλώσσας που κατέχουμε, είναι πολύ πιθανό η προφορά να μας φανεί περίεργη, αστεία ή ακόμα και άσχημη. Ενδέχεται, επίσης, να προκαλεί και ορισμένους συνειρμούς. Βέβαια, η στάση μας απέναντι στη συγκεκριμένη γλώσσα θα μπορούσε να σχετίζεται και με την ιστορία, την πολιτικοοικονομική κατάσταση και τις κοινωνικές αξίες της αντίστοιχης χώρας. Συχνά αντιμετωπίζουμε, για παράδειγμα, τη στερεότυπη αντίληψη μη γερμανόφωνων ότι τα γερμανικά είναι μια κακόχη γλώσσα, κατάλληλη μόνο για στρατιωτικά παραγγέλματα και για τραγούδια της σκληρής μουσικής.

Πώς ακούγονται και φαίνονται, λοιπόν, τα ελληνικά στους μη ελληνόφωνους; Σε πολλούς θυμίζουν φωνητικά τα ισπανικά. Μερικές αγγλικές εκφράσεις, όπως “It’s all Greek to me” και “The Greeks must have a word for...” υποδεικνύουν ότι στην αγγλοσαξονική παράδοση η Ελληνική είναι μια «ακαταλαβίστικη» (επομένως δύσκολη) αλλά εξαιρετικά πλούσια γλώσσα.

Η προτεινόμενη έρευνα αποτελεί μια προσπάθεια αποτύπωσης της αντίληψης των σύγχρονων Βουλγάρων για τη νεοελληνική γλώσσα. Σκοπός της είναι να εντοπιστούν και να μελετηθούν τα πιο αντιπροσωπευτικά για τους Βουλγάρους χαρακτηριστικά της Ελληνικής σε φωνητικό/φωνολογικό, γραφικό, μορφολογικό και λεξιλογικό επίπεδο. Τα δεδομένα συζητούνται στη διασταύρωση ανθρωπολογικής γλωσσολογίας, κοινωνιογλωσσολογίας και σημειωτικής. Το υλικό προέρχεται ως επί το πλείστον από τα κοινωνικά δίκτυα, προσωπικά blogs και διάφορα fora στο Διαδίκτυο αλλά και από λογοτεχνικά κείμενα και προφορικές μαρτυρίες. Λεπτομερέστερα, θα εξεταστούν οι τρόποι με τους οποίους οι Βούλγαροι μιμούνται την ελληνική γλώσσα και προφορά, χρησιμοποιούν τους ελληνικούς χαρακτήρες σε γραπτά/εικαστικά αστεία και παράγουν λέξεις από βουλγαρικές ρίζες με την προσθήκη ελληνικών καταλήξεων.

Ενδογλωσσική Μετάφραση: Η Περίπτωση του *Αδίδακτου Κειμένου*

Ευαγγελία Μαγγίρα
Ανοικτό Πανεπιστήμιο
Κύπρου
liamaggira@gmail.com

Ο σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να αναδείξει μία δέσμη ερωτημάτων και προβληματικών όψεων που συνδέονται με τη διδασκαλία του *αδίδακτου κειμένου* στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και να διερευνήσει την ανάγκη σύστασης μιας διορθωτικής πρότασης, αξιοποιώντας τα μεθοδολογικά εργαλεία της διαγλωσσικής μετάφρασης στην ενδογλωσσική. Έτσι, στο πρώτο μέρος εξετάζεται η θέση του μαθήματος στα Αναλυτικά Προγράμματα και η ανταπόκρισή του στους διδακτικούς στόχους που σε αυτά διατυπώνονται, ενώ στο δεύτερο μέρος διερευνάται η σχέση του μεταφραστικού ενεργήματος με τις θεωρίες των πολυγραμματισμών, των κειμενικών ειδών και της πραγματολογίας. Λαμβάνοντας υπόψη τις νέες θεωρητικές προσεγγίσεις της μετάφρασης, η θέση της συγγραφέως (Μαγγίρα 2018) είναι ότι η μετάφραση συνιστά μέσο μετάβασης από το γλωσσικό και σημειωτικό σύστημα του κειμένου στο βαθύτερο νόημά του και στην κοινωνικοπολιτισμική πραγματικότητα που αυτό εγγράφει. Προτείνοντας, λοιπόν, τρόπους αναμόρφωσης της διδασκαλίας του μαθήματος, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη Συστημική Λειτουργική Γραμματική του Halliday (1994) και στην προσέγγιση της κειμενικής ισχύος (textual force) των Tsiplakou & Floros (2013).

Συγκεκριμένα, η μεταφραστική διαδικασία παρουσιάζεται ως ένα σύνθετο πρόβλημα που προϋποθέτει, αλλά και καλλιεργεί γνωσιακές δεξιότητες, καθιστά τον/τη μαθητή/τρια, αλλά και τον/την διδάσκοντα/ουσα κριτικό/ή αναγνώστη/στρια του κειμένου ως αναπτυγμένου σημειωτικού συστήματος, που χρειάζεται να ενεργοποιηθούν τα νοήματά του. Παράλληλα, όπως διαφαίνεται στη διδακτική πρόταση που ακολουθεί, ο/η μαθητής/τρια ανακατασκευάζοντας την πραγματικότητα που διαγράφεται στο αρχαίο κείμενο, ανοίγει προσωπικό διάλογο με αυτό και τα διακείμενά του, εμπλέκοντας τις ατομικές προσδοκίες και την εμπειρία του/της.

Αναφορές

- Halliday, M.A.K. 1994. *An introduction to functional grammar*. Λονδίνο: Edward Arnold.
- Halliday, M.A.K. & R. Hasan. 1989. *Language, Context, and Text: Aspects of Language in a Social-Semiotic Perspective*. Οξφόρδη: Oxford University Press.
- Halliday, M.A.K. 1978. *Language as Social Semiotic. The Social Interpretation of Language and Meaning*. Λονδίνο: Edward Arnold.
- Tsiplakou, S. & G. Floros. 2013. Never mind the text types, here's textual force: Towards a pragmatic reconceptualization of text type. *Journal of Pragmatics* 45 (1): 119-130.

Lack of Verbal Agreement and the Speech Act Layer

Georgios Magionos
University of Patras
gmagionos@upatras.gr

1. *Background.* The Minimalist Program (Chomsky 1995) and the Cartography approach (Rizzi 1997; Cinque 1999 et sequitur) offered us new machinery for describing the left periphery of the sentence and the interface between syntax and discourse via specialized projections. These advancements resulted in new analyses with respect to the status and position of Imperative Subjects (ISs) and Vocative Phrases (VocPs), as well as agreement, based on discourse participants (see among others Hill 2007, 2014; Stavrou 2013; Haegeman & Miyagawa 2016; Miyagawa 2017). I argue that the Speech Act Phrase (SAP) and the properties it encodes for discourse participants can ‘override’ an apparent lack of agreement between VocPs, ISs and DPs and the verb with respect to number and person leading to grammatical results.

2. *Facts.* In (1) and (2) with a singular VocP and a verb in the plural, the standard interpretation would be that the VocP refers to a single Addressee, whereas the imperative refers to all of them:

- (1) (Vre) Kosta / (vre) Kostaci fijete!
Vre Kostas.VOC. vre Kostas.VOC.DIM. leave.2PL.IMP.
‘(Vre / “my dear”) Kostas, leave!’
- (2) Cirie Kosta/ Cirie fijete!
Mister Kostas.VOC Mister.VOC leave.2PL.IMP
‘Mister Kostas / Mister, leave!’

The example in (2) is ambiguous though, because of the honorific ‘cirie’. The plural form could be interpreted as in (1) (more than one addressees, including the person in the vocative), or as referring to the person in the vocative only. Descriptively, this is due to the fact that the verbal agreement is construed as a ‘polite or formal plural’ (see Brown & Gilman 1960; Brown & Levinson 1987; Sifianou 1992 for some remarks on Modern Greek).

Something similar happens in (3) and (4), where a subject normally associated with 3rd person appears with a 1st or 2nd person verbal form, but this ‘unagreement’ is still considered grammatical:

- (3) I pjo kodi/ i siniθismeni/ i kopeles vlepete?
The shortest.NOM/ the usual.NOM/ the girls.NOM see.2PL
‘Do (you) the shortest / the usual / the girls see?’
- (4) I pjo kodi/ i siniθismeni/ i kopeles prospaθume.
The shortest.NOM/ the usual.NOM/ the girls.NOM try.1PL
‘(We) the shortest / the usual / the girls try.’

3. *Proposal.* This presentation aims to account for two distinct phenomena, namely (i) the polite/formal plural in Modern Greek and how it is conditioned by features of the SAP marked on VocPs and (ii) the unagreement between 3rd person elements and verbal forms morphologically marked for 1st or 2nd person. My proposal is that the grammaticality of such cases and the readings that arise constitute a side effect of licensing discourse participants via the SAP. For examples like (2), on the ‘single Addressee despite plural imperative’ reading, I argue that the plural form is due to the specification of the VocP with respect to the intrapersonal [i-p] feature (see Hill 2014 for discussion) and that Agree takes place between the SAP and the verb. A similar analysis using Agree can account for the feature mismatch in cases like (3) and (4) where the DPs are considered 3rd person in other constructions, but they are interpreted with respect to the Addressee(s) or the Speaker, as in (3) and (4) respectively.

References

Brown, P. & S. Levinson. 1987. *Politeness: Some Universals in Language Usage*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Brown, R. & A. Gilman. 1960. The Pronouns of Power and Solidarity. In *Style in Language*, T. Sebeok (ed.), 253-276. Cambridge, MA: MIT Press.
- Chomsky, N. 1995. *The Minimalist Program*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Cinque, G. 1999. *Adverbs and Functional Heads*. Oxford: Oxford University Press.
- Haegeman, L. & S. Miyagawa. 2016. *The Syntax of Participants*. Talk presented at GLOW 39 (Workshop on Representation of Speech Acts).
- Hill, V. 2007. Vocatives and the Pragmatics-Syntax Interface. *Lingua* 117: 2077-2105.
- Hill, V. 2014. *Vocatives: How Syntax Meets with Pragmatics*. Leiden: Brill.
- Miyagawa, S. 2017. *Agreement Beyond Phi*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Rizzi, L. 1997. The Fine Structure of the Left Periphery. In *Elements of Grammar*, L. Haegeman (ed.), 281-337. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers
- Sifianou, M. 1992. *Politeness Phenomena in England and Greece: A Cross-Cultural Perspective*. Oxford: Oxford University Press.
- Stavrou, M. 2013. About the Vocative. In *The Nominal Structure in Slavic and Beyond*, L. Schürcks, A. Giannakidou & U. Etxeberria (eds.), 299-342. Berlin: De Gruyter.

Ιδίωμα του Καταφυγίου Πιερίων: Σκιαγράφιση του προφίλ του και θέση του στο πλαίσιο των νεοελληνικών διαλέκτων

Μαριάννα
Μαργαρίτη-Ρόγκα
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης
ronga@lit.auth.gr

Μαρία **Τσολάκη**
Ινστιτούτο Νεοελληνικών
Σπουδών
tsmaria@lit.auth.gr

Το ιδίωμα του Καταφυγίου Πιερίων (Κοζάνης), το οποίο δεν έχει μελετηθεί διεξοδικά έως τώρα, παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, γιατί αποτελεί έναν θύλακα ανάμεσα στα γειτονικά βόρεια ιδιώματα της Δυτικής Μακεδονίας. Το ιδίωμα διαφοροποιείται από τα γειτονικά του σε βασικά μορφοσυντακτικά χαρακτηριστικά, γεγονός που θα πρέπει να συνδεθεί με μετακινήσεις πληθυσμών επί Τουρκοκρατίας, όπως αναφέρει και η παράδοση. Στην παρούσα εργασία θα επιχειρήσουμε:

1. να σκιαγραφήσουμε το προφίλ του ιδιώματος με βάση
 - α. τα 24 βασικά χαρακτηριστικά που πρότεινε ο Τζιτζιλής, στην 'Εισαγωγή' του τόμου *Νεοελληνικές Διάλεκτοι*, για την περιγραφή και διαίρεση των νεοελληνικών διαλέκτων·
 - και β. πρόσθετα χαρακτηριστικά που αφενός συνδέουν το ιδίωμα με τα υπόλοιπα γειτονικά βόρεια ιδιώματα και αφετέρου το διαφοροποιούν από αυτά και το συνδέουν με ιδιώματα μη γειτονικά·
2. να διερευνήσουμε κατά πόσο τα γλωσσικά δεδομένα συνάδουν με τις παραδόσεις και πληροφορίες για μετοίκηση του πληθυσμού από τα μέρη των Αγράφων, των Τρικάλων, της Πίνδου κ.ά.· και, τέλος,
3. να προσδιορίσουμε, κατά το δυνατόν καλύτερα, τη θέση του ιδιώματος στο πλαίσιο των νεοελληνικών διαλέκτων.

Αναφορές

- Βακαλόπουλος, Α. 1992. *Ιστορία της Μακεδονίας 1354-1833*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.
- Ιστορικών λεξικόν της νέας ελληνικής της τε κοινώς ομιλουμένης και των ιδιωμάτων*. 1933-2016. τ. 1-6. Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών.
- Heuzey, L. 1860. *Le mont Olympe et l' Acarnanie*. Παρίσι.
- Κρήτος, Γ. Δ. 1984. *Ιδιορρυθμίες και ιδιομορφίες της λαϊκής γλώσσας του Καταφυγίου Πιερίων*. Θεσσαλονίκη: Σύνδεσμος Καταφυγιωτών «Τα Πιέρια».
- Μαργαρίτη-Ρόγκα, Μ. 1986. Η εξέλιξη των ακολουθιών ΣεΦ και ΣίΦ στο καταφυγιώτικο ιδίωμα. *ΜΕΓ* 7: 11-19.
- Μαργαρίτη-Ρόγκα, Μ. 1989. Όροι υφαντικής και ενδυμασίας Καταφυγίου (νομός Κοζάνης). *Ελληνική Διαλεκτολογία* 1: 73-80.
- Μαργαρίτη-Ρόγκα, Μ. 1990. Αφομοιώσεις ηχηρότητας στο ιδίωμα του Καταφυγίου. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 10, 151-168.
- Νάστος, Κ. 1971. *Καταφύγι Πιερίων-Κοζάνης. Ιστορική-Λαογραφική Επισκόπηση*. Θεσσαλονίκη.
- Newton, B. 1972. *The Generative Interpretation of the Dialect. A Study of Modern Greek Phonology*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Σόρμας, Ν. χ.χ. *Γλωσσάριον του Καταφυγίου*, δακτυλόγραφο.
- Σόρμας, Ν. 2007. *Λαογραφικοί αντίλαλοι του Καταφυγίου Πιερίων-Κοζάνης*. Κατερίνη: Μάτι.
- Τζιτζιλής, Χ. υπό έκδοση. Εισαγωγή. Στο *Νεοελληνικές Διάλεκτοι*, επιμ. Χρ. Τζιτζιλής. Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.
- Τζιτζιλής, Χ. & Μ. Μαργαρίτη-Ρόγκα, υπό έκδοση. Τα βόρεια ελληνικά ιδιώματα. Στο *Νεοελληνικές Διάλεκτοι*, επιμ. Χ. Τζιτζιλής. Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.
- Trudgill, P. 1986. *Dialects in Contact*. Language in Society 10. Οξφόρδη & Νέα Υόρκη: Basil Blackwell.

The expression and position of subjects in L2 Greek

Panagiota **Margaza**
 Universitat Autònoma de
 Barcelona
 notabarcelona@yahoo.gr

Anna **Gavarró**
 Universitat Autònoma de
 Barcelona
 anna.gavarro@uab.cat

The goal of this study is to examine the distribution of null/overt and preverbal/postverbal subjects in Greek (Spyropoulos & Philippaki-Warburton 2001; Roussou & Tsimpli 2006, a.o.). This phenomenon is studied in the context of the Interface Hypothesis (IH). Sorace and colleagues (Sorace & Filiaci 2006; Tsimpli & Sorace 2006; Sorace 2011, 2012, a.o.) argue that the phenomena that involve the integration of syntax with pragmatics may not be fully acquirable in a second language. In particular, we test the validity of the IH in L2 Greek by L1 Spanish, observing if the shared null subject value enhances L2 acquisition. Competence level is also taken into account to test if the increase of proficiency reduces the complexities at the syntax-pragmatics interface (Rothman 2009).

We administered a multiple choice task and a word order selection task in Greek. The tasks were run with 90 subjects, 30 intermediate and 30 advanced learners and 30 native speakers of Greek. The conditions examined were: (i) null (#overt) subjects of 1st/2nd person in non-contrastive contexts and (ii) overt (#null) subjects of 3rd person in contrastive shift contexts in the first task, and (iii) preverbal (#postverbal) subjects with intransitive verbs in informational focus contexts in the second task. Test items are exemplified in (1), (2) and (3).

(1) *To savatocirjako e/#ego_i kano, mja volta sto parko tis polis.*

the weekend e/#1-nom. do-1sg.prs. a-acc. walk in.the park the-gen. city

(2) *An ce i Maria_i ce o Jorgos pigan sto panepistimio, o kathigitis katalave oti afti/#e_i den parakoluthise to mathima tis filosofias.*

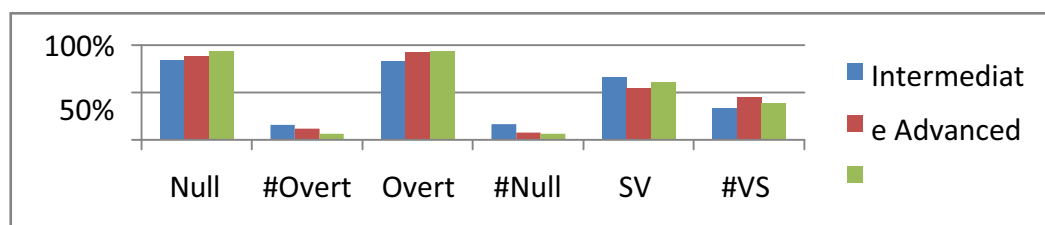
although the-nom. Maria and the-nom. Jorgos went-3pl.pst. to.the university, the- nom. professor realized-3sg.pst. that she-nom./#e not attended-3sg.pst. the-acc. class the-gen. philosophy

(3) *Den exis paratirisi pjos exi erthi sto parti, j'afto rotas: Pjos xorevi?*

O filis su lei: O Janis ce i Maria xorevun/#xorevun o Janis ce i Maria.

not have observed-2sg.prs.prf. who has come-3sg.prs.prf. to.the party, for.this ask- 2sg.prs.: who dances-3sg.prs.? the-nom. friend yours says-3sg.prs.: the-nom. Janis and the-nom. Maria dance-3pl.prs./#dance-3pl.prs. the-nom. Janis and the-nom. Maria

The results appear in Graph 1. In the cases examined, there were no significant differences ($p > 0.05$) between the native and the two experimental groups for all subject types in the Mann-Whitney test. The L2 groups did not confront difficulties with the syntax-pragmatics interface. Therefore, the IH was not fulfilled in the contexts examined. Neither did competence level affect the L2 performance, since the intermediate group behaved better than expected at the pragmatic interface.

References

- Roussou, A. & I.M. Tsimpli 2006. On Greek VSO again! *Journal of Linguistics* 42 (2): 317-354.
- Sorace, A. & F. Filiaci. 2006. Anaphora Resolution in near-native speakers of Italian. *Second Language Research* 22 (3): 339-368.
- Spyropoulos, V. & I. Philippaki-Warburton. 2001. Subject and EPP in Greek: the Discontinuous Subject Hypothesis. *Journal of Greek Linguistics* 2: 149-186.
- Tsimpli, I. & A. Sorace. 2006. Differentiating Interfaces: L2 performance in Syntax–Semantics and Syntax–Discourse Phenomena. In *Proceedings of the 30th Annual Boston University Conference on Language Development*, D. Bammann, T. Magnitskaia & C. Zaller (eds.), 653-664. Somerville, MA: Cascadilla Press.

Η κατανόηση προφορικού λόγου στα σύγχρονα διδακτικά εγχειρίδια της ελληνικής ως Γ2: Επιδράσεις, τάσεις και προτάσεις

Μαρία Μητσιάκη
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο
Θράκης
mmitsiaki@helit.duth.gr

Στα τέλη της δεκαετίας του '90 η μακροδεξιότητα της κατανόησης προφορικού λόγου (ΚΠΛ) χαρακτηρίζεται στη διεθνή βιβλιογραφία ως «δεξιότητα-Σταχτοπούτα» (Nunan 1997· Vandergrift 1997), παρά την κοινότοπη και αυτονόητη διαπίστωση ότι η ακρόαση καταλαμβάνει περισσότερο από το 50% του χρόνου που περνάει ένας μαθητής εκτιθέμενος στη Γ2 και λειτουργώντας σε αυτή (Nation & Newton 2009· Council of Europe.). Παρόμοιο διαγράφεται το τοπίο και στην ελληνική πραγματικότητα (βλ. και Μητσιάκη 2014· Παντελόγλου 2017), ιδιαίτερα μάλιστα εφόσον η γέννηση, ή καλύτερα η επαναανακάλυψη της ελληνικής ως Γ2, συντελείται κατά τη δεκαετία του '80 (Moschonas 2017). Δεν είναι, λοιπόν, τυχαίο ότι από τα πρώτα διδακτικά εγχειρίδια της ελληνικής ως Γ2 σχεδόν ή εντελώς απουσιάζουν οργανωμένες δραστηριότητες ανάπτυξης της ΚΠΛ. Σήμερα η ΚΠΛ φαίνεται να έχει βρει τη θέση που της αρμόζει στους διδακτικούς πόρους της ελληνικής ως Γ2, πόσο μάλλον όταν συνιστά από μόνη της αντικείμενο συγγραφής διδακτικών εγχειριδίων (λ.χ. Αντωνίου & Δετσούδη 2004· Αρβανιτάκη & Παντελόγλου 2006).

Η παραδοχή της συντελούμενης εξέλιξης στον χώρο της ΚΠΛ συνοδεύεται και από έναν αναπόφευκτο προβληματισμό σε σχέση με την παγιωμένη πλέον θέση της, όπως αυτή εκφράζεται ποσοτικά στα πρόσφατα διδακτικά εγχειρίδια, αλλά και ποιοτικά, μέσα από τη μορφή των δραστηριοτήτων και τη στόχευσή τους. Η παρούσα εργασία επιχειρεί να απαντήσει στον προηγούμενο προβληματισμό εξετάζοντας τα διδακτικά εγχειρίδια που απευθύνονται σε (α) ενήλικους μαθητές της ελληνικής ως Γ2 και (β) σε παιδιά και εφήβους επιπέδου ελληνομάθειας Α1 και Α2. Σκόπιμα επιλέγονται τα διδακτικά εγχειρίδια της τελευταίας δεκαετίας με το σκεπτικό ότι ενσωματώνουν τις σύγχρονες τάσεις στην ΚΠΛ. Η ανάλυση των δραστηριοτήτων ΚΠΛ γίνεται με βάση τα εξής κριτήρια: (1) την ποσοτική αποτύπωσή τους σε σχέση με τις άλλες μακροδεξιότητες, (2) το μοντέλο ακουστικής επεξεργασίας που προκρίνουν: ανοδική επεξεργασία (bottom-up processing), καθοδική επεξεργασία (top-down processing) και διαδραστική επεξεργασία (interactive processing) (Mendelson 2001· Vandergrift 2007· Rost 2011), (3) τις διαστάσεις ακρόασης που λαμβάνουν υπόψη τους: εξατομικευμένη, διαπολιτισμική, κοινωνική, συγκεκριμένη, στρατηγική, διακειμενική και κριτική διάσταση (Flowerdew & Miller 2005), (4) τη συσχέτισή τους με άλλες μακροδεξιότητες, όπως η παραγωγή προφορικού ή γραπτού λόγου, (5) τις λειτουργίες που επιτελούν: διεπιδραστική (interactional), επιτελεστική (transactional) ή συνδυασμό τους (Brown & Yule 1983), (6) τις διδακτικές προσεγγίσεις που αντανακλούν, (7) τη συνεργατικότητα ή μονοκατευθυντικότητά τους σε σχέση με την εμπλοκή των μαθητών, (8) τα κειμενικά είδη που ενσωματώνουν, (9) τη φυσικότητα, γνησιότητα ή/ και αυθεντικότητα του προφορικού λόγου προς ακρόαση και (10) τον κριτικό τους προσανατολισμό.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης αναδεικνύουν την πρόοδο που έχει συντελεστεί σε σχέση με την παγίωση της ΚΠΛ, ταυτόχρονα, όμως, επιβεβαιώνουν το ότι οι καινοτόμες θεωρητικές προσεγγίσεις στη διεθνή βιβλιογραφία δεν έχουν ενσωματωθεί ακόμη στους διδακτικούς πόρους της πολύγλωσσης τάξης. Σημαντικότερο, ενδεχομένως, στόχο αποτελεί η ορθότητα της απάντησης σε ένα πλαίσιο που υπαγορεύεται από τη γλωσσική επάρκεια, η οποία φαίνεται να αναδεικνύεται σε πέμπτη δεξιότητα. Τα αποτελέσματα εγείρουν συζήτηση γύρω από τη στόχευση των διδακτικών πόρων της ελληνικής ως Γ2, την ιδιότητα των μαθητών ως ενεργών ακροατών αλλά και τις προϋποθέσεις της κριτικής ακρόασης.

Αναφορές

- Αντωνίου Μ. & Ζ. Δετσούδη. 2004. *Λίγα τραγούδια θα σου πω*. Ε.Κ.Π.Α., ΚΕ.Δ.Α. Αθήνα: Βιβλιοσυνεργατική.
- Αρβανιτάκη Φ. & Ε. Παντελόγλου. 2006. *Άκου να δεις 1. Βιβλίο ακουστικής κατανόησης για ξενόγλωσσους*. Αθήνα: Δέλτος.
- Council of Europe. Background Paper, CEFR Illustrative tasks, Reading and Listening: Listening and reading – towards a delineation of the constructs. <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016806a39b1>
- Brown, G. & G. Yule. 1983. *Teaching the spoken language. An approach based on the analysis of conversational English*. Cambridge: CUP.
- Flowerdew, J. & L. Miller. 2005. *Second language listening. Theory and practice*. Cambridge: CUP.
- Mendelson, D.. 2001. Listening comprehension: We've come a long way, but... *Contact* 27:2, Spring Special Issue.
- Μητσιάκη, Μ. 2014. Φωνολογική διαβάθμιση των αρχικών ταυτοσυλλαβικών συμφωνικών συμπλεγμάτων (#CC) της ΝΕ: Γραμματική μοντελοποίηση και διδακτικές εφαρμογές για την ελληνική ως Γ2. Διδακτορική διατριβή. Θεσσαλονίκη: Α.Π.Θ.
- Moschonas, S. 2017. The discovery of Modern Greek as a second language. *Selected Papers of ISTAL* 22: 27-50.
- Nation, P. & J. Newton. 2009. *Teaching ESL/EFL listening and speaking. ESL & applied linguistics professional series*. Νέα Υόρκη: Routledge Taylor & Francis Group.
- Nunan, D. 1997. Listening in language learning. *The Language Teacher* 23 (9): 47-51.
- Παντελόγλου, Ε. 2017. Η δεξιότητα της κατανόησης προφορικού λόγου στη διδασκαλία της νέας ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας. Διδακτορική διατριβή. Αθήνα: Ε.Κ.Π.Α.
- Rost, M. 2011. *Teaching and researching listening*. Νέα Υόρκη: Longman.
- Vandergrift, L. 1997. The Cinderella of communication strategies: Receptive strategies in interactive listening. *Modern Language Journal* 81: 494-505.
- Vandergrift, L. 2007. Recent developments in second and foreign language listening comprehension research. *Language Teaching* 40 (3): 191-210.

Όλγα Μπομπρόβα
Κρατικό Πανεπιστήμιο
Λομονόσοφ, Μόσχα
boberdober88@mail.ru

Στερεότυπες μεταφορές τύπου ΑΝΘΡΩΠΟΣ-ΖΩΟ στην ελληνική γλώσσα

Οι ευρωπαϊκές μελέτες της μεταφοράς στο σημερινό στάδιο μπορούν να χωριστούν σε δύο κατηγορίες. Οι μελέτες της πρώτης κατηγορίας βασίζονται στην «κλασική», αναγόμενη στον Αριστοτέλη, άποψη πως η μεταφορά είναι ένα σχήμα λόγου, δηλ. λεκτικό στοιχείο βασισμένο στην υπόρρητη σύγκριση (Bally 1951, 187). Η εννοιακή προσέγγιση που προτάθηκε από τους Lakoff & Johnson και χρησιμοποιείται πολύ πλατιά σε σύγχρονες μελέτες, βλέπει τη μεταφορά ως ένα απαραίτητο εργαλείο της ανθρώπινης σκέψης, ένα μηχανισμό που επιτρέπει την πρόσβαση σε μια αφηρημένη έννοια (υποκειμενική εμπειρία) μέσω μιας απτής και πιο συγκεκριμένης (Smaragdi 2012, 35).

Η λεγόμενη κλασική μεταφορά, όπως φαίνεται, δεν έχει άμεση σχέση με τη νοητική σφαίρα του ανθρώπου, ενώ η θεωρία της εννοιακής μεταφοράς στην αρχική της εκδοχή δεν δίνει πολλή σημασία στην ανάλυση των γλωσσικών μέσων που χρησιμοποιήθηκαν για να εκφραστεί μία έννοια, ένα concept.

Μια πολλά υποσχόμενη επιστημονική προσέγγιση στη μελέτη της μεταφοράς μπορεί να σταθεί η θεωρία της στερεότυπης (γλωσσικής) μεταφοράς που χρησιμοποιείται στη ρωσική γλωσσολογία.

Η στερεότυπη μεταφορά ορίζεται ως λέξημα με μεταφορική έννοια το οποίο αποτελεί απλό και συνηθισμένο σχήμα λόγου στην καθημερινή επικοινωνία και κατά κανόνα εμπεριέχεται στα λεξικά (Телия 1988, 174) (π.χ. η λέξη *τσακάλι* ως χαρακτηρισμός πολύ σκληρού και βίαιου ανθρώπου).

Όλες οι στερεότυπες μεταφορές μιας γλώσσας δεν αποτελούν μια ομάδα από μεμονωμένα λεξήματα. Οι σχετικές μελέτες της ρωσικής γλώσσας απέδειξαν ότι οι στερεότυπες μεταφορές έχουν συστηματικό χαρακτήρα, είναι δυνατόν να κατηγοριοποιηθούν και συνδέονται με τη νοητική και εννοιακή σφαίρα του ανθρώπου (Скляревская 1993, 66).

Ένα είδος στερεότυπων μεταφορών που έχει μεγάλη διάδοση στη γλώσσα είναι οι μεταφορές που χαρακτηρίζουν τον άνθρωπο παρομοιάζοντάς τον με ζώο όσον αφορά την εξωτερική εμφάνισή ή τη συμπεριφορά του (μεταφορές τύπου ΑΝΘΡΩΠΟΣ-ΖΩΟ).

Το παρόν εξετάζει τις παραπάνω μεταφορές στην ελληνική γλώσσα. Η ανάλυση βασίζεται στα εξής κριτήρια:

α. η βάση της μεταφοράς (εξωτερική ομοιότητα, π.χ. *καμήλα* για ψηλή και άσχημη γυναίκα· χαρακτηριστική συμπεριφορά, π.χ. *αρνί/αρνάκι* ως χαρακτηρισμός πράου και άκακου ανθρώπου)

β. ο τύπος χαρακτηρισμού (δηλαδή αν η μεταφορά χαρακτηρίζει ένα άτομο θετικά ή αρνητικά)

γ. ο τύπος του μεταφορικού λεξήματος και η σχέση του με το γένος (εξετάζεται η σχέση του κάθε μεταφορικού λεξήματος με το φύλο και το γραμματικό γένος· όπως προκύπτει από την ανάλυση, οι στερεότυπες μεταφορές χωρίζονται σε αυτές που 1) περιγράφουν ένα άτομο ανεξάρτητα από το φύλο του, π.χ. *γάτα* 2) αναφέρονται σε άντρες, π.χ. *κόκορας* 3) αναφέρονται σε γυναίκες, π.χ. *κατσίκια*)

δ. η πολυσημία (αναλύονται οι περιπτώσεις πολυσημίας των στερεότυπων μεταφορών, όπως στο λέξημα *ψάρι* το οποίο μεταφορικά περιγράφει έναν άνθρωπο που δεν αναγνωρίζει τα αστεία είτε τραγουδιστή χωρίς φωνή και ταλέντο).

Η κατηγοριοποίηση των στερεότυπων μεταφορών με βάση τα παραπάνω κριτήρια δηλώνει το συστηματικό χαρακτήρα τους, το ρόλο τους στην ελληνική γλωσσική εικόνα του κόσμου και μπορεί να χρησιμοποιηθεί στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Αναφορές

Bally, Ch. 1951. *Traité de stylistique française*. Volume 1. Παρίσι: Librairie C. Klincksieck.

Smaragdi, M. 2012. *Fire, poison, and black tears. Metaphors of Emotion on Rebetico*. Lund, Lund University, Centre for Languages and Literature.

Телия, В.Н. 1988. *Μεταφορά как модель смыслопроизводства и ее экспрессивно- оценочная функция // Метафора в языке и тексте*. М.: Наука, С. 26-51.

Скляревская, Г.Н. 1993. *Μεταφορά в системе языка*. СПб: Наука.

Όψεις του σχηματικού λόγου (‘υπαλλαγή’ και ‘επαναστροφή’)

Θανάσης **Νάκας**
Εθνικό και
Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών
anakas@primedu.uoa.gr

Η ‘υπαλλαγή’ (ή ‘εναλλαγή’) είναι σχήμα με συνεχή παρουσία στη λογοτεχνία αλλά και σε κάθε άλλο είδος επεξεργασμένου λόγου (λ.χ. **Θάσιον οίνου σταμνίων** [αντί: *Θασίου οίνου*] Αριστοφάνης· **τούμόν αιΐμα πατρός έπίετε** Σοφοκλής· **πληγή από φρικτό μαχαίρι** Καβάφης· **θερμοί σταλαγμοί δακρύων** Γρυπάρης –και πλήθος άλλα όμοια). Παρά το γεγονός ότι, όσον αφορά την αρχαιοελληνική γραμματεία υπάρχουν κάποιες σποραδικές μελέτες (Bers 1974), το σχήμα, γενικά, δεν έχει μελετηθεί στην έκταση και στο βάθος που απαιτείται, με κριτήρια τόσο γλωσσολογικά όσο και πραγματολογικά. Σ’ αυτό αποσκοπεί η έρευνα που παρουσιάζεται σ’ αυτή την εισήγηση (μια έρευνα που λαμβάνει υπόψη της παραδείγματα όχι μόνο από την ελληνική αλλά και από άλλες γλώσσες).

Σε ό,τι αφορά την επαναστροφή, διακρίνουμε [I] τη ‘συνεκτική’ και [II] την ‘προσθετική’, της οποίας οι δύο ξεχωριστές περιπτώσεις είναι [a] η ‘συντακτική’ και [b] η ‘(συνθετικο)παραγωγική’. Δεδομένου ότι οι δύο πτυχές του φαινομένου έχουν ήδη επαρκώς μελετηθεί (Νάκας 2002, 2007, 2014), με την εισήγηση αυτή παρουσιάζεται η έρευνα που προωθεί σε βάθος τη μελέτη της συντακτικής επαναστροφής, η οποία συνίσταται στην άμεση επανάληψη μιας λεξικής μονάδας, σε ξεχωριστή προσωδιακή ενότητα εν είδει ‘δεύτερης σκέψης’, χάριν κάποιας πρόσθετης πληροφορίας ή διασάφησης ή οριοθέτησης της σημασίας της – η νέα πληροφορία μπορεί ν’ αποτελεί το υποτακτικό ή/και παρατακτικό εξάρτημα της επαναλαμβανόμενης λεξικής μονάδας).

Αναφορές

- Bacry, P. 1992. *Les Figures de Style*. Παρίσι: Berlin.
- Bers, V. 1974. *Enallage and Greek Style*. Mnemosyne / Supplementum 29. Leiden.
- Fontanier, 1977 [1830]. *Les Figures du Discours*. Παρίσι: Flammarion.
- Lausberg, H. 1998. *Handbook of Literary Rhetoric: a Foundation for Literary Study*. Leiden, Βοστώνη & Κολωνία: Brill.
- Morier, H. 1989. *Dictionnaire de Poétique et de Rhétorique*. 4η έκδ. Παρίσι: PUF.
- Preminger, A. & T. V.F. Brogan, επιμ. 1993. *The New Princeton Encyclopedia of Poetry and Poetics*. Princeton: Princeton University Press.
- Ανδριώτης Ν. 1976. Η δίπλωση στη γλώσσα μας. *Αντιχάρισμα στον καθηγητή Νικόλαο Π. Ανδριώτη* (Ανατύπωση 88 Εργασιών του με τη Φροντίδα Επιτροπής), 79-85. Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.
- Κακριδής, Ι.Θ. 1976. Η επαναστροφή. *Νεοελληνικές Μελέτες* 12: 81-124. Αθήνα.
- Νάκας, Θ. 2002. Επαναστροφή (η υποπερίπτωση της συνθετικοπαραγωγικής επαναστροφής), *ΜΕΓ* 22: 472-483
- Νάκας, Θ. 2007. *Σχήματα (Μορφο)λεξικής και Φραστικής Επανάληψης, α’*. 2η έκδ. Αθήνα: Πατάκης.
- Νάκας, Θ. et al. 2011. *Ρητορικός Παπαδιαμάντης*. Αθήνα: Πατάκης.
- Νάκας, Θ. [2003] 2014. Γλωσσικά και παραγλωσσικά στοιχεία της παρά-στασης/ ‘performance’ του παραμυθιού (φωνολογική επιμήκυνση, ηχομίμηση, επαναστροφή, μετατροπή ‘ευθέος/πλάγιου’ λόγου σε αφηγηματικό), *Γλωσσολογικά Δ’*, 301-47. Αθήνα: Πατάκης.
- Νάκας, Θ. 2016. Όψεις του σχηματικού λόγου στον Σοφοκλή, *ΠΕΦ / Σεμινάριο* 42: 467-479.
- Νάκας, Θ. 2018. Η δοκιμιογραφία του Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου (ειδολογικά χαρακτηριστικά, ρητορική, σχηματικός λόγος). *Πρακτικά Επιστημονικού Συνεδρίου: Το Κριτικό Έργο του Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου*, 199-224. Αθήνα: Εκδόσεις της Σχολής Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου,
- Παπανικολάου, Κ. 1989. *Νεοελληνική Καλολογία (Αισθητική του Λόγου)*. 4η έκδ. Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της Εστίας.

The moraic value of consonantal moras in Ancient Greek

Anthi Revithiadou
Aristotle University of
Thessaloniki
revith@lit.auth.gr

Ancient (Attic) Greek (AGr) has been analyzed – within the generative framework at least (Kiparsky 1967, 1973, 2003; Kiparsky & Halle 1977; Sommerstein 1973; Steriade 1982, 1988; Sauzet 1989; Golston 1990, among others) – by means of both metrical structure and contrastive relative pitch. A metrical algorithm determines the position of the accented mora, whereas tonal constraints decide on the distribution of tones to these metrically prominent positions. Both syllabic and moraic trochees have been employed (e.g. Steriade 1988; Sauzet 1989) to account for the *recessive* pattern, that is, the positioning of the H tone either on the antepenultimate syllable, e.g. $ee^H d\omega\omega lon$ ‘phantom_{-NOM-SG}’ or, if the final is long, on the antepenultimate mora, e.g. $eed\omega\omega^H loo$ ‘phantom_{-GEN-SG}’. Steriade (1988), for instance, offers a rule-based analysis of AGr accentuation that employs several foot formation rules which render extrametrical both the word-final consonant and the word-final light syllable, and build a quantity insensitive trochee at the right edge of the word. The H is associated to the metrically prominent syllable of such a foot: $(ee^H d\omega\omega)lo[n]$. Intrametrical consonants fail to project a mora, hence a VC[C]-final syllable is treated as monomoraic: $ka(pa^H do_\mu k)[s]$ ‘Cappadocian_{-NOM-SG}’. A special *mora rule* is independently needed to explain the rightward shift of H before a VV-final syllable, i.e. $\mu^H \mu \cdot \mu \mu \rightarrow \mu \mu^H \cdot \mu \mu$: $ee(d\omega\omega^H loo) \rightarrow ee(d\omega\omega^H loo)$. Although descriptively accurate, a major problem with Steriade’s analysis, originally pointed out by Sauzet (1989), is the discrepancy between the quantity-insensitive footing, on the one hand, and the quantitative sensitive aspects of the language, on the other such as the dependence of extrametricality and the mora rule on the moraic value of the final syllable. Here, we embrace Itô & Mester’s (2016) tonal, foot-free perspective in the analysis of the AGr recessive pattern. A H + L tonal constellation and a boundary L- tone, strictly limited to the end of the phonological word, together yield the recessive pattern, e.g. $eed\omega\omega^H lo^L o^L$. We extend, however, their analysis so that we can address certain challenges that AGr presents for phonological theory, such as the diversity in the distribution of tones in host+clitic constructions. Unlike final consonants, which are always extrametrical and hence non-moraic (Steriade 1982, 1988), pre-final ones contribute to the moraic value of the syllable they belong to (contra to Steriade’s 1988 analysis) because in both VV- and VC[C]-final words the H cannot move further than the antepenultimate mora (*Law of Limitation*):

- (1) a. $eed\omega\omega^H loo$ ($*eed\omega\omega^H loo$) VV#
 b. $kapa^H doks$ ($*ka^H padoks$) V[C]#

The bimoraicity of the final syllable in (1b) is further supported by the fact that it is never assigned a H tone post-lexically before an enclitic (2a), as is the case with V- and V[C]-final words (2c–d), which may even tolerate adjacent Hs. More specifically, in enclitic environments the word $kapa^H doks$ patterns exactly like $gee^H t\omega\omega[n]$, with the H surfacing on the clitic itself (2a–b). We argue that this is because the final mora in both words is associated with the L-, e.g. $kapa^H do^L k^L s$, $gee^H t\omega\omega^L n$, and hence is not available to the enclitic H. In contrast, words ending in a light syllable are subject to extrametricality; therefore, when a clitic is added, they are available to host the enclitic H tone (2c–d):

- (2) a. $kapa^H do^L k^L s tino^H s$ / $*kapa^H do^H ks tino^H s$ ‘s.o.’s Cappadocian’ V[C]#
 b. $gee^H t\omega\omega^L n tino^H s$ / $*gee^H t\omega\omega^H n tino^H s$ ‘s.o.’s neighbor (NOM)’ VV[C]#
 c. $gee^H t\omega\omega^L na^H tino^H s$ ‘s.o.’s neighbor (ACC)’ V#
 d. $si^H ito^H s tino^H s$ ‘s.o.’s wheat’ V[C]#

References

- Gordon, M. 2001. A typology of contour tone restrictions. *Studies in Language* 25: 423-462.
- Itô, J. & A. Mester. 2016. Ancient Greek accent: Anti-lapse and tonal antepenultimacy. Ms., University of California, Santa Cruz.
- Kiparsky, P. 1967. A propos de l'histoire de l'accentuation grecque. *Langages* 8: 73-93.
- Kiparsky, P. 1973. The inflectional accent of Indo-European. *Language* 49: 794-849.
- Kiparsky, P. 2003. Accent, syllable structure, and morphology in Ancient Greek. In *Selected Papers from the 15th Symposium on Theoretical and Applied Linguistics*, E. Mela Athanasopoulou (ed.). Thessaloniki.
- Kiparsky, P. & M. Halle. 1977. Towards a reconstruction of the Indo-European accent. In *Studies in stress and accent*, Larry Hyman (ed.), 209-238. Southern California Occasional Papers in Linguistics 1. Los Angeles: USC.
- Sauzet, P. 1989. L'accent du grec ancien et les relations entre structure metrique et representation autosegmentale. *Langages* 95: 81-113.
- Smolensky, P. & M. Goldrick. 2016. Gradient symbolic representations in grammar: The case of French liaison. Ms., Rutgers Optimality Archive 1552.
- Sommerstein, A. 1973. *The sound pattern of Ancient Greek*. Oxford: Basil Blackwell.
- Steriade, D. 1982. Greek prosodies and the nature of syllabification. Cambridge, MA: MIT.
- Steriade, D. 1988. Greek accent: A case for preserving structure. *Linguistic Inquiry* 19: 271-314.
- .

The preverb *κατα-* from Ancient to Modern Greek

Antonio R. Revuelta
Puigdollers
Universidad Autónoma
de Madrid
antonio.revuelta@uam.es

The prefix *κατα-* is a rather frequent preverb (prepositions used as verbal prefixes); it covers a non-negligible 1,175% of all words in the Liddell-Scott-Jones (LSJ) Dictionary (1.388 out of 118.102 lemmata). This proportion decreases in Modern Greek where only 0,491% of verbs (244) are prefixed by *κατα-* (AKN, 49.626 lemmata). The purpose of this paper is to give a full account of the verbs prefixed by *κατα-* in Ancient Greek and their diachronic evolution. The main issues discussed will be the following:

a) The meanings can be divided between two basic axes: (i) the verticality, where the preverb is opposed to *ἀνα-*; (ii) the abstract malefactive meaning, where it is opposed to the benefactive *ὑπερ-* (Luraghi 2005; Revuelta 2014).

b) Its compound verbs exhibit a rather restricted and regular number of predicate frames (quantitative and qualitative valency). My purpose in this paper is to formalize those regular predicate frames and to establish the syntactic and semantic connections and derivations among them from a constructionist and cognitive point of view (Goldberg 1995; Talmy 1985).

c) The paper researches the connections between the preverb *κατα-* and the preposition *κατά* (see Luraghi 2003).

d) The diachronic development from Ancient Greek (satellite-framed) to Modern Greek (mainly verb-framed) constitutes an important factor taken into account and exhibits parallels in other languages (Mateu & Acedo-Matellán 2013; Talmy 1985).

e) The description of the Greek data is parallel to that provided for other languages. There are clear similarities between the Greek system and those of other languages like German (Dewell 2011) or English.

The data are mainly taken from a corpus made up by the following authors (complete works, more than 2 million words): Aeschylus, Aristophanes, Demosthenes, Euripides, Herodotus, Lysias, Plato, Sophocles, Thucydides and Xenophon. Additional information has been taken from other authors and periods (TLG) and from the data available in dictionaries and lexical works (e.g. LSJ).

The final purpose of this paper is to collect and formalize all the information available about *κατα-* scattered in dictionaries and lexical works and to transfer it from its present place in lexicography to the grammatical component of the linguistic description of Greek. The preverb has to be understood as a regular means of word formation.

References

- Dewell, R. B. 2011. *The Meaning of Particle/Prefix Constructions in German*. Benjamins.
- Goldberg, A. E. 1995. *Constructions. A Construction Grammar Approach to Argument Structure*. University of Chicago Press.
- Blankenstein, M. v. 1907. "Griechisches *κατά* und seine Verwandten". *Indogermanische Forschungen* 99-115.
- Gardiner, C.P. 1978. *Αναβαίνειν* and *καταβαίνειν* as theatrical terms". *TAPhA* CVIII 75- 79.
- Juillard, A. 1894. *Emploi et signification de la préposition KATA dans Thucydide*. Tesis doctoral. Universidad de Berna.
- AKN = *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής*. 1998. Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, ΑΠΘ.
- Luraghi, S. 2003. *On the Meaning of Prepositions and Cases*. Benjamins.
- Luraghi, S. 2005. Paths of semantic extension: from cause to beneficiary and purpose. In M. Fortescue et al., 141-157.
- Mateu, J. & V. Acedo-Matellán. 2013): Satellite-framed Latin vs. verb-framed Romance: A syntactic approach. *Probus* (25): 227-265.
- Talmy, L. 1985. Lexicalization patterns: Semantic structure in lexical forms. In *Language Typology and Syntactic Description* (3), T. Shopen (ed.), 57-149. CUP.
- Revuelta Puigdollers, A. R. 1994. Los preverbios *ἀνα-* y *κατα-* y la expresión del regreso en griego clásico. *Actas del VIII Congreso Español de Estudios Clásicos*, vol. I, 229-235. Madrid: Estudios Clásicos.
- Revuelta Puigdollers, A. R. (2014): Beneficiary. In *Encyclopedia of Ancient Greek Language and Linguistics*, G. Giannakis (ed.). Leiden: Brill.
- Zanchi, C. 2014. *Multiple preverbation in Homeric Greek*. MA dissertation. University of Pavia.

Sluicing: Less form, more meaning

Sluicing, as originally discussed by Ross (1969) and analyzed by Merchant (2001) more extensively, refers to wh-questions that bear unpronounced yet meaningful syntax, as in (1):

(1) *Somebody* just left, but I don't know *who* just left.

Assuming that the complement clause is a wh-interrogative, everything but the wh-phrase deletes at PF (shown with strikethrough), while it remains visible for interpretation at LF. As (1) also shows, wh-movement feeds sluicing. As Abels (2018) points out, the strongest argument in favor of this approach to sluicing rests on language-specific properties of p(reposition)-stranding. More precisely, we expect p-stranding in sluicing to be unavailable in languages that do not permit p-stranding in typical wh-questions (see the relevant generalization in Merchant 2001: 92, (21)). It has been shown though that while Greek does not allow p-stranding, sluicing is generally available with p-stranding (see Vlachos 2012 for Greek; Sag & Nykiel 2011 for other languages exhibiting the same pattern, and Merchant & Simpson 2012 for a response in terms of PF-deletion). This is exhibited in (2) below:

(2) a. i Ana milai *me kapjon* ala dhen ksero *me pjon* ~~milai i Ana me pjon~~

b. (?) i Ana milai *me kapjon* ala den ksero *pjon* ~~milai i Ana me pjon~~

the.nom Ana talk-3sg with someone but neg know-1sg who

“Anna is talking to someone but I don't know who (she is talking to)”

c. *(Me) *pjon* milai I Ana? “Who is Anna talking to?”

Under the PF-deletion approach, (2b) should be ungrammatical, since it would correspond to a configuration with p-stranding, which is independently ruled out as (2c) shows. While there have been attempts to save the PF-deletion theory by cleaving the interactions between p-stranding and sluicing on a language-specific basis (in particular, Rodrigues et al. 2009), we show that Greek offers a definitive argument from p-stranding against the PF-deletion theory. The alternative approach we put forward builds on the idea that there is no PF-deletion, and therefore no unpronounced syntax; the structure is as in (3):

(3) *Idha kapjon* ala dhen ksero *pjon*

saw-1s someone but not know-1sg who

“I saw someone, but I don't know who”

The question then is how to recover from *who* the interpretation that corresponds to a full sentence (*who I saw*). Note that such approaches have been developed quite successfully outside the mainstream Minimalist framework (Chomsky 1995, onwards) – see, for example, Ginzburg & Sag (2001) and Culicover & Jackendoff (2005) – but not really within minimalism. On the other hand, the idea that an element with predicative content may introduce a proposition (or a set of propositions) has been argued for in the context of sentential complementation. In particular, Moulton (2015), following Kratzer (2006), argues that the complementizer *that* is a predicate (i.e., <e, <st>>) that associates the selecting predicate with propositional content provided by the clause it embeds, as in *John thinks that Mary left*. In selectional terms, the predicate *think* selects *that* and not a proposition, at least not directly.

Much in the spirit of taking non-propositional syntax to translate to propositional semantics, we will argue that the syntax of a typical sluicing case does not contain any unpronounced content, as in (3) above. We argue that the wh-part *pjon* introduces propositional content, very much like complementizers do. The crucial difference is that this propositional content is provided by the anaphoric dependency *pjon* forms with its licenser namely the indefinite pronoun *kapjon*. We further show that the wh-part is selected by the predicate, hence its sensitivity to predicates compatible with wh-complements.

Anna Roussou
University of Patras
aroussou@upatras.gr

Christos Vlachos
University of Patras
cvlachos@upatras.gr

Μεταπραγματολογικά στερεότυπα και κυρίαρχες κατασκευές της ηλικίας σε συνεντεύξεις τηλεθεατών/τριών

Θεοδώρα Π. Σαλτίδου
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης
saltidouroula@yahoo.gr

Η ολοένα αυξανόμενη προβολή από τα ΜΜΕ των συνομιλιακών (conversationalization: Fairclough 1995) και μη πρότυπων ποικιλιών (vernacularization: Coupland 2014) έχει στρέψει πλέον την κοινωνιογλωσσολογική έρευνα στον τρόπο αναπαράστασης των γεωγραφικών και κοινωνικών ποικιλιών στον λόγο των ΜΜΕ, μιας και τα συγκεκριμένα γλωσσικά δεδομένα απορρίπτονταν αρχικά ως μη «φυσικά» και μη «αυθεντικά» (Coupland 2007). Χαρακτηριστικό παράδειγμα κοινωνικής ποικιλίας με αναγνωρισμένο κύρος πια στην ελληνική τηλεόραση αποτελεί η λεγόμενη «γλώσσα των νέων», λόγω της στροφής των τηλεοπτικών σταθμών στην προσέλευση του νεανικού κοινού. Ως εκ τούτου, στην τηλεοπτική μυθοπλασία παρατηρείται πλέον αυξημένη χρήση αυτής της κοινωνικής ποικιλίας ακόμη και από μη νέους χαρακτήρες (π.χ. παιδιά δημοτικού, ηλικιωμένους). Επίσης, ενώ εντοπίζονται έρευνες που ασχολούνται με τον τρόπο αναπαράστασης των μη πρότυπων ποικιλιών στην ελληνική τηλεόραση (π.χ., μεταξύ άλλων, Stamou 2011, Stamou & Saltidou 2015), η μελέτη του τρόπου πρόσληψης των αναπαραστάσεων αυτών από το τηλεοπτικό κοινό, καθώς και των ηγεμονικών λόγων και των μεταπραγματολογικών στερεοτύπων (metapragmatic stereotypes: Agha 1998) που τις συνοδεύουν, παραμένει ακόμη σε πρώιμο στάδιο (βλ. ενδεικτικά Stamou, Maroniti & Griva 2015, Παπαζαχαρίου, Φτερνιάτη, Αρχάκης & Τσάμη 2016), καθώς οι περισσότερες προσεγγίσεις της ανάλυσης λόγου έχουν δώσει μεγαλύτερη έμφαση στην ερμηνεία και ιδεολογική ανάλυση των κειμένων παρά στον τρόπο πρόσληψής τους από τα ακροατήρια (βλ. και Στάμου 2014).

Με αφετηρία, λοιπόν, τις παραπάνω διαπιστώσεις, η παρούσα έρευνα διερευνά τον τρόπο με τον οποίο δέκα τηλεθεατές/άτριες που ανήκουν στις ηλικιακές ομάδες των νέων και των μεσηλικών προσλαμβάνουν τις αναπαραστάσεις της «γλώσσας των νέων» σε περιπτώσεις χρήσης της από μη νέους μυθοπλαστικούς χαρακτήρες (παιδί δημοτικού, ηλικιωμένες), όπως αυτές κατασκευάζονται στις δημοφιλείς τηλεοπτικές σειρές *Ευτυχιασμένοι Μαζί* και *Στο Παρά Πέντε*. Ειδικότερα, για τη μελέτη του τρόπου πρόσληψης των αναπαραστάσεων των νεανικών ιδιωμάτων αξιοποιήθηκαν οι ημιδομημένες συνεντεύξεις ως εργαλείο συλλογής δεδομένων, η θεματική ποιοτική ανάλυση ως τρόπος επεξεργασίας και ανάλυσης των δεδομένων, καθώς και το πολυδιάστατο μοντέλο πρόσληψης του Schrøder (2000) ως ερμηνευτικό πλαίσιο ανάλυσης των αναγνώσεων των τηλεοπτικών κειμένων. Παράλληλα για την ερμηνεία των ευρημάτων από τις απαντήσεις των συνεντευξιαζόμενων αξιοποιήθηκαν συνδυαστικά και οι ηγεμονικοί λόγοι για τις κοινωνικές κατασκευές της ηλικίας, που απορρέουν από τα κυρίαρχα (μεταπραγματολογικά) στερεότυπα. Από την ανάλυση προκύπτει ότι οι συνεντευξιαζόμενοι/ες συντάχθηκαν κυρίως με την «ηγεμονική» ανάγνωση των τηλεοπτικών κειμένων, σύμφωνα με την οποία η νεανικότητα είναι ασύμβατη με την παιδική και τρίτη ηλικία, αναπαράγοντας έτσι συνήθη μεταπραγματολογικά στερεότυπα για τον τρόπο ομιλίας τόσο των νέων όσο και των αναπαριστώμενων κοινωνικών ομάδων, καθώς και τους ηγεμονικούς λόγους για την κατασκευή των ηλικιακών ταυτοτήτων.

Αναφορές

- Agha, A. 1998. Stereotypes and registers of honorific language. *Language in Society* 27 (2): 151-193.
- Coupland, N. 2007. *Style: Language Variation and Identity*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Coupland, N. 2014. Sociolinguistic change, vernacularization and broadcast British media. Στο *Mediatization and Sociolinguistic Change*, J. Androutsopoulos (επιμ.), 67-96. Βερολίνο & Βοστώνη: de Gruyter.
- Fairclough, N. 1995. *Critical Discourse Analysis: The Critical Study of Language*. Λονδίνο & Νέα Υόρκη: Longman.
- Παπαζαχαρίου, Δ., Φτερνιάτη, Α., Αρχάκης, Α. & Β. Τσάμη. 2016. Στάσεις μαθητών Δημοτικού προς την αναπαριστώμενη γεωγραφική ποικιλότητα σε κείμενα μαζικής κουλτούρας. Στο *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 36, 331-342.
- Schrøder, K.C. 2000. Making sense of audience discourses: Towards a multidimensional model of mass media reception. *European Journal of Cultural Studies* 3: 233-258.
- Stamou, A.G. 2011. Speech style and the construction of social division: Evidence from Greek television. *Language & Communication* 31 (4): 329-344.
- Στάμου, Α.Γ. 2014. Η κριτική ανάλυση λόγου: Μελετώντας τον ιδεολογικό ρόλο της γλώσσας. Στο *Ανάλυση Λόγου: Θεωρία και Εφαρμογές*, Μ. Γεωργαλίδου, Μ. Σηφιανού & Β. Τσάκωνα (επιμ.), 149-187. Αθήνα: Νήσος.
- Stamou, A.G., Maroniti, K. & E. Griva. 2015. Young children talk about popular cartoon and TV heroes' speech styles: Media reception and language attitudes. *Language Awareness* 24 (3): 216-232.
- Stamou, A.G. & Saltidou, T.P. (2015). "Right you are (if you think so)": The sociolinguistic construction of youth identity in a Greek family sitcom. *Journal of Greek Media & Culture* 1 (1): 93-112.

Συγκρότηση ταυτοτήτων μέσα από πολυφωνικές πρακτικές κριτικού γραμματισμού

Κωνσταντίνος Σιπητάνος
Πανεπιστήμιο Κρήτης
sipitanoskonstant@
gmail.com

Η εκπαιδευτική γλωσσολογία στο χώρο του κριτικού γραμματισμού έχει δώσει έμφαση στις ροές και στις μεταβάσεις των νοημάτων όπως αυτές πραγματώνονται στο πλαίσιο της υπερποικιλότητας (superdiversity) που χαρακτηρίζει τις σύγχρονες κοινωνίες (Blommaert 2005). Στις σύγχρονες κοινωνιογλωσσολογικές προέλευσης εκπαιδευτικές πρακτικές έμφαση δίνεται στις μεταβάσεις και τις ροές νοημάτων και πόρων (sociolinguistics of mobility) με την πολυφωνία (polyphony) (Κωστούλη 2015) να δίνει τη δυνατότητα να αξιοποιούνται ποικίλες φωνές και διαφορετικά κειμενικά είδη. Ποιες όμως είναι οι ταυτότητες που διαμορφώνονται σε μια τέτοια σύνθετη κοινωνική πραγματικότητα;

Εφαρμόζοντας ένα διετές πρόγραμμα κριτικής γλωσσικής εκπαίδευσης σε ένα συγκεκριμένο τοπικό συγκείμενο, βασισμένο στην πολυφωνία, τις ροές των νοημάτων και στη δημιουργία ενός διαλόγου των μαθητών με την κοινωνία και τα ποικίλα κειμενικά είδη, αλλά και τους διαλόγους που αναπτύσσονται μέσα στη σχολική τάξη, διαπιστώθηκε η ρευστότητα, η αγκύλωση, αλλά και η αλλαγή των ταυτοτήτων μέσα στην κοινότητα και το είδος των ταυτοτήτων που διαμορφώνονται στο πλαίσιο της συγκεκριμένης σχολικής τάξης.

Πιο συγκεκριμένα, οι μαθητές μέσα σε δύο ερευνητικούς κύκλους κατά τα σχολικά έτη 2016- 2017, 2018-2019 εντόπισαν το θέμα που θέλουν να ασχοληθούν, έθεσαν τα ερωτήματά τους, έφεραν και ανέλυσαν σχετικά κείμενα, συγκρίνοντάς τα και συνέγραψαν δικά τους μονοτροπικά και πολυτροπικά κείμενα.

Στην παρουσίαση αυτή θα παρουσιαστούν οι αναλύσεις των κειμένων κατά τον πρώτο και δεύτερο κύκλο, ώστε να διαπιστωθούν οι ταυτότητες που διατηρήθηκαν, οι ταυτότητες που διαμορφώθηκαν, οι στιγμιαίες κατασκευές που συγκροτήθηκαν. Για την ανάλυση των δεδομένων η θεωρία τοποθέτησης των Martin & White (2005) μέσα από τα επίπεδα ανάλυσής, της εκτίμησης (attitude), εμπλοκής (engagement) και διαβάθμισης (graduation) έδωσε την ευκαιρία να εντοπιστούν οι γλωσσικοί πόροι που διαμορφώνουν τις ταυτότητες των μαθητών, όπως και οι Λόγοι, κυρίαρχοι και μη, που συγκροτούνται σε τέτοιου είδους προγράμματα κριτικής γλωσσικής εκπαίδευσης.

Αναφορές

- Blommaert, J. 2005. *Discourse. A Critical Introduction*. Νέα Υόρκη: Cambridge University Press.
- Martin, J. & P. White. 2005. *The Language of Evaluation: Appraisal of English*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Κωστούλη, Τ. 2015. Διαλογικότητα, πολυφωνία, γραμματική και ανάγνωση στο σχολείο. Η Κριτική Ανάλυση Λόγου στην παιδαγωγική πράξη. Στο *Γλωσσική παιδεία 35 (Μελέτες αφιερωμένες στον καθηγητή Ναπολέοντα Μήτση*, επιμ. Γ. Ανδρουλάκης): 165-177. Αθήνα: Gutenberg.

**Φαινόμενα επαυξημένης συναναφοράς στις να-συμπληρωματικές
προτάσεις της Ελληνικής: Όταν ο Μερικός και ο Διασπασμένος
Έλεγχος δεν είναι Έλεγχος**

Βασίλειος
Σπυρόπουλος
Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών
vsprygor@phil.uoa.gr

Ο όρος Έλεγχος περιγράφει περιπτώσεις στις οποίες το κενό υποκείμενο μιας εξαρτημένης πρότασης επιλέγει υποχρεωτικά ένα κοντινό (*local*) σημείο αναφοράς (*antecedent*), το οποίο και του επιβάλλεται δομικά. Αυτό το σημείο αναφοράς είναι συν-εξαρτημένο με την εξαρτημένη πρόταση, με την έννοια ότι τόσο αυτό όσο και η εξαρτημένη πρόταση πρέπει να αποτελούν μέλη της ίδιας μητρικής πρότασης (*Ταυτότητα Υποχρεωτικού Ελέγχου*, *The Obligatory Control Signature*: Landau 2013, 29). Η δέσμευση αυτή του ελεγχόμενου κενού υποκειμένου συνεπάγεται ότι το κενό αυτό υποκείμενο έχει ταυτόσημη αναφορά με το σημείο αναφοράς του. Ωστόσο, υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες το κενό υποκείμενο της συμπληρωματικής δηλώνει ένα σύνολο στοιχείων τα οποία συμπεριλαμβάνουν το ελέγχον στοιχείο (1) (*Μερικός Έλεγχος*, *Partial Control*) ή συναναφέρεται ταυτόχρονα σε δύο ή περισσότερα ελέγχοντα στοιχεία (2) (*Διασπασμένος Έλεγχος*, *Split Control*). Το βασικό χαρακτηριστικό αυτών των περιπτώσεων είναι ότι η αναφορά του κενού υποκειμένου της εξαρτημένης είναι επαυξημένη σε σχέση με αυτή του ελέγχοντος στοιχείου και άρα μη ταυτόσημη. Ωστόσο, οι δομές αυτές είναι δομές ελέγχου καθώς πληρούνται οι ορίζουσες προϋποθέσεις της *Ταυτότητας του Υποχρεωτικού Ελέγχου*, δηλ. η σχέση δομικής επιβολής ανάμεσα στο ελέγχον στοιχείο και στο κενό υποκείμενο, η σχέση εγγύτητας, καθώς και το ότι το ελέγχον στοιχείο και η εξαρτημένη πρόταση οφείλουν να ανήκουν στην ίδια μητρική πρόταση (Boeckx et al. 2010· Landau 2013):

- (1) The chair_i managed [Δ_{i+} to meet at 6 / apply together for the grant]
- (2) John_i proposed to Mary_j [Δ_{i+j} to help each other]

Η έρευνα έχει εντοπίσει μια σειρά από συνθήκες που ορίζουν και περιορίζουν την κατανομή αυτών των φαινομένων (βλ. Boeckx et al. 2010· Landau 2013). Για παράδειγμα, ο *Μερικός Έλεγχος* είναι δυνατός μόνο με εξαρτημένες προτάσεις οι οποίες διαθέτουν χρονική αναφορά και το κενό υποκείμενο πρέπει να είναι συντακτικά στον ενικό αριθμό. Από την άλλη ο *Διασπασμένος Έλεγχος* είναι δυνατός μόνο με εξαρτημένες προτάσεις που εξαρτώνται από ρήματα που δηλώνουν πρόταση ή επικοινωνία (*proposal*, *communication verbs*).

Η Ελληνική εμφανίζει ανάλογα φαινόμενα επαυξημένης συναναφοράς στις λεγόμενες να-συμπληρωματικές προτάσεις (Varlokosta 1994· Philippaki-Warburton & Catsimali 1999· Spyrgoroulos 2007). Στην εργασία αυτή εξετάζω τα φαινόμενα αυτά με βάση τις ορίζουσες προϋποθέσεις της *Ταυτότητας Υποχρεωτικού Ελέγχου* και τις συνθήκες της κατανομής του *Μερικού* και του *Διασπασμένου Ελέγχου* και καταλήγω στο συμπέρασμα ότι δεν υπακούουν σε καμία από αυτές τις ορίζουσες προϋποθέσεις και περιοριστικές συνθήκες. Πιο συγκεκριμένα, θα δείξω ότι σε αυτές τις περιπτώσεις (α) το κενό υποκείμενο της συμπληρωματικής και το ελέγχον στοιχείο είναι δυνατόν να μην βρίσκονται σε σχέση δομικής επιβολής, (β) το κενό υποκείμενο της συμπληρωματικής είναι πάντοτε και υποχρεωτικά στον πληθυντικό και (γ) το κενό υποκείμενο της συμπληρωματικής μπορεί ελεύθερα να έχει διασπασμένη συναναφορά σε δομές εκτός από αυτές που περιλαμβάνουν ρήματα εξάρτησης που δηλώνουν πρόταση ή επικοινωνία. Με βάση αυτά τα δεδομένα θα υποστηρίξω ότι αυτά τα φαινόμενα επαυξημένης συναναφοράς στην Ελληνική δεν είναι φαινόμενα *Ελέγχου* και θα δείξω ότι καμία από τις αναλύσεις που έχουν προταθεί για τον *Μερικό* και τον *Διασπασμένο Έλεγχο* στα πλαίσια της

Θεωρίας της Μετακίνησης (*Movement Theory of Control*, Hornstein 1999· Boeckx et al. 2010) και της Θεωρίας του Λογισμού της Συμφωνίας (*Agree Calculus of Control*· Landau 2004, 2013) δεν μπορεί να τα εξηγήσει.

Αναφορές

- Boeckx, C., Hornstein, N. & J. Nunes. 2010. *Control as Movement*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hornstein, N. 1999. On movement and control. *Linguistic Inquiry* 30: 69-96.
- Landau, I. 2004. The scale of finiteness and the calculus of control. *Natural Language and Linguistic Theory* 22: 811-877.
- Landau, I. 2013. *Control in Generative Grammar: A Research Companion*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Philippaki-Warbuton, I. & G. Catsimali. 1999. On Control in Greek. Στο *Studies in Greek Syntax*, A. Alexiadou A., G. Horrocks & M. Stavrou (επιμ.), 153-168. Dordrecht: Kluwer.
- Spyropoulos, V. 2007. Finiteness and control in Greek. Στο *New Horizons in the Analysis of Control and Raising*, W. D. Davies & S. Dubinsky (επιμ.), 159-183. Dordrecht: Springer.
- Varlokosta, S. 1994. Issues on Modern Greek Sentential Complementation. Ph.D. Thesis. University of Maryland.

Ορθογραφικά απολιθώματα και απόψεις περί ορθής γραφής: η περίπτωση ελληνόφωνων μαθητών δημοτικού σχολείου και ενηλίκων

Μαρίνα Τζακώστα
Πανεπιστήμιο Κρήτης
martzak@edc.uoc.gr

Η συζήτηση περί της ορθής γραφής και της σπουδαιότητας της ιστορικής ορθογραφίας είναι συνεχής λόγω και των διαρκώς αναδιαμορφούμενων κοινωνικών και πληθυσμιακών συσχετισμών της ελληνικής επικράτειας (Καρατζόλα 1999). Οι υποστηρικτές της ιστορικής ορθογραφίας ορίζουν ως σημαντικότερο χαρακτηριστικό της τη διατήρηση της ιστορικής συνέχειας της ελληνικής γλώσσας, κυρίως μέσω της ετυμολογικής ερμηνείας των χρησιμοποιούμενων γλωσσικών τύπων. Ωστόσο, το βασικό μειονέκτημα της ιστορικής ορθογραφίας είναι η έλλειψη διαφάνειας (Πετρούνιας 1984). Από την άλλη πλευρά, οι υποστηρικτές της φωνημικής ορθογραφίας, η οποία είναι περισσότερο διαφανής, θεωρούν ότι η 1:1 αντιστοίχιση φωνήματος και γραφήματος διευκολύνει την εκμάθηση της ορθογραφίας και, συνεπώς, λειτουργεί αποτρεπτικά για την εμφάνιση μαθησιακών δυσκολιών (βλ. για σχετικές συζητήσεις τους Καλαμπούκα 2017· Παπαναστασίου 2008). Η εκμάθηση της ορθογραφίας είναι μία από τις προκλήσεις της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Οι περισσότερες έρευνες πάνω στην ορθογραφία εξαντλούνται στην αποδελτίωση των ορθογραφικών λαθών που εμφανίζονται κατά την διδασκαλία της γλώσσας και στις προτάσεις αποτελεσματικών στρατηγικών διδασκαλίας της ορθής γραφής (βλ. Γιαννικοπούλου 2001· Παπαδοπούλου-Μανταδάκη 2008) και τις αποκλίσεις οι οποίες εμφανίζονται στις περιπτώσεις ατυπικής ανάπτυξης (Μουζάκη & Πρωτόπαπας 2010). Πολύ λιγότερες έρευνες χρησιμοποιούν τα ορθογραφικά λάθη των παιδιών, ιδίως αυτά που να χρησιμοποιούνται ως απολιθώματα και δύσκολα γίνονται αντικείμενο εκμάθησης, προκειμένου να προτείνουν την υπό όρους αναθεώρηση του ορθογραφικού συστήματος της ελληνικής (βλ. Tzakosta et al. 2011· Συνώδη & Τζακώστα 2012· Tzakosta & Dimitsa 2012).

Στόχος της παρούσας έρευνας είναι να διερευνήσει τα λάθη ελληνόφωνων μαθητών δημοτικού σχολείου και ενηλίκων. Σχεδιάσαμε ένα ερωτηματολόγιο 31 ερωτήσεων. Από αυτές, οι δύο ήταν δημογραφικού περιεχομένου, οι 20 απαιτούσαν την επιλογή ενός από τους προτεινόμενους ορθογραφικούς τύπους για μια λέξη-πρότυπο, οι 2 απαιτούσαν την ιεράρχηση των πιθανών ορθογραφικών τύπων για 14 λέξεις-πρότυπα και οι 7 ζητούσαν σύντομες απαντήσεις σε ερωτήματα τα οποία διερευνούσαν τις απόψεις των μαθητών σχετικά με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν κατά τη χρήση και την εκμάθηση της ορθογραφίας. Το ερωτηματολόγιο χορηγήθηκε σε 100 μαθητές δημοτικού σχολείου. Το ίδιο ερωτηματολόγιο, αναλόγως προσαρμοσμένο, διανεμήθηκε σε 50 ενήλικες. Στους ενήλικες χορηγήθηκε ένα επιπλέον ερωτηματολόγιο 14 ερωτήσεων. Από αυτές οι 5 ήταν δημογραφικού περιεχομένου και οι 9 ζητούσαν τις απόψεις των ενηλίκων φυσικών ομιλητών της Ελληνικής σχετικά με τους παράγοντες που καθορίζουν την μορφή, τη χρήση και τη διδασκαλία της γλώσσας.

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι παιδιά και ενήλικες τείνουν να κάνουν περισσότερα λάθη α) σε λεξικά παρά γραμματικά μορφήματα, β) σε ρηματικά παρά ονοματικά κλιτικά μορφήματα, γ) σε πολυσύλλαβες λέξεις, δ) σε μορφολογικά σύνθετες λέξεις, ε) σε ετυμολογικά δύσκολες να ερμηνευτούν λέξεις. Στο πρόσθετο ερωτηματολόγιο που χορηγήθηκε στους ενήλικες αυτοί δήλωσαν ότι προτιμούν την ιστορική ορθογραφία χωρίς να γνωρίζουν το λόγο γι' αυτήν την προτίμηση. Μεταξύ άλλων, αναδεικνύουν την πολιτική ως παράγοντα που επηρεάζει τη μορφή και τη χρήση της γλώσσας. Βάσει των δεδομένων της έρευνας, υποστηρίζουμε ότι τα λάθη που θα εμφανιστούν στα δεδομένα παιδιών και ενηλίκων

είναι τέτοια ώστε απαιτούν τη μερική αναθεώρηση της ελληνικής ορθογραφίας. Υπογραμμίζουμε επίσης τους τρόπους με τους οποίους ένα αναθεωρημένο ορθογραφικό σύστημα θα διευκολύνει την διδασκαλία της ελληνικής τόσο ως μητρικής όσο και ως δεύτερης γλώσσας (βλ. Τριανταφυλλίδης 1988).

Αναφορές

- Καλαμπούκας, Δ. 2017. *Νεοελληνική ορθογραφία: αναγκαίο κακό ή άταφος νεκρός*; Αθήνα.
- Γιαννικοπούλου, Α. Α. 1998. *Από την Προανάγνωση στην Ανάγνωση*. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Γιαννικοπούλου, Α. Α. 2001. *Η Γραπτή Γλώσσα στο Νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Μουζάκη, Α. & Α. Πρωτόπαπας. 2010. *Ορθογραφία. Μάθηση και διαταραχές*. Αθήνα: Gutenberg.
- Παπαδοπούλου-Μανταδάκη, Σ. 2008. *Η μάθηση της Ορθογραφίας. Τρεις μελέτες*. Αθήνα: Μεταίχιμο.
- Παπαναστασίου, Γ. 2008. *Νεοελληνική ορθογραφία: Ιστορία, θεωρία και εφαρμογή*. Θεσσαλονίκη: Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη.
- Συνώδη, Ε. & Μ. Τζακώστα. 2012. Η γλώσσα στο νηπιαγωγείο της Ελλάδας και της Κύπρου τον 21ο αιώνα. *Πρακτικά του 6ου Επιστημονικού Συνεδρίου Ιστορίας της Εκπαίδευσης με θέμα «Ελληνική γλώσσα και εκπαίδευση»*. Παν/μιο Πατρών.
- Tzakosta, M., Christianou, C. & F. Kalisperaki. 2011. The role of phonological perception in learning the orthographic system of Greek: Is there anything that needs to change? *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 31, 541-553.
- Tzakosta, M. & A. Dimtsa. 2012. Obstacles in learning the Greek orthography: the case of students with learning disabilities. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 32, 454-463.

Children's interpretation of 'or' and 'and'

Vina Tsakali
University of Crete
vtsakali@gmail.com
tsakali@uoc.gr

Background: It is commonly assumed that children go through a developmental stage in which the understanding of logical operators (such as disjunctive 'or' and conjunctive 'and') that require access to scalar implicatures, relies on strict semantic computation, 'overlooking' pragmatic strengthening to the basic meaning of the sentence (e.g. Noveck 2001 and much work since). Within this view, it has been reported that children's interpretation of disjunction differs from adults' interpretation in two respects: a) children seem to construe disjunction inclusively rather than exclusively (i.e. accepting 'A or B' in contexts in which both A and B are true; Chierchia et al. 2001; Gualmini et al. 2001 a.o.), and, b) children seem to interpret disjunction conjunctively (rejecting 'A or B' in contexts in which only A or only B is true; Paris 1973; Braine & Romain 1981; Chierchia et al. 2004; Singh et al. 2015).

The study: To date, it has not been fully resolved whether children treat only the disjunction operator non-adultlike or exhibit a similar pattern with the conjunction operator. Moreover, it has not been determined what are the cognitive or/and the linguistic factors that may affect the developmental trajectory of these two logical forms. The present study aims to shed light on these issues by evaluating the following four conditions regarding the acquisition of disjunction and conjunction:

- (a) Testing conjunction and disjunction with the same group of participants,
- (b) Testing both conjunction and disjunction in sentences with three conjuncts/disjuncts,
- (c) Testing disjunction of indefinite NPs versus definite DPs, and
- (d) Testing exclusive and inclusive disjunction (i.e. 'A or B', and, 'either A or B')

The first condition's goal was to establish whether the performance of interpretation in disjunction correlates to the performance on conjunction. Regarding the second condition, the main objective was to evaluate if children's interpretation is affected by the number of parts (disjuncts or conjuncts) that need to be satisfied for a sentence to be true. With respect to the third condition, the intuition behind it was that the uniqueness presupposed by the definite article (Heims 1982) may affect children's understanding of the validity of the sentence (i.e. '*He ate an apple or an orange*' may be more easily interpreted inclusively in comparison to '*He ate the apple or the orange*' which strengthens the exclusive meaning). Finally, given that complex disjunctions have been argued to give rise to obligatory exclusivity inferences (Spector 2014), we investigated whether the obligatoriness of the inference would play a role in the acquisition of the exclusive interpretation in Greek (replicating in this respect the study by Tieu et al. 2017).

Methodology & Findings: We used an act-out and a truth value judgment task (similar to Chierchia et al. 2004; Singh et al. 2015 and Tieu et al. 2015 among others). Preliminary results from 22 Greek monolingual children (aged 3;6-5;6) show that there is a strong correlation between children's interpretation of 'or' and 'and'; children who show non-adultlike performance with 'or', show similar performance with 'and'. Performance on condition (b) is lower compared to condition (a), showing a large diversity among individuals with respect to the number of parts (disjuncts or conjuncts) that validate the sentence in children's understanding (i.e. accepting A and B and C as true only when A and B are true or accepting A or B or C when only A and B are true but not C). Interestingly the role of definiteness seems to affect participants' performance significantly compared to the equivalent items with NPs.

Finally, we have found no difference as far as condition (d) is concerned, confirming previous studies (Tieu et al. 2017) in this respect.

We propose that recent proposals (Fox 2007; Singh et al. 2015 i.a.) according to which children differ from adults in their computation of the irrespective sets of alternatives for disjunction can be implemented to account for children's performance on the computation of conjunction as well.

References

- Braine, M. D. S. & B. Romain. 1981. Children's comprehension of 'or': evidence for a sequence of competencies. *Journal of Experimental Child Psychology* 31: 46-70.
- Chierchia, G., Crain, S., Guasti M. T. & R. Thornton. 2001. "Some" and "or": a study on the emergence of logical form. In *Boston University Conference on Language Development (BUCLD) 24*, S. C. Howell, S. A. Fish & T. Keith-Lucas (eds.), 22-44. Somerville, MA: Cascadia Press.
- Chierchia, G., Guasti M. T., Gualmini, A., Meroni, L., Crain, S. & F. Foppolo. 2004. Semantic and pragmatic competence in children and adults comprehension of *or*. In *Experimental Pragmatics*, I. Noveck & D. Sperber (eds.), 283-300. London: Palgrave Macmillan.
- Heim, I. 1982, *The Semantics of Definite and Indefinite Noun Phrases*. Ph.D. diss. Amherst: University of Massachusetts. Published 1987. New York: Garland Press.
- Fox, D. 2007. Free choice and the theory of scalar implicatures. In *Presupposition and Implicature in Compositional Semantics*, U. Sauerland & P. Stateva (eds.), 71-120. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Gualmini, A., Crain, S., Meroni, L., Chierchia, G. & M. T. Guasti. 2001. At the semantics/pragmatics interface in child language. In *Proceedings of SALT XI*, H. Rachel, B. Jackson & Z. Zvolenszky (eds.), 231-247. Ithaca, NY: Cornell.
- Paris, S. G. 1973. Comprehension of language connectives and propositional logical relationships. *Journal of Experimental Child Psychology* 16: 278-91.
- Singh, R., Wexler, K., Astle-Rahim, A., Kamawar, D. & D. Fox. 2016. Children interpret disjunction as conjunction: Consequences for theories of implicature and child development. *Natural Language Semantics* 24 (4): 305-352.
- Spector, B. 2014. Global positive polarity items and obligatory exhaustivity'. *Semantics & Pragmatics* 7: 1-61.
- Tieu, L., Yatsushiro, K., Cremers, A. Romoli, J., Sauerland, U. & E. Chemla. 2017. On the Role of Alternatives in the Acquisition of Simple and Complex Disjunctions in French and Japanese. *Journal of Semantics* 34 (1): 127-152.

Retelling motion and emotion: Metaphors of empathetic discourse

Kiki Tsapakidou
Aristotle University
Thessaloniki
ktsapaki@lit.auth.gr

The presentation explores the role of spatial metaphors (Lakoff & Johnson 1980) and motion-emotion metaphors (Zlatev et al. 2012) in the construction of empathy within emotive talk (Bednarek 2008). The research presented is based on a constructed corpus that draws from a support e-forum and contains 15 written interactions between people dealing with different psychosocial problems. The paper investigates both the expression of emotional experience (Allowing Connection gestures) and the signaling of the understanding of the Other's situation (Entering the Other's Perspective gestures) in discourse activity (Cameron 2011). In line with assumptions in Metaphor and Discourse studies, the focus lies on how the metaphorical language expands and develops through use (Cameron 2003; Deignan 2005). Adopting perspectives from Language and Emotion studies and Metaphor Processing studies, it is shown how the expressive function of metaphorical language (Theodoropoulou 2012; Foolen 2012) is likely to motivate an embodied simulation of metaphor in discourse and, through it, an empathetic reaction (Gibbs 2006; Semino 2010). Furthermore, based on findings from Empathy in Discourse research, we examine how the adoption, adaption, and repetition of metaphors brought to the discourse by the Other can demonstrate the Entering into the Other's perspective (Cameron 2011).

The identification of metaphorical language and its function in empathetic discourse is based on Metaphor Led Discourse Analysis (Cameron et al. 2009). The subsequent qualitative analysis indicated the predominance of spatial and motion metaphors in the expression of the emotional experience, cf. *I fell into the gap, I broke into a million pieces, I crumble, I am sinking, dragged down into this swamp, I was turned upside down by this thing, my heart is shaking*. The goal thus is to show how the repetition and expansion of the spatial metaphors of the Other contributes to the retelling and the reframing of their traumatic experience, so that a "collaborative story-telling" can change what is actually recalled (Cameron 2011; Ritchie 2010). Overall, the presentation addresses the broader issue regarding the dynamics of metaphor in discourse (Gibbs & Cameron 2008).

References

- Bednarek, M. 2008. *Emotion Talk across Corpora*. Houndmills: Palgrave MacMillan.
- Cameron, L. 2003. *Metaphor in educational discourse*. London & New York: Continuum.
- Cameron, L. 2011. *Metaphor and Reconciliation*. New York: Routledge.
- Cameron, L., Maslen, R., Todd, Z., Maule, J., Stratton, P. & N. Stanley. 2009. The discourse dynamics approach to metaphor and metaphor-led discourse analysis. *Metaphor & Symbol* 24 (2): 63-89.
- Deignan, A. 2005. A corpus-linguistic perspective on the relationship between metonymy and metaphor. *Style* 39 (1): 72-91.
- Foolen, A. 2012. The Relevance of Emotion for Language and Linguistics. In *Moving Ourselves, Moving Others: Motion and Emotion in Intersubjectivity, Consciousness and Language*, A. Foolen, U. Ludtke, T. Racine & J. Zlatev (eds.), 347-68. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Gibbs, R. Jr. 2006. *Embodiment and Cognitive Science*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Gibbs, R. & L. Cameron,. 2008. The social-cognitive dynamics of metaphor performance. *Journal of Cognitive Systems Research* 9 (1-2): 64-75.
- Lakoff, G. & M. Johnson. 1980. *Metaphors We Live By*. Chicago & London: The University of Chicago Press.
- Ritchie, D. 2010. "Everybody Goes Down": Metaphors, Stories, and Simulations in Conversations. *Metaphor and Symbol* 25 (3): 123-143.
- Semino, E. 2010. Descriptions of Pain, Metaphor, and Embodied Simulation. *Metaphor and Symbol* 25 (4): 205-226.
- Theodoropoulou, M. 2012. Metaphor: A flexible mechanism? (in Greek). In *Language and Cognition: Discussing about Language in Aeginition*, J. Evdokimidis & K. Potagas (eds.), 172-183. Athens: Synapses.
- Zlatev, J., Blomberg, J. & J. Magnusson. 2012. Metaphor and subjective experience. A study of motion-emotion metaphors in English, Swedish, Bulgarian, and Thai. In *Moving Ourselves, Moving Others: Motion and Emotion in Intersubjectivity, Consciousness and Language*, A. Foolen, M. Ludtke, P. Racine & J. Zlatev (eds.). Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.

Two dialects, one particle- *taha*?

Stavroula **Tsiplakou**
Open University of Cyprus
stavroula_tsiplakou@ouc.ac.cy

Costas **Papapetrou**
Open University of Cyprus
taz_2mania@yahoo.gr

This paper explores the properties of the Standard Greek and Cypriot Greek particle *taha* ([taxa], 'supposedly') with the aim of accounting for the differences in its semantic and pragmatic properties in the two varieties of Greek in question from a relevance-theoretic perspective. Standard Greek *taha* is an evidential and/or 'hearsay' particle (Ifantidou 2001), but Cypriot Greek *taha* has different properties:

- (1) ine *taxa* epitiximenos
Supposedly he is successful.'
- (2) lali mu *taxa* inda m bu kamnis
S/he says to me 'How are you?'- *as if (she meant it)*.
- (3) *taxa* ciria en eθcavasa
Miss, I haven't, *like*, done my homework.

As is clearly indicated by the behavior of Standard Greek *taha* when it is in the scope of logical operators, it is exclusively truth-conditional, yielding procedurally an explicature of uncertainty as to the veridicality of the propositional content (cf. Carston 2016; Wilson 2011). Data such as (2) however indicate that Cypriot Greek *taha* is merely used as a pragmatic marker of dissociation. Interestingly, in such cases *taha* does not cast doubt on the veridicality of the proposition expressed (e.g., in (2) the person mentioned did indeed talk to the speaker). It is dissociative as regards endorsing implicatures of the proposition (i.e. *taha* indicates that the speaker does not endorse the implicature that the interlocutor's inquiry after her health is genuine, etc.). At the end of the continuum from truth-conditional to non truth-conditional *taha* lie cases like (3), where *taha* is clearly not truth-conditional but also not dissociative; it is almost devoid of conceptual content. This use of *taha* as a filler, which is widespread among younger speakers, can be treated as a result of bleaching of conceptual content, with whatever traces of dissociative meaning remaining allowing *taha* to function as a hedging device.

References

- Carston, R. 2016. The heterogeneity of procedural meaning. *Lingua* 175-176: 154-166.
- Ifantidou, E. 2001. *Evidentials and Relevance*. Amsterdam: John Benjamins.
- Wilson, D. 2011. The conceptual-procedural distinction: Past, present and future. In *Procedural Meaning: Problems and Perspectives*, V. Escandell-Vidal, M. Leonetti & A. Ahern (eds.), 3-31. Emerald: Bingley.

Degree modification and frequency in French and Greek

Evangelia Vlachou
University of Athens
evlachou@frl.uoa.gr

Degree modification and frequency adverbs present many similarities in the languages of the world as discussed in Doetjes (2007) for the French couple *beaucoup* “much” and *souvent* “frequently”. However, Doetjes (2007) proposes that *beaucoup* is a degree modifier whereas *souvent* is an adverb of frequency. When one compares *beaucoup* to its Greek equivalent *poli*, one understands that this contrast does not help us a lot towards our understanding of the data in () that show that *poli* has in certain cases a frequency reading as well. Focusing on the meaning behavior of *poli* and *beaucoup* this paper proposes that the scale with which they are associated predicts whether these items can behave as frequency adverbs.

At a superficial level, these modifiers behave similarly as shown in (1). However, when used in sentences where a non-iterative meaning is at issue (2) *beaucoup* behaves as a degree modifier and not as a frequency adverb. For this reason, Doetjes (2007) proposes that *beaucoup* is a degree modifier whereas *souvent* is an adverb of frequency.

The situation becomes more complicated when one compares the behavior of *beaucoup* with its Greek equivalent *poli*. Although *poli* behaves like *beaucoup* in sentences as in (1) it behaves differently in examples as in (2) in which a non-iterative meaning is imposed on *poli/beaucoup*. Moreover, Greek speakers accept both an iterative meaning as well as a frequency meaning for *poli* in examples (as in 1) in which *beaucoup* has only a degree meaning (Doetjes 2007).

These data show that the difference between degree vs. frequency meanings does not help us clarify the differences in meaning between *beaucoup* and *poli*. This paper aims to account for the abovementioned differences between *poli* and *beaucoup* not in terms of the contrast frequency vs. degree modification (Doetjes 2007) but in terms of the contrast between the way *beaucoup* and *poli* construct their scale (see Kennedy & Mc Nally (2005) on *many*, *well* and *very* and Gavriilidou & Giannakidou 2016 for *poli*). It is argued that the modifiers *poli* and *beaucoup* differ in that they have different degrees of sensitivity to the openness or closeness of the scale they are associated with. *Poli* is not sensitive to the structure of the scale that a gradable property uses as a basis for ordering the objects in its domain. On the contrary, *beaucoup* needs to be associated with a partially closed scale. This gives it the possibility to combine with elements that denote a part of the scale but not the whole. For this reason, closed ended events are predicted to be bad with *beaucoup* while good with *poli*. For this reason, *beaucoup* does not like frequency readings whereas *poli* does.

1. a. Sylvie va beaucoup au cinéma.
b. Sylvie va souvent au cinéma.
“Sylvia often goes to the cinema
2. a. Il a plu souvent mais il n’a pas plu beaucoup.
b. *Evrekse sixna ala oxi poli.
“It has often rained but it hasn’t rained a lot”.
1’. I Silvia pai poli sinema.
2’. *Evrekse sixna ala oxi poli.
3. a. Il a plu beaucoup.
b. Evrekse poli.
“It rained a lot”.

References

Doetjes, J. 2007. Adverbs and quantification: Degrees versus frequency. *Lingua* 117 (4): 685-720.

**Προς την ανάγκη για ποσοτικοποίηση της λεξικολογικής έρευνας:
η μορφολογική και ετυμολογική στατιστική κατανομή του λεξιλογίου
στην Κοινή Νέα Ελληνική**

Ασημάκης Φλιάτουρας
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο
Θράκης
afliatouras@yahoo.com

Ο στόχος της παρούσας έρευνας είναι να αναδείξει την ανάγκη για ποσοτικοποίηση της διαχρονικής έρευνας βάσει αναλυτικών στατιστικών σε λεξικά και σώματα κειμένων, προκειμένου να είναι δυνατή η εξαγωγή ασφαλών γλωσσολογικών συμπερασμάτων.

Στην παρούσα ανακοίνωση θα επιχειρήσουμε την εκκίνηση αυτής της διαδικασίας, παρουσιάζοντας τα πρώτα δεδομένα από τη μορφολογική και ετυμολογική στατιστική κατανομή του νεοελληνικού λεξιλογίου με βάση το υλικό που προσκομίζει η ηλεκτρονική έκδοση του *Λεξικού της ΚΝΕ του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη* (ετυμολογική επιμέλεια: Ε. Πετρούνιας), προκειμένου να διαπιστωθεί η στατιστική τάση της διαχρονικής επιβίωσης και της νεολογικότητας, καθώς και η ετυμολογική σύνθεση του βασικότερου λεξιλογίου στη σύγχρονη Κοινή Νέα Ελληνική. Μερικά από τα ερωτήματα που θα απαντηθούν είναι τα εξής:

- Πόσο τοις εκατό είναι οι κληρονομημένες λέξεις, οι νεολογισμοί και τα ξένα δάνεια και κατ' επέκταση πόση είναι η αναλογία των ελληνογενών (λ.χ. αντιδάνεια, διεθνισμοί) και των αμιγώς ξένων δανείων;
- Σε ποιες περιόδους της ελληνικής, από ποιες γλώσσες και από ποιες ετυμολογικές οδούς έγιναν οι ξένοι δανεισμοί;
- Ποια είναι η αναλογία στις ετυμολογικές κατηγορίες των άμεσων δανείων (τουρκικά, σλαβικά, ιταλικά, λατινικά κτλ.), και των έμμεσων δανείων, (μεταφραστικά, σημασιολογικά, διεθνισμοί κτλ.) (βλ. μεταξύ άλλων Αναστασιάδη-Συμεωνίδη 1997· Πετρούνιας 2002· Browning 2008).
- Ποιος είναι ο βαθμός διατήρησης της μορφής και της σημασίας των αρχαίων λέξεων και ποιος ο ρόλος της ελληνιστικής κοινής;
- Ποια η έκταση των λόγιων κατηγοριών, της ορολογίας και των χρηστικών κατηγοριών;

Οι παραπάνω απαντήσεις θα τροφοδοτήσουν την έρευνα με σημαντικά στοιχεία για την συγχρονική μορφολογική και ετυμολογική ταυτότητα της ελληνικής σε σχέση με την υπόθεση της δομικής και λεξιλογικής συνέχειας και της δάνειας παρείσφρησης και θα οδηγήσουν στα πρώτα συμπεράσματα για τον βαθμό δανεισιμότητας και ανανεωσιμότητας, καθώς και για τον βαθμό επίδρασης στην ελληνική των άλλων γλωσσών και ομάδων γλωσσών (βαλκανικές, δυτικοευρωπαϊκές, ανατολικές κτλ.). Τέλος, με βάση τη συζήτηση για τους περιορισμούς που θέτει το υπό εξέταση υλικό, θα αναζητηθούν μέθοδοι για περαιτέρω ποσοτική, αλλά και ποιοτική έρευνα στην ελληνική γλώσσα.

Αναφορές

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. 1997. Γλωσσικές διαδικασίες κατά τη δημιουργία όρων, *Ελληνική γλώσσα και ορολογία-Πρακτικά του Α' συνεδρίου ελληνικής ορολογίας*, 77-87. Αθήνα: ΕΛΕΤΟ.
- Browning, R. [1969] 2008. *Η Μεσαιωνική και Νέα Ελληνική Γλώσσα*. 6η έκδ. Μτφρ. Μ. Κονομή. Αθήνα: Παπαδήμας.
- Πετρούνιας, Ε. [1984] 2002. *Νεοελληνική γραμματική και συγκριτική ανάλυση. Μέρος Α': Θεωρία*, 2η έκδοση. Θεσσαλονίκη: Ζήτης.

Conceptual and linguistic metaphors of romantic love in Twitter

Theodoros **Xioufis**
Aristotle University of
Thessaloniki
txioufis@lit.auth.gr

In this study, conceptual metaphors and metaphorical linguistic expressions of romantic love in Modern Greek are investigated. The research is based on Conceptual Metaphor Theory (Lakoff & Johnson 1980; Kövecses 2010) as well as previous studies on romantic love within the framework of Cognitive Linguistics (Kövecses 1988; Tri Endarto 2014; Díaz-Vera 2015). Moreover, the source of data is the social networking service 'Twitter' (π.χ. ο έρωτας είναι αρρώστια 'love is sickness' or ο έρωτας λείπει σε διακοπές 'love is on vacation'), hence it is an analysis of naturally produced language. The categorization of the expressions and the analysis of the data were influenced by similar research on figurative language, in which a corpus-based approach to metaphor and metonymy is adopted (Deignan 2005; Stefanowitsch 2006; Tissari 2017), as well as by a methodology that combines both inductive and deductive reasoning (Geeraerts 2006). The results of the study give the chance to delineate the range of appearance of figurative language of romantic love in 'Twitter' and to re-examine its role in emotion talk (Bednarek 2008; Kövecses 2010; Foolen 2012; Theodoropoulou 2012; Sauciuc 2013). Finally, the research shows that social media like 'Twitter' can be used as a valuable source of data to be employed in studies of figurative language (Li et al. 2014).

Αναφορές

- Bednarek, M. 2008. *Emotion Talk across Corpora*. Houndmills: Palgrave MacMillan.
- Deignan, A. 2005. *Metaphor and Corpus Linguistics*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Díaz-Vera, J. E. 2015. Love in the time of the corpora. Preferential conceptualizations of love in world Englishes. In *Word Structure and Word Usage. Proceedings of the NetWordS Final Conference, Pisa, March 30-April 1, V. Pirrelli, C. Marzi & M. Ferro (eds.)*.
- Foolen, A. 2012. The relevance of emotion for language and linguistics. In *Moving Ourselves, Moving Others. Motion and emotion in intersubjectivity, consciousness and language*, A. Foolen, U.M. Ludtke, T.P. Racine & J. Zlatev (eds.), 349-368. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Kövecses, Z. 1988. *The Language of Love: The Semantics of Passion in Conversational English*. Lewisburg, Pa.: Bucknell University Press.
- Kövecses, Z. 2010. *Metaphor. A Practical Introduction*. Oxford: Oxford University Press.
- Lakoff, G. & M. Johnson. 1980. *Metaphors we Live by*. Chicago & London: The University of Chicago Press.
- Li, G., Ghosh, A. & T. Veale. 2014. Constructing a corpus of figurative language for a tweet classification and retrieval task. *Proceedings of the Forum for Information Retrieval Evaluation*.
- Sauciuc, G.-A. 2013. The role of metaphor in the structuring of emotion concepts. *Cognitive Semiotics* 5 (1-2): 244-267.
- Stefanowitsch A. 2006. Corpus-based approaches to metaphor and metonymy. In *Corpus- Based Approaches to Metaphor and Metonymy*, A. Stefanowitsch & S. T. Gries (eds.), 1-16. Berlin & New York: Mouton de Gruyter.
- Tissari, H. 2017. Corpus-linguistic approaches to metaphor analysis. In *The Routledge Handbook of Metaphor and Language*, E. Semino & Z. Demjén (eds.), 117-130. London & New York: Routledge Taylor & Francis Group.
- Theodoropoulou, M. 2012. The emotion seeks to be expressed: Thoughts from a linguist's point of view. In *Unveiling Emotions. Sources and Methods for the Study of Emotions in the Greek World*, A. Chaniotis (ed.), 433-468. Stuttgart: Franz Steiner.
- Tri Endarto, I. 2014. Expressing love through metaphors: A corpus-based contrastive analysis of English and Indonesian. *Language and Language Teaching Conference*, 69-78. Yogyakarta: Sanata Dharma University.

**Αναρτημένες
ανακοινώσεις**

**Poster
presentations**

Η Συντομογράφηση στο Σώμα Κειμένων Ελληνικών Τραπεζικών Συμβάσεων (BanCo)

Κωνσταντίνα Α. Βαδάση
Πανεπιστήμιο Αιγαίου
vadasicon@gmail.com

Κατερίνα Τ. Φραντζή
Πανεπιστήμιο Αιγαίου
frantzi@aegean.gr

Η υψηλή συχνότητα εμφάνισης ορισμένων λεξικών φράσεων στον γραπτό λόγο οδηγεί συχνά στη συντομογράφησή/ συντόμευσή τους. Ειδικά σε κείμενα που αφορούν Ειδικές Γλώσσες εμφανίζεται μεγάλη συχνότητα λεξικών φράσεων που επαναλαμβάνονται συνεχώς, με αποτέλεσμα το φαινόμενο της συντόμευσης να είναι πολύ συχνό. Με τον τρόπο αυτό εξοικονομείται χώρος και χρόνος για τον γράφοντα/τη γράφουσα, αφού δε χρειάζεται να επαναλαμβάνει συνεχώς την ίδια λεξική φράση ολόκληρη. Οι συντομογραφίες και συντομεύσεις αυτές, ανάλογα με την περίπτωση, περνάνε ενίοτε και στον προφορικό λόγο.

Το φαινόμενο της Συντόμευσης στη γλώσσα είναι το υπερώνυμο που περιλαμβάνει σύμφωνα με τους Βαλεοντή & Κριμπά (2014) πέντε (5) περιπτώσεις: i. τη Συντομογραφία (κ.τ.λ. = και τα λοιπά)· ii. τη Συντετμημένη μορφή, συντετμημένος όρος/όνομα (προκάτ = προκατασκευασμένος)· iii. τη Συνοπτική Μορφή, συνοπτικός όρος/όνομα (Αριστοτέλειο = Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης)· iv. το Αρκτικόλεξο (Ι.Χ. = Ιδιωτικής Χρήσης)· και v. το Ακρώνυμο (Ο.Τ.Ε. = Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος).

Επειδή η συντομογράφηση αποτελεί μία σύμβαση, θεωρητικά δε γίνεται αυθαίρετα, αλλά ακολουθείται τυπική διαδικασία. Επιπλέον, η κατάχρηση των συντομευμένων τύπων κατά τους οδηγούς (βλ. Ευρωπαϊκή Ένωση 2011· *Οδηγός για τη Σύνταξη, Μετάφραση και Αναθεώρηση νομικών πράξεων*· Λυπουρλής 1994· Παπαναστασίου 2008· Σταυράκης 2010) είναι απαγορευτική. Έτσι, δικαιολογείται η ύπαρξη ρυθμιστικών κανόνων που αφορούν την κατασκευή τους. Ωστόσο, είναι αλήθεια ότι δεν ακολουθείται πάντοτε η ίδια τυπολογία κατά τη συντόμευση μιας λεξικής φράσης είτε επειδή οι οδηγοί δεν συμπίπτουν ως προς τους κανόνες, είτε επειδή οι κανόνες δεν ορίζουν με ακρίβεια ορισμένες λεπτομέρειες, είτε επειδή οι γράφοντες/γράφουσες δεν ακολουθούν πάντοτε την τυποποίηση των γραμματικών ή των γλωσσικών εγχειριδίων και οδηγών. Το αποτέλεσμα είναι να δημιουργείται συχνά νοηματική σύγχυση και δυσκολία κατανόησης των γραφομένων και επιπλέον να προκύπτουν προβλήματα στην αυτόματη επεξεργασία, κατανόηση και μετάφραση των κειμένων.

Η υπολογιστική επεξεργασία του Σώματος Κειμένων Ελληνικών Τραπεζικών Συμβάσεων (BanCo) (Vadasi & Frantzi 2016), έδειξε υψηλές συχνότητες σε πολλά είδη συντόμευσης, συντομογραφίες, αρκτικόλεξα κ.ά. περισσότερα από όσα αναφέρονται στη βιβλιογραφία (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη 1986). Η ασυνέπεια που παρατηρείται στην τυποποίηση τους στα κείμενα των τραπεζικών συμβάσεων δημιουργεί προβλήματα στη μετάφραση, αυτόματη, ημιαυτόματη ή συμβατική, καθώς και στην κατασκευή και επεξεργασία ηλεκτρονικών λεξικών ορολογίας, όπως αυτού που βρίσκεται υπό κατασκευή και αφορά την ειδική γλώσσα των τραπεζικών συμβάσεων της Ελληνικής.

Στη συγκεκριμένη μελέτη θα παρουσιαστούν αφενός οι τύποι των συντομεύσεων που απαντούν στο BanCo, αφετέρου τα συχνότερα προβλήματα-ασυνέπειες που αφορούν την τυποποίηση των συντομεύσεων και δυσκολεύουν την κατασκευή σχετικού ηλεκτρονικού λεξικού ορολογίας που βρίσκεται σε εξέλιξη των προβλημάτων που έπονται τις παρατηρούμενες ασυνέπειες.

Αναφορές

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Ά. 1986. Η νεολογία στην κοινή νεοελληνική. Διδακτορική διατριβή. Θεσσαλονίκη: Α.Π.Θ.
- Βαλεοντή, Κ. & Π. Κριμπά. 2014. *Νομική Γλώσσα. Νομική Ορολογία. Θεωρία και Πράξη*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Ευρωπαϊκή Ένωση. 2011. *Διοργανικό Εγχειρίδιο Σύνταξης Κειμένων*. <http://bookshop.europa.eu/el/-2011-pbOA3110655/>
- Λυπουρλής, Δ. 1994-2005. *Γλωσσικές παρατηρήσεις I-III*. Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής & Επίκεντρο.
- Οδηγός για τη Σύνταξη, τη Μετάφραση και την Αναθεώρηση των νομικών πράξεων και λοιπών εγγράφων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα ελληνικά*. http://ec.europa.eu/translation/greek/guidelines/documents/styleguide_greek_dgt_el.pdf
- Παπαναστασίου, Γ. 2008. *Νεοελληνική Ορθογραφία. Ιστορία, θεωρία, εφαρμογή*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.
- Σταυράκης, Α. 2010. *Νεοελληνική νομική γλώσσα και ορολογία*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Vadasi, K. & K. Frantzi. 2016. The BanCo Corpus for the Greek Bank Contracts Special Language Study. *European Journal of Law and Political Sciences* 4: 93-98.

Προς τη δημιουργία ενός αυτόματου γραμματικού διορθωτή: Έρευνα αναγνώρισης γραμματικών λαθών από ομάδες χρηστών

Παναγιώτης Γάκης
Πανεπιστήμιο Πατρών,
Neurolingo Company
gakis@sch.gr

Στόχος της παρούσας έρευνας είναι η κατηγοριοποίηση των γραμματικών λαθών, όπως αυτά παρατηρούνται κυρίως στον γραπτό λόγο και μπορούν να περιγραφούν με ένα φορμαλιστικό από τις γραμματικές ενοποίησης (Chomsky 1965). Η κατηγοριοποίησή τους με τη δημιουργία ειδικών σχεδιστύπων (templates) έγινε μετά τη συλλογή των γραμματικών λαθών μέσα από ένα αυθεντικό σώμα κειμένων ειδικής χρήσης (specialized corpus). Βασικό πλεονέκτημα αυτού του σώματος κειμένων είναι το ότι αποτελείται από αυθεντικά κείμενα μαθητών (Leech 1998· Hunston 2002) και προσφέρουν στον ερευνητή τη δυνατότητα να συναγάγει συμπεράσματα ή να αντλήσει παραδείγματα, μελετώντας την πραγματική γλώσσα των μαθητών και όχι υποθέσεις ή κατασκευασμένα παραδείγματα (Granger 1998· Leech 1998· Pravec 2002· Τάντος et al. 2015). Η κατηγοριοποίηση αυτή είναι μια σαφής, συστηματική και λεπτομερής αποδελτίωση των γραμματικών λαθών και αποτελεί και τον κύριο άξονα σχεδιασμού του γραμματικού διορθωτή για τη Ν. Ελληνική γλώσσα.

Ο γραμματικός διορθωτής επισημαίνει και ελέγχει τις κατηγορίες αυτών των λαθών και δεν προβαίνει σε πλήρη συντακτική ανάλυση της πρότασης. Ο φορμαλισμός υλοποίησης του διορθωτή είναι ο Mnemosyne, σε περιβάλλον context-free και context-sensitive γραμματικών, και έχει ήδη χρησιμοποιηθεί για αναγνώριση πολυλεκτικών όρων καθώς και για την υλοποίηση ηλεκτρονικών εργαλείων για αυτόματη εξαγωγή πληροφορίας. Ο συντακτικός έλεγχος επικεντρώνεται κυρίως στον εντοπισμό των τύπων που περιγράφονται ως προβληματικοί. Αν η λέξη ή η φράση έχει πράγματι τα χαρακτηριστικά που επιβάλλουν τα ορισμένα σχεδίστυπα, τότε θα θεωρείται λανθασμένη. Η στατιστική ανάλυση πιστοποιεί την ύπαρξη πολλών στοιχείων που αποδίδονται στον απροσχεδιαστο χαρακτήρα του προφορικού λόγου και στην ανεπαρκή εξοικείωση των χρηστών με τις συμβάσεις του γραπτού λόγου (Αρχάκης & Ιορδανίδου 2001).

Πιο αναλυτικά παρουσιάζονται οι κατηγορίες των γραμματικών λαθών (Στίξη-τονισμός, Τυποποίηση, Μορφολογία, Υφολογία, Σημασιολογία, Συμφωνία και Σύνταξη) καθώς και τα στατιστικά στοιχεία (ποσοστό αναγνώρισης των λαθών από τους μαθητές ανά φύλο) που προκύπτουν από έρευνα που πραγματοποιήθηκε σε Έλληνες μαθητές 16-18 χρόνων του Πειραματικού ΓΕΛ Πατρών και με πολύ καλό έως άριστο επίπεδο γλωσσικής κατάρκτησης. Η επισήμανση των λαθών αυτών αποδεικνύει ότι η γλώσσα αποτελεί το ανώτερο σύστημα επικοινωνίας που υπακούει σε κανόνες και νόμους που δεν πρέπει να παραβιάζονται. Επιπλέον, η διδακτική τους αξιοποίηση ενισχύει τις ανευρετικές ικανότητες των μαθητών και ενισχύει τη γλωσσική τους επίγνωση (βλ. Αλεξοπούλου et al. 2014· Παπαδοπούλου & Τάντος 2014).

Αναφορές

- Αλεξοπούλου, Ζ., Μπομπότη, Μ. Παπαφιλίππου, Β., Πούλιου, Αι. & Φρ. Τσιαμούρη. 2014. *Τρία σενάρια για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας. Διδακτική αξιοποίηση του Ελληνικού Σώματος Κειμένων Μαθητών*. Θεσσαλονίκη: Πανεπιστημιακές εκδόσεις ΑΠΘ.
- Αρχάκης, Α. & Α. Ιορδανίδου. 2001. Ανάλυση μαθητικού λόγου: Στοιχεία προφορικότητας σε μαθητικά γραπτά, *Πρακτικά του 4ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας*, Λευκωσία, Σεπτέμβριος 1999. Θεσσαλονίκη.
- Chomsky, N. 1965. *Aspects of the Theory of Syntax*. Cambridge, Mas.: MIT Press.
- Granger, S., Dagneaux, E. & F. Meunier. 2002. *The International Corpus of Learner English*. Louvain-la-Neuve: Presses Universitaires de Louvain.
- Hunston, S. 2002. *Corpora in Applied Linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Leech, G. 1998. Learner Corpora: What They Are and What Can Be Done with Them. Στο *Learner English on Computer*, S. Granger (επιμ.), 14-20. Λονδίνο: Addison Wesley Longman.
- Παπαδοπούλου, Δ. & Α. Τάντος. 2014. Η διδακτική αξιοποίηση των σωμάτων κειμένων μαθητών στην Ελληνική ως δεύτερη/ξένη γλώσσα. *Μελέτες αφιερωμένες στην Ομότιμη Καθηγήτρια Α.Π.Θ. Άννα Αναστασιάδη-Συμεωνίδη*, 246–262. Καβάλα: Σαΐτα.
- Pravec, N. A. 2002. Survey of Learner Corpora. *ICAME Journal* 26: 81–114.
- Τάντος, Α., Αλεξανδρή, Α. Δόση, Ι. Πούλιου, Κ., Σαββίδου, Π. & Γ. Φωτιάδου. 2013. Ανάλυση Λαθών στο Ελληνικό Σώμα Κειμένων Μαθητών: Πρώτα Ευρήματα. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 35, 719-732.

Measuring linguistic and cognitive abilities by means of a Sentence Repetition Task in children with Developmental Dyslexia and Specific Language Impairment

Ifigeneia Dosi
Democritus University of
Thrace dosi.if@gmail.com

Eirini Chrysovalantou
Koutsipetsidou
Queen Margaret University
of Edinburgh
ekoutsipetsidou@gmail.com

The aim of the present study is twofold: (a) to examine linguistic and cognitive abilities in Greek-speaking children with Developmental Dyslexia (DD) or Specific Language Impairment (SLI), and (b) to detect whether the performance on Sentence Repetition Task (SRT) is affected by (verbal) working memory abilities.

Previous studies have indicated that children with SLI and DD have normal intelligence, but lower verbal abilities, which affects their vocabulary acquisition (Leonard 2014; Vellutino et al. 1995). Both clinical groups face problems with the acquisition of morphosyntax (Leonard 2014; Moll et al. 2013; Breznitz & Leikin 2000); however, children with SLI seem to have more severe problems in morphosyntax (Tallal et al. 1997). A reliable tool for measuring morphosyntactic abilities in both clinical groups is SRT (Moll et al. 2013; Klem et al. 2015). Apart from their lower linguistic abilities, the verbal working memory abilities of these two clinical groups are also problematic compared to their typically developing peers (Gathercole & Baddeley 1990; Smith-Spark & Fisk 2007). More recent studies investigate the impact of the cognitive abilities on the linguistic abilities in both clinical groups (Robertson & Joanisse 2010; Tsimpli et al. 2016; Dosi & Koutsipetsidou 2017; Dosi in press).

Thirty Greek-speaking children aged 8-10 participated in the present study, forming three groups; (a) children (N=10) with Developmental Dyslexia (henceforth, DD group); (b) children (N=10) with Specific Language Impairment (henceforth, SLI group) and (c) typically developing children (N=10; henceforth, control group). Four tests were administered to all participants; (a) two baseline tasks testing their expressive vocabulary (Vogindroukas et al. 2009) and their non-verbal intelligence (Raven 2004), (b) a SRT (Stavrakaki & Tsimpli 2000); and (c) a verbal working memory task (non-word list recall task; Chrysochoou et al. 2013).

Our results suggest that the three groups do not differ in terms of age and their non-verbal fluid intelligence ($p=.084$; $p=.812$; respectively); however differences are attested in their lexical knowledge, in their morphosyntactic abilities and in their verbal working memory abilities ($p=.003$; $p<.001$; $p<.001$; respectively). More specifically, in the vocabulary task and the verbal working memory task the control group outperformed the DD and SLI groups; whereas no differences were found between the two clinical groups. Similarly, in the Sentence Repetition Task, the control group outperformed both clinical groups ($p<.001$; $p=.005$; respectively); while, the DD group scored higher than the SLI group ($p=.026$). Focusing more on the errors of the two clinical groups, they, both, faced problems with subordinate sentences including negation (producing *den* instead of *min*). In the SLI group more errors were detected (e.g. use of present instead of past tenses, omission of prepositions in prepositional phrases, omission cleft sentences, lexical substitutions, a.o.). In terms of the second aim of the study, no differences were found between working memory and the SRT in either of the groups.

From our findings we may deduce that linguistic and cognitive skills are impaired in the two clinical groups; however, the SLI group faces more problems in morphosyntax compared to the DD group. Our findings suggest no correlation between linguistic and cognitive skills indicating that SRT measures language abilities rather than working memory skills.

References

Breznitz, Z. & M. Leikin. 2000. Syntactic processing of Hebrew sentences in normal and dyslexic readers: electrophysiological evidence. *The Journal of genetic psychology* 161 (3): 359-380.

- Chrysochoou, E., Bablekou, Z., Masoura, E. & N. Tsigilis. 2013. Working memory and vocabulary development in Greek preschool and primary school children. *European Journal of Developmental Psychology* 10 (4): 417-432.
- Dosi, I. in press. Aspectual and cognitive asymmetries in Greek-speaking children with SLI. In the *Proceedings of 23rd International Symposium on Theoretical and Applied Linguistics*. Aristotle University of Thessaloniki.
- Dosi, I. & E. Koutsipetsidou. 2017. Language Impairment in Specific Language Impairment. Is it a matter of memory? (in Greek). Oral presentation in *1st Scientific Conference on Speech Therapy*, Ioannina, 10-12 November 2017.
- Gathercole, S.E. & A.D. Baddeley. 1990. Phonological memory deficits in language- disordered children: Is there a causal connection? *Journal of Memory & Language* 29: 336-360.
- Klem, M., Melby-Lervåg, M., Hagtvet, B., Lyster, S. A. H., Gustafsson, J. E. & C. Hulme. 2015. Sentence repetition is a measure of children's language skills rather than working memory limitations. *Developmental Science* 18 (1): 146-154.
- Leonard, L. 2014. *Children with specific language impairment*. Cambridge: MIT Press.
- Moll, K., Hulme, C, Nag, S. & M. J. Snowling. 2013. Sentence repetition as a marker of language skills in children with dyslexia. *Applied Psycholinguistics, First View*: 1-19.
- Raven, J.C. 2004. *Coloured Progressive Matrices Sets A, AB, B*. London: Pearson.
- Robertson, E. K. & M. F. Joanisse. 2010. Spoken sentence comprehension in children with dyslexia and language impairment: The roles of syntax and working memory. *Applied Psycholinguistics* 31 (1): 141-165.
- Stavrakaki, S. & I. M. Tsimpli. 2000. Diagnostic Verbal IQ Test for Greek preschool and school age children: standardization, statistical analysis, psychometric properties, In *Proceedings of the 8th Symposium of the Panhellenic Association of Logopedists*, 95-106. Athens: Ellinika Grammata.
- Tallal, P., Allard, L., Miller, S. & S. Curtiss. 1997. Academic outcomes of language impaired children. In *Dyslexia: biology, cognition and intervention*, C. Hulme, M. Snowling (eds.). London: Whurr Publishers Limited.
- Tsimpli, I. M., Peristeri, E. & M. Andreou. 2016. Narrative production in monolingual and bilingual children with specific language impairment. *Applied Psycholinguistics* 37 (1): 195-216.
- Vellutino, F. R., Scanlon, D. M. & D. Spearing. 1995. Semantic and phonological coding in poor and normal readers. *Journal of Experimental Child Psychology* 59 (1): 76-123.
- Vogindroukas, I., Protopapas, A. & G. Sideridis. 2009. *Expressive vocabulary assessment* (in Greek). Greek version of Renfrew Word Finding Vocabulary Test. Chania, Crete: Glafki.

Proactive interference in children with Autism Spectrum Disorders

Magda Karipidou
Aristotle University of
Thessaloniki
magnikkar@enl.auth.gr

Introduction. Executive functions have been shown to play an important role in different learning situations, including language acquisition and processing (Mazuka, Jincho & Oishi 2009). Executive functions develop with age, and children with neurodevelopmental disorders, such as Autism Spectrum Disorders (ASD), show limitations in these skills (Happé 1999; Happé & Frith 2006; Koldewyn et al. 2013). The present study focuses on a subcomponent of inhibition, namely, proactive interference (PI), which is about resisting memory traces that may hinder efficient information processing. Specifically, our goal was to answer whether children with ASD and age-matched typically-developing (TD) children show similar degrees of interference in conflict conditions where previous target items subsequently become distractors.

Methodology. Participants included 11 children with ASD (Mean age: 12;2 yrs, *SD*: 3.4) and 11 age-matched TD children. Children in the non-typical group met criteria for ASD based on expert clinical judgment of the child's social-adaptive functioning conducted by a licensed child psychiatrist and multidisciplinary groups from diagnostic centers. To be included in the study, children with ASD had to obtain full-scale IQ scores above 75. All the children were administered language screening tests, including expressive vocabulary (Vogindroukas, Protopapas & Sideridis 2009) and verbal working memory, while their verbal and performance IQs were also measured (Greek version of the Wechsler Intelligence Scale for Children (Georgas et al. 2003)). The PI task was an audiovisual word-recall test adapted from Bialystok & Feng (2009). Children were presented with four lists of words, each including seven words belonging to the same semantic category. Each participant was required to recall as many word-items as s/he could after seeing and listening to the words in each list. The first three lists included words belonging to the category of fruit, while the fourth list included words denoting sports. Dependent measures included: (a) proportional PI effects for Lists 2 and 3 which were calculated by subtracting the number of words recalled on List 1 from the number of words recalled on Lists 2 and 3, and (b) proportional PI release effects, which were assessed by subtracting the number of words recalled on List 4 from the number of words recalled separately on Lists 1 and 3, with smaller word recall loss on List 4 (compared to Lists 1 and 3) indicating a PI release effect.

Results. Typically-developing children have exhibited significantly greater word-recall performance decrement in both interfering conditions, i.e. in Lists 2 and 3, than the baseline conditions (i.e. Lists 1 and 4) than children with ASD ($p = .04$) who have only exhibited a significant PI effect in List 3 ($p = .02$), and a PI release effect on List 4 ($p = .04$). Children with ASD scored significantly higher than their TD peers in the working memory task ($p = .024$), while no significant between-group differences were observed for expressive vocabulary and IQ scores. Stepwise regression analyses revealed that working memory accounted for 67% and 84%, respectively, of TD and ASD children's performance variance in the PI task.

Discussion. Children with ASD exhibited smaller PI effects than the TD control group, which suggests that children with ASD showed weaker interference to proactive interference than did their TD peers. The results of the regression analyses suggest that ASD children's superior working memory skills may be responsible for their stronger resistance to PI compared to the TD group

References

- Bialystok, E. & X. Feng. 2009. Language proficiency and executive control in proactive interference: Evidence from monolingual and bilingual children and adults. *Brain & Language* 109: 93-100.
- Georgas, J., Paraskevopoulos, I. N., Besevegis, E., Giannitsas, N. & K. Mylonas. 1997. *Ελληνικό WISC-III: Wechsler κλίμακες νοημοσύνης για παιδιά* [Greek WISC-III: Wechsler intelligence scale for children]. Athens: Ellinika Grammata.
- Happé, F. 1999. Autism: cognitive deficit or cognitive style? *Trends in Cognitive Science* 3 (6): 216-222.
- Happé, F. & U. Frith. 2006. The weak coherence account: Detail-focused cognitive style in autism spectrum disorders. *Journal of Autism and Developmental Disorders* 36 (1): 5- 25.
- Koldewyn, K., Yuhong V. J., Yuhong, V., Weigelt, S. & N. Kanwisher. 2013. Global/Local Processing in Autism: Not a Disability, but a Disinclination. *Journal of Autism and Developmental Disorders* 43: 2329-2340.
- Mazuka, R., Jincho, N. & H. Oishi. 2009. Development of executive control and language processing. *Language and Linguistics Compass* 3 (1): 59-89.
- Vogindroukas, I., Protopapas, A. & G. Sideridis. 2009. *Δοκιμασία εκφραστικού λεξιλογίου* [Greek version of Renfrew Word Finding Vocabulary Test]. Chania, Crete: Glafki

Αντιπαραθετική ανάλυση του υποκοριστικού επιθέματος -ούτσικος της νέας ελληνικής και του -uccio/ -uzzo της ιταλικής υπό το πρίσμα της Μορφοπραγματολογικής θεωρίας

Παναγιώτης Δ. Κατσαρός
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης
pkatsaro@itl.auth.gr

Η μελέτη του υποκορισμού αποδεικνύει ένα εξαιρετικά παραγωγικό μηχανισμό τόσο για την ελληνική, όσο και για την ιταλική (βλ. Merlini Barbaresi 1992· Grandi 2002). Η υψηλή παραγωγικότητα των επιθημάτων είναι αδιαμφισβήτητη (βλ. Αναστασιάδη 1994, 196· Ράλλη 2005, 42, 47), ενώ ο δανεισμός διευκολύνεται όταν βασικές δομές των γλωσσών είναι κοινές (βλ. Johanson 2002, 306). Ωστόσο, φαίνεται να μην έχει δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε περιπτώσεις δανεισμού ανάμεσα στα δυο γλωσσικά συστήματα μέσα από μια ολοκληρωμένη θεωρία που να μελετά ταυτόχρονα μορφολογικά και πραγματολογικά φαινόμενα (βλ. Dressler & M. Barbaresi 1994, 45-49, 574).

Στόχος μας είναι η ανάδειξη της ανάγκης για την απαγκίστρωση από τις παραδοσιακές πρακτικές ανάλυσης των μορφολόγων που συνδέαν την εξήγηση των υποκοριστικών επιθημάτων αποκλειστικά μέσω της μορφοσημασιολογικής δήλωσης [μικρό] και συνδήλωσης [καλόπιασμα, συναισθηματικότητα, κλπ.]. Ειδικότερα, μέσα από την αντιπαραθετική ανάλυση του δάνειου παραγωγικού επιθέματος -ούτσικος από το αντίστοιχο της ιταλικής -uccio/-uzzo (βλ. Χατζιδάκι 1905, 121· Joseph & Philippaki 1987) αφενός μπορεί να διερευνηθεί κατά πόσο οι μορφοσημασιολογικές προσεγγίσεις διαδραματίζουν ένα ρόλο που λειτουργεί σε βάρος μιας συστηματικής αντιμετώπισης των ομαλών χρήσεων για πραγματολογικά αποτελέσματα, αφετέρου επιχειρείται η ερμηνεία του στρατηγικού ρόλου των υποκοριστικών επιθημάτων που εξετάζουμε, εντός των ορίων της εκφώνησης, ώστε να βρεθούν πιθανές ομοιότητες και διαφορές, κυρίως, σε επίπεδο μορφοτακτικής και μορφοπραγματολογίας. Επιπλέον, επιδιώκουμε να αναδείξουμε τη σημασία που μπορεί να έχει μια συστηματική εξήγηση του επιθηματικού υποκορισμού μέσω της Μορφοπραγματολογικής θεωρίας (Dressler & M. Barbaresi 1994), να θέσουμε τα κριτήρια με τα οποία προσδιορίζεται η εφαρμογή της και να δείξουμε έμπρακτα.

Αναφορές

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. 1994. *Νεολογικός Δανεισμός της Νεοελληνικής: Άμεσα Δάνεια από τη Γαλλική και Αγγλοαμερικανική Μορφοφωνολογική Ανάλυση*. Θεσσαλονίκη: Υπηρεσία Δημοσιευμάτων ΑΠΘ.
- Crocco Galéas, G. [2001] 2004. Diminutives within the theory of morphopragmatics. *Working Papers in Linguistics*, 9-18. Θεσσαλονίκη: Aristotle University of Thessaloniki.
- Dressler, W. & L. Merlini Barbaresi. 1994. *Morphopragmatics: Diminutives and intensifiers in Italian, German and other languages*. Βερολίνο & Νέα Υόρκη: Mouton de Gruyter.
- Grandi, N. 2002. *Morfologie in contatto*. Μιλάνο: Franco Angeli.
- Johanson, L. 2002. Contact-induced linguistic change in a code-copying framework. Στο *Language change: The interplay of internal, external and extra-linguistic factors*, M. C. Jones & E. Esch (επιμ.), 285-313. Βερολίνο: Mouton de Gruyter.
- Joseph, B. & I. Philippaki-Warbuton. 1987. *Modern Greek*. Λονδίνο, Sydney: Croom Helm.
- Κατσαρός, Π. 2017. Η χρήση του υποκορισμού σε γλωσσικές περιστάσεις με επίκεντρο μέσα μαζικής ενημέρωσης και μέσα κοινωνικής δικτύωσης. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 37, 973-992.
- Κλαίρης, Χ. & Γ. Μπαμπινιώτης. 2005. *Γραμματική της νέας ελληνικής – Δομολειτουργική- Επικοινωνιακή*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Merlini Barbaresi, L. 1992. Diminutives. Στο *Oxford International Encyclopaedia of Linguistics* 1, W. Bright (επιμ.), 355. Οξφόρδη: Oxford University.
- Ράλλη, Α. 2005. *Μορφολογία*. Αθήνα: Πατάκης.
- Σετάτος, Μ. 1993. Γλωσσολογικές μελέτες. *Ελληνικά* 43: 281-401.
- Χατζιδάκης, Γ. 1905. *Μεσαιωνικά και Νέα Ελληνικά I, II*. Αθήνα: Σακελλαρίου.

Συγκριτική προσέγγιση ρουμανικών και ελληνικών ιδιωματισμών που περιέχουν ονόματα ζώων

Ιουλιάννα Κοστέα
Πανεπιστήμιο
Βουκουρεστίου
iulia.costea@ymail.com

Μέσα από την αναζήτηση διάφορων εννοιών όπως *ιδιωματισμός και μεταφρασσιμότητα*, θα εμβαθύνουμε στο τι και ποια είναι η σημασία των στερεότυπων παγιωμένων εκφράσεων στον λόγο, σε ποιες περιστάσεις επικοινωνίας χρησιμοποιούνται και θα εξηγήσουμε τους λόγους για τους οποίους οι λεξικοί αυτοί συνδυασμοί λειτουργούν στον λόγο ως ένα ενιαίο, αδιάσπαστο σύνολο.

Λαμβάνοντας υπόψη το αδιαμφισβήτητο γεγονός πως οι εκφράσεις δεν συμπίπτουν πάντοτε εννοιολογικά, μιας και τίθενται ως συγκρινόμενες διαστάσεις δύο γλώσσες, ξένες μεν η μία από την άλλη, με αρκετά δε κοινά ιστορικά, κοινωνικά και πολιτισμικά στοιχεία, ήθη και έθιμα, θα γίνει αναφορά και στη μεταφρασσιμότητά τους από τη γλώσσα-πηγή στη γλώσσα-στόχο και θα προτείνουμε λύσεις στις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μεταφραστές όταν τις συναντούν.

Στόχος της παρούσας εργασίας είναι η ανίχνευση των ιδιωματισμών που φέρουν στο περιεχόμενό τους ονόματα ζώων και η μεταφρασσιμότητά τους στα ρουμανικά. (λ.χ. από τον μύθο του Αισώπου «Η αλεπού και τα σταφύλια» έχει μείνει έως τις μέρες μας η έκφραση *Όσα δεν φθάνει η αλεπού τα κάνει κρεμαστάρια*, η οποία υπάρχει και στη ρουμανική γλώσσα με την ίδια σημασιολογική έννοια εκφράζοντας το ίδιο ηθικό δίδαγμα).

Βιβλιογραφία

- Academia Română, Institutul De Lingvistică Iorgu Iordan-Al. Rosetti. 2012. *Dicționarul Explicativ Al Limbii Române*. Βουκουρέστι: Univers Enciclopedic Gold.
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. & Α. Ευθυμίου. 2006. *Οι στερεότυπες εκφράσεις και η διδακτική της Νέας Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας*. Αθήνα: Πατάκης.
- Βλαχόπουλος, Σ. 2007. *Λεξικό των Ιδιωτισμών της Νέας Ελληνικής*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.
- Dumbrăveanu, I. et al. 2001. *Diccionario De Proverbios Español-Rumano-Ruso-Ingles- Portugues-Frances-Italiano-Latino*. Βουκουρέστι: Union Fenosa
- Holbek, B. 1970. *Proverb Style Historical Perspectives on Forms of English Dialogue*. Λονδίνο: Aulus Gellius.
- Ionescu, D. C. 2017. *Food idioms and Proverbs in English and Romanian. A Cross- Linguistic and Cross-Cultural Approach*. Βουκουρέστι: Oscar Print.
- Μπαμπινιώτης, Γ. 2008. *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*. 3η έκδ. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.
- Rănculescu, D. & I. Nijloveanu. 2015. *Dicționare De Colocații, Locuțiuni Și Expresii Populare Românești*. Craiova: Aius.
- Παπαγεωργίου, Η. Β. 2006. *Καταλαβαίνεις τι λέω; (Μεταφορικές Φράσεις της Καθημερινής Επικοινωνίας)*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.
- Χαραλαμπίκης, Χ. Γ. 2014. *Χρηστικό Λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών.

Η κατάκτηση του ρηματικού συστήματος από αρχάριους μαθητές της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας υπό το πρίσμα της ακρίβειας

Παναγιώτης
Παναγόπουλος
Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών,
Διδακταλείο Νέας Ελληνικής
Γλώσσας
panag26@hotmail.gr

Έχει παρατηρηθεί ότι η διαγλώσσα των μαθητών της δεύτερης γλώσσας (στο εξής: Γ2) βασίζεται σε συγκεκριμένα στάδια ανάπτυξης. Αυτό σημαίνει ότι οι μαθητές της Γ2, πριν κατακτήσουν τις τελικές δομές της γλώσσας-στόχου, περνούν από μια κοινή πορεία, από μία συγκεκριμένη σειρά κατάκτησης (order of acquisition) (Ellis 1994). Υπό αυτό το πλαίσιο, η παρούσα έρευνα στοχεύει να εξετάσει: (α) τη σειρά κατάκτησης του ρηματικού συστήματος της Ελληνικής και συγκεκριμένα των γραμματικών κατηγοριών του χρόνου (ενεστώτας, αόριστος, μέλλοντας) και της έγκλισης (συνοπτική υποτακτική και προστακτική), όπως προβλέπονται από τα αναλυτικά προγράμματα για το αρχάριο επίπεδο (Council of Europe 2001· Βαρλοκώστα & Τριανταφυλλίδου 2003) και (β) με ποια σειρά πρέπει να διδάσκονται οι ανωτέρω κατηγορίες στους μαθητές της Γ2, καθώς ήδη έχει παρατηρηθεί ότι στα διδακτικά εγχειρίδια της Γ2 για το αρχάριο επίπεδο δεν παρουσιάζεται μια σταθερή σειρά διδασκαλίας των ανωτέρω ρηματικών τύπων (Παναγόπουλος 2018).

Βασική μεταβλητή αποτελεί το περιβάλλον εκμάθησης των συγκεκριμένων τύπων, καθώς αποπειράται η διερεύνηση πιθανών διαφορών ή συγκλίσεων μεταξύ δύο περιβαλλόντων εκμάθησης, της Ελληνικής ως δεύτερης (Ελλάδα) και ως ξένης γλώσσας (Ισπανία). Για τον λόγο αυτό η παρούσα έρευνα διεξάγεται σε δύο περιβάλλοντα εκμάθησης θέτοντας δύο βασικούς άξονες. Πρώτος άξονας αποτελεί η αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών κατά την παραγωγή των υπό εξέταση γραμματικών κατηγοριών, από την οπτική της ακρίβειας (accuracy) η οποία ορίζεται ως η ικανότητα παραγωγής της γλώσσας στόχου χωρίς λάθη (Ellis & Barkhuizen 2005). Δεύτερος άξονας αποτελεί η καταγραφή της άποψης/προτίμησης των διδασκόντων ως προς τη σειρά διδασκαλίας των συγκεκριμένων τύπων. Έτσι, με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας είμαστε πλέον σε θέση να προτείνουμε μια συγκεκριμένη σειρά κατάκτησης των ρηματικών τύπων, ώστε η συγκεκριμένη πρόταση αφενός να ενταχθεί στα αναλυτικά προγράμματα και αφετέρου να εφαρμοστεί στην τάξη της Γ2.

Αναφορές

- Ellis, R. & G. Barkhuizen. 2005. *Analysing Learner Language*. Οξφόρδη: Oxford University Press.
- Ellis, R. 1994. *The Study of Second Language Acquisition*. Οξφόρδη: Oxford University Press.
- Παναγόπουλος, Π. 2018. Οι συνοπτικοί παρελθοντικοί τύποι στα εγχειρίδια της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας. Στο *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 38, 335-344.
- Council of Europe. 2001. *Common European framework of reference for languages*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Βαρλοκώστα, Σ. & Λ. Τριανταφυλλίδου. 2003. *Καθορισμός Επιπέδων Γλωσσομάθειας στην Ελληνική ως Δεύτερη Γλώσσα*. Αθήνα: Κέντρο Διαπολιτισμικής Αγωγής, ΕΚΠΑ.

Ένα τυπολογικά ενδιαφέρον διαλεκτικό μόρφημα μεσοπαθητικής προστακτικής

Ελένη Παπαδάμου
Ινστιτούτο Νεοελληνικών
Σπουδών
helenp@lit.auth.gr

Η εργασία αυτή αποτελεί μια προσπάθεια κριτικής προσέγγισης των απόψεων που έχουν διατυπωθεί για την προέλευση ενός σπάνιου διαλεκτικού μορφήματος και συγκεκριμένα των τύπων του β' πληθ. της προστακτικής της μεσοπαθητικής φωνής που λήγουν σε *-σας*, π.χ. *πλύσας* 'πλυθείτε', *ντύσας* 'ντυθείτε'. Οι τύποι αυτοί παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον ως προς τη μορφολογική δομή αλλά και ως προς τη γεωγραφική κατανομή, επειδή περιορίζονται σε μέρος των ιδιωμάτων της Δ Μακεδονίας και σε ελάχιστα ιδιώματα της Ηπείρου.

Το βασικό πρόβλημα κατά την εξέταση του μορφήματος αυτού είναι αν αποτελεί συνέχεια παλαιότερων καταλήξεων ή νεότερο σχηματισμό. Για τη διαλεύκανση της προέλευσής του έχουν διατυπωθεί διαφορετικές απόψεις (Παπαδόπουλος, Φόρης κ.ά.). Πιο συστηματικές είναι οι προσπάθειες ερμηνείας του Τσοπανάκη (1951) και του Θαβώρη (1977), που αφήνουν όμως σημαντικά κενά ως προς τα αίτια εμφάνισης και τα πρότυπα σχηματισμού του.

Τη λύση στο πρόβλημα των προτύπων αλλά και γενικότερα της προέλευσης της προστακτικής αυτής δίνει, κατά τη γνώμη μου, ο Τζιτζιλής (υπό έκδοση). Όπως αναφέρει, οι τύποι του πληθυντικού σε *-σας* σχηματίζονται με βάση τον ενικό, ακολουθώντας τη γενικότερη τάση των ιδιωμάτων της περιοχής να σχηματίζουν τον πληθυντικό της προστακτικής με βάση τον ενικό. Ως πρότυπο θεωρεί ότι λειτούργησαν προτροπικές φράσεις που αποτελούνται από προτροπικά επιρρήματα, που ακολουθούνται από προσωπικές αντωνυμίες με λειτουργία γενικής και αιτιατικής ηθικής.

Αναφορές

- Θαβώρης, Α. 1977. Μορφολογικά μερικών ιδιωμάτων της δυτικής Μακεδονίας. *Πρακτικά Α΄ Συμποσίου Γλωσσολογίας του Βορειοελληνικού Χώρου*, 75-95. Θεσσαλονίκη: Ίδρυμα Μελετών Χερσονήσου του Αίμου.
- Melazzo, L. 2013. Imperative. Στο *Encyclopedia of Ancient Greek Language and Linguistics*, 2ος τόμ., G. Giannakis (επιμ.), 190-197. Brill.
- Παπαδάμου, Ε. 2018. Το μορφολογικό σύστημα των βορείων ιδιωμάτων της Καστοριάς στο φως των σχέσεων διαλεκτολογίας και βαλκανικής γλωσσολογίας. *Ανέκδοτη Διδακτορική Διατριβή*. Θεσσαλονίκη: ΑΠΘ.
- Τσοπανάκης, Α. Γ. 1941-1952. Το Σιατιστινόν Ιδίωμα. *Μακεδονικά* 2: 266-298. Θεσσαλονίκη: ΕΜΣ.
- Τζιτζιλής, Χ. υπό έκδοση. Οι Νεοελληνικές Διάλεκτοι: Εισαγωγή. Στο *Οι Νεοελληνικές Διάλεκτοι*, Χ. Τζιτζιλής (επιμ.). Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.
- Χρακονσκι, V., επιμ., 2001. *Typology of imperative constructions*. Μόναχο.

Subject pronoun interpretation in Greek: (how) does it differ?

Alexandra Prentza
University of Ioannina
aprentza@cc.uoi

We examine null and overt pronoun interpretation in Greek with the aim of considering whether and how Greek differs from other null subject languages. To this end, we tested Carminati's Position of Antecedent Strategy (PAS) (2002, 2005) by means of an intrasentential anaphora resolution test where we manipulated three experimental variables:

(a) Pronoun Type which refers to the parametric choices of subject pronoun (null and overt) in Greek and the related interpretive distinctions (i.e. topic-continuity vs. topic-shift), (b) Pragmatic Plausibility which refers to whether the choice of an antecedent is biased for the sentence to be pragmatically plausible or not (for example, *Καθώς ο γιατρός μιλούσε στον ασθενή, αυτός/ø συνταγογραφούσε* – *While the doctor was talking to the patient, he/ø was writing the prescription*) and (c) Clause Linking Type which refers to whether pronoun assignment is affected differently by subordination as opposed to coordination. For the design of the experiment we used the subordinators, *ενώ/καθώς* (*when/while*) and *επειδή* (*because*), as well as the coordinators *και/αλλά* (*and/but*). Since the causal subordinator inflicts higher scores of attachment to the object antecedent than the temporal subordinators (see Nieuwland & Van Berkum 2006) we expected to find clearer patterns of interpretation preferences in coordination than in subordination. Our results from 67 adult Greek speakers showed that Greek, unlike Spanish (see for example Alonso-Ovalle et al. 2002), exhibits a clear division of labour between null and overt pronouns: null pronouns clearly prefer subject antecedents while overt pronouns object antecedents. Additionally, we found that overt pronouns in Greek are more strongly associated with object antecedents in the first clause than null pronouns with subject antecedents. This finding, also attested in child data (see Papadopoulou et al. 2007), clearly differentiates Greek from Spanish and suggests that in Greek overt pronouns are inherently marked as [+topic-shift], while null pronouns are the default option at grammatical level. As regards the effect of Pragmatic Plausibility and its interaction with Pronoun Type, we found that although Pragmatic Plausibility affected responses, interestingly, the Pronoun Type variable is still relevant, to a certain extent, for reference assignment. With respect to Clause Linking Type we found that the competing trends of the temporal and causal conjuncts were verified by the results, as well as that the strong attachment of Greek overt pronouns to object antecedents was highlighted in structures with causal conjuncts even in the case of pragmatically biased items. Moreover, in the coordination items the clear preference of the overt pronoun for non-subject antecedents was transparently attested. These results show that Greek overt pronouns have different and less ambiguous attachment preferences than overt pronouns in Spanish, which suggests that cross-linguistically, and specifically, within the group of null subject languages a similar repertoire with respect to anaphoric forms (i.e. null along with overt pronominal forms) does not lead to convergent interpretation preferences.

References

- Alonso-Ovalle, L., Fernández-Solera, S., Frazier, L. & C. Clifton. 2002. Null vs. Overt Pronouns and the Topic-Focus Articulation in Spanish. *Rivista di Linguistica* 14: 151-169.
- Carminati, M.N. 2002. *The Processing of Italian Subject Pronouns*. Doctoral Dissertation, University of Massachusetts, Amherst.
- Carminati, M.N. 2005. Processing reflexes of the Feature Hierarchy (Person >Number > Gender) and implications for linguistic hierarchy. *Lingua* 115: 259- 285.
- Nieuwland, M. & J. Van Berkum. 2006. Individual differences and contextual bias in pronoun resolution: evidence from ERPs. *Brain Research* 1118:155-167.
- Papadopoulou, D., Peristeri, E., Plemmenou, L., Marinis, T. & I.M. Tsimpli 2007. Pronoun ambiguity resolution: evidence from L1 Greek children. *Clinical Language Sciences*, University of Reading, School of Psychology and Clinical Language Sciences.

Ερευνώντας τις γνώσεις ορθογραφίας των μελλοντικών δασκάλων

Γεώργιος Σέρνης
Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών
giwrgos.ser@gmail.com

Μετά από τέσσερις δεκαετίες δοκιμασίας του ορθογραφικού συστήματος της ΝΕΚ στην πράξη, φαίνεται ότι ακόμα και σήμερα οι κανόνες από τους οποίους διέπεται δεν έχουν γίνει κτήμα όλων. Είναι γεγονός ότι σήμερα γίνονται πλήθος ορθογραφικών λαθών, καθώς γράφουμε αναντίστοιχα με ό,τι προφέρουμε. Ωστόσο, είναι γνωστό ότι ο τρόπος γραφής των λέξεων εγείρει αντιδράσεις από πολλούς, διότι οι ρυθμίσεις της σχολικής Γραμματικής δεν τυχάνουν της καθολικής αποδοχής του επιστημονικού κόσμου.

Η παρούσα ανακοίνωση έχει στόχο να παρουσιάσει τις γνώσεις των υποψήφιων εκπαιδευτικών αναφορικά με τη νεοελληνική ορθογραφία. Από τις έρευνες που έχουν γίνει έως σήμερα είναι γνωστό ότι η πληθώρα των λαθών παρατηρείται στις λέξεις της λεγόμενης ιστορικής ορθογραφίας (βλ. Θεοδωροπούλου & Παπαναστασίου 2001, 201). Η εργασία μας όμως, εκτός από τα προηγούμενα, φέρνει στην επιφάνεια και τα λάθη στις δάνειες λέξεις, που δε θα έπρεπε να υφίστανται, ιδίως σε ό,τι αφορά τα άκλιτα δάνεια.

Το δείγμα της έρευνας είναι 400 πρωτοετείς και τεταρτοετείς φοιτητές των Π.Τ.Δ.Ε. των Πανεπιστημίων Αθηνών και Πατρών. Παρουσιάζονται τα ποσοστά επιτυχίας των φοιτητών στην ορθογραφία, γίνεται σύγκριση των γνώσεων των φοιτητών στα δύο Πανεπιστήμια και αναδεικνύονται κάποιοι λόγοι ύπαρξης τέτοιων λαθών. Τέλος, αξιοποιώντας τα ερευνητικά δεδομένα, προτείνουμε λύσεις για την αντιμετώπιση των ορθογραφικών λαθών, οι οποίες αφορούν την υποχρεωτική εκπαίδευση, δηλαδή την πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια.

Αναφορές

- Θεοδωροπούλου, Μ. & Γ. Παπαναστασίου. 2001. Το γλωσσικό λάθος. Στο *Εγκυκλοπαιδικός οδηγός για τη γλώσσα*, Α.-Φ. Χριστίδης σε συν. Μ. Θεοδωροπούλου (επιμ.), 199-205. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Ιορδανίδου, Α. 2014. Νεοελληνική ορθογραφία: σχολική γραμματική, αποκλίσεις και γλωσσική χρήση. Στο *Μελέτες αφιερωμένες στην Ομότιμη Καθηγήτρια Α.Π.Θ. Άννα Αναστασιάδη-Συμεωνίδη*, Ζ. Γαβριηλίδου & Α. Ρεβυθιάδου (επιμ.), 279-296. Καβάλα: Σαΐτα.
- Κακριδή-Φερράρι, Μ. 2008. Ορθογραφικές μεταρρυθμίσεις: τάσεις και αντιστάσεις. Στο *Θέρμη και φως: Αφιερωματικός τόμος στη μνήμη του Α.-Φ. Χριστίδη*, Μ. Θεοδωροπούλου (επιμ.), 365-383. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Παπαναστασίου, Γ. 2001. Γλώσσα και ορθογραφία. Στο *Εγκυκλοπαιδικός οδηγός για τη γλώσσα*, Α.-Φ. Χριστίδης σε συν. Μ. Θεοδωροπούλου (επιμ.), 194-198. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Παπαναστασίου, Γ. 2008. *Νεοελληνική ορθογραφία: ιστορία, θεωρία, εφαρμογή*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών
- Τριανταφυλλίδης, Μ. 1965. *Άπαντα Μανόλη Τριανταφυλλίδη. Γλωσσικό ζήτημα και γλωσσοεκπαιδευτικά. Ορθογραφικά-παιδαγωγικά*. 7ος τόμ. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.
- Τριανταφυλλίδης, Μ. κ.ά. 2002. *Νεοελληνική γραμματική της δημοτικής: Ανατύπωση της έκδοσης του ΟΕΣΒ (1941) με διορθώσεις*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.

Παραγωγική εξέλιξη των ελληνικών δάνειων ρημάτων στη βουλγαρική γλώσσα

Nataliya **Sotirova**
South-West University
“Neophit Rilski”,
Blagoevgrad, Bulgaria
natalia.sotirova@abv.bg

Η παρούσα εργασία επιχειρεί να αναδείξει τον βαθμό παραγωγικότητας των ελληνικών δάνειων ρημάτων στη βουλγαρική γλώσσα μέσω απεικόνισης των παραγώγων τους. Τα περισσότερα από τα ρήματα σχηματίστηκαν με βάση το θέμα του αορίστου του αντίστοιχου ελληνικού ρήματος και διατηρούν τον αοριστικό χαρακτήρα -σ ως μέρος της κατάληξης (π.χ. το ρήμα *χαλώ свам* /*halòsvam*/ από το ΘΑ του ρήματος *χαλώ, прокòт свам* /*prokòrpsvam*/ από το ΘΑ του *προκόβω, kalècсvam* /*kalèsvam*/ από το ΘΑ του ρήματος *καλώ*).

Η προσοχή θα εστιαστεί στην παρουσίαση επιλεγμένων ρηματικών ουσιαστικών που δηλώνουν την ενέργεια ή το αποτέλεσμα της ενέργειας της ρηματικής βάσης. Οι σχηματισμοί αυτοί παράγονται από τα πλήρως ενταγμένα δάνεια ρήματα, τα οποία δεν παραμένουν στάσιμα στο νέο τους περιβάλλον, αλλά εμπλέκονται στις παραγωγικές διαδικασίες της γλώσσας, την εμπλουτίζουν και την τελειοποιούν ως όργανο επικοινωνίας.

Όσον αφορά τα βουλγάρικα παραγωγικά επιθήματα, με τη μεγαλύτερη συχνότητα χρήσης είναι το *-ne* (*-ane, -ene*) [*-ne* (*-ane, -ene*)], το οποίο είναι ευρέως διαδεδομένο στη σύγχρονη βουλγαρική γλώσσα και χρησιμοποιείται για την κατασκευή μεταρηματικών ουδέτερων ουσιαστικών που δηλώνουν ενέργεια, καθώς προσκολλάται στο ενεστωτικό θέμα. Το επόμενο σε συχνότητα εμφάνισης είναι το παραγωγικό επίθημα *-ия* [*-ia*], ενώ τα θηλυκά με το οποίο σχηματίζονται δηλώνουν κυρίως το αποτέλεσμα της ενέργειας της ρηματικής βάσης. Με περιορισμένη συχνότητα είναι τα επιθήματα *-ило* [*-ilo*] και *-à нийца* [*-ànitsa*].

Η συλλογή υλικού βασίζεται στους τυπωμένους τόμους του Ετυμολογικού Λεξικού της Βουλγαρικής Γλώσσας (БЕР), καθώς και σε μελέτες που επικεντρώνονται στο θέμα των ελληνικών δανείων στη βουλγαρική γλώσσα.

Αναφορές

- Ανδριώτης, Ν.Π. 1952. Τα ελληνικά στοιχεία της βουλγαρικής γλώσσας. *Αρχαίον του Θρακικού Λαογραφικού και Γλωσσικού Θησαυρού* 17: 34-100.
- Филипова-Байрова, М. 1969. Гръцки заемки в съвременния български език.
- Младенов, Ст. 1941. Етимологически и правописен речник на българския книжовен език (Ετυμολογικό και ορθογραφικό λεξικό της βουλγαρικής γλώσσας).
- Дзидзилис, Хр. 1990. Фонетични проблеми при етимологизуване на гръцките заемки в българския език.. *Български етимологичен речник 1971–2017* (Βουλγαρικό ετυμολογικό λεξικό). Том 1-8. АИ „Проф. Марин Дринов“.

The role of consonantal environment in the phonetic realization of Greek vowels

Giannis Themelis
10th Primary School of
Haidari, Athens
giannisth@hotmail.com

This is the second part of a study attempting to explain the phonetic realization of vowels in spontaneous speech. The acoustic sample comes from four Modern Greek dialects, which belong to both the southern and the northern dialectal zones. In a quest to cover phonetic variation from as many aspects as possible, this part addresses the effect of three linguistic factors related to the local phonetic environment of vowels on their duration and quality. The factors under examination are the consonantal voice as well as the manner and place of articulation of consonants adjacent to vowels. The results show a picture remarkably different from the established one in the relevant literature. Although all of the factors are associated with statistically significant variation, the practical significance of this variation is quite small, something that makes questionable the importance and prioritization of such factors in vocalic analysis.

Αναφορές

- Arvaniti, A. 2007. Greek phonetics. The state of the art. *Journal of Greek Linguistics* 8 (1): 97-208.
- Bausell, R. B. & Y. F. Li. 2002. *Power Analysis for Experimental Research: A Practical Guide for the Biological, Medical and Social Sciences*. Cambridge University Press.
- Chadzidakis, G. 1905. *Medieval and Modern Greek (Mesaionika kai Nea Ellinika)*. Volume I. Athens.
- Cohen, J. 1992. A power primer. *Psychological bulletin* 112 (1): 155.
- Cohen, J. 1994. The earth is round ($p < .05$). *American Psychologist* 49 (12): 997-1003.
- Dauer, R. M. 1980. The reduction of unstressed high vowels in Modern Greek. *Journal of the International Phonetic Association* 10 (1-2): 17-27.
- Gobl, C. & A. N. Chasaide. 1988. The effects of adjacent voiced/voiceless consonants on the vowel voice source: A cross language study. *STL-QPSR* 2-3, 23-59.
- Gordon, M. 1998. The phonetics and phonology of non-modal vowels: a cross-linguistic perspective. *Annual Meeting of the Berkeley Linguistics Society* 24 (1): 93-105.
- Gussenhoven, C. 2004. *The phonology of tone and intonation*. Cambridge University Press.
- Hillenbrand, J. L., Clark, M. J. & T. M. Nearey. 2001. Effects of consonant environment on vowel formant patterns. *The Journal of the Acoustical Society of America* 109 (2): 748-763.
- Joseph, B. & G. Tserdanelis. 2003. Modern Greek. In *Variationstypologie. Ein sprachtypologisches Handbuch zu den europäischen Sprachen in Geschichte und Gegenwart*, T. Roelcke (ed.), 824-849. Berlin: Walter de Gruyter.
- Lengeris, A., Kainada, E. & N. Topintzi. 2016. Vowel raising, deletion and diphthongization in Kozani Greek. *Modern Greek Dialects and Linguistics Theory* 6 (1): 93-101.
- Loukina, A. 2008. *Regional phonetic variation in Modern Greek*. Doctoral dissertation. Oxford: Oxford University.
- Luce, P. A. & J. Charles-Luce. 1985. Contextual effects on vowel duration, closure duration, and the consonant/vowel ratio in speech production. *Journal of the Acoustical Society of America* 78 (6): 1949-1957.
- Nicolaidis, K. 2001. An electropalatographic study of Greek spontaneous speech. *Journal of the International Phonetic Association* 31 (1): 67-85.
- Nicolaidis, K. 2003. Acoustic variability of vowels in Greek spontaneous speech. *Proceedings of the XVth International Congress of Phonetic Sciences*, 3221-3224. Universidad Autónoma de Barcelona.
- Pierce, C. A., Block, R. A. & H. Aguinis. 2004. Cautionary note on reporting eta-squared values from multifactor ANOVA designs. *Educational & Psychological Measurement* 64 (6): 916-924.
- Recasens, D., Pallarès, M. D. & J. Fontdevila. 1997. A model of lingual coarticulation based on articulatory constraints. *The Journal of the Acoustical Society of America* 102 (1): 544-561.
- Schweitzer, A. & N. Lewandowski. 2014. Social factors in convergence of f1 and f2 in spontaneous speech. In *Proceedings of the 10th International Seminar on Speech Production*. Cologne.
- Strange W., Weber, A., Levy E. S., Shafiro, V., Hisagi, M. & K. Nishi. 2007. Acoustic variability within and across German, French, and American English vowels: phonetic context effects. *The Journal of the Acoustical Society of America* 122 (2): 1111-1129.
- Tauberer, J. & K. Evanini. 2009. Intrinsic vowel duration and the post-vocalic voicing effect: some evidence from dialects of North American English. *Interspeech* 2009, 2211-2214.
- Themistocleous, C. 2017. The nature of phonetic gradience across a dialect continuum: evidence from modern Greek vowels. *Phonetica* 74 (3): 157-172.
- Topintzi, N. & M. Baltazani. 2012. The acoustics of high-vowel loss in a Northern Greek dialect and typological implications. Uncorrected proof. *Consonant Clusters and Structural Complexity* 26: 369.

Βιβλωνύμια και ο ρόλος τους στις παγιωμένες εκφράσεις της ΝΕ

Irina Tresorukova
Moscow State University of
M.V.Lomonosov
itresir@mail.ru

Στη ΝΕ έχουν διασωθεί και χρησιμοποιούνται ευρέως διάφορες παγιωμένες εκφράσεις (ΠΕ), οι οποίες προέρχονται κυρίως από την ελληνιστική εποχή και αποτελούν μια ιδιαίτερη κατηγορία, η οποία στις περισσότερες περιπτώσεις δεν είναι προϊόν της προφορικής παράδοσης (Ανδριώτης 1957, 4). Κυρίως είναι ΠΕ από την Αγία Γραφή, οι οποίες, όντας «απολιθωμένες», συνεχίζουν να λειτουργούν στη σύγχρονη γλώσσα. Ένα μεγάλο μέρος των ΠΕ αποτελούν συνάψεις, στερεότυπες εκφράσεις ή και παροιμίες που περιέχουν ένα κύριο όνομα.

Ως γνωστόν, με την μελέτη των κυρίων ονομάτων ασχολείται η ονοματολογία, η οποία έχει ως απώτερο στόχο τη μελέτη ανθρωπωνυμίων και τοπωνυμίων, αλλά και άλλων πεδίων, όπως των τοπωνυμίων, χρονωνυμίων, ζωνωνυμίων, εθνωνυμίων κ.α. Τα κύρια ονόματα, σύμφωνα με την Superanskaya (1973, 66) δεν διαθέτουν σημασία και απλά δημιουργούν ένα στρώμα λεξιλογίου, που δεν απαιτεί μετάφραση.

Η μεγαλύτερη κατηγορία τους είναι τα ανθρωπωνύμια, τα οποία παίζουν ένα ιδιαίτερο ρόλο στις παγιωμένες εκφράσεις της ΝΕ και, με τη σειρά τους, ταξινομούνται σε διάφορες κατηγορίες, μεταξύ των οποίων είναι και τα βιβλωνύμια, δηλαδή τα κύρια ονόματα που απαντούν στην Αγία Γραφή και σε άλλα εκκλησιαστικά κείμενα και στην εκκλησιαστική παράδοση, πρβλ. *Αδάμ, Δαβίδ, Μαθουσαήλ, Αϊ-Νικόλας* κ.α. Μετά την ανάλυση των σωμάτων κειμένων, ερμηνευτικών λεξικών της ΝΕ και συλλογών των εκκλησιαστικών φράσεων και εκφράσεων διακρίνουμε 35 ΠΕ που περιέχουν τα βιβλωνύμια.

Στη συγκεκριμένη ανακοίνωση θα παρουσιαστεί η κατάταξη των ΠΕ που περιέχουν βιβλωνύμια με βάση την προέλευσή τους (πρβλ., ΠΕ άμεσης προέλευσης από την Βίβλο ή άλλα εκκλησιαστικά κείμενα και παράδοση π.χ. *βρήκε ο Φίλιππος τον Ναθαναήλ, τα του Καίσαρος τω Καίσαρι*, μεθερμηνευθείσες ή μεταφορικές ΠΕ π.χ. *Δαβίδ και Γολιάθ, άπιστος Θωμάς, Σολομώντειος δικαιοσύνη* κ.α.) και η προσέγγιση στην ανάλυση του λεξικο-φρασεολογικού πεδίου της χρήσης των βιβλωνύμιων στις ΠΕ της ΝΕ.

Αναφορές

Ανδριώτης, Ν. 1957. Αντίστοιχα εκφραστικά μέσα της αρχαίας και της νέας ελληνικής. *Ελληνικά* 15: 1-25.

**Προσυνεδριακή
Μεταπτυχιακή
Ημερίδα**

**Pre-Conference
Postgraduate
Workshop**

Παράγωγα επίθετα με το στερητικό πρόθημα α-/αν- στις επιστολές του αποστόλου Παύλου: Δυο νέα παράγωγα επίθετα

Ροδή Γεωργιάδου
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης
rgeorgiad@past.auth.gr

Η παρούσα εργασία έχει ως αντικείμενο τη μελέτη των παράγωγων επιθέτων με προθηματοποίηση μέσω του στερητικού προθήματος α- που εμφανίζονται μέσα στις επιστολές του Αποστόλου Παύλου. Πρωτίστως, θα αναλυθούν οι τρόποι κατασκευής των νέων παράγωγων επιθέτων, τα εργαλεία παραγωγής, το μοντέλο μορφολογίας, εν γένει δηλαδή η μορφολογική παραγωγική διαδικασία σύμφωνα με τις αρχές του θεωρητικού πλαισίου της Corbin. Στο πλαίσιο αυτό θα γίνει προσπάθεια κατηγοριοποίησής τους ως προς το στοιχείο της βάσης τους (ονοματική και ρηματική), και διερεύνηση των σημασιολογικών επιδράσεων αυτής στη μορφή και στη σημασία του παραγώγου επιθέτου. Επιπροσθέτως, θα μελετηθεί η χρήση και η σημασιακή οδηγία του στερητικού α- μέσα στα κείμενα του αποστόλου και η συνεξέταση της χρήσης του στον προφορικό και γραπτό λόγο της περιόδου της Ελληνιστικής Κοινής μέσα από μια συγκριτική μελέτη των γραμματικών της περιόδου αυτής. Τέλος, θα γίνει ειδική μελέτη της μορφολογίας και της σημασιολογίας δυο νέων παράγωγων στερητικών επιθέτων, κατασκευασμένων από τον απόστολο Παύλο. Προς τούτους, θα επιχειρηθεί παράλληλα η κατανόηση των ιστορικών, κοινωνικών και ειδολογικών συνθηκών που συνέβαλαν στην κατασκευή των νέων αυτών κατασκευασμένων επιθέτων μέσα στο θεολογικό κείμενο. Επιχειρώντας μια διεπιστημονική εξέταση των επιθέτων, έχουμε ως στόχο την ερμηνευτική τους ανάλυση, με καθοριστική να είναι στο σημείο αυτό η εφαρμογή της βιβλικής επιστήμης, και ειδικότερα της Ερμηνευτικής, η οποία θα παράσχει την ιδιάζουσα ερμηνευτική προσέγγιση των επιθέτων.

Αναφορές

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Ά. 1992. Η νεοελληνική παραγωγή κατά το μοντέλο της D. Corbin. *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα* 13, 505-526.
- Βελούδης, Ι. 2005. *Η Άρνηση*. Αθήνα: Πατάκης.
- Blass, F., Debrunner, A. & R. W. Funk. 1961. *A Greek Grammar of the New Testament and Other Early Christian Literature*. Σικάγο & Cambridge: The University of Chicago Press.
- Γαβριηλίδου, Ζ. 2010. Από τη στέρηση στην επίταση: η περίπτωση του α- / αν-. *Πρακτικά 8ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας*. http://www.linguist-uoi.gr/cd_web/case.html.
- Cotterell, P. & M. Turner. 1989. *Linguistics and Biblical Interpretation*. Λονδίνο: SPCK.
- Danker, Fr. W. 2000. *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*. Σικάγο & Λονδίνο.
- Παπαδημητρίου, Κ. 2017. *Τα Λεξιλόγια του αποστόλου Παύλου*. Θεσσαλονίκη: Ostracon.
- Laurence, M. & M. Vance. 2008. *Guide to adjectives in the Greek New Testament*. Orlando: Vance Publications.
- Louw, J.P. & E.A. Nida. 1988. *Greek-English Lexicon of the New Testament Based on Semantic Domains*. Τόμ.1-2. Νέα Υόρκη: United Bible Societies.
- Moulton, J. H. 1908. *A Grammar of New Testament Greek*. Τόμ. I: *Prolegomena*. Εδιμβούργο: T. & T. Clark.
- Moulton, J. H. 1963. *A Grammar of New Testament Greek*. Τόμ. III: *Syntax*. Εδιμβούργο: T. & T. Clark.
- Lieber, R. 2004. *Morphology and Lexical Semantics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Wallace, B. D. 1996. *Greek Grammar beyond the Basics. An exegetical syntax of the New Testament*. Michigan: Zondervan.

«Το έργο συγχρηματ οδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», στο πλαίσιο της Πράξης «Ενίσχυση του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας» (MIS-5000432), που υλοποιεί το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ)»

Reduplication and hyper-reduplication in Greek

Polychronia
Christodoulidou
Aristotle University of
Thessaloniki
polichronia@hotmail.com

We are examining a certain type of morphological reduplication and hyper-reduplication in Greek. In the former case, the left end morpheme of a word reappears once while, in the latter, more than once. Apart from the purely morphological (hyper-)reduplication, a certain type of morphophonological (hyper-)reduplication is also being studied, which involves the reappearance not simply of a morpheme but of the left end part of a morphological word that is identified with a morpheme phonologically – but not morphologically. For both of these phenomena, based on Raimy (2000), we are looking into the formation processes of the structures under study, whereas, based on Kabak & Revithiadou (2009) and Nikolou (2008), we are examining their prosodic structure. Additionally, we are being occupied with their meaning and certain additional phonological and morphological features, such as the existence of emphasis and the morphophonological features of the base. Parallel to these, we are attempting predictions as to the maximally allowed size of the morphological and the phonological word as well as the number of recursions that are possibly allowed at the level of the phonological word in the Greek language. Last but not least, we are comparing the Greek hyper-reduplication with the multiple reduplication of other languages, in order to find similarities and differences.

References

- Nikolou, K. 2008. The phonological word in Greek and its comparison with Arabic: Analysis and applications (In Greek). Ph.D. Thesis. University of the Aegean.
- Kabak, B. & A. Revithiadou. 2009. An interface approach to prosodic word recursion. In *Phonological domains: Universals and deviations*, J. Grijzenhout & B. Kabak (eds.), 105-133. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Raimy, E. 2000. *The Phonology and Morphology of Reduplication*. Studies in Generative Grammar 52. Berlin: Mouton de Gruyter.

Το επίθημα -άνιο στο λεξιλόγιο της βιοχημείας της Νέας Ελληνικής

Μάριος Γιακουμής
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης
gmariosc@lit.auth.gr

Η παρούσα εργασία στοχεύει στην παρουσίαση του επιθήματος -άνιο, που εμφανίζεται στο λεξιλόγιο της βιοχημείας της Νέας Ελληνικής. Χρησιμοποιώντας ως εργαλείο το πρότυπο της Κατασκευαστικής Μορφολογίας της Danielle Corbin, η εξέταση του συγκεκριμένου λεξικού τέρματος επιχειρείται τόσο διαχρονικά όσο και συγχρονικά. Η ιστορική αναδρομή αποκαλύπτει ότι το 1866 ο γερμανικής καταγωγής χημικός August Wilhelm Hofmann χρησιμοποίησε για πρώτη φορά το επίθημα -ane προκειμένου να αναφερθεί σε μία αλυσίδα ατόμων άνθρακα χωρίς διπλούς δεσμούς. Στην Ελληνική το επίθημα αυτό εισήχθη από τον μαζικό δανεισμό λέξεων ορολογίας της βιοχημείας από τη γαλλική. Επομένως το -άνιο είναι η εξελληνισμένη μορφή του γαλλικού επιθήματος -ane με την προσθήκη της ονοματικής κατάληξης του ουδετέρου -ιο. Όσον αφορά την έρευνα σε συγχρονικό επίπεδο, αυτή αποκαλύπτει ότι το νεοελληνικό τέρμα -άνιο είναι ένα επιστημονικό επίθημα που εφαρμόζεται σε ονοματικές βάσεις προσδιορισμένες ως [+λόγιο] και σχηματίζει ουσιαστικά. Τα ουσιαστικά-βάσεις δηλώνουν την παρουσία *χ* ατόμων άνθρακα ανά μόριο της ένωσης (πχ. πεντ-άνιο, εξ-άνιο, επτ-άνιο κ.ο.κ). Ως προς τη σημασιολογική οδηγία του -άνιο περιγράφεται ως *υπόδειξη όλων των απλών δεσμών μεταξύ των ατόμων άνθρακα που δηλώνονται από τη βάση*. Υπογραμμίζει δηλαδή τη σχέση που υπάρχει ανάμεσα στα άτομα άνθρακα που δηλώνονται από τη βάση. Με αυτόν τον τρόπο δημιουργούνται τα αλκάνια στον χώρο της βιοχημείας.

Αναφορές

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Ά. 1992. Η νεοελληνική παραγωγή κατά το μοντέλο της D. Corbin. *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα* 13, 505-526.
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Ά. 1992. Η νεοελληνική παραγωγή κατά το μοντέλο της D. Corbin. *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα* 12, 505-526.
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Ά. 1997. Γλωσσικές διαδικασίες κατά τη δημιουργία των όρων. *Ελληνική γλώσσα και ορολογία: Πρακτικά του Α' συνεδρίου ελληνικής ορολογίας*, 77-87. Αθήνα.
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Ά. 2002. *Αντίστροφο Λεξικό της Νέας Ελληνικής*. Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Ά. 2009. Το επίθημα -ίσι(ος) στη νεοελληνική. *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα* 29, 58-73.
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Ά. & Α. Φλιάτουρας 2003. Η διάκριση λόγιο και λαϊκό στη Νέα Ελληνική. Ορισμός και ταξινόμηση. Στο *Πρακτικά 6ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας*, Ρέθυμνο.
- Corbin, D. 1987. Morphologie dérivationnelle et structuration du lexique. 2 τόμ. Τυβίγγη: Max Niemeyer.
- Corbin, D. 1991. Introduction. La formation des mots: structures et interprétations. *Lexique* 10: 7-30.
- Holton, D., Mackridge, P. & I. Philippaki-Warbuton. 1997. *Greek: A Comprehensive Grammar of the Modern Language*. Λονδίνο: Routledge.
- Κλαίρης, Χ. & Γ. Μπαμπινιώτης. 2005. *Γραμματική της Νέας Ελληνικής. Δομολειτουργική - Επικοινωνιακή*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- ΛΚΝ 1998. *Λεξικό της κοινής νεοελληνικής*. Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.
- Liddell, H.G. & R. Scott 1996. *A Greek-English Lexicon*. Οξφόρδη: Clarendon Press.
- Μπαμπινιώτης, Γ. [1998] 2008. *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.
- Νεοελληνική Γραμματική (της Δημοτικής)*. 1941. Αθήνα: ΟΕΣΒ.
- Τσιακμάκης, Ε. 2017. Το μόρφημα -ίαση στο λεξιλόγιο της παθολογίας της Νέας Ελληνικής. Ανακοίνωση στο 11ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία» (Αθήνα, 9-11 Νοεμβρίου 2017).

Η σύνθετη πραγματικότητα της αξιοποίησης των ψηφιακών μέσων στο μάθημα της νεοελληνικής γλώσσας: μελέτη περίπτωσης εκπαιδευτικού

Αρχοντούλα Γκουτζιούλη
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης
archontoulagk@gmail.com

Η είσοδος των ψηφιακών μέσων στην εκπαίδευση πυροδότησε έντονες επιστημονικές αναζητήσεις και συζητήσεις σχετικά με τον τρόπο αξιοποίησής τους, με τις δυσκολίες εισαγωγής τους στην εκπαιδευτική καθημερινότητα και με τις επιπτώσεις τους στο σύνολο της εκπαιδευτικής διαδικασίας (Selwyn 2015). Είναι γεγονός ότι ο σχετικός επιστημονικός προβληματισμός είναι αρκετά πλούσιος και φωτίζει αρκετές πτυχές του ζητήματος (Κουτσογιάννης 2017). Είναι όμως αρκετά περιορισμένες οι έρευνες, οι οποίες αξιοποιούν τις παραδόσεις ανάλυσης λόγου και αναδεικνύουν το πολυσύνθετο του πράγματος.

Η παρούσα ανακοίνωση επιδιώκει να συνεισφέρει στον εμπλουτισμό του σχετικού προβληματισμού. Τα δεδομένα μας αντλούνται από μελέτη περίπτωσης μιας εκπαιδευτικού, η οποία αξιοποιεί τις νέες τεχνολογίες στο μάθημα της νεοελληνικής γλώσσας.

Ακολουθώντας το θεωρητικό και μεθοδολογικό πλαίσιο του Κουτσογιάννη (υπό δημοσίευση), δίνεται έμφαση στην ανάλυση και ερμηνεία των πρωτοβουλιών της εκπαιδευτικού (Kress 2010), στις τεχνολογικές ιδιαιτερότητες των ψηφιακών μέσων (Jones, Chik & Hafner 2015), στο πώς κατανοούνται από διδακτική άποψη τα ψηφιακά μέσα (Koutsogiannis 2010), αλλά και στο πώς όλα αυτά εγγράφονται στην ιστορικότητα του σχολικού θεσμού.

Μεθοδολογικά, για την ανάλυση των δεδομένων, αξιοποιήθηκε η nexus analysis (Scollon & Scollon 2004), η οποία, αντιμετωπίζοντας τη συστημική διάσταση των κοινωνικών φαινομένων, αποσκοπεί στο να χαρτογραφήσει τον τρόπο με τον οποίο κάθε διδακτική δράση αποτελεί σημείο ενός σύνθετου συμπλέγματος, όπου συνυπάρχουν διάφοροι λόγοι και αντιλήψεις (Κουτσογιάννης υπό δημοσίευση). Δεδομένα της ανάλυσης αποτέλεσαν μία ημιδομημένη συνέντευξη με την καθηγήτρια, τα φύλλα εργασίας που αξιοποιήθηκαν κατά τη διδασκαλία της, οι προσωπικές της σημειώσεις, τα τελικά κείμενα των μαθητών, ερωτηματολόγια αποτίμησης της διαδικασίας που συμπληρώθηκαν από τα παιδιά, καθώς και το ισχύον πρόγραμμα σπουδών και το διδακτικό εγχειρίδιο.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης αναδεικνύουν το πώς οι πρωτοβουλίες της εκπαιδευτικού για διδακτική αξιοποίηση των ψηφιακών μέσων μπορούν να κατανοηθούν τόσο με βάση την ελληνική εκπαιδευτική ιδιαιτερότητα και παράδοση, όσο και με βάση τις τρέχουσες επιστημονικές αναζητήσεις, όπως αυτές αναπλαισιώνονται τοπικά. Η ανακοίνωση, γενικότερα, επιχειρεί να αναδείξει πτυχές της συνθετότητας της ελληνικής εκπαιδευτικής πραγματικότητας και την ανάγκη για λεπτομερή και μακροπρόθεσμο σχεδιασμό σε ζητήματα εκπαίδευσης.

Αναφορές

- Jones, R. H., Chik, A. & C. A. Hafner, επιμ. 2015. *Discourse and digital practices: Doing discourse analysis in the digital age*. Λονδίνο & Νέα Υόρκη: Routledge.
- Koutsogiannis, D. 2010. ICTs and language teaching: the missing third circle. Στο *Language, languages and new technologies: ICT in the service of languages*, G. Stickel & T. Varadi (επιμ.), 43-59. Frankfurt am Main: Peter Lang.
- Κουτσογιάννης, Δ. 2017. Πλαίσιο αρχών για τη δημιουργική αξιοποίηση των ψηφιακών μέσων στην εκπαίδευση. <http://e-pimorfosi.cti.gr/articles-projects?download=192:keimeno-arxwn-koutsogiannis>
- Κουτσογιάννης, Δ., υπό δημοσίευση. Προς μια κριτική ανάλυση του ψηφιακού εκπαιδευτικού λόγου.
- Kress, G. 2010. *Multimodality: a social semiotic approach to contemporary communication*. Λονδίνο & Νέα Υόρκη: Routledge.
- Scollon, R. & S. Scollon. 2004. *Nexus Analysis: Discourse and the Emerging Internet*. Λονδίνο: Routledge.
- Selwyn, N. 2015. The discursive construction of education in the digital age. *Discourse and digital practices. Doing discourse analysis in the digital age*, R. H. Jones, A. Chik, C. A. Hafner (επιμ.), 226-240. Λονδίνο: Routledge.

Electropalatography in the investigation of fricative production by Greek speakers with Down Syndrome: A case study

Anastasia Deri
Aristotle University of
Thessaloniki
nanastas@enl.auth.gr

Katerina Nicolaidis
Aristotle University of
Thessaloniki
knicol@enl.auth.gr

Introduction: Speech production in Down Syndrome is characterized by a high incidence of articulation errors (Hamilton 1993; Timmins et al. 2007). Low intelligibility is a typical pattern of their speech and remains one of the greatest barriers for effective communication (Bunton et al. 2007). Reviews on speech impairment in Down Syndrome have indicated a number of possible factors, including physiological variations with effects on the size of the oral tract, hypotonia of the muscles, phonological delay/disorder and motor programming deficits (Hamilton 1993; Bunton et al. 2007). Controversy on the issue of speech impairment in this population is likely to be attributed to the limited number of studies that make use of objective measurement tools to examine the articulation patterns of this population. In this study, we use electropalatography (EPG) to examine abnormal articulation patterns in the production of fricative sounds by a Greek adult speaker with Down Syndrome.

Methodology: Data was collected from a Greek adult speaker with Down Syndrome (MB). Normative data was obtained from a Greek adult speaker matched for chronological age (KK). Acoustic and EPG data was simultaneously collected while the participants read a list of words containing the Greek fricative consonants /s/, /z/, /x/, /ɣ/, [ç] and [ʝ]. EPG analyses included examination of total amount of contact, center of gravity and centrality measure for the fricative sounds. Variation due to vowel context, lexical stress and word position was also examined.

Results: Results of the EPG analysis suggested important subject variability in place of articulation and amount of tongue palate contact for the majority of fricative sounds. Significantly more contact was evident in /s/ and /z/ for speaker KK than speaker MB ($p < .001$). Effect of voicing was important, as more contact was evident for /z/ than /s/ ($p < .001$). Significant differences were also found in place of articulation, with speaker KK consistently showing more anterior productions than speaker MB ($p < .001$). In relation to fricatives [ç] and [ʝ], speaker KK again showed more contact than speaker MB in the whole palate, as well as more contact in the central region of the palate ($p < .001$), suggesting the presence of more open articulations for speaker MB.

Discussion: The Greek adult with Down Syndrome showed signs of both dysarthric and dyspraxic speech, indicating that speech impairment in Down Syndrome results from difficulties at different levels of the speech production process. Incomplete contact found in the majority of the fricative singletons points to an articulatory impairment which could result from hypotonia. Hypotonia of the tongue, which has been connected to Down Syndrome, is typically a feature of dysarthric speech and implies problems in carrying out the appropriate tongue movements for the target sound (Hardcastle et al. 1985). Incomplete contact is also a feature that has been reported to studies of people with speech disfluencies (Forster & Hardcastle 1998; Wood 1995) and indicates a breakdown in motor programming during the production of speech.

References

- Bunton, K., Leddy, M. & J. Miller. 2007. Phonetic Intelligibility Testing in Adults with Down Syndrome. *Down Syndrome Research and Practice* 12 (1): 1-4.
- Forster, C. & W. Hardcastle. 1998. An electropalatographic (EPG) study of the speech of two stuttering subjects. *International Journal of Language and Communication Disorders* 33: 358-363.
- Hamilton, C. 1993. Investigation of the articulatory patterns of young adults with Down's syndrome using electropalatography. *Down Syndrome Research and Practice* 1 (1): 15-28.
- Hardcastle, W.J., Morgan Barry, R.A. & C.J. Clark. 1985. Articulatory and voicing characteristics of adult dysarthric and verbal dyspraxic speakers: an instrumental study. *British Journal of Disorders of Communication* 20: 249-27.
- Timmins, C., Hardcastle, W., Wood, S., MacCann, J. & J. Wishart. 2007. Variability in fricative production of young people with Down's syndrome: An EPG analysis. *Proceedings of the 16th International Congress of the ICPHS*, J. Trouvain & W. J. Barry (eds.), 1981-1984.
- Wood, S.E. 1995. An electropalatographic analysis of stutterers' speech. *European Journal of Disorders of Communication* 30 (2): 226-236.

Σημασιακή προτεραιοποίηση: Ευρήματα από ελληνόφωνους ομιλητές της γαλλικής ως δεύτερης γλώσσας

Γερακινή Δούκα
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης
dgerakini@lit.auth.gr

Στόχος της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση της λεξικής επεξεργασίας σε ενήλικες ελληνόφωνους ομιλητές της γαλλικής ως δεύτερης γλώσσας. Ειδικότερα, εξετάζεται η σημασιολογική προτεραιοποίηση τόσο ενδογλωσσικά, στη γαλλική και την ελληνική γλώσσα, όσο και διαγλωσσικά, μεταξύ των δύο γλωσσών, προκειμένου να ελεγχθεί μια από τις βασικές προβλέψεις του Αναθεωρημένου Ιεραρχικού Μοντέλου (Revised Hierarchical Model) (Kroll & Stewart 1994) γλωσσικής αναπαράστασης. Σύμφωνα με αυτήν, εξαιτίας της αδύναμης σύνδεσης της δεύτερης γλώσσας με το εννοιολογικό πεδίο, λέξεις της μητρικής γλώσσας μπορούν να διευκολύνουν την αναγνώριση σχετικών σημασιολογικά λέξεων της δεύτερης γλώσσας, αλλά όχι το αντίστροφο, με αποτέλεσμα να παρατηρείται συχνά ασυμμετρία ανάμεσα στις δύο κατευθύνσεις προτεραιοποίησης. Για τους σκοπούς της έρευνας κατασκευάστηκαν τέσσερα έργα σημασιακής προτεραιοποίησης, δύο διαγλωσσικά και δύο ενδογλωσσικά, στο πρότυπο των Basnight-Brown & Altarriba (2007). Στα έργα αυτά, οι συμμετέχοντες καλούνταν να πραγματοποιήσουν λεξική απόφαση σε συγκεκριμένες λέξεις-στόχους που έβλεπαν, είτε στη μία είτε στην άλλη γλώσσα, ενώ προηγούνταν κάθε φορά η πολύ σύντομη προβολή μιας άλλης λέξης, είτε γαλλικής είτε ελληνικής, που λειτουργούσε ως ερέθισμα προτεραιοποίησης. Κατά τη διαδικασία αυτή, καταγράφηκαν τόσο οι απαντήσεις των συμμετεχόντων όσο και οι χρόνοι αντίδρασής τους σε κάθε λέξη-στόχο. Οι συμμετέχοντες ήταν όλοι ενήλικες ελληνόφωνοι φοιτητές με υψηλό επίπεδο γαλλομάθειας (επίπεδο Γ) αλλά με μικρό χρονικό διάστημα παραμονής στη χώρα (το πολύ ένας χρόνος). Όλα τα αποτελέσματα συζητώνται στο πλαίσιο του RHM αλλά και άλλων μοντέλων γλωσσικής αναπαράστασης, που αναπτύχθηκαν για να εξηγήσουν την αλληλεπίδραση ανάμεσα στα νοητικά λεξικά δίγλωσσων ομιλητών και την επιρροή σ' αυτήν ποικίλων γλωσσικών (π.χ. είδος των λέξεων) ή μη γλωσσικών (σχετικών με τη διαδικασία μάθησης, π.χ. επίδοση) παραγόντων.

Αναφορές

- Basnight-Brown, D. M. & J. Altarriba. 2007. Differences in semantic and translation priming across languages: The role of language direction and language dominance. *Memory & cognition* 35 (5): 953-965.
- Kroll, J. F., & E. Stewart. 1994. Category interference in translation and picture naming: Evidence for asymmetric connections between bilingual memory representations. *Journal of memory and language* 33 (2): 149-174

Διδακτική αξιοποίηση σωμάτων κειμένων μαθητών

Έλενα Δρακωνάκη
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης
chrysiel@lit.auth.gr

Η παρούσα ανακοίνωση αναφέρεται στις δυνατότητες διδακτικής αξιοποίησης των λαθών, όπως αυτά εμφανίζονται στις γραπτές παραγωγές μαθητών & μαθητριών της Νέας Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας μέσα από τα ηλεκτρονικά Σώματα Κειμένων Μαθητών [ΣΚΜ]. Η ανάλυση λαθών μπορεί να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς να αποκτήσουν μια σφαιρική εικόνα της διαγλώσσας των μαθητών-τριών και να συστηματοποιήσουν τις διδακτικές τους παρεμβάσεις, όπου αυτό είναι αναγκαίο. Επίσης, όπως αναφέρεται και στο Αναστασιάδη-Συμεωνίδη et al. (2008, 598): «Η ανάλυση λαθών εντός τάξης μπορεί να αποτελέσει μία χρήσιμη γνωσιακή/μεταγνωσιακή στρατηγική διδασκαλίας, καθώς δίνει έμφαση, εμπειρικά και βιωματικά, στη διαφορετικότητα του “άλλου” ως προς τη γλώσσα».

Οι φυσικοί ομιλητές της γλώσσας-στόχου (διδάσκοντες-συγγραφείς) δεν είναι σε θέση να προβλέψουν πλήρως όσο μεγάλη επαφή και εμπειρία και να έχουν με το εν λόγω αντικείμενο τις άμεσες ανάγκες και επιθυμίες των μαθητών. Είναι ανάγκη, λοιπόν, να βρεθούν οι δομές που χρησιμοποιούν οι ίδιοι οι μαθητές, διότι πολλές φορές προβλήματα συνεχίζουν να υπάρχουν και σε μεγαλύτερα επίπεδα γλωσσομάθειας, όπου οι μαθητές καλούνται να αντιμετωπίσουν μεγαλύτερες προκλήσεις στη γλώσσα-στόχο. Δηλαδή, καθώς αναπτύσσεται η επάρκεια των μαθητών στη γλώσσα-στόχο, είναι πολύ πιθανό π. χ. να γνωρίζουν πολύπλοκο λεξιλόγιο, αλλά να μην μπορούν να χειριστούν μορφοσυντακτικά ή πραγματολογικά φαινόμενα που θεωρούνται δεδομένα (Cowan & Leeser 2007, 297) για το επίπεδο γλωσσομάθειάς τους και αναγκαία για την επικοινωνία στη γλώσσα-στόχο. Επιπροσθέτως, η ανάλυση των σωμάτων κειμένων μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές να ταυτοποιήσουν ιδιαίτερες λέξεις και εκφράσεις της γλώσσας-στόχου συνδέοντάς τις με συγκεκριμένες λειτουργίες και έτσι να εφοδιαστούν με τους κατάλληλους εκφραστικούς και γλωσσικές συμβάσεις, όπως αναφέρεται στον Noguchi (2001) (από Bianchi & Pazzaglia 2007, 260).

Κατά συνέπεια, η μελέτη προβληματικών περιοχών της ΝΕ γλώσσας για τους μη φυσικούς ομιλητές (π.χ. ρηματική όψη, χρήση άρθρου κ.ά.) μέσα σε corpora δικής τους παραγωγής μέσω συμφραστικών πινάκων (concordances), συμφράσεων (collocations) ή συχνοτήτων λέξεων (wordlists) θα μπορούσε να δώσει μια πλήρη εικόνα για την ανάπτυξη της διαγλώσσας τους έχοντας ως πηγή την ίδια τη διαγλώσσα των μαθητών (Τάντος 2015). Εφόσον τα ΣΚΜ αξιοποιηθούν κατάλληλα, μπορούν να οδηγήσουν σε χρήσιμα πορίσματα τους διδάσκοντες σε συνδυασμό με διάφορα μεταδεδομένα, όπως ηλικία, επίπεδο γλωσσομάθειας, μορφωτικό επίπεδο (Granger 2008).

Πιο συγκεκριμένα, οι διδάσκοντες μπορούν να «εκμεταλλεύονται» τα λάθη των μαθητών, που παρατηρούνται στις γραπτές τους παραγωγές ως εξής:

- *Προϊδεασμός* διδασκόντων για το τι είδους λάθη μπορεί να προκύψουν κατά τη διάρκεια εκμάθησης των Νέων Ελληνικών προκειμένου να υπάρξει διδακτική παρέμβαση με μεγαλύτερη έμφαση στα φαινόμενα της γλώσσας όπου δυσκολεύονται οι μαθητές.
- *Σχεδιασμός δραστηριοτήτων* για τη διδασκαλία λεξιλογίου και μορφοσύνταξης (Μάθηση Μέσω Δεδομένων), ώστε να ανακαλύψουν οι μαθητές τόσο τη μορφοσυντακτική όσο την πραγματολογική λειτουργία λέξεων-φράσεων μέσα σε ένα επικοινωνιακό πλαίσιο (Τάντος & Παπαδοπούλου 2014).

Αναφορές

Bianchi F. & R. Pazzaglia. 2007. Student writing of research articles in a foreign language: metacognition and

- corpora. Στο *Corpus Linguistics 25 Years on*, Facchinetti R. (επιμ.), 11-25. Amsterdam: Rodopi Editions.
- Cowan R. & M. Leese. 2007. The structure of corpora in SLA research. Στο *Corpus Linguistics 25 Years on*, Facchinetti R. (επιμ.), 289- 303. Amsterdam: Rodopi Editions.
- Granger S. 2008. Learner Corpora in Foreign Language Education. Στο *Encyclopedia of Language and Education*, 4ος τόμος, N. Van Deusen-Scholl & N.H. Hornberger (επιμ.), 337-351. Springer.
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη Α., Βλέτση, Ε., Μητσιάκη, Μ., Μποζονέλος, Β. & Β. Χούμα. 2008. Τα γλωσσικά λάθη μαθητών της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας και ο ρόλος της Γ1 στις πολυπολιτισμικές τάξεις του Γυμνασίου. Πρακτικά διεθνούς συνεδρίου «Ευρωπαϊκό έτος διαπολιτισμικού διαλόγου: Συνομιλώντας με τις γλώσσες- πολιτισμούς», 597-612. Θεσσαλονίκη: Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας ΑΠΘ.
- Τάντος Α. & Δ. Παπαδοπούλου. 2014. Διδακτική Αξιοποίηση των Σωμάτων Κειμένων Μαθητών στην Ελληνική ως Δεύτερη/Ξένη Γλώσσα. Στο *Τιμητικός Τόμος για την Άννα Αναστασιάδη-Συμεωνίδη*, Ζ. Γαβριηλίδου & Α. Ρεβυθιάδου (επιμ.), 246-260. Εκδόσεις Σαΐτα.
- Τάντος Α. 2015. Σώματα Κειμένων κι εκμάθηση δεύτερης/ξένης γλώσσας. Στο *Υποστήριξη της Λειτουργίας των τάξεων Υποδοχής: Ζητήματα γλωσσικής διδασκαλίας*, Δ. Παπαδοπούλου, Ε. Αγαθοπούλου & Κ. Πούλιου (επιμ.), 297-329. Θεσσαλονίκη: ΑΠΘ.

Figurative framing in the aftermath of a financial crisis: the case of metaphor in the speech of Greece's PM in Ithaca, August 2018

Despoina **Felekidou**
Aristotle University of
Thessaloniki
despoinafelekidou@yahoo.gr

It was revolutionary when Lakoff and Johnson first supported that metaphor is mainly a matter of thought, and that is a matter of language only derivatively (1980, 183), but ever since their idea was further explored and developed so that it can now be argued that people speak metaphorically as a result of thinking, feeling and acting metaphorically, arguments that ground Conceptual Metaphor Theory (CMT). What is more, it has been noticed by scholars that there is a strong connection between metaphor use and political discourse, as metaphors are employed by politicians for a variety of different reasons, normally serving the ultimate purpose to persuade the public (see for example Chilton & Lakoff 1989; Lakoff 2002; Musolff 2004; Charteris-Black 2007, 2011 and 2014). In addition, Steen and his colleagues support the idea of deliberateness in the use of metaphors, by shedding light in figurative framing and its effect on persuasion, as well as the communicative aspect of metaphors, which should not be ignored in the case of political discourse (e.g. Steen 2014; Burgers et al. 2016; Boeynaems et al. 2017). Besides, defenders of Deliberate Metaphor Theory (DMT) claim that the theory should just be seen as an extension of CMT and not as being contradictory (Steen 2015, 71).

A recent example of deliberate use of metaphor is observed in the speech made by Greece's PM, Alexis Tsipras, right after the country exits its bail-out program in August 2018. The metaphors being used in the speech are conceptual, culture specific and deeply rooted in every single mind. However, their use is thought to be deliberate too, as the politician is cleverly triggering his audience's attention in order to shift their perspective into his own point of view. The aim of this paper is to explore the role that metaphors play in the PM's speech. To this end, metaphors will first be identified and they will be evaluated on the basis of the function they perform. The Greek PM is using a variety of novel metaphors that are drawn –but not limited to– ancient Greek mythology. As a result, through the persuasive power and the deliberateness of metaphorical expressions, the financial crisis is presented as an adventure, or even an experience, and the public is reassured of its country's future.

References

- Boeynaems, A., Burgers, C., Konijn, E. A. & G. J. Steen. 2017. The effects of metaphorical framing on political persuasion: A systematic literature review. *Metaphor and Symbol* 32 (2): 118-134.
- Burgers, C., Konijn, E. A. & G. J. Steen. 2016. Figurative framing: shaping public discourse through metaphor, hyperbole, and irony. *Communication Theory* 26 (4): 410-430.
- Charteris-Black, J. 2007. *The Communication of Leadership – the Design of Leadership style*. Oxford: Routledge.
- Charteris-Black, J. 2011. *Politicians and Rhetoric: the Persuasive power of metaphor*. Basingstoke: Palgrave MacMillan.
- Charteris-Black, J. 2014. *Analyzing Political Speeches: Rhetoric, Discourse and Metaphor*. Basingstoke: Palgrave MacMillan.
- Chilton, P. & Lakoff, G. 1989. Foreign policy by metaphor. *The Monthly Newsletter of the Center for Research in Language* 3 (5): 1-19.
- Lakoff, G. 2002. *Moral Politics: How Liberals and Conservatives think*. Chicago: University of Chicago Press.
- Lakoff, G. & M. Johnson. 1980. *Metaphors We Live by*. Chicago: University of Chicago Press.
- Musolff, A. 2004. *Metaphor and Political Discourse: Analogical Reasoning in Debates about Europe*. Basingstoke: Palgrave MacMillan.
- Steen, G. J. 2014. Deliberate metaphor affords conscious metaphorical cognition. *Cognitive Semiotics* 5 (1-2): 179-197.
- Steen, G. J. 2015. Developing, testing and interpreting Deliberate Metaphor Theory. *Journal of Pragmatics* 90: 67-72.

This research is co-financed by Greece and the European Union (European Social Fund- ESF) through the Operational Programme «Human Resources Development, Education and Lifelong Learning» in the context of the project “Strengthening Human Resources Research Potential via Doctorate Research” (MIS-5000432), implemented by the State Scholarships Foundation (IKY)

Η προφορική διορθωτική ανατροφοδότηση κατά τη διδασκαλία της νέας ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας: Οι απόψεις των διδασκόντων και η αντιστοιχία τους με τις διδακτικές πρακτικές

Σοφία Ιωάννου
Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών
sioanno@phil.uoa.gr

Η διορθωτική ανατροφοδότηση αποτελεί τις τελευταίες δεκαετίες αντικείμενο εκτεταμένων ερευνών, οι οποίες καταδεικνύουν τη συμβολή της στη διδασκαλία ξένων γλωσσών (Mackey 1999· Nassaji 2016). Ωστόσο, πολύ λίγα γνωρίζουμε σχετικά με τη διαδικασία διόρθωσης στο πεδίο της διδασκαλίας της νέας ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας, αλλά και για τις απόψεις των διδασκόντων όσον αφορά τις διδακτικές πρακτικές που σχετίζονται με την αντιμετώπιση του γλωσσικού λάθους. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση των απόψεων τριών διδασκόντων της νέας ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας σχετικά με τη διαδικασία διορθωτικής ανατροφοδότησης στον προφορικό λόγο, καθώς και η συσχέτιση των απόψεών τους με τις διδακτικές πρακτικές που χρησιμοποιούν κατά τη διδασκαλία του γλωσσικού μαθήματος. Η έρευνα έλαβε χώρα στο Διδασκαλείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Στη διαδικασία συλλογής δεδομένων συμμετείχαν τρεις διδάσκοντες και τρία τμήματα επιπέδου αρχαρίων. Η έρευνα περιλαμβάνει δεδομένα από την παρακολούθηση και ηχογράφηση τριών τρίωρων μαθημάτων από κάθε διδάσκοντα, όπως επίσης και ημιδομημένες συνεντεύξεις, οι οποίες διενεργήθηκαν με το πέρας των παρακολουθήσεων. Από τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από τις παρακολουθήσεις, απομονώθηκαν τα προφορικά διαλογικά επεισόδια που περιείχαν γλωσσικά λάθη, απομαγνητοφωνήθηκαν, κωδικοποιήθηκαν και κατηγοριοποιήθηκαν, ώστε να διερευνηθεί η συχνότητα της διόρθωσης στην τάξη, ο στόχος της ανατροφοδότησης (γραμματική, λεξιλόγιο, φωνολογία), η πηγή του λάθους (χρήση λανθασμένου γλωσσικού τύπου ή πρόβλημα στην επικοινωνία), η χρονική αμεσότητα της διόρθωσης (άμεση ή μεταγενέστερη) και οι στρατηγικές διόρθωσης. Η επεξεργασία των δεδομένων που προέρχονται από τις παρακολουθήσεις ολοκληρώθηκε με τη στατιστική ανάλυση. Οι ημιδομημένες συνεντεύξεις απομαγνητοφωνήθηκαν και έτυχαν επεξεργασίας μέσω της διαδικασίας ανάλυσης περιεχομένου, με στόχο να εντοπιστούν οι απόψεις των διδασκόντων σχετικά με τη διαδικασία της διορθωτικής ανατροφοδότησης και τις διδακτικές πρακτικές που χρησιμοποιούν ώστε να διαχειριστούν το γλωσσικό λάθος. Στη συνέχεια επιχειρήθηκε η σύγκριση των δεδομένων από τις παρακολουθήσεις των μαθημάτων και από τις συνεντεύξεις των διδασκόντων. Κατά τη σύγκριση των δεδομένων που προέκυψαν από τα δύο εργαλεία φαίνεται ότι οι διδακτικές πρακτικές των διδασκόντων δεν αντιστοιχούν πάντοτε στις αντιλήψεις τους. Τα αποτελέσματα αναδεικνύουν: α) την ανάγκη παρακίνησης των διδασκόντων να αναστοχαστούν τις διδακτικές τους πρακτικές και να αποκτήσουν αυτεπίγνωση των αποκλίσεων που υπάρχουν ανάμεσα στις απόψεις τους και τη διδακτική πράξη (Farrell 2015)· β) την ανάγκη για ενημέρωση των διδασκόντων σχετικά με τις εξελίξεις και τα πορίσματα της έρευνας που αφορά τους γνωστικούς και συναισθηματικούς παράγοντες που σχετίζονται με τη διαδικασία διόρθωσης.

Αναφορές

- Farrell, T. S.C. 2015. *Promoting Teacher Reflection in Second Language Education. A Framework for TESOL Professionals*. Νέα Υόρκη: Routledge.
- Mackey, A. 1999. Input Interaction and Second Language Development. *Studies in Second Language Acquisition* 21: 557-87.
- Nassaji, H. 2016. Anniversary article Interactional feedback in second language teaching and learning: A synthesis and analysis of current research. *Language Teaching Research* 20 (4): 535-562.

The syntax of Greek psych verbs: preliminary evidence from a corpus study

Antigone **Kalamida**
University of Patras
adikalamida@upatras.gr

Psychological verbs or psych verbs are verbs that denote an emotion or a psychological state. What characterizes these verbs is that one of their two arguments is always an Experiencer. Although the θ -role of the Experiencer remains stable, these verbs have the capacity to interchange their syntactic structure according to the syntactic position in which the Experiencer is realized. Several studies crosslinguistically have focused on the role of syntactic, morphological, semantic and pragmatic factors in the syntactic realization of the verb's arguments (e.g., Belletti & Rizzi 1988; Grimshaw 1990; Jackendoff 1990; Anagnostopoulou 1996, 1999; Arad 1998, 2002; Tantos 2005, 2006; Verhoeven 2010; Alexiadou & Lordâchioaia 2014).

In the present study, I would like to address the following questions:

- which of the factors studied so far in the bibliography do seem to influence the syntax of Greek psych verbs;
- in what way do certain characteristics, such as the voice morphology, the lexical aspect of the verb and the pragmatic characteristic [+/-learned] seem to affect the choice of the syntactic structure of the verb?

My hypothesis, based on the studies of Arad (1998, 2002) and Alexiadou & Lordâchioaia (2014), is that certain aspectual characteristics of psych verbs affect their syntactic structure and its interpretation, but that there are some other factors that seem to influence the syntax of Greek psych verbs, as well. These factors are the morphology of the verb and the characteristic [+/-learned] of the verb.

In order to test this hypothesis:

- a) I extract specific characteristics of psych verbs from previous studies in the form of variables with which I will attempt to describe their semantic and syntactic behavior;
- b) I register all the psych verbs, that is, all the verbs whose primary or secondary definition denotes an emotion or a psychological situation, in Modern Greek from three dictionaries;
- c) I select a representative sample of psych verbs collected from the dictionaries which contains a) standard psych verbs (*agapo* (to love)), b) psych verbs that are spoken only at a certain dialect of Greek (*kojonáro* (to tease)), c) psych verbs of the vernacular language (*yustáro* (to like)), d) psych verbs with the characteristic [+learned] (*skópto* (to scoff)), and e) psych verbs belonging to the Greek slang (*troláro* (to troll));
- d) I investigate every psych verb in relation to each of the semantic variables extracted from the bibliography in a sample of authentic examples of the verb in context with the corpus manager and text analysis software Sketch Engine (<https://www.sketchengine.eu/>) (Kilgarriff et al. 2004, 2014).

The preliminary results from this study seem to confirm the claims made in the studies by Arad and Alexiadou & Lordâchioaia about the role of the lexical aspect in the syntax of psych verbs: certain aspectual information, such as telicity, boundedness, agentivity and change of state in the Experiencer, can predict the syntactic structure in which the verb takes part. Also, two other variables seem to affect the syntactic realization of the psych verb's arguments and these are the voice morphology and the pragmatic characteristic [+/-learned] of the verb. Therefore, it seems that the study of Greek psych verbs needs to consider all of these factors:

- a) the aspectual characteristics, b) the morphological characteristics

and c) the pragmatic characteristics of the psych verb.

References

- Anagnostopoulou, E. 1996. Experiencer-object Predicates in Greek. In *Studies in Greek Linguistics* 16, 254-65.
- Anagnostopoulou, E. 1999. On Experiencers. In *Studies in Greek Syntax*, A. Alexiadou, G. Horrocks & M. Stavrou (eds.), 67-93. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.
- Alexiadou, A. & G. Iordăchioaia. 2014. The psych causative alternation. *Lingua* 148: 53-79.
- Arad, M. 1998. *VP structure and the syntax-lexicon interface*. PhD Thesis. UCL.
- Arad, M. 2002. Universal features and language-particular morphemes. In *Theoretical Approaches to Universals*, A. Alexiadou (ed.), 15-39., Amsterdam: John Benjamins.
- Belletti, A. & L. Rizzi. 1988. Psych-Verbs and θ -theory. *Natural Language and Linguistic Theory* 6: 291-352.
- Grimshaw, J. 1990. *Argument Structure*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Jackendoff, R. 1990. *Semantic Structures*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Kilgarriff, A., Rychlý, P., Smrz, P. & D. Tugwell. 2004. The Sketch Engine. In *Proc Eleventh EURALEX International Congress*. Lorient, France.
- Kilgarriff, A., Baisa, V., Bušta, J., Jakubíček, M., Kovář, V., Michelfeit, J., Rychlý, P. & V. Suchomel. 2014. The Sketch Engine: Ten Years On. *Lexicography ASIALEX* 1: 7-36.
- Tantos A. 2005. Lexical Contribution to Discourse Interface and Interpretation – The Case of Object-Experiencer Modern Greek Psych Verbs. In *Proceedings of Constraints in Discourse*, C. Sassen, A. Benz & P. Kuehnlein (eds.), 142- 149. Dortmund: Universität Dortmund.
- Tantos A. 2006. Rhetorical relations in verbal eventual representations? Evidence from psych verbs. In *Proceedings of the 2004 Texas Linguistics Society Conference: Issues at the Semantics-Pragmatics Interface*, P. Denis, E. McReady, A. Palmer & B. Reese (eds.), 123-137. Cascadilla Proceedings Project, Somerville, MA.
- Verhoeven, E. 2010. Agentivity and stativity in experiencer verbs: Implications for a typology of verb classes. *Linguistic Typology* 14: 213-251.

Το επίθημα *-ίδι(ο)* στα Νέα Ελληνικά

Αθανάσιος Λίτσος
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης
litsos.thanos@gmail.com

Ο σκοπός αυτής της μελέτης είναι να εξετάσει το επίθημα *-ίδι(ο)* στα Νέα Ελληνικά σύμφωνα με το μοντέλο της Κατασκευαστικής Μορφολογίας (Corbin 1987, 1989). Έπειτα από συλλογή, διαλογή και κατηγοριοποίηση του υλικού, μελετήθηκαν οι βάσεις των παραγώγων ως προς τη συμβατότητά τους με το επίθημα. Κύριο χαρακτηριστικό των βάσεων αναδεικνύεται η υλική υπόσταση του αντικειμένου αναφοράς, ενώ φαίνεται ότι επιλέγονται βάσεις που κατά κύριο λόγο ανήκουν στη νόρμα ή είναι σημαδεμένες με το [+λόγιο]. Μέσα από τη μελέτη των σημασιών των παραγώγων αναδεικνύεται ως σημασιολογική οδηγία του επιθήματος ο υποκορισμός, ο οποίος επιφέρεται στο αντικείμενο αναφοράς της βάσης. Επιπλέον, παρατηρείται και περαιτέρω εξειδίκευση της σημασίας μέσα από τα κοινωνικά συμφραζόμενα, όπως η σύνδεση του υποκορισμού με την υποτίμηση, αλλά και το επιστημονικό πεδίο που ανήκει το παράγωγο, καθώς πολλά από αυτά αποτελούν μέρος του επιστημονικού λεξιλογίου. Συμπερασματικά, η γενική και προβλεπτή σημασία του επιθήματος καθώς και οι βάσεις που επιλέγονται από αυτό είναι στοιχεία που ανάγονται στο πεδίο της γλωσσικής γνώσης των ομιλητών/ομιλητριών, ενώ η εξειδίκευση της σημασίας εντός των κοινωνικών συμφραζόμενων καθώς και η σημασιολογική αλλαγή καταδεικνύουν τον ρόλο της γλωσσικής χρήσης, στην οποία εισέρχονται τα κατασκευασμένα λεξήματα. Με αυτόν τον τρόπο η μελέτη αυτή δείχνει τη σχέση της μορφολογικής παραγωγής με τη γλωσσική γνώση και επιτέλεση.

Αναφορές

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. 2002. *Αντίστροφο λεξικό της Νέας Ελληνικής*. Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. 2009. Το επίθημα *-ίσι(ος)* στη Νέα Ελληνική. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 29, 58-73.
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. 2015. Επιθηματοποίηση και η έκφραση του χώρου και χρόνου στη Νέα Ελληνική. Στο *Θεωρητική και Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία* 3, Κ. Φραγκοπούλου, Φ. Καλαμίδα, Τ. Καρδαμάς, Κ. Κορδούλη, Μ. Μαρίνης, Χ. Παναγιώτου & Ν. Βασάλου (επιμ.), 1-27. Πάτρα: Πανεπιστήμιο Πατρών.
- Anastasiadis-Symeonidis, A. 2016. Suffixation and the expression of time and space in Modern Greek. *Lingue e Linguaggio* XV (1): 59-84.
- Corbin, D. 1987. *Morphologie dérivationnelle et structuration du lexique*. 2 τόμ. Tübingen: Niemeyer.
- Corbin, D. 1989. Form, structure and meaning of constructed words in an associative and stratified lexical component. Στο *Yearbook of Morphology* 2, G. Booij & J. van Marle (επιμ.), 31-54. Dordrecht: Foris Publications.
- ΛΚΝ. 1998. *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής*. Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.
- Μπαμπινιώτης, Γ. 2006. *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.
- Ντάγκας, Ν. 2012. Το επίθημα *-(ι)λίκι* στην Κοινή Νεοελληνική. Στο *Πρακτικά του 10ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας*, Ζ. Γαβριηλίδου, Α. Ευθυμίου, Ε. Θωμαδάκη & Π. Καμπάκη-Βουγιουκλή (επιμ.), 1021-1029. Κομοτηνή: Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
- Τριανταφυλλίδης, Μ. 2002. *Νεοελληνική γραμματική της δημοτικής*. Αθήνα: ΟΕΣΒ. Ανατύπωση με διορθώσεις, Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ. Οι παραπομπές αναφέρονται στην ανατύπωση του Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών.
- Fillmore, C. J. 1976. Frame semantics and the nature of language. *Annals of the New York Academy of Sciences: Conference on the Origin and Development of Language and Speech* 280: 20-32.
- Χαραλαμπίδης, Χ. 2014. *Χρηστικό λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών.
- Χριστοπούλου, Κ. 2016. *Μια λεξικολογική προσέγγιση στο περιθωριακό λεξιλόγιο της Νέας Ελληνικής*. Διδακτορική Διατριβή. Πάτρα: Πανεπιστήμιο Πατρών.

Ηλεκτρονικές πηγές: Βικιλεξικό (Ελληνική και Αγγλική έκδοση), Academic Dictionaries and Encyclopedias, slang.gr

Ανάλυση στρατηγικών αγένειας σε σχόλια στο YouTube

Εμόνα-Αγγελική **Μαυρίδη**
Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών
aggmavridi@gmail.com

Δήμητρα **Τζούμα**
Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο
dimitr.tzouma@gmail.com

Με αφετηρία το μοντέλο των Brown & Levinson (1987) για την περιγραφή της ευγένειας και με σκοπό να εξηγήσει την κοινωνική λεκτική διαμάχη και τη δυσαρμονία που εμφανίζεται στις γλωσσικές χρήσεις, ο Culpeper (1996) προσπάθησε να περιγράψει το φαινόμενο της αγένειας. Το φαινόμενο αυτό περιγράφεται από μια σειρά στρατηγικών, οι οποίες όμως σχετίζονται με την επίθεση του προσώπου και όχι τη διατήρηση ή την ενίσχυση αυτού. Αναθεωρώντας στη συνέχεια (Culpeper 2011), πρότεινε ένα δεύτερο διευρυμένο μοντέλο μιας σειράς συμβατικοποιημένων δομών που ενεργοποιούν την αγένεια.

Στην παρούσα έρευνα χρησιμοποιήθηκαν συνδυαστικά τα δύο μοντέλα με σκοπό την εξέταση της αγένειας σε περιβάλλον ηλεκτρονικά διαμεσολαβημένης επικοινωνίας (CMC), και συγκεκριμένα στα σχόλια ενός βίντεο κοινωνικού και πολιτικού περιεχομένου από τη διαδικτυακή πλατφόρμα YouTube. Η επιλογή αυτού του περιβάλλοντος ως πηγής δεδομένων συνδέεται με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του (Herring & Andoutsoroulios 2015· Locher 2010) τα οποία επιτρέπουν και ευνοούν την ευρύτατη χρήση της αγένειας. Ως δεδομένα ανάλυσης επιλέχθηκαν τα κορυφαία σχόλια, δηλαδή τα σχόλια εκείνα που έχουν προκαλέσει τη μεγαλύτερη συζήτηση ανάμεσα στους θεατές και έχουν λάβει τις περισσότερες θετικές ή αρνητικές αντιδράσεις (likes/dislikes) από τη διαδικτυακή κοινότητα.

Η ανάλυση ανέδειξε την ευρύτερη χρήση ενός συνδυασμού των πέντε υπερ-στρατηγικών με τις εκάστοτε υπο-στρατηγικές τους και όχι τον περιορισμό σε μία συγκεκριμένη. Οι στρατηγικές που απαντούν σχεδόν στο σύνολο των σχολίων είναι ο «Σαρκασμός ή Κοροϊδία», η «Χρήση λέξεων ταμπού», η «Εξύβριση» καθώς και ενεργοποιητές Προσβολών, οι οποίες χρησιμοποιούνται από τους χρήστες για να επιτεθούν στο θετικό πρόσωπο του αποδέκτη. Ο συνδυασμός των στρατηγικών, όπως φάνηκε, αποτελεί 'τεχνική' των χρηστών προκειμένου να ενισχύσουν την προσβολή στο πρόσωπο του αποδέκτη και να αυξήσουν τον βαθμό αγένειας. Επιπλέον, φάνηκε η κλιμακούμενη ένταση των εκφωνημάτων, που είναι χαρακτηριστική της πολυλογικής δομής της επικοινωνίας στο YouTube, μέσα, κυρίως, από την ευρύτατη χρήση βωμολοχιών και λέξεων ταμπού. Αξιοσημείωτο επίσης είναι ότι οι επιθέσεις των χρηστών είχαν στόχο κυρίως την ηθική ακεραιότητα και την αυθεντικότητα του δημόσιου ιδεολογικού αυτοπροσδιορισμού της δημιουργού του βίντεο. Το συγκεκριμένο στοιχείο έδειξε πως αντιμετώπισαν το βίντεο ως προσβλητικό γεγονός και την ομιλήτρια ως "παραβάτη". Τέλος, η συνύπαρξη στοιχείων προφορικότητας και γραπτού λόγου και η *δημιουργικότητα* (Vasilaki 2015), που παρατηρήθηκαν στις γλωσσικές επιλογές των χρηστών, αποτελούν αντιπροσωπευτικά χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος εμφάνισής τους.

Ολοκληρώνοντας, η ανωνυμία, το βασικότερο ίσως γνώρισμα κάθε CMC περιβάλλοντος, αποτελεί και την αιτία που το «κοινωνικό πρόσωπο» εννοιολογείται και διαμορφώνεται διαφορετικά εντός τους. Σύμφωνα με την Vasilaki (2015) η ανωνυμία οδηγεί στην απώλεια του εαυτού και στην απο-ατομίκευση (de-individuation)· αυτό πρακτικά σημαίνει πως κάθε χρήστης εντός της εκάστοτε διαδικτυακής κοινότητας απεκδύεται οποιοδήποτε προσωπικό του χαρακτηριστικό και το πρόσωπό του κατακεραματίζεται. Είναι, ωστόσο, εμφανές πως οι γλωσσικές επιλογές του κάθε χρήστη δομούν και αφήνουν να διαφανούν οι επιμέρους πλευρές του όχι σταθερού σχολιαστικού προσώπου του και μπορούν να κατευθύνουν σε κάποια -όχι απόλυτα- συμπεράσματα για τις όψεις αυτές.

Αναφορές

- Androutsopoulos, J. 2013. Online data collection. Στο *Data Collection in Sociolinguistics: Methods and Applications*, C. Mallinson, B. Childs & G.V. Herk (επιμ.), 236-247. Routledge.
- Bou-Fanch, P., Lorenzo-Dus, N., Blitvich & G.C. Pilar 2012. Social Interaction in YouTube Text-Based Polylogues: A Study of Coherence. *Journal of Computer-Mediated Communication* 17 (4): 501-521.
- Bousfield, D. 2008. *Impoliteness in Interaction*. Amsterdam: John Benjamins.
- Bousfield, D. & M. A. Locher, επιμ. 2008. *Impoliteness in language*. Studies on its interplay with power in theory and practice 21. Walter de Gruyter.
- Brown, P. & S. Levinson 1987. *Politeness: Some Universals in Language Usage*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Culpeper, J. 1996. Towards an Anatomy of Impoliteness. *Journal of Pragmatics* 25 (3): 349-367.
- Culpeper, J. 2005. Impoliteness and Entertainment in the Television Quiz Show: The Weakest Link. *Journal of Politeness Research* 1 (1): 35-72.
- Culpeper, J. 2011. *Impoliteness: Using Language to Cause Offense*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Culpeper, J. 2016. Impoliteness Strategies. Στο *Interdisciplinary Studies in Pragmatics, Culture and Society*, A. Capone & J.L. Mey (επιμ.), 421-445.
- Dalton, E. J. 2013. *Impoliteness in computer mediated communication*. Master Thesis. San Diego State University.
- Halim, Shamilah-Abdul 2015. *Impoliteness Strategies used in a Politician's Facebook*. Master Thesis. University of Malaya. <http://studentsrepo.um.edu.my/6002/>
- Haugh, M. 2010. When is an email really offensive?: Argumentativity and variability in evaluations of impoliteness. *Journal of Politeness Research* 6: 7-31.
- Herring, S. & J. Androutsopoulos. 2015. Computer-Mediated Discourse 2.0 (6). Στο *The Handbook of Discourse Analysis 2*, D. Tannen, H.E. Hamilton & D. Schiffrin (επιμ.), 127-151. Wiley Blackwell.
- Johnson, N., Randolph C. & W. Chin 2008. The effect of flaming on computer-mediated negotiations. *European Journal of Information Systems* 17 (4): 417-434.
- Locher, Miriam A. 2010. Introduction: Politeness and impoliteness in computer-mediated communication. *Journal of Politeness Research* 6: 1-5.
- Vasilaki, M. 2015. Name-Calling in Greek YouTube comments. Στο *Papers from LAEL PG 2014* (9), 90-110. <http://wp.lancs.ac.uk/laelpgconference/papers-from-lael-pg/volume-9-papers-fromlael-pg-2014/>.
- Werry, C.C. 1996. Linguistic and Interactional Features of Internet Relay Chat. Στο *Computer-Mediated Communication: Linguistic, Social and Cross-Cultural Perspectives*, S. C. Herring (επιμ.). Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Μπέλλα, Σ. 2015. *Πραγματολογία: Από τη γλωσσική επικοινωνία στη γλωσσική διδασκαλία*. Αθήνα: Gutenberg.

Το *που* ως αναφορικός και συμπληρωματικός δείκτης

Κωνσταντίνα Μπαλάση
Πανεπιστήμιο Πατρών
k.balasi@g.upatras.gr

Η συγκεκριμένη έρευνα εστιάζει σε δομές της κοινής ελληνικής στις οποίες εμφανίζεται ο συμπληρωματικός δείκτης *που*. Όπως έχει παρατηρηθεί, το *που* εμφανίζεται σε διαφορετικά περιβάλλοντα, όπως σε αναφορικές προτάσεις (1), *που*-συμπληρωματικές προτάσεις (2), ψευδο-αναφορικές προτάσεις (3) καθώς και σε τελικές προτάσεις (4).

- (1) Ο Γιάννης διάβασε την επιστολή *που* έστειλα
- (2) Στενοχωρήθηκε *που* αποχώρησε ο Πάνος
- (3) Βλέπω τον Γιάννη *που* χορεύει
- (4) Έκανε τόσα λάθη *που* κανείς δεν τον εμπιστεύεται πια

Στη βιβλιογραφία, οι ιδιότητες του *που* μελετήθηκαν αρχικά από τον Χριστίδη (1982) αλλά και από τις Roussou (1992, 2010) και Varlokosta (1994). Συγκεκριμένα, έχει υποστηριχθεί ότι το *που* είναι το αντίστοιχο ενός οριστικού προσδιοριστή (Χριστίδης 1986· Roussou 1992, 2010). Αναφορικά με τον συντακτικό συσχετισμό των προτάσεων, στη διεθνή βιβλιογραφία έχει υποστηριχθεί ότι οι συμπληρωματικές προτάσεις είναι στην ουσία κεκαλυμμένες αναφορικές (βλ. ενδεικτικά Arsenijević 2009· Kayne 2010). Παρόμοιες υποθέσεις έχουν πραγματοποιηθεί και για τα ελληνικά από τους Angelopoulos (2015) και Gkritziou (2015), οι οποίοι υιοθετούν μια κοινή ανάλυση για τις προαναφερόμενες δομές.

Προκειμένου όμως να πραγματοποιηθεί ο συσχετισμός των δύο αυτών προτάσεων, θα πρέπει πρώτα να υπάρχει μια ξεκάθαρη εικόνα για την δομή των αναφορικών *που* εισάγονται με το *που*. Εστιάζοντας, λοιπόν, στις αναφορικές προτάσεις, η προσέγγιση των Kotzoglou & Varlokosta (2005) συνδυάζει την προσέγγιση του τελεστή (Chomsky 1977) και την προσέγγιση ανύψωσης (Vergnaud 1974· Kayne 1994). Όπως αναφέρουν, αυτό που βρίσκει κανείς στην αναφορική πρόταση είναι «το μη εμφανές αντίγραφο μιας ονοματικής φράσης το οποίο έχει ανυψωθεί στη θέση του χαρακτηριστή της φράσης Συμπληρωματικού Δείκτη» (Kotzoglou & Varlokosta 2005, 41), όπως στο (5):

- (5) [DP D [NP CP [DP_i...[DP_j]]]]

Η δομή αυτή ωστόσο θέτει το βασικό ερώτημα, γιατί δεν προφέρεται κανένα από τα δύο αντίγραφα εντός της αναφορικής. Σύμφωνα με τους Berwick & Chomsky (2015) σε μια διαδικασία μετακίνησης το υψηλότερο αντίγραφο είναι αυτό που πρέπει υποχρεωτικά να προφέρεται. Σε αυτό το πλαίσιο, η προτεινόμενη ανάλυση είναι ότι το *που* ως το αντίστοιχο της αναφορικής αντωνυμίας, δεσμεύει μια μεταβλητή εντός της αναφορικής πρότασης (διαδικασία Συμφωνίας). Η μεταβλητή αυτή αναγνωρίζεται μέσω του *που* με την κεφαλή της αναφορικής πρότασης. Αν, σύμφωνα με την Roussou (2010), το *που* λειτουργεί σαν ένα ονοματικό στοιχείο που είναι το ίδιο σε όλες τις δομές στις οποίες εμφανίζεται αλλά με διαφορετικές ερμηνείες/λειτουργίες, τότε μπορούμε να δώσουμε μια κοινή ανάλυση στις δομές (1)-(3). Η προσέγγιση αυτή συνδυάζει τις αναλύσεις των συμπληρωματικών προτάσεων ως αναφορικές (βλ. παραπάνω). Τέλος, η δομή στο (4), η οποία με βάση τις παραδοσιακές περιγραφές (Holton, Mackridge, Philippaki-Warburton & Spyropoulos 2012) χαρακτηρίζεται ως τελική πρόταση μπορεί να αναλυθεί και αυτή ως μια περίπτωση συσχετικής αναφορικής.

Αναφορές

- Angelopoulos, N. 2015. Explorations of (Greek) Pseudo-relatives. MA Thesis. UCLA. <https://escholarship.org/uc/item/9jv565v7>
- Arsenijević, B. 2009. Clausal complementation as relativization. *Lingua* 119: 39-50
- Berwick, R. C. & N. Chomsky. 2016. *Why Only Us: Language and Evolution*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Chomsky, N. 1977. On *wh*-movement. Στο *Formal syntax*, P. W. Culicover, T. Wasow, T. & A. Akmajian, A. (επιμ.), 71-132. Νέα Υόρκη: Academic Press.

- Gkritziou, C. 2015. The syntactic analysis of Modern Greek factive pu-clauses. Στο *Proceedings of the second Postgraduate and Academic Researchers in Linguistics at York (PARLAY 2014) Conference*, 14-41.
- Holton, D., Mackridge, P., Philippaki-Warbuton, I. & V. Spyropoulos. 2012. *Greek: A Comprehensive Grammar*. 2η έκδ. Λονδίνο: Routledge.
- Kayne, R. S. 1994. *The antisymmetry of syntax*. Cambridge, Mass.: MIT Press.
- Kayne, Richard. 2010. Why isn't this a complementizer? In *Comparisons and contrasts*, 190-227. Οξφόρδη: Oxford University Press.
- Kotzoglou, G. & S. Varlokosta. 2005. Clitics in Greek Restrictive Relatives: An Integrated Approach. *Reading Working Papers in Linguistics* 8: 27-49.
- Roussou, A. 1992. Factive complements and wh-Movement in Modern Greek. *UCL Working Papers in Linguistics* 4: 123-147.
- Roussou, A. 2010. Selecting complementizers. *Lingua* 120: 582-603.
- Varlokosta, S. 1994. Issues on Modern Greek Sentential Complementation. Διδακτορική Διατριβή. University of Maryland, College Park.
- Vergnaud, J.-R. 1974. *French relative clauses*. Διδακτορική Διατριβή. Massachusetts Institute of Technology.
- Χριστίδης, Α.-Φ. 1982. Ότι/πως-που: επιλογή δεικτών συμπληρωμάτων στα νέα ελληνικά: *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 2, 113-177.
- Χριστίδης, Α.-Φ. 1986. Το μόρφημα που σαν αναφορικός δείκτης. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 7, 135-144.

Απροσδόκητη πρόκληση στην κοινή κυπριακή

Ευάνθη Α. Παπανικόλα
Ανοικτό Πανεπιστήμιο
Κύπρου
evanthi35@gmail.com

Σπύρος Αρμοστής
Ανοικτό Πανεπιστήμιο
Κύπρου
spyros.armosti@ouc.ac.cy

Η σύγχρονη κυπριακή ελληνική (ΚΕ) χαρακτηρίζεται από ομογενοποίηση, την εμφάνιση της κοινής κυπριακής και συνακόλουθη ισοπέδωση των τοπικών ποικιλιών (Τσιπλάκου & Κοντογιώργη 2016). Η παρούσα έρευνα επικεντρώνεται στον φαινομενικά «ανάμεικτο» γλωσσικό κώδικα που μεταχειρίζονται οι ομιλητές της κυπριακής ελληνικής και που χαρακτηρίζεται από μεγάλη επιρροή από την κοινή νέα ελληνική σε κάθε γλωσσικό επίπεδο, λειτουργώντας ως τεκμήριο για το γεγονός πως η ΚΕ είναι σε διαδικασία γλωσσικής αλλαγής. Συγκεκριμένα, επικεντρώνεται στο μορφοσυντακτικό επίπεδο, εστιάζοντας στα κλιτικά και στη/στις θέση/σεις που μπορούν να κατέχουν στην πρόταση σε σχέση με τη θέση του ρήματος και ιδιαίτερα στην απροσδόκητη πρόκληση σε κατά τα άλλα κυπριακό γλωσσικό περιβάλλον. Πρόσφατες έρευνες δείχνουν απροσδόκητη πρόκληση στον λόγο των ενηλίκων σε σημαντικό βαθμό. Συγκεκριμένα, σε δεδομένα από κοινωνιογλωσσολογικές συνεντεύξεις (Τσιπλάκου & Κοντογιώργη 2016) η απροσδόκητη πρόκληση εμφανίστηκε σε ποσοστό 19%. Το εύρημα είναι παρεμφερές με αυτό των Leivada et al. (2017) που σε δεδομένα από αυθόρμητο λόγο 5 ομιλητριών/τών βρήκαν ότι εμφανίστηκε πρόκληση σε ποσοστό 17% (βλ. και Pappas 2014).

Στην παρούσα έρευνα, μέσα από χορήγηση ψηφιακού ερωτηματολογίου, εξετάζονται μορφοσυντακτικές και κοινωνιογλωσσικές μεταβλητές σε δύο επίπεδα ύφους της κυπριακής κοινής, μεσολεκτικό και ακρολεκτικό. Από μορφοσυντακτική σκοπιά διερευνώνται τα ακόλουθα μορφοσυντακτικά περιβάλλοντα: (α) πρόκληση με αντικείμενο σε αιτιατική· (β) πρόκληση με αντικείμενο σε γενική· (γ) πρόκληση με άμεσο και έμμεσο αντικείμενο· και (δ) πρόκληση με δοτική ηθική. Επίσης, από συντακτική σκοπιά, εξετάζεται το περιβάλλον το οποίο προηγείται του κλιτικού: (i) πρόκληση με θέμα υποκείμενο· (ii) πρόκληση με αριστερή μετατόπιση με διπλασιασμό· και (iii) πρόκληση με επιφώνημα. Αναφορικά με το κοινωνιογλωσσολογικό επίπεδο εξετάζεται (1) το φύλο· (2) το μορφωτικό επίπεδο· και (3) δύο διαφορετικές ηλικιακές ομάδες.

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η απροσδόκητη πρόκληση εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το επίπεδο ύφους. Η ποικιλότητα μπορεί να ερμηνευθεί αν ληφθεί υπόψη ο *ερμηνεύσιμος* (interpretable) χαρακτήρας της μετακίνησης των κλιτικών στον κόμβο FP (Uriagereka 1995), που καθιστά τη θέση των κλιτικών στην πρόταση «διατρητή» (permeable) στη διαδικασία της γλωσσικής αλλαγής κατά την ανάπτυξη μιας νέας κοινής ποικιλίας και συνεπώς δυνατή την απροσδόκητη προρρηματική θέση για το κλιτικό στο επίπεδο της κυπριακής κοινής. Ωστόσο, ο βαθμός στον οποίο είναι «ενεργός» ο κόμβος του FP αυξάνεται και μειώνεται σε πιο βασιλεκτικά και πιο ακρολεκτικά περιβάλλοντα αντίστοιχα. Τα αποτελέσματα όσον αφορά την κοινωνιογλωσσολογική διάσταση δείχνουν ότι η αλλαγή πυροδοτείται από τους νεότερους, τους πιο μορφωμένους και από τις γυναίκες αλλά όχι σε όλα τα συντακτικά περιβάλλοντα. Τα δεδομένα επομένως δείχνουν την περιπλοκότητα των μηχανισμών γλωσσικής αλλαγής και της σύμπραξης δομικών και κοινωνιογλωσσολογικών παραγόντων.

Αναφορές

- Leivada, E., Papadopoulou, E. & N. Pavlou. 2017. Grammatical hybridity in a non-standard variety and its implications for Universal Grammar. A spontaneous speech corpus study. *Frontiers in Psychology* 8: 1260.
- Pappas, P.A. 2014. Exceptional clitic placement in Cypriot Greek: Results from an MET Study. *Journal of Greek Linguistics* 14: 190-211.
- Τσιπλάκου, Σ. & Μ. Κοντογιώργη. 2016. Διαδικασίες διαλεκτικής ισοπέδωσης στη σύγχρονη κυπριακή. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 36, 451-464.
- Uriagereka, J. 1995. Aspects of the Syntax of Clitic Placement in Western Romance. *Linguistic Inquiry* 26 (1): 79-123.

Η κατάρτηση και η χρήση της αιτιατικής πτώσης από διγλώσσους μαθητές της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας: μελέτη περίπτωσης

Βασιλική Παπαφιλίππου
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης
iliaki_pap@windowslive.com

Κατερίνα Πούλιου
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης
aspouliou@lit.auth.gr

Σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας είναι μέσα από μία εξάμηνη μελέτη περίπτωσης να εξεταστεί η πορεία κατάρτησης της Ελληνικής ως ξένης γλώσσας. Στόχος είναι να μελετηθούν τα λάθη των συμμετεχόντων υπό το πρίσμα των βασικών θεωριών κατάρτησης μιας γλώσσας ως δεύτερης ή ξένης.

Η πρόσβαση ή η μη πρόσβαση στην Καθολική Γραμματική αποτελεί μια παράμετρο διαφοροποίησης των μοντέλων κατάρτησης μιας γλώσσας ως δεύτερης/ξένης. Έτσι, κάποια από αυτά ισχυρίζονται πως κατά την κατάρτηση μιας δεύτερης/ξένης γλώσσας δεν υπάρχει πρόσβαση στην Καθολική Γραμματική (Bley-Vroman 1990· Clahsen & Muysken 1986), άλλα πως κατά την κατάρτηση μια δεύτερης/ξένης γλώσσας υπάρχει ολική πρόσβαση στην Καθολική Γραμματική (Erstein, Flynn & Martohardjono 1996· Flynn 1987) και άλλα, τέλος, πως κατά την κατάρτηση μιας δεύτερης/ξένης γλώσσας υπάρχει μερική πρόσβαση στην Καθολική Γραμματική (Hawkins & Chan 1997· Smith & Tsimpli 1995· Tsimpli & Roussou 1991).

Τα δεδομένα της έρευνας, τα οποία θα εξεταστούν με βάση τις παραπάνω θεωρίες κατάρτησης, προέρχονται από δύο ενήλικες δίγλωσσους ομιλητές της Μαράτι και της Αγγλικής, μαθητές της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας. Οι μαθητές το τελευταίο ενάμισο έτος ζουν στην Ελλάδα και παρακολουθούν εντατικά μαθήματα ελληνικής γλώσσας. Η έρευνα αρχικά περιγράφει τα χαρακτηριστικά των δύο γλωσσών, της Μαράτι (Koul 2008· Masica 1990· Montaut 2004· Navalkar 2010· Shukla 2001) και της Αγγλικής (Eastwood 2002), και επιχειρεί μία σύγκρισή τους με την ελληνική γλώσσα.

Επίσης, διατυπώνεται μία υπόθεση για τα μορφοσυντακικά φαινόμενα που αναμένεται να δυσκολέψουν τους μαθητές, και συγκεκριμένα για την αιτιατική πτώση, η οποία φαίνεται να είναι ιδιαιτέρως προβληματική όσον αφορά την κατάρτησή της.

Αναφορικά με την συλλογή των δεδομένων της έρευνας, αυτή βασίστηκε κατά κύριο λόγο στην καταγραφή καθημερινού ημερολογίου όπου περιγράφονται τα λάθη των μαθητών, η κατάρτηση των γραμματικών φαινομένων και η γενικότερη εικόνα τους στο μάθημα. Επίσης, αξιοποιήθηκαν γραπτές αλλά και προφορικές παραγωγές των μαθητών, οι οποίες παράχθηκαν κατά τη διάρκεια των μαθημάτων.

Τα αποτελέσματα της έρευνας φαίνεται να επιβεβαιώνουν τις θεωρίες πρόσβασης στην Καθολική Γραμματική, ενώ παράλληλα προσφέρουν μια αναλυτική εικόνα σχετικά με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι συγκεκριμένοι μαθητές στην κατάρτηση της αιτιατικής πτώσης, την επίδραση της μητρικής τους γλώσσας αλλά και τον ρόλο της διδασκαλίας στην ενίσχυσή τους.

Αναφορές

- Bley-Vroman, R. 1990. The logical problem of foreign language learning. *Linguistic Analysis* 20: 349.
- Clahsen, H. & P. Muysken. 1986. The availability of universal grammar to adult and child learners: a study of the acquisition of German word order. *Second Language Research* 2: 93-119.
- Eastwood, John. 2002. *Oxford Guide to English Grammar*. Οξφόρδη: Oxford University Press.
- Erstein, S., S. Flynn & G. Martohardjono. 1996. Second language acquisition: theoretical and experimental issues in contemporary research. *Brain and Behavioral Sciences* 19: 677-758.
- Flynn, S. 1987. *A parameter-setting model of L2 acquisition*. Dordrecht: Reidel.
- Hawkins, R. & C. Y. Chan. 1997. The partial availability of Universal Grammar in second language acquisition: The failed functional features hypothesis. *Second Language Research* 13: 187-226.
- Koul, O. N. 2008. *Modern Hindi Grammar*. Springfield, USA: Dunwoody Press.
- Masica, C. P. 1990. *The Indo-Aryan Languages*. Cambridge & Νέα Υόρκη: Cambridge University Press.
- Montaut, A. 2004. *A Grammar of Hindi*. Μόναχο: Lincom Europa.
- Navalkar, G. R. 2010. *The Student's Marathi Grammar*. South Carolina: Nabu Press
- Smith, N. & I. M. Tsimpli. 1995. *The Mind of a Savant: Language learning and modularity*. Οξφόρδη: Basil Blackwell.
- Shukla, S. 2001. *Hindi Morphology*. Μόναχο: Lincom Europa.
- Tsimpli, I. M. & A. Roussou. 1991. Parameter-resetting in L2? *UCL Working Papers* 3: 149-170.

Multimodality in Political Irony: The case of Greek Comics

Vivian **Pavlopoulou**
Aristotle University of
Thessaloniki
ppavlopo@enl.auth.gr

Ironic language is frequently employed in comic strips delivering messages varying in intensity depending on the cartoonist's aspirations. Comics in Greece have been around the printed press for decades mostly challenging political, religious, ethnic and social issues and the majority of the Greek comics brims with satire whose purpose is a humorous take on social criticism.

Verbal irony is usually the strategy of a cartoonist whose goals range from simply entertaining the audience to harshly criticizing a political agenda. Since verbal irony combines with metaphor, metonymy, simile, hyperbole and other figures (Athanasiadou & Colston 2017), the aim of this presentation is to explore the multimodal expressions of the verbal irony spectrum and other closely related figures such as sarcasm and satire in comic strips regarding the Greek Referendum in July 2015.

The particular political event was selected owing to its own ironic perspective given that on July 5th, 2015 when the Greek Prime Minister gave the Greek people the power to decide their own (economic) fate via a Referendum, the public vote was a resounding NO which was then disregarded and overturned by the Greek government leading to the acceptance of the bailout conditions proposed by the European Commission, the International Monetary Fund and the European Central Bank.

To this end, the methodology includes the analysis of a variety of comic strips produced by Greek artists who published their work in the days following the Referendum in newspapers, magazines and online. My main interest focuses on the way the visual and the linguistic input cooperate to make irony work in discourse since I believe that irony, as any figure after all, is grounded on both verbal and non-verbal means in addition to cultural aspects.

Example:

The 'NO' is a solid base on which we can build the new agreement.

References

Athanasiadou, A. & H. Colston. 2016. The irony of irony. In *Irony in Language Use and Communication*, A Athanasiadou & H. Colston (eds.), 201-216. John Benjamins.

Απόδοση και πηγή: πώς κωδικοποιείται ο υποκειμενικός λόγος στα ελληνικά Σώματα Κειμένων;

Maja Pejčić
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης
maja05yu@yahoo.com

Ο προφορικός λόγος και οι στάσεις των ομιλητών κωδικοποιούνται με ποικίλα γλωσσικά μέσα. Ο πρωταρχικός στόχος της ανακοίνωσης είναι να διερευνηθεί ο τρόπος με τον οποίον αποτυπώνεται η σχέση ανάμεσα στο περιεχόμενο μιας λεκτικής πράξης και στον εκφωνητή της σε ποικίλα κειμενικά είδη, εστιάζοντας στις κειμενικές σχέσεις *απόδοση* και *πηγή*, όπως αυτές έχουν καταγραφεί σε δύο ελληνικά Σώματα Κειμένων, το C58, το πρώτο σώμα κειμένων που έχει επισημειωθεί για κειμενικές σχέσεις (Tantos et al. 2017), και το TPP, το οποίο καταρτίστηκε στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας. Ο δεύτερος στόχος είναι η ανάλυση και κατηγοριοποίηση των μορφοσυντακτικών και των λεξικών στοιχείων που πλαισιώνουν τις συγκεκριμένες σχέσεις. Οι κειμενικές σχέσεις *απόδοση* και *πηγή* έχουν οριστεί με φορμαλιστικά κριτήρια ερμηνείας στο πλαίσιο της Θεωρίας της Τεμαχικής Κειμενικής Αναπαράστασης (SDRT) (πρβ. Asher & Lascarides 2003) και της Θεωρίας της Ρητορικής Δομής (RST) (πρβ. Mann & Thompson 1987· Carlson & Marcu 2001), οι οποίες έχουν στο επίκεντρό τους την υπόθεση ότι ένα κείμενο οργανώνεται και περιγράφεται μέσω σημασιοπραγματολογικών σχέσεων μεταξύ των εκφωνημάτων του. Οι διαφορές που εμφανίζουν αυτές οι κειμενικές σχέσεις αφορούν την αληθειακότητα των τεμαχίων που συνδέουν την οπτική γωνία των συμμετεχόντων με το περιεχόμενο της λεκτικής πράξης. Σύμφωνα με τους Reese et al. (2007), η *πηγή* είναι φορέας αληθειακότητας και στα δύο τεμάχια που συνδέει (1 α και β), καθώς το περιεχόμενο της λεκτικής πράξης παρουσιάζεται ως αντικειμενικό γεγονός. Η κειμενική σχέση *απόδοση* συνδέει δύο τεμάχια όταν η λεκτική πράξη αφορά τη στάση του εκφωνητή απέναντι στο περιεχόμενό της (2 α και β) (Reese et al. 2007).

- (1) α. Η *National Broadcasting Co.* είπε στο συνδικάτο τεχνικών και εργαζομένων στις ειδήσεις,
β. ότι το Δίκτυο θα θέσει σε ισχύ την επόμενη Δευτέρα την τελευταία τους πρόταση σύμβασης.
- (2) α. Πρόκειται για σοβαρή αίτηση,
β. είπε ο εκπρόσωπος υπηρεσίας για την καινούρια υποβολή αίτησης.

Με βάση την καταγραφή των μορφοσυντακτικών και των λεξικών χαρακτηριστικών των συμφράσεων, που προέκυψαν από την ανάλυση των δύο Σωμάτων Κειμένων, προχωρήσαμε στην αποκωδικοποίηση των κειμενικών σχέσεων *πηγή* και *απόδοση* για την ελληνική γλώσσα. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης των επισημειωμένων Σωμάτων Κειμένων αναδεικνύουν τη σημασία της ρηματικής κατηγορίας στη μεταφορά των γεγονότων και των απόψεων και στην αποτύπωση του χαρακτηριστικού +/- υποκειμενικότητα, καθώς παρατηρήθηκε ότι η κειμενική σχέση *απόδοση* σχετίζεται με τη συχνότερη χρήση των ρημάτων που εισάγουν λεκτικές πράξεις. Στην εξέταση της αλληλεπίδρασης των κειμενικών ειδών με τις κειμενικές σχέσεις, παρατηρείται μειωμένη χρήση της *απόδοσης* και της *πηγής* σε αθλητικές ειδήσεις και άρθρα γνώμης συγκριτικά με τα κειμενικά είδη ειδησεογραφικού χαρακτήρα που πραγματεύονται θέματα όπως η οικονομία και η πολιτική.

Αναφορές

- Asher, N. & A. Lascarides. 2003. *Logics of Conversation*. Cambridge University Press.
- Carlson, L. & D. Marcu 2001. *Discourse Tagging Reference Manual*. ISI Technical Report. ISI- TR-545. <https://www.isi.edu/~marcu/discourse/>
- Mann, W. & S. Thompson. 1987. *Rhetorical Structure Theory: A theory of text organization*. University of Southern California: Information Sciences Institute. 1-82.
- Reese B., Hunter J., Asher N., Denis P. & Baldridge J. 2007. *Reference Manual for the Analysis and Annotation of Rhetorical Structure*. Technical report, Discor. University of Texas, Austin.
- Tantos A., Chatziioannidis G., Lykou K., Papatheohari M., Samara, A. & K. Vlachos. 2017. Corpus C58 and a data-analytic approach to the interface between intra- and inter- sentential linguistic information. Στο *Proceedings of 12th International Conference on Greek Linguistics*. Chair for Modern Greek Studies and the Center for Modern Greece (CeMoG), Freie Universität Berlin (FU Berlin).

Anaphora resolution and executive functions in child bilingualism

Vasilina Spanou
Aristotle University of
Thessaloniki
svasilina@enl.auth.gr

Introduction. The resolution of pronominal ambiguity in null subject languages has been extensively shown to require the integration of both syntactic and discourse knowledge (Papadopoulou et al. 2015; Sorace 2016), implying that various cognitive control resources need to work together to achieve the highest interpretive efficiency. Bilingualism has been linked to enhanced executive functions, mainly inhibition (Bialystok 2010; Prior 2012). The goal of the present study is to investigate the extent to which effects of bilingual experience on inhibitory functions mediate ambiguous pronoun resolution in a null subject language. Specifically, we examined referential preferences and non-verbal inhibitory control skills in typically-developing bilingual children and their monolingual counterparts in order to look for correlations between verbal and non-verbal abilities and differences between the groups in ambiguous pronoun comprehension and inhibition.

Methodology. Participants included 19 Armenian-Greek (Bi_Armenians; $M=10;0$ yrs, $SD: 1.5$), 19 Albanian-Greek (Bi_Albanians; $M=9;9$ yrs, $SD: 1.6$) and 19 age-matched TD monolingual children (Mono_Greeks; $M=9;8$ yrs, $SD: 1.7$). Children's parents completed a language questionnaire regarding home language history, current literacy and language use in both languages. Children were administered an online ambiguous pronoun resolution task wherein null and overt subject pronouns had to be linked to entities/Determiner Phrases (DPs) in syntactic subject and object position in referentially ambiguous sentences (for details see Papadopoulou et al. 2015). Children's referential preferences and reaction times (RTs) on matching decisions were recorded. Inhibitory skills were tested through an on-line non-verbal spatial target location task (Treccani et al. 2009). In the specific task, children had to locate the position of a target (X) while ignoring a distractor stimulus (O). Distractor interference and negative priming effects were measured in the children's RTs and accuracy scores.

Results. Bi_Albanians and Mono_Greeks exhibited similar matching preferences in the ambiguous pronoun resolution task, with both groups showing strong preference towards syntactic subjects and objects in the null and the overt pronoun condition, respectively ($p<.01$). On the other hand, Bi_Armenians systematically preferred the object in the null pronoun condition ($p=.015$). In the non-verbal target stimulus locating task, Mono-Greek children exhibited a stronger distractor interference effect compared to both bilingual groups ($p<.05$); interference effects in monolingual children were evinced in both lower target-detection accuracy scores ($p=.01$) and slower RTs ($p=.01$) relative to the rest of the groups. Bi_Armenians showed a greater negative priming effect as compared to the rest of the groups ($p<.05$). Linear regression analyses revealed that inhibition accounted for 40% of the antecedent matching variance in the null pronoun condition for Bi_Albanians ($p<.05$), and 37% of the variance in the overt pronoun condition for both Bi_Armenians and Mono_Greeks ($p<.05$). Also, the negative priming effect for the Bi_Armenian group accounted for 44% of the antecedent matching variance in null pronoun trials ($p=.002$).

Discussion. Monolingual and Bi_Albanian children exhibited qualitatively similar patterns of performance in the pronoun resolution task, since both groups tended to anchor the null subject to the DP in syntactic subject position, while Bi_Armenians failed to distinguish between the discourse constraints regulating the interpretation of the two types of pronoun in Greek. In the non-verbal inhibition task, both bilingual groups showed greater inhibitory control abilities compared to Mono_Greeks, yet Bi_Albanians appeared to be more efficient than the rest of the groups in

suppressing interfering information. The findings in the pronoun task will be discussed in terms of the groups' cognitive abilities, as well as in terms of the children's demographic profiles including age of onset, literacy and biliteracy levels.

References

- Bialystok, E. 2010. Global–local and trail-making tasks by monolingual and bilingual children: Beyond inhibition. *Developmental Psychology* 46 (1): 93.
- Papadopoulou, D., Peristeri, E., Plemenou, E., Marinis, T. & I. Tsimpli. 2015. Pronoun ambiguity resolution in Greek: Evidence from monolingual adults and children. *Lingua* 155: 98-120.
- Prior, A. 2012. Too much of a good thing: Stronger bilingual inhibition leads to larger lag-2 task repetition costs. *Cognition* 125 (1): 1-12.
- Sorace, A. 2016. Referring expressions and executive functions in bilingualism. *Linguistic Approaches to Bilingualism* 6 (5): 669-684.
- Treccani, B., Argyri, E., Sorace, A. & S. Della Sala. 2009. Spatial negative priming in bilingualism. *Psychonomic Bulletin & Review* 16 (2): 320-327.

Διερευνώντας το συνοπτικό στο παρελθόν: Η περίπτωση των ρημάτων σε -αρ(-ω)

Μαρία Σουκαλοπούλου
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης
msoukalo@lit.auth.gr

Σκοπός της παρούσας ανακοίνωσης είναι να παρουσιάσει τα αποτελέσματα μιας έρευνας μικρής κλίμακας σε σχέση με τη δήλωση του συνοπτικού στην κατηγορία των ρημάτων που σχηματίζονται με τον ρηματοποιητή -αρ /-ar/. Η συγκεκριμένη κατηγορία έχει απασχολήσει ιδιαίτερα την ελληνική βιβλιογραφία καθώς αποτελεί, ίσως, τη μοναδική ρηματική κατηγορία από την οποία απουσιάζει η θεμελιώδης για το ρηματικό σύστημα διάκριση ανάμεσα στο συνοπτικό και μη συνοπτικό θέμα (βλ., π.χ., Αναστασιάδη-Συμεωνίδη 1994· Βελούδης 2009· Efthymiou et al. 2102· Ευθυμίου 2013). Η οψιακή διάκριση ουδετεροποιείται καθώς ο τύπος *πάρκαρα* /parkara/, για παράδειγμα, μπορεί να δηλώνει εξίσου αποτελεσματικά το συνοπτικό και το μη συνοπτικό στο παρελθόν (π.χ. *Συνήθως πάρκαρα έξω στο δρόμο το αυτοκίνητό μου vs. Πάρκαρα για μια στιγμή μόνο, αλλά με έγραψαν*). Ωστόσο, δεν είναι σπάνια η εμφάνιση εναλλακτικών τύπων, οι οποίοι για τη δήλωση του συνοπτικού στο παρελθόν ακολουθούν ένα πιο ομαλό παράδειγμα σχηματισμού κάνοντας χρήση του προσφύματος /-s/ (π.χ. *παρκάρισα* /parkarisa/). Η διπλοτυπία αυτή έχει οδηγήσει ορισμένους μελετητές στην υπόθεση ότι τα ρήματα της εν λόγω κατηγορίας βρίσκονται σε ένα στάδιο αναδιάρθρωσης της κλίσης τους, σύμφωνα με το πιο συνεπές με τις εντολές του ελληνικού ρηματικού συστήματος μοντέλο των ρημάτων σε -ίζω /-izo/ (Βελούδης 2009· Ευθυμίου 2013).

Λαμβάνοντας υπόψη τον ιδιαίτερα παραγωγικό χαρακτήρα του συγκεκριμένου ρηματοποιητή (Efthymiou et al. 2012· Σκιαδάς 2014· Χαλκιοπούλου 2016) θεωρήσαμε καίριας σημασίας να ελέγξουμε την επαληθευσσιμότητα αυτής της υπόθεσης διερευνώντας τις προτιμήσεις ενήλικων φυσικών ομιλητών της Ελληνικής σε σχέση με τη δήλωση του συνοπτικού στο παρελθόν. Για το σκοπό αυτό πραγματοποιήσαμε μια έρευνα μικρής κλίμακας με ερωτηματολόγιο, το οποίο διανεμήθηκε σε 45 ενήλικες άνδρες και γυναίκες (17 άνδρες, 28 γυναίκες) ηλικίας 18-45 ετών. Στο ερωτηματολόγιο συμπεριλήφθηκαν 75 ρήματα με τον ρηματοποιητή -αρ /-ar/, τα οποία αντλήθηκαν από το *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής* (1998). Τα ρήματα ενσωματώθηκαν σε προτάσεις με ξεκάθαρη δήλωση του συνοπτικού σε προτασιακό επίπεδο, τις οποίες οι συμμετέχοντες καλούνταν να συμπληρώσουν με τον κατάλληλο τύπο του ρήματος στην παρένθεση.

Η στατιστική ανάλυση των αποτελεσμάτων κατέδειξε στατιστικά σημαντική προτίμηση των ομιλητών για τους ουδετεροποιημένους συνοπτικούς τύπους έναντι εκείνων που φέρουν το πρόσφυμα /-s/. Τα συγκεκριμένα αποτελέσματα: (α) δεν φαίνεται να υποστηρίζουν την υπόθεση *ομαλοποίησης* του παραδείγματος των ρηματικών τύπων με τον ρηματοποιητή -αρ /-ar/, τουλάχιστον αναφορικά με τον σχηματισμό των παρελθοντικών συνοπτικών τους τύπων, και (β) σε σχέση με τη δήλωση του συνοπτικού καταδεικνύουν την αποδεκτότητα από την πλευρά των ομιλητών του σχηματισμού του συνοπτικού απουσία του προσφύματος /-s/.

Αναφορές

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. 1994. *Νεολογικός δανεισμός της νεοελληνικής: Άμεσα δάνεια από τη γαλλική και την αγγλοαμερικανική. Μορφολογική ανάλυση*. Θεσσαλονίκη: ΑΠΘ.
- Βελούδης, Ι. 2009. -άρ(ω): τα γλωσσολογικά παρεπόμενα ενός δανεισμού. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 29, 74-85.
- Efthymiou, A., Fragaki, G. & A. Markos. 2012. Productivity of verb forming suffixes in Modern Greek: A corpus-

based study. *Morphology* 22 (4): 515-543.

Ευθυμίου, Α. 2013. Παρατηρήσεις για την πολυτυπία, την παραγωγικότητα και την ανταγωνιστικότητα του δάνειου επιθήματος *-άρω* στη Νέα Ελληνική. Στο *Δημιουργία και μορφή στη γλώσσα. Νεολογία, ορολογία, γλωσσική κατάκτηση, διάλεκτοι*, Α. Χριστοφίδου (επιμ.). Κέντρο Ερεύνης Επιστημονικών Όρων και Νεολογισμών, Ακαδημία Αθηνών.

ΛΚΝ 1998. *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής*. Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.

Σκιαδάς, Γ. 2014. Τα δάνεια της Νεοελληνικής από την Αγγλική Γλώσσα-Μορφολογική ανάλυση. *Έρευνα, Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών-Επιστημονικών Θεμάτων* 3: 159-176.

Χαλκιοπούλου, Χ. 2016. Αγγλικά δάνεια ρήματα στην ελληνική και μηχανισμοί ενσωμάτωσης: Η γλώσσα του internet και των διαδικτυακών παιχνιδιών. Στο *Πρακτικά του 4ου Διεθνούς Συνεδρίου Μεταπτυχιακών Φοιτητών Γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών*, Β. Αλεξέλη, Κ. Βαλάση, Γ. Μαγιώνας & Γ. Ρουμπέα (επιμ.). Πάτρα.

Comprehension of Deverbal Adjectives in Greek

Eleni Tsaprouni
Aristotle University of
Thessaloniki
elenhts78@gmail.com

The present study explores subtle restrictions in the derivation of Greek deverbal adjectives formed with the suffixes *-simos*, *-menos* and *-tos*. Even though they are similar in meaning, previous research (Alexiadou 2018; Anagnostopoulou 2003; Anagnostopoulou, & Samioti 2013) has shown that each of them cannot combine with certain verb categories. Specifically, the suffix *-simos* is not compatible with causative, inchoative, causative/inchoative, psych and unergative verbs, the suffix *-menos* with state, inchoative and unergative verbs, and the suffix *-tos* with inchoative, unergative and psych verbs having the experiencer as subject. Thus, formations such as *treksimos*, *tregmenos*, *trestos* are not acceptable in Greek (all formed on the basis of unergative *trexo* “run”). By using a large number of pseudowords containing *thematic violations*, created by the combination of these suffixes with verbs that are not normally combined with (e.g. *ksekino* ‘begin’ [causative/inchoative] < *ksekinimos*, *ksekinimenos*, *ksekinitos*) and *categorical violations*, created by the combination of these suffixes with nominal instead of verbal roots (e.g. *limni* ‘lake’ [no verb] < *limnisimos*, *limnimenos*, *limnitos*), as well as *novel words* (e.g. *diigoume* ‘narrate’ [transitive] < *diigisimos*, *diigimenos*, *diigitos*), previous psycholinguistic research has shown that processing of thematic violations (*gelasimos* ‘laugh-able’) occurs at distinct timeframe (Manouilidou 2007) and at distinct brain locations (Neophytou et al. 2018) than that of categorical violations (*varelimos* ‘barrel-able’). However, their thematic violations were strictly based on unergative verbs and their categorial violations were based on nouns.

The current research seeks to further investigate acceptability patterns of thematic and categorial violations using verb roots of various categories (causative, inchoative, causative/inchoative, subject and object experiencer verbs, state, unergative, transitive, ditransitive, perception verbs, ditransitive), in order to bring into light subtle differences in their derivation. An on-line acceptability task was conducted. 76 native speakers of Greek were asked to decide whether these words are real in Greek. A total of 501 words divided in two lists was used. The stimuli were consisted of three categories: thematic violations (191 items), categorial violations (131 items) and novel words (179 items). Results showed that the novel words were more acceptable (acceptance rate: 37%), followed by words with thematic violations (acceptance rate: 28%), and by categorial violations (acceptance rate: 9%), confirming previous psycholinguistic results. Interestingly, individual differences among suffixes emerged: for instance, when it comes to *thematic violations*, for the suffix *-simos* the most acceptable verb category is causative verbs (acceptance rate: 0,54%), (e.g.: *skotono* ‘kill’ < *skotosimos*), for *-menos* the most acceptable verb category is that of subject experience psych verbs (acceptance rate: 0,47%), (e.g.: *anisicho* ‘worry’ < *anisichimenos*), and for *-tos* the most acceptable verb category is unergative verbs (acceptance rate: 24%) (e.g.: *perpato* ‘walk’ < *perpatitos*). When it comes to *novel words*, the most acceptable combinations were with ditransitive verbs for both *-simos* (acceptance rate: 49%) and *-tos* (acceptance rate: 35%), (e.g.: *eksigo* ‘explain’ < *eksigisimos*, *eksigitos*), whereas for *-menos* the most acceptable category was with transitive verbs (acceptance rate: 47%), (e.g.: *diigoume* ‘narrate’ < *diigimenos*). Results indicate that there is a range in the acceptability of both thematic violations and novel words depending on the base verb. This finding informs the current literature by showing that acceptability rates depend on specific verb categories. Moreover, results indicate that what was classified as violations, based on theoretical grounds, was occasionally more acceptable than novel formations. This will

be discussed in light of current theories suggesting that verbs at the spectrum of change of state, such as causatives, cannot be combined with *-simos* (Alexiadou 2018), and state verbs, like subject experiencer psychological verbs cannot be combined with *-menos* (Anagnostopoulou 2003).

References

- Alexiadou, A. 2018. *-able* adjectives and the syntax of psych verbs. *Glossa* 3(1).
- Anagnostopoulou, E. 2003. Participles and voice. *Perfect explorations* 1-36.
- Anagnostopoulou, E. & Y. Samioti. 2013. Allosemy, idioms and their domains: evidence from adjectival participles. *On linguistic interfaces II*: 218-250.
- Manouilidou, C. 2007. Thematic Constraints in Deverbal Word Formation: psycholinguistic evidence from pseudo-words. In *Proceedings of the 7th International Conference on Greek Linguistics*, G. Tsoulas & A. Galani (eds). University of York, UK. http://icgl7.icte.uowm.gr/english_papers.html
- Neophytou, K., Manouilidou, C., Stockall, L. & A. Marantz. 2018. Syntactic and semantic restrictions on morphological recomposition: MEG evidence from Greek. *Brain and Language* 183: 11-20.

Οι μετονομασίες των τοπωνυμίων: Επιτόπια έρευνα σε περιοχές της Κεντρικής Μακεδονίας

Κωνσταντίνα Τσιούσια
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης
tsiousia.konstantina@gmail.
com

Η έρευνα και η μελέτη των τοπωνυμίων απασχολεί τον γλωσσολογικό κλάδο της Ονοματολογίας. Με δεδομένο το όλο και αυξανόμενο ενδιαφέρον των ονοματολόγων και των ερευνητών για την ετυμολογία και την προέλευσή τους, καθώς κρύβουν μέσα τους ιστορικές, κοινωνικές, πολιτικές, θρησκευτικές, γεωγραφικές και αρκετές άλλες πληροφορίες, η παρούσα ανακοίνωση επιλέγει να διερευνήσει τις μετονομασίες τοπωνυμίων που σημειώθηκαν με το πέρασμα των χρόνων σε περιοχές της Κεντρικής Μακεδονίας και τους λόγους για τους οποίους οδηγήθηκαν σε αυτές..

Πιο συγκεκριμένα, αμέσως μετά τη σύσταση του Ελληνικού κράτους ξεκίνησε η προσπάθεια μετονομασίας τοπωνυμίων. Παρόλο που θεωρήθηκε αναγκαίο να μετονομαστούν «κακόφωνα» ονόματα, ορισμένοι ονοματολόγοι και ιστορικοί εξέφρασαν την ανησυχία τους ως προς την ορθότητα του μέτρου της μετονομασίας υποστηρίζοντας ότι με αυτόν τον τρόπο μπορεί να γίνει παραχάραξη της ιστορίας (Θωμόπουλος 1965). Η διαδικασία της μετονομασίας χρειαζόταν μεγάλη προσοχή, γιατί, αν δεν υπήρχε σοβαρός λόγος τροποποίησης του ονόματος ενός τόπου, θα μπορούσε να αφαιρεθεί κάτι από τη ζωή του, να διακοπεί η ιστορική του πορεία και να λησμονηθεί.

Από θεωρητική άποψη, η ανακοίνωση στηρίζεται σε μελέτες που έχουν προηγηθεί και εξετάζουν τα τοπωνύμια στον Ελληνικό χώρο (Άμαντος 1964· Θωμόπουλος 1965· Βαγιακάκος 1964· Πολίτης 1920 Συμεωνίδης 1992), αλλά και σε μελέτες που αφορούν τα τοπωνύμια των περιοχών της Μακεδονίας (Βέρρου 2008 Κολοκοτρώνης 1925 Βασιλείου 2012). Από μεθοδολογική άποψη, ακολουθήθηκε η ποιοτική έρευνα σε περιοχές της Κεντρικής Μακεδονίας και πιο συγκεκριμένα στο Δήμο Χαλκιδικής και στο Δήμο Δέλτα Αξιού Θεσσαλονίκης. Τα δεδομένα προέρχονται από προσωπικές συνεντεύξεις, σημειώσεις πεδίου, εθνογραφική παρατήρηση και πληροφορίες που αντλήθηκαν από τους Δήμους και τους τοπικούς πληροφοριακούς οδηγούς, επιβεβαιώνοντας έρευνες που έχουν προηγηθεί στις συγκεκριμένες περιοχές.

Δίνοντας βαρύτητα στη διαχρονική μελέτη των τοπωνυμίων των συγκεκριμένων περιοχών, από την ανάλυση των αποτελεσμάτων προκύπτει ότι με την πάροδο των χρόνων, οι αλλαγές των ονομάτων πραγματοποιήθηκαν τόσο από Επιτροπές Μετονομασίας όσο και από τους ίδιους τους κατοίκους. Τα πορίσματα της έρευνας δείχνουν ότι σε αρκετά τοπωνύμια των υπό εξέταση Δήμων, παρατηρήθηκε το φαινόμενο του εξελληνισμού των ξένων ονομάτων, ενώ ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η ετυμολογία τους και το γεγονός ότι οι κάτοικοι στηριζόμενοι στα δικά τους γλωσσικά στοιχεία και την τοπική τους ιστορία έδωσαν στις περιοχές ονομασίες που ισχύουν έως και σήμερα, χωρίς, ωστόσο, η παλαιότερη να εκλείψει εντελώς. Το φαινόμενο της χρήσης των παλαιότερων ονομάτων παρατηρήθηκε, κυρίως, στις μεγαλύτερες ηλικιακά ομάδες, ενώ η νεότερη γενιά δεν έχει πάντοτε πλήρη γνώση για την προέλευση της ονομασίας του τόπου της.

Αναφορές

- Άμαντος, Κ. 1964. *Γλωσσικά Μελετήματα*. Αθήνα: Τυπογραφείο Αδελφών Μυρτίδη.
- Βαγιακάκος, Δ. 1964. *Σχεδιάγραμμα περί των τοπωνυμικών και ανθρωπωνυμικών σπουδών εν Ελλάδι: 1833-1962*. Αθήνα.
- Βασιλείου, Σ. 2012. *Το ονομαστικόν στη Μακεδονία, 1750-1900: Διαφωτισμός και ονοματοδοσία*. Αθήνα: Επίκεντρο.
- Βέρρου, Θ. 2008. *Τοπωνύμια και διοικητική κατανομή οικισμών της Μακεδονίας: Μεταβολές στον 20ό αιώνα*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Θωμόπουλος, Ι. 1965. *Οι μετονομασίες των τοπωνυμίων*. Αθήνα.
- Κολοκοτρώνης, Β. Κ. 1925. *Μελέτη περί εξελληνισμού των ξένων τοπωνυμίων της Μακεδονίας. Μετά τινών παρατηρήσεων επί της διοικητικής διαιρέσεως του Ελληνικού κράτους*. Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο.
- Πολίτης, Ν. 1920. *Γνωμοδοτήσεις περί μετονομασίας συνοικισμών και κοινοτήτων*. Αθήνα: Επιτροπεία Τοπωνυμίων Ελλάδος.
- Συμεωνίδης, Χ. 1992. *Εισαγωγή στην ελληνική ονοματολογία*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.

Mental Spaces in Conditional Constructions: the case of Course-of-events and Speech-act Conditionals in Greek

Maria Tsitoura
Aristotle University of
Thessaloniki
mtsitoura@enl.auth.gr

Conditional constructions are polysemous and serve a variety of communicative purposes. The meanings they convey may extend from purely hypothetical meanings to meanings which are closer to reality. The aim of the present presentation is to investigate the cognitive principles underlying two types of constructions, Course-of-events and Speech-act conditional constructions in Modern Greek, determine how they are viewed and conceptualized within the Cognitive Linguistics framework, and unveil the deeper cognitive needs motivating their use.

For the purposes of the study, the framework of Mental Spaces Theory (Fauconnier 1985, 1994) and Conceptual Integration Theory (Fauconnier & Turner 1996, 2002) will be employed. The principal argument motivating the present study is that in construing a conditional construction, speakers are engaged in a mental space building process. Conditional constructions set up alternative mental spaces, namely pairs of mental spaces that cannot temporally and spatially overlap. The meanings of the two alternative spaces are integrated into a separate space, known as the blend (or blended space). It is through this blending process that meaning elaborations of conditional constructions are motivated. The analysis is based on authentic data retrieved from Greek corpora and dictionaries.

One of the primary functions of conditionals is to make predictions about future events. However, conditional constructions are also used to encode predictions about more general events and situations. In such constructions, a factual event is conceptualized and construed as conditional. In this case, two mental spaces are constructed, namely a factual space and an alternative space. The factual space expresses an event or state of affairs which always holds under specific circumstances, whereas the alternative space refers to a scenario wherein the conditions of the factual space are not met.

Another type of conditional discussed in the present study is speech-act conditionals. Speech-act conditionals are used to establish a contextual background for the performance of the speech-act expressed in the apodosis. No predictive function is involved and two alternative spaces are prompted. However, in this case, the alternative space does not refer to a space where the speech act is not realized, nor does it refer to the content of the speech act. The speech act will occur anyway and its content would not be different in an alternative space. The speaker's intention to provide or even require information is merged with the hearer's willingness to receive the information or provide an answer. This motivates the reconstrual of the speech-act as hypothetical.

References

- Athanasiadou, A. & R. Dirven. 1996. Typology of if-clauses. In *Cognitive Linguistics in the Redwoods, CLR 6*, E. Casad (ed.), 609-654. Berlin & New York: Mouton de Gruyter.
- Athanasiadou, A. & R. Dirven, eds., 1997. *On Conditionals Again*. Amsterdam: John Benjamins.
- Athanasiadou, A. & R. Dirven. 2000. Pragmatic Conditionals. In *Constructions in Cognitive Linguistics, Selected Papers from the fifth Cognitive Linguistics Conference*, A. Foolen & F. van der Leek (eds.), 1-26. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Dancygier, B. & E. Sweetser. 2005. *Mental Spaces in Grammar: Conditional Constructions*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Fauconnier, G. [1985] 1994. *Mental Spaces*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Fauconnier, G. & M. Turner. 1996. Blending as a central process of grammar. In *Conceptual structure, discourse, and language*, A. Goldberg (ed.), 113-130. Stanford, CA: CSLI Publications.
- Fauconnier, G. & M. Turner. 2002. *The Way We Think: Conceptual Blending and the Mind's Hidden Complexities*. New York: Basic Books.
- Tsangalidis, A. 2012. Conditionals in Modern Greek (in Greek). In *The Tense System of Modern Greek*, M. Tzeveleku, A. Tsangalidis & A. Psaltou-Joyce (eds.), 125-276. Athens: Patakis.

Η δομή των καταθέσεων, της απολογίας και της δικαστικής απόφασης: η πορεία προς τη νομιμοποίηση

Δήμητρα Φιλίππου
Εθνικό & Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών
dimitra.filippou@yahoo.com

Αλεξάνδρα Σπυρούλια
Εθνικό & Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών
alspiroulia@gmail.com

Η ερευνητική αυτή μελέτη κινείται στα πλαίσια των ζητημάτων που προσελκύουν το ενδιαφέρον της *δικανικής/νομικής γλωσσολογίας (forensic linguistics)* και έχει ως στόχο την γλωσσολογική προσέγγιση της ανακριτικής διαδικασίας και της δικαστικής απόφασης σε μία υπόθεση ανθρωποκτονίας εκ προθέσεως. Άλλωστε, ο ρόλος της δικανικής/νομικής γλωσσολογίας επικεντρώνεται στη μελέτη της γλώσσας σε νομικά περιβάλλοντα με σκοπό πάντα να βοηθά στην επίλυση νομικών προβλημάτων (McMenamin 2002).

Συνεπώς, στόχος είναι η μελέτη του δικαστηριακού λόγου και, συγκεκριμένα, της αφηγηματικής δομής των καταθέσεων και της απολογίας, αλλά και της δομής της δικαστικής απόφασης. Στην προκειμένη περίπτωση, το ενδιαφέρον θα εστιαστεί στον αφηγηματικό λόγο. Το πρώτο ερώτημα, λοιπόν, που επιδιώκεται να απαντηθεί είναι πώς δομούνται οι καταθέσεις και η απολογία με βάση το μοντέλο αφηγηματικής ανάλυσης και, επιπλέον, ποια δομικά χαρακτηριστικά παρουσιάζει η δικαστική απόφαση. Τέλος, ένα θεμελιώδες ερώτημα που θα μας απασχολήσει είναι με ποιον τρόπο τα προς ανάλυση μέρη της δικογραφίας οδηγούν στη διατύπωση του συμπεράσματος της απόφασης, δηλαδή, πώς τα στοιχεία που συγκεντρώνονται νομιμοποιούν την απόφαση του δικαστηρίου.

Η δικογραφία που χρησιμοποιήθηκε για την ανάλυση των δεδομένων αφορά μία υπόθεση ανθρωποκτονίας εκ προθέσεως. Απομονώθηκαν, συγκεκριμένα, οι καταθέσεις των μαρτύρων, η απολογία του κατηγορουμένου, καθώς και η δικαστική απόφαση, τηρώντας κάθε ανωνυμία και προστατεύοντας τα προσωπικά δεδομένα. Η ανάλυση των δεδομένων που συλλέχθηκαν από τις καταθέσεις και την απολογία στηρίχθηκε στο μοντέλο που διαμόρφωσε ο Labov (2003) για την *θεωρία της αφηγηματικής ανάλυσης*. Από την άλλη, η δομή της δικαστικής απόφασης αναλύθηκε βάσει του μοντέλου που παρουσιάστηκε από την Παναρέτου (2006). Τέλος, για την διαδικασία της *νομιμοποίησης* αξιοποιήθηκαν οι θέσεις του Van Dijk (1998) για την ανάγκη και τον ρόλο της νομιμοποίησης στα θεσμικά περιβάλλοντα.

Έπειτα από την ολοκλήρωση της μελέτης των μερών της δικογραφίας, φαίνεται πως επιβεβαιώνεται η άποψη του Heffer (2010) ότι η δίκη νόμιμα μπορεί να θεωρηθεί ως η κατασκευή μιας ιστορίας από τουλάχιστον δύο προοπτικές. Η μία εκ των δύο προοπτικών είναι αυτή του κατηγορουμένου και παρουσιάζεται στην απολογία του. Η δεύτερη είναι εκείνη των δικαστών και εκτίθεται αναλυτικά στην απόφαση. Ανάμεσα στις δύο αυτές προοπτικές, τοποθετείται και μία τρίτη, η οποία αφορά την ομάδα των μαρτύρων και τα όσα αφηγήθηκαν στις καταθέσεις τους.

Τέλος, όσον αφορά στον τρόπο που επιδιώχθηκε η *νομιμοποίηση* της απόφασης, φάνηκε πως το δικαστήριο χρησιμοποίησε τις καταθέσεις και την απολογία του κατηγορουμένου με διττό στόχο. Αφενός, επιχείρησε να νομιμοποιήσει την δικαστική απόφαση και αφετέρου να απονομιμοποιήσει τις πράξεις του κατηγορουμένου, στοιχείο που κρίνεται αναγκαίο εφόσον η απόφαση καταδίκασε τον τελευταίο. Επομένως, η απονομιμοποίηση των πράξεων του, ήταν ένας κύριος παράγοντας που λειτούργησε ενισχυτικά προς την νομιμοποίηση και δικαιολόγηση της απόφασης.

Αναφορές

- Dijk, T. A. van 1998. *Ideology: A multidisciplinary approach*. Λονδίνο: Sage.
- Heffer, C. 2010. Narrative in the trial: Constructing crime stories in court. In *The Routledge Handbook of Forensic Linguistics*, M. Coulthard & A. Johnson (eds.), 199-217. Λονδίνο & Νέα Υόρκη: Routledge.
- Labov, W. 2003. Uncovering the Event Structure of Narrative. In *Linguistics, Language and the Real World: Discourse and Beyond*, D. Tannen & J.E. Alatis (eds.), 63-83. Washington D.C.: Georgetown University Press.
- McMenamin, G.R. 2002. *Forensic Linguistics: Advances in Forensic Stylistics*. Boca Raton, Λονδίνο, Νέα Υόρκη & Washington, D.C.: CRC Press.
- Παναρέτου, Ε. 2006. Κειμενικά υπο-είδη: Οι δικαστικές αποφάσεις. Στο *Ο κόσμος των κειμένων: Μελέτες αφιερωμένες στον Γ. Μπαμπινιώτη*, Δ. Γούτσος, Α. Μπακάκου-Ορφανού, Σ. Κουτσουλέλου, Ε. Παναρέτου (επιμ.), 127-139. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Η πανελλαδική στατιστική κατανομή των μετονομασιών των οικωνυμίων ως μέσο για τη μελέτη της γλωσσικής αλλαγής

Ασημάκης **Φλιάτουρας**
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο
Θράκης
afliatouras@yahoo.com

Παναγιώτα **Μπεκάκου**
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο
Θράκης
panabeka1@helit.duth.gr

Κωνσταντίνος **Λύκος**
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο
Θράκης
konslyko1@helit.duth.gr

Ιωάννης **Πλακετάς**
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο
Θράκης
ioanaplak@helit.duth.gr

Μαρία **Σταμπούλη**
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο
Θράκης
maristab2@helit.duth.gr

Κατερίνα **Σαραντίδου**
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο
Θράκης
aikasara1@helit.duth.gr

Μαρία **Χριστοπούλου**
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο
Θράκης
marichri19@helit.duth.gr

Σοφία **Γιαπατζαλή**
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο
Θράκης
sofigiap@helit.duth.gr

Ιωάννης **Μυταυτοής**
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο
Θράκης
ioanmyta@helit.duth.gr

Αναφορές

Καραντζόλα, Ε. & Α. Φλιάτουρας, υπό έκδοση. Η μετονομασία των τοπωνυμίων ως περίπτωση τεχνητής/ρυθμιστικής παρέμβασης στην ετυμολογία. Στα *Πρακτικά του 2ου Διεθνούς Συνεδρίου για την ετυμολογία της ελληνικής: ελληνική και βαλκανική ετυμολογία*, Χ. Τζιτζιλής, Γ. Παπαναστασίου & Θ.-Σ. Παυλίδου (επιμ.). Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.

Συμεωνίδης, Χ. 2010. *Ετυμολογικό λεξικό των νεοελληνικών οικωνυμίων*. Λευκωσία & Θεσσαλονίκη: Κέντρο Μελετών Ιεράς Μονής Κύκκου.

Η παρούσα ανακοίνωση ασχολείται με μια κατηγορία που υφίσταται υψηλό βαθμό γλωσσικής παρέμβασης βάσει γλωσσικού προγραμματισμού και/ή γλωσσικής πολιτικής με αποτέλεσμα έως και την αλλοίωση της μορφής και/ή της αναφοράς και την εξαφάνιση λέξεων. Πρόκειται για τη μετονομασία των δάνειων οικωνυμίων (κατοικημένα τοπωνύμια), τα οποία τροποποιούνται συνήθως ως αποτέλεσμα γλωσσικής πολιτικής (βλ. και Καραντζόλα & Φλιάτουρας υπό έκδοση), λ.χ. *Σαχίν* (< τουρκικό *şahin* 'γεράκι') > *Εχίνος* (νομός Ξάνθης) με παρετυμολογία προς τον αρχαίο ελληνικό *Έχινος* (πρβλ. νεοελληνικό *αχινός*), *Καβάκι* (< τουρκικό *kavak*) > *Λεύκα* (νομός Σερρών) με μετάφραση.

Συγκεκριμένα, θα παρουσιάσουμε με βάση το υλικό μετονομασιών που προσκομίζει ο Συμεωνίδης (2010) την αναλυτική πανελλαδική στατιστική κατανομή των μετονομασιών των ξένων οικωνυμίων ανά νομό, ετυμολογική κατηγορία (αρβανίτικα, σλάβικα, τούρκικα, βενετσιάνικα, φράγκικα) και γλωσσικό μηχανισμό αλλαγής (παρετυμολογία, μετάφραση, απόδοση, αντικατάσταση, παλαιωνυμιοποίηση/επαναφορά).

Με βάση τα στατιστικά στοιχεία που θα παρουσιαστούν και προέκυψαν από την πρακτική άσκηση των φοιτητών του Τ.Ε.Φ./Δ.Π.Θ. το 2017 θα απαντήσουμε στα εξής ερωτήματα:

- Υπάρχει σχέση γεωγραφικού διαμερίσματος και μηχανισμού αλλαγής με την ετυμολογική προέλευση των ξένων οικωνυμίων;
- Πότε έγιναν οι μετονομασίες και ποια ήταν η κατηγορία-στόχος σε κάθε περίπτωση;
- Είναι συστηματική η διαδικασία μετονομασίας και, αν ναι, υπό ποια έννοια;
- Ποια είναι η στατιστική εικόνα πριν και μετά τις μετονομασίες;

Η παραπάνω ποσοτική μελέτη θα τροφοδοτήσει την έρευνα της μετονομασίας των τοπωνυμίων με σημαντικά δεδομένα για τη διερεύνηση της υποκρύπτουσας γλωσσικής πολιτικής αλλά και για τους μηχανισμούς και τον τρόπο λειτουργίας της τεχνητής/ρυθμιστικής γλωσσικής αλλαγής

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος: **Μαρία Θεοδωροπούλου**, Επίκουρη Καθηγήτρια

Μέλη: **Σάββας Λ. Τσοχατζίδης**, Καθηγητής

Δώρης Κυριαζής, Επίκουρος Καθηγητής

Νίκος Αμβράζης, ΕΔΙΠ

Γραμματειακή Υποστήριξη

Ελένη Δότα

Γιώργος Πατεράκης

Άγγελος Λουκάς

Υπεύθυνοι/ες αιθουσών

Γιώργος Αμοιρίδης

Μάριος Γιακουμής

Ιωάννα Γιαννακούλα

Ελένη Ζημιανίτη

Γεωργία Καλπαζίδου

Όλγα Κριθαρίδου

Γιώργος Κωστόπουλος

Νίκος Παπαδόπουλος

Δάφνη Παπαδοπούλου

Βιβή Παυλοπούλου

Πανταζής Στουγιαννάς

Νατάσα Τοπαλίδου

Σωτήρης Τσεπίδης

Δέποινα Φελεκίδου

Εκτυπώσεις

Μονοχρωμία